

PS. II
62

CALENDARUL

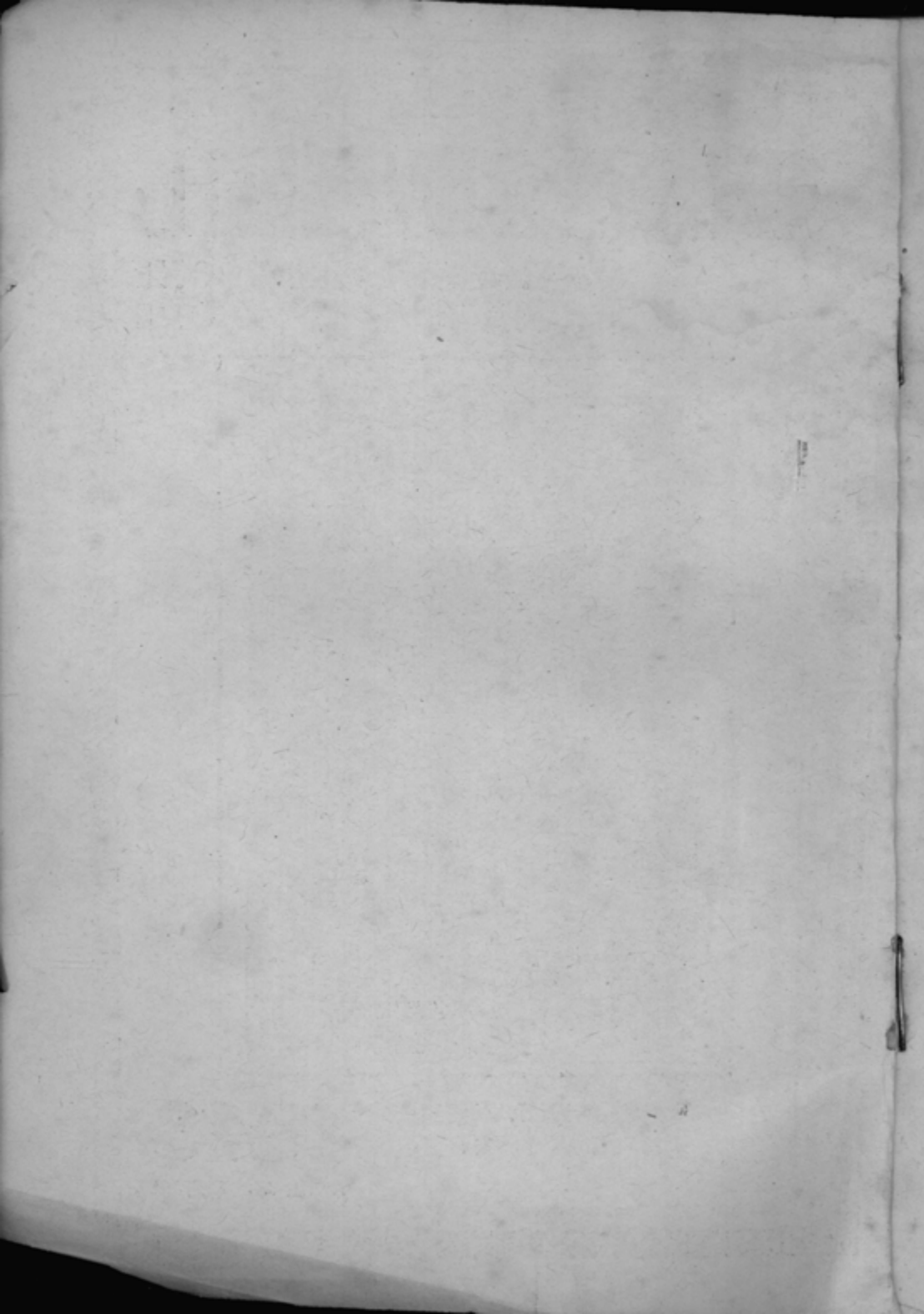
EPARHIEI ORTODOXE
ROMÂNE A TIMIȘORII

PE ANUL COMUN
DELA HRISTOS

1943

ANUL AL TREILEA

P
SH

PS. T. 62

CALENDARUL

EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE

A
TIMIȘORII

PE ANUL COMUN
DELA HRISTOS

1943

ANUL AL III-LEA

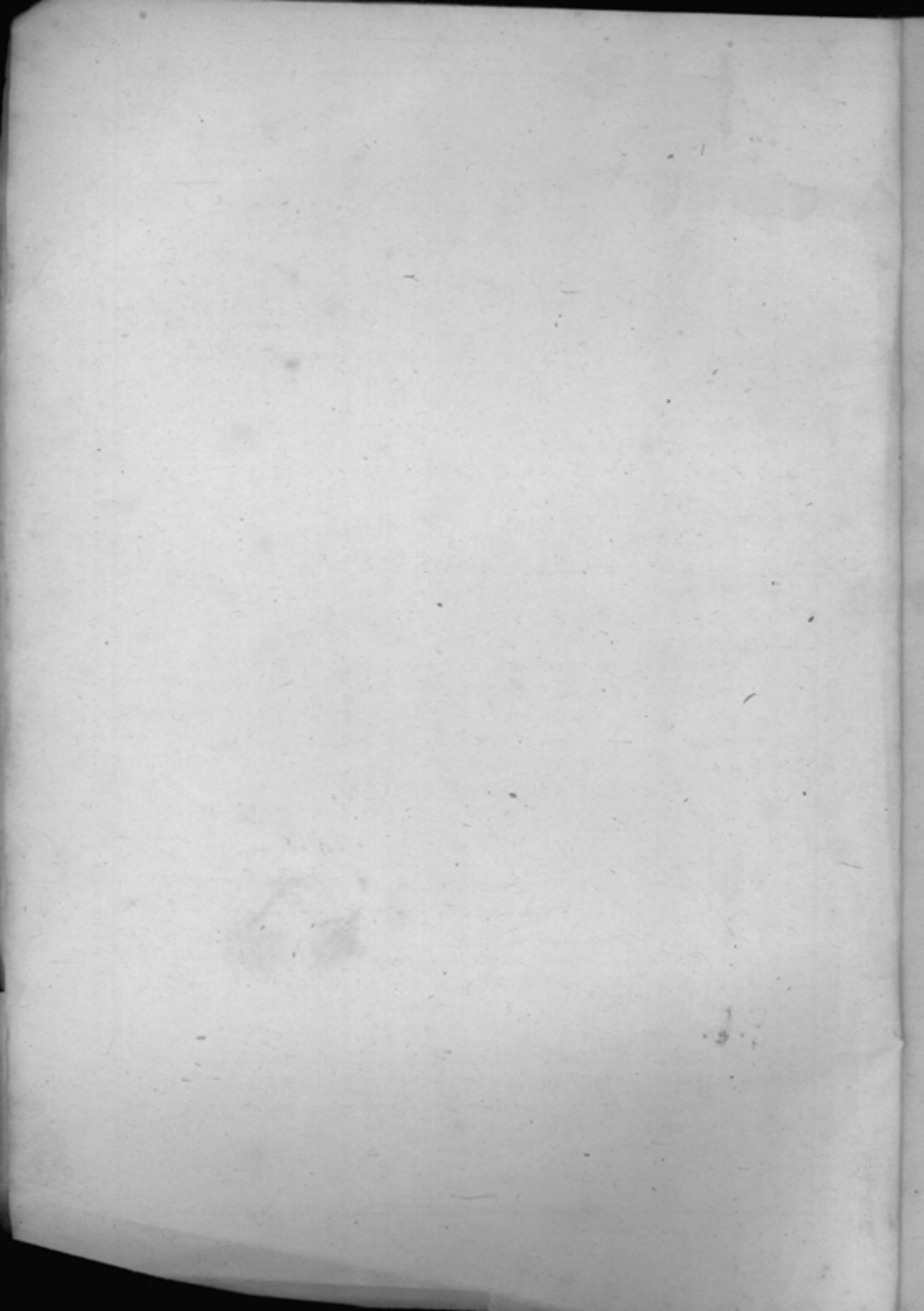
S

P. 6

BIBLIOTECA CENTRALA
A REGIUNII BANAT

INSTITUTUL DE ARTE GRAFICE „LUCEAFĂRUL”
TIMIȘOARA I, BULV. DIACONOVICI LOGA 40. — TELEF. 37-65

Cronologie

pe anul 1943

Câți ani sunt :

Dela facerea lumii după socoteala bisericii noastre — — —	7751
Dela facerea lumii după socoteala bisericii apusene (rom.-cat.)	6656
Dela calculul vechiu al iudeilor (4005 înainte de Hristos) —	5947
După calculul comun — — — — — — — —	5926
După calculul nou al iudeilor — — — — — — —	5703
Dela fondarea Romei (După Varro 24 Apr. 753 în. de Hristos)	2701
Dela moartea lui Alexandru cel Mare — — — — —	2724
Dela îndreptarea calendarului iulian de către Sosigene (1 Ian. 45 înainte de Hristos) — — — — —	1988
Dela nașterea Domnului nostru Iisus Hristos — — — — —	1943
Dela risipirea Ierusalimului prin Romani (1 Sept. 69 d. Hristos)	1874
Dela descălecatul Romanilor în Dacia sub împăratul Traian	1838
Dela încreștinarea Romanilor — — — — — — —	1837
Dela începutul năvălirilor barbare în Dacia — — — — —	1667
Dela întâiul sinod a toată lumea din Nicea — — — — —	1618
Dela căderea imperiului roman de apus (476 după Hristos) —	1467
Dela venirea Ungurilor în Europa — — — — — — —	1114
Dela desbinarea bisericii apusene de cea răsăriteană — —	889
Dela venirea Sașilor în Ardeal — — — — — — —	798
Dela întemțirea Țării Românești de către Radu-Negru, Basarab, Domn al Făgărașului — — — — — — —	653
Dela aflarea prafului de pușcă — — — — — — —	642
Dela întemeierea Moldovei de către Bogdan-Dragoș-Vodă —	609
Dela înființarea celei dintâi Mitropolii a Țării Românești la Curtea de Argeș — — — — — — — —	584
Dela aflarea hârtiei — — — — — — — — —	570
Dela înființarea Mitropoliei Moldovei de Iuga-Vodă — —	542
Dela inventarea tiparului — — — — — — — —	501
Dela cucerirea Constantinopolului de Turci — — — — —	490
Dela descoperirea Americii (11 Oct. 1492) — — — — —	451
Dela moartea lui Ștefan cel Mare — — — — — — —	439
Dela reforma bisericească a lui Luthér — — — — — — —	426

Dela cea dintâi traducere a cărților bisericești în limba română	383
Dela aducerea cartofilor din America — — — — —	363
Dela introducerea calendarului gregorian — — — — —	361
Dela prima încercare de unire a tuturor Românilor. Intrarea triumfală a lui Mihai-Vietazul în Alba-Iulia — — —	344
Dela moartea lui Mihai-Viteazul — — — — —	342
Dela aflarea mașinei cu aburi — — — — —	244
Dela unirea lui Atanasie cu biserica dela Roma — — —	243
Dela prima altoire a pomilor — — — — —	213
Dela răpirea Bucovinei de Austrieci — — — — —	164
Dela revoluția lui Horia — — — — —	159
Dela răpirea Basarabiei de către Ruși — — — — —	131
Dela revoluția lui Tudor Vladimirescu — — — — —	122
Dela inventarea fotografului — — — — —	105
Dela inventarea telegrafului — — — — —	99
Dela ștergerea iobăgiei în Ardeal (16/18 Iunie 1848) — —	95
Dela unirea Principatelor — — — — —	84
Dela înproprietărirea țăranilor — — — — —	79
Dela înființarea Mitropoliei ortodoxe a Românilor de dincoace de munți (14/28 Dec. 1864) — — — — —	79
Dela abdicarea principeului Alexandru Ion Cîza — — —	77
Dela întemeierea dinastiei Hohenzollern în România, prin suirea pe tron a Regelui Carol I — — — — —	77
Dela sancționarea Statului organic (16/28 Mai 1869) — —	74
Mela moartea Mitrop. Andrei Baron de Șaguna (16 Iunie 1873)	70
Dela proclamarea independenței — — — — —	66
Dela a doua răpire a Basarabiei — — — — —	65
Dela realipirea Dobrogei — — — — —	65
Dela recunoașterea independenței României de Marile Puteri	64
Dela proclamarea Regatului Român, sub întâiul rege, Carol I. (14 Martie 1881) — — — — —	63
Dela încoronarea Regelui Carol I. (10 Mai 1881) — — —	63
Dela invenția fonografului (gramofonului) — — — —	56
Dela invenția telegrafiei fără fir — — — — —	40
Dela întâiul sbor cu avionul — — — — —	37
Dela proclamarea unirii Basarabiei cu Patria Mamă (27 Martie 1918) — — — — —	25
Dela unirea Ardealului și Bănătlui la Patria Mamă (1 Dec. 1918)	25
Dela intrarea armatelor române în Budapesta — — — —	24
Dela intrarea armatelor române în Timișoara (3 August 1919)	24
Dela încoronarea întâiului rege al tuturor Românilor, Ferdinand I	20
Dela introducerea calendarului iulian îndreptat (1/14 Oct. 1924)	19
Dela înființarea Patriarhatului Român (30 Iulie 1925, sub Vasile al III-lea, Patriarhul ecumenic al Constantinopolului —	18

Dela moartea M. Sale Regelui Ferdinand I (20 Iulie 1927) —	16
Dela reînființarea Episcopiei Timișorii (Decret Lege Nr. 3998 din 7 Nov. 1939 publicat în M. O. Nr. 259 din 8 Nov. 1939)	4
Dela răpirea din nou a Basarabiei și Bucovinei de Nord (3 Iulie 1940) — — — — — — — — — —	3
Dela răpirea unei părți mari din Ardeal și Crișana și a Maramu- reșului întreg (aprox. 45.000 km ² și peste 1 milion și ju- mătate Români) prin dictatul dela Viena din August 1940	3
Dela suirea pe tron a M. S. Regelui Mihai I (6 Sept. 1940)	3
Dela investire (13 Mart. 1941) și intronizarea (25 Mart. 1941) întâiului Episcop al Timișorii, a D. D. Dr. Vasile Lazarescu	2
Dela începerea războiului Sfânt de desrobire (22 Iunie 1941)	2

Cele patru anotimpuri

Primăvara începe la 21 Martie.	Toamna începe la 23 Septembrie.
Vara începe la 22 Iunie.	Iarna începe la 22 Decembrie.

Intunecimi în anul 1943

În anul 1943 vom avea două întunecimi de soare și două de lună.

Prima eclipsă de soare va fi în zilele de 4 și 5 Februarie — o eclipsă totală. Din țara noastră nu se va vedea. Se va vedea din partea vestică a Americii de Nord, din Oceanul Pacific, Japonia, regiunea Asiei orientale și insulele Filipine.

A doua eclipsă de soare — eclipsă inelară — va fi la 1 August. Nici aceasta nu se va vedea din România. Se va vedea din Australia, Noua Zelandă, partea sudvestică a Noului Guinee, din insulele Sonde, Oceanul Indian și partea estică a Madagascarului.

Prima eclipsă de lună — o eclipsă parțială — va fi la 20 Februarie. **Începutul** ei se va putea vedea și din România. **Începutul** ei se mai vede și din Africa — cu excepția părții orientale, — din Europa — excepție face, partea extrem orientală a Oceanului înghețat de nord, a nord-estului Oceanului Atlantic, — din America de Nord — excepție partea de vest a Alsaciei —, din America de Sud și partea estică a Oceanului Pacific. **Sfârșitul** se va vedea din Africa de apus, Europa apuseană, Oceanul înghețat de nord, Oceanul Atlantic, din America de Nord și Sud, Oceanul Pacific și din partea nord-estică extremă a Asiei.

A doua eclipsă de lună va fi la 15 August — e eclipsă parțială — și va putea fi văzută și din România. **Începutul** ei se va vedea din partea de vest a Oceanului Pacific, din Oceanul înghețat de sud, din Australia, Oceanul Indian, Asia ; din Africa — cu excepția părții de

vest — și din Europa de est și sud-est. Sfârșitul va fi văzut din Australia de vest, Oceanul Inghețat de sud, Oceanul Indian ; din Asia — cu excepția părții de est, din Africa, din Europa, partea estică a Oceanului Atlantic și din partea extrem estică a Americii de Sud.

Sărbători și alte zile schimbătoare de peste an

Nașterea Domnului nostru Iisus Hristos cade Sâmbătă.
Triodul începe la 14 Februarie.
Lăsatul de carne 28 Februarie.
Lăsatul de brânză 7 Martie.
Începutul postului mare 8 Martie.
Buna-Vestire Joia a 3-a din postul mare.
Sfântul Gheorghe (Sângiorzul) cade în Vinerea Patimilor — se serbează în Lunia Paștilor, 26 Aprilie.
Sfintele Paști cad la 25 Aprilie.
Înălțarea Domnului 3 Iunie.
Dumineca Rusaliilor 13 Iunie.
Postul SS. Apostoli Petru și Pavel (al Sânpetrului) este de 8 zile (începe în 21 Iunie) — ziua lor cade Marția.

Sărbători legale, comemorări naționale și aniversări ale familiei regale

1 Ianuarie (Anul nou).
6 Ianuarie (Botezul Domnului).
7 Ianuarie (Sf. Ioan Botezătorul).
24 Ianuarie (Unirea Principatelor).
25 Martie (Buna Vestire).
20 Aprilie (Ziua nașterii M. S. Reginei Mame Elena).
23 Aprilie (Sf. Gheorghe).
25—29 Aprilie (Sf. Paști).
1 Mai (Sărbătoarea Muncii).
10 Mai (Proclamarea Independenței și a Regatului).
21 Mai (SS. Constantin și Elena — Onomastica M. S. Reginei Mame Elena).
3 Iunie (Înălțarea Domnului — Ziua Eroilor).
13—14 Iunie (Sf. Rusalii).
29 Iunie (SS. Petru și Pavel).
6 August (Schimbarea la față a Domnului — aniversarea vic-

Semnele cerești și caracterul lor

Soarele și celelalte planete:

Cele douăsprezece zodii ale cerului:

Soarele	☉
Mercurie	☿
Vinerea	♀
Pământul	♁
Marte	♂
Vesta	♁
Junone	♁
Palade	♁
Cerere	♁
Joie	♁
Saturn	♄
Urania	♅

Berbecul	♈	♈
Taurul	♉	♉
Gemenii	♊	♊
Racul	♋	♋
Leul	♌	♌
Fecioara	♍	♍
Cumpăna	♎	♎
Scorpia	♏	♏
Săgetătorul	♐	♐
Căpriorul	♑	♑
Udătorul	♒	♒
Peștii	♓	♓

Zile de post ale bisericii ortodoxe

1. Miercuria și Vinerea. — 2. Ajunul Botezului Domnului, 5 Ianuarie. — 3. Postul Paștelui (postul mare) din 8 Martie până la 25 Aprilie. — 4. Postul Sânt-Petrului din 21 Iunie până la 29 Iunie. — 5. Postul Adormirii Născătoarei de Dumnezeu din 1 August până la 15 August. — 6. Tăierea capului Sf. Ioan Botezătorul, 29 August. — 7. Ziua Sfintei Cruci 14 Septembrie. — Postul Nașterii Domnului (Crăciunului) din 15 Noiembrie până la 25 Decembrie. În calendarul lunar sunt însemnate în dreptul zilei respective.

Deslegări de post

Miercurea și Vinerea în săptămâna luminată (de după Sf. Paști). — 2. Miercuria și Vinerea dela Nașterea Domnului (Crăciun) până la ajunul Botezului. — 3. Miercuria și Vinerea din săptămâna de după Pogorârea Duhului Sfânt (Rusali). — 4. Miercuria și Vinerea din săptămâna brânzei deslegare de ouă și brânză). (Și acestea sunt însemnate la locul cuvenit în calendarul lunar).

Pomenirea morților

Biserica noastră ortodoxă are următoarele zile de pomenire a celor trecuți în viața de dincolo; 1. În Sâmbăta din Săptămâna lăsatului de carne; 2. În Sâmbetele a 2-a, a 3-a și a 4-a din Postul mare (al Sf. Paști); 3. În Sâmbăta dinaintea Pogorării Duhului Sfânt (a Rusaliilor). Urmăriți-le în calendarul lunar).

Explicarea prescurtărilor din calendar

S însemnează Sfânt ; SS. Sfinții ; P. Părinte ; PP. Părinți ; C. Cuvios ; Ca Cuvioasa ; CC. PP. Cuvioșii Părinți ; Ca. m. Cuvioasa maică ; M. Martir (Mucenița) ; Ap. Apostol ; SS. Ap. Sântii Apostoli ; Aep Arhiepiscop ; Ep. Episcop ; Arhid. Arhidiacon ; Pat. Patriarh ; MM. Marele Martir (Mucenic) ; MMă. Marea Martiră (Muceniță) ; Mii Martirii (Mucenicii) ; Mle Martirele (Mucenițele) ; Pro. Profet (proroc) ; Ev. Evangelist ; Mat. Mateiu ; c. M. cel Mare ; f. d. m. făcător de minuni ; Ad. m. Aducerea moaștelor ; G. d. a. Gură de aur ; inv. învierii ; gl. glas ; c. cap v. vers ; Zilele Săpt. Săptămânii ; Lit. în sf. Liturghie înainte Sfințită ; Lit. sf. Vas. Liturghia Sf. Vasile ; In sau Inc. praz., începutul praznicului (sărbătorii bisericești). Inch. prazn., încheierea praznicului. Pom. morți. Pomenirea morților.

Sărbătorile cele însemnate cu (+) roșie sunt sărbători împărătești.
Sărbătorile cele însemnate cu (†) neagră sunt sărbători bisericești.

Luna nouă — — — ☾
Pătrarul întâi — — — ☾

Lună plină — — — ☽
Pătrarul ultim — — — ☽

De când și cum se numără anii

Dela olimpiada din Elida — Grecia — 776 înainte de Hristos. O eră era de 4 ani, răstimp în care se repetau olimpiadele.

Dela fondarea Romei (a u. c.) înc-pe cu 753 înainte de Hristos.

Dela întemeierea Statului Seleucid de către Seleuc Nicanor, general al lui Alexandru Macedon, începe la 312 înainte de Hristos. Este folosită de creștinii din Antiohia

Dela Fuga lui Mahomed (Hegira) la 16 Iulie 622 după Hristos

Dela facerea lumii până la nașterea Domnului Hristos se numără diferit și anume : 1) 3761 ani de către Evrei 2) 5502 de către Alexandrini. 3) 4004 după unii, 5199 după alții de către Romani. 4) 5492 de către Antioheni. 5) 5508 de către Bizantini (pe această numărare se bazează și pascălia noastră ortodoxă).

În cărțile noastre bisericești, unde întâlnim anul dela facerea lumii, scăzând, 5508 aflăm anul dela Hristos.

Zilele săptăm.	Data	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian îndreptat	Numele sfinților Calend. Grigorian	Zodia	Soarele	
					răsare	apune
Vineri	1	(†) Tăierea Împ. Vasile cel Mare, Anul nou	(†) Anul nou		7.56	16.44
Sâmbătă	2	S. P. Silvestru. In. prăz. Botez.	Macarie		7.56	16.45

Duminică înaintea Botezului. Apost: 2 Timotei 4, 5-8 Fiule Timotei, priveghează întru toate.
Ev. Marcu 1, 1-8. Inceputul Evangheliei lui Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu...
gl. 7, vos. 10

Duminică	3	Pr. Malachia, M. Gordie	Numele lui Iisus		7.56	16.46
Luni	4	Sob. celor 70 Ap, C. P. Teoctist	Rigolbert		7.55	16.47
Marti	5	SS. Mi Teopempt și Teona. Ajunul Botezului	Telesfor		7.55	16.48
Miercuri	6	(†) Botezul Î-lui n. Iisus Hrist. desleg. post.	(†) Cei 3 regi		7.54	16.49
Joi	7	(†) Soborul S. Ioan Botezătorul	Valentin		7.54	16.50
Vineri	8	Cm. Domnica, Cii P. Georg. Em.	Erhard		7.54	16.51
Sâmbătă	9	S. M. Polieuct	Iulian		7.53	16.52

Duminică după Botez, Apost: Efeseni 4, 7-13 Fraților, fiecărui din noi s'a dat harul... Ev.
Matei 4, 12-17. În vremea aceea, auzind Iisus că Ioan a fost prins... gl. 8, vos. 11

Duminică	10	S. P. Grigorie Ep. Nisai; P. Dometie	Sf. Familie		7.53	16.53
Luni	11	C. P. Teodosie	Higin		7.53	16.54
Marti	12	Ma Tatiana	Ernest		7.52	16.55
Miercuri	13	SS. Mi Ermil și Stratonice	Veronica		7.52	16.57
Joi	14	CC. PP. ucși în Sinai și Rait (Inch. prazn. Bot.)	Ilarie		7.51	16.59
Vineri	15	CC. PP. Pavel Tebeul, Ion Colib.	Paul		7.51	16.60
Sâmbătă	16	Inchin. cinst. Iant al Ap. Petru	Marcel		7.50	17.02

Duminică XXIX-a după Rusalii (2 Luca). A celor 10 leproși, Apost: Coloseni 3, 4-11. Fraților,
când se va arăta Hristos, Ev. Luca 17, 12-19, în vremea aceea întrând Iisus într'un
sat... gl. 1, vos. 1.

Duminică	17	C. P. Antonie cel Mare	Antonie Pust.		7.49	17.03
Luni	18	P. P. Atanasie și Chiril Aep. Alex.	Prisca		7.48	17.04
Marti	19	CC. PP. Macarie și Arsenie	Canut		7.48	17.05
Miercuri	20	C. P. Eutimie cel Mare	Fabian și Ibas.		7.47	17.06
Joi	21	C. P. Maxim mărt. M. Neofit	Agnes		7.47	17.07
Vineri	22	S. Ap. Timoteiu. M. Anastasie	Vincentiu		7.46	17.09
Sâmbătă	23	SS. Mi Climent și Agatangel	Raimund P.		7.46	17.10

Duminică XXXI-a după Rusalii (14 Luca). A orbului, Apost: 1 Timotei 1, 15-17 Fiule Timotei,
credincios este cuvântul. Ev. Luca 18, 35-43. În vremea aceea, când s'a apropiat Iisus de
Ierihon, gl. 2, vos. 2

Duminică	24	Ca maică Xenia (Unirea Princip.)	Timotei		7.45	17.11
Luni	25	(†) Grigorie Teol. Aep. Const.	Intoar. I. Pavel		7.44	17.12
Marti	26	C. P. Xenofont și cei cu el	Policarp		7.43	17.13
Miercuri	27	(†) Ad. m. s. Ioan Chrisostom (G. d. a)	Ion Chrisost.		7.42	17.14
Joi	28	C. P. Efrem Sirul	Carol cel M.		7.41	17.16
Vineri	29	Aduc. moașt. S. M. Ignatie	Francisc Sal.		7.40	17.18
Sâmbătă	30	(†) Trei Ierarhi, Vasile, Grigorie și Ioan	Martina		7.38	17.19

Duminică XXXII după Rusalii (15 Luca). A lui Zahau Apost: 1 Timotei 4, 9-15 Fiule
Timotei, credincios este cuvântul... Ev. Luca 19, 1-10. În vremea aceea trecând Iisus
prin Ierihon... gl. 3, vos. 3

Duminică	31	SS. fără de arg. f. d. m. Chir și Ioan	Ioan Bosco		7.37	17.21
----------	----	--	------------	--	------	-------

ianuarie

ziua are 10 ore — noaptea 14 ore.

Insemnări

1. Ian. Doxologie de Anul nou pentru Rege și popor. Se serbează Liturghia Sf. Vasile cel Mare.

5. Ian. Liturghia S. Vasile. Sfințirea mare apei. Se umbă cu S. Cruce. Zi de post.

6. Ian.: Botezul Domnului. Se serbează liturghia Sf. Ioan.

24. Ian. Unirea Principatelor. Se face Doxologie.

Din 25 Dec. trecut și până la 6 Ian. prezent, nu se fac pomeniri de morți la Sf. Liturghie. Tot în acest răstimp nu se oficiază cununii, fără dispensă arhierască.

Povețe economice

Drege uneltele și mașinele. Impletește coșuri de nule și rogojini din papură.

Buna gospodină țese.

Ocrotește vitele în grajd curat și aerisit. Ținându-le așternut în pătură groasă. Dă-le nutreț învrăstat. Nu uita să le dai sare și adapă-le cu apă caldută.

Pe moină cară gunoi, dacă vrei să ai rod bun în cereale și în vie.

Curăță pomii de uscături de mrișchi și de iască. Ranele ce le faci pomilor se leagă cu un amestec de balebă, pământ cleios și păr de bou tăiat mărunt. Adună neauă la rădăcina pomilor, care face să întârzie înflorirea pomilor, ferindu-i de brumă și înghețurile târzii.

Din pivniță alege și depărtează legumele și poamele putrede. Trage vinul de pe drojdii.

Grijește de stîpi, ferindu-i de șoareci. În zile calde, acoperă-i cu pânză ca să nu sboare.

La finea lunii pregătește paturi de gunoi pentru răsadniță. Pregătește sâmburi pentru școala de pomi. Noaptea e lungă. Citește cărți de folos și învățătură. Dumineca mergi la Sf. Biserică și ascultă cu luare aminte la preot.

Prevestirea timpului

Din 1—9 frig, vifor și ger. În 10 nor. Dela 11—13 moină și vânt; în 14 și 15 vifor și zăpadă; în 16 și 17 ger. Din 18—23 moină, și vânt; în 24 și 25 senin și vânt. În 26 moină. Din 27—29 zăpadă. În 30 și 31 moină.

ZILE MARI ALE NEAMULUI

La 1 Ian. 963, moare Petru regele Româno-Bulgar.

La 24 Ian. 1859, Unirea Principatelor.

La 29 Ian. 1360, Vlad Domnul Munteniei ia titlul de Ban al Severinului, Duce al Făgărașului și Voievod al Transilvaniei.

La 31 Ian. 1418, moare Mircea cel Bătrân, domn al Munteniei, care cuprindea sub sceptrul său și Dobrogea.

Zilele săptăm.	Data	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian îndreptat	Numele sfinților Calend. Grigorian	Zodia	Soarele răsare apune
Luni	1	S. M. Triton (In. prăz. Int. D.)	Ignat		7.36 17
Mărti	2	(†) Întâmpinarea Domnului	(†) Întâmp. Domn.		7.35 17
Miercuri	3	S. și dreptul Simeon, Pro. Ana	Blasius		7.34 17
Joi	4	P. C. Isidor	Veronica		7.33 17
Vineri	5	S. M. Agatia	Agata		7.32 17
Sâmbătă	6	C. P. Vucol Ep. Smirnei	Dorotea		7.31 17

Dumineca XVII-a după Rusalii (17 Matei). a Cananiencii. Apost: 2 Corint. 6, 16—17, 18. În vremea aceea Fraților, voi sunteți Biserica lui Dumnezeu... Ev. Matei 15, 21—28. În vremea aceea intrat-a Iisus în părțile Tirului... glas 4, vos. 4.

Duminecă	7	C. P. Partenie Ep. Lampsac	Romnald		7.29 17
Luni	8	MM. Teodor Stratilat, Pro. Zaharia	Ioan Mata		7.28 17
Mărti	9	S. M. Nichifor (Inch. praz. Int. D.)	Ciril		7.27 17
Miercuri	10	S. M. M. Haralambie	Scholastica		7.25 17
Joi	11	S. Sfințitul M. Vlasie	Desideriu		7.24 17
Vineri	12	C. P. Meletie Aep. Ant. M. Crâstea	Eulalia		7.22 17
Sâmbătă	13	C. P. Martinian	Ecaterina		7.21 17

Dumineca XXXIII-a după Rusalii (16 Luca). A Vameșului și Fariseului. Apost: 2 Timotei 3, 10—15 Fiule Timotei, urmat-ai învățăturile mele... Ev. Luca 18, 10—14. Zis-a Domnul pilda aceasta: Doi oameni... glas 5, vos. 5. (Începe Triodul)

Duminecă	14	C. P. Auxentie	Valentin		7.20 17
Luni	15	S. Ap. Onisim	Faustin		7.18 17
Mărti	16	M. Pamfile	Iuliana		7.16 17
Miercuri	17	M. M. Teodor Tiron (harti)	Constanția		7.15 17
Joi	18	S. P. Leon	Flavian		7.13 17
Vineri	19	S. Apostol Archip (harti)	Conrad		7.12 17
Sâmbătă	20	C. Păr. Visarion și Leon al Cataniei	Eleuteriu		7.10 17

Dumineca Fiului Risipitor, Apost: 1 Cor. 6, 12—20 Fraților, toate îmi sunt slobode, dar nu toate... Ev. Luca 15, 11—32. Zis-a Domnul pilda aceasta: un om avea doi fii... glas 6, vos. 6.

Duminecă	21	C. P. Timoteiu și Eustație	Septuagesima		7.08 17
Luni	22	Afl. moașt. SS. Mi din Eugenia	Petru C.		7.07 17
Mărti	23	S. Sf. M. Policarp Ep. Smirnei	Petru Dam.		7.06 17
Miercuri	24	(†) Afl. c. S. Ioan Botez	Matei Ap.		7.05 17
Joi	25	C. P. Tarasie Aep. Const.	Valburga		7.03 17
Vineri	26	S. P. Porfirie Ep. Gaziei	Alexandru		7.02 17
Sâmbătă	27	C. P. măr. Procopie Decapolitul	Gabriel Perd.		6.59 17

Dumineca lăsatului de carne. A înfricoșatei judecăți, Apost: 1 Cor. 8, 8—9 Fraților, mâncarea nu ne va pune pre noi înaintea lui Dumnezeu... Ev. Matei 25, 31—46 Zis-a Domnul: când va veni Fiul omului... glas 7, vos. 7.

Duminecă	28	C. P. Vasilie mărturisitorul	Sexagesima		6.57 18
----------	----	------------------------------	------------	---	---------

Februarie

ziua are 11 ore — noaptea 13 ore.

Insemnări

2 Februarie, Întâmpinarea Domnului. (Stretenia).
14 Febr. începe Triodul.
17 și 19 Febr. hărți, adică deslegare de post, în contra datinei Armenilor, cari în această săptămână țin postul „artivurți”.
27 Febr. Sâmbăta morților.

Povețe economice

Curăță sămânța de semănat. Cară gunoi și-l împrăstie, ca la desgheț să intre zama lui în pământ. Pe vreme bună ară pentru ovăs și orz.

Oile nu le lăsa să bea apă de pe neaună, că li se strică laptele și pierd mielul.

Sădește pomi pe vreme bună, dar pune-le și pari împrejuindu-i cu spini. Se pot altoi cireși, pruni, ș. a. Via se poate rigola, sădi și râteza.

Sâmburii de pom se pun în nisip umed ca să li se moaie coaja, căci altfel nu răsar.

De-i vremea bună, se poate semăna salată, spanac (șpenot), mazăre și țeler.

Prevestirea timpului

Din 1—9 zile senine; 10 13 vreme noroasă și moină. Dela 14—17 ger mare. Din 18 28 moină și vreme bună.

Vorbe din bătrâni. Zăpada în Faur întârește semănăturile. Faur urât și Maiu frumos e an mănos, dacă n-îi îngheț prea mare. Apele curgătoare calde vestesc ger. Dacă ziua 16 (Pamfilie) va fi cu soare, va urma încă iarnă în putere. Viforele ce nu vin în Faur se răsbună la Paști. Negura din apus arată ger. La Dragobete (cap de primăvară), iese ursul din bârlag și de-și va vedea umbra (adecă de va fi soare) întră iarăși în culcuș, că va mai fi ger.

ZILE MARI ALE NEAMULUI

La 1 Februarie 1245, moare Caliman, împăratul Româno-Bulgar.

La 2 Febr. 1438, Antóniu Magnu, căpetenia țaranilor Ardeleni răsculați, a fost prins și tăiat în bucăți lângă mănăstirea Clujului, iar soții lui au fost rtași în țapă pe muntele din faat orașului Turda de către nobilii Unguri.

La 13 Febr. 1785, George Crișan, unul din cei trei condamnați ai revoluției Românilor Ardeleni, se sinucide, neputând suporta temnița maghiară din Alba-Iulia. Morț fiind, Ungurii, în crăzimea lor răzbnătoare, i-au tăiat capul punându-l în țapă, în satul lui natal, Cărpeneș, iar trupul i l-au despiciat în patru.

La 26 Febr. 1775 răpirea Moldovei de Nord (a Bucovinei) de către Austrieci

Zilele săptăm.	Data	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian îndreptat	Numele sfinților Calend. Grigorian	Zodia	Soarele	
					răsare	apune
Luni	1	Ca Mă Eudochia	Albin		6.55	18.3
Mărti	2	S. M. Teodot Ep. Chirinie	Simpliciu		6.53	18.3
Miercuri	3	S. Mi Eutropie-Cleonic-Vasilisc	Cunigunda		6.52	18.3
Joi	4	C. P. Gherasim	Casimir		6.50	18.3
Vineri	5	S. M. Conon	Eusebiu		6.48	18.3
Sâmbătă	6	SS. 42 Mi din Amorea ☉	Frideric		6.46	18.3

Duminica lăsatului de brânză. A isgonirii lui Adam, Apost: Romani 13, 11—14, 4. Fraților, aproape este nouă mântuirea... Ev. Matei 6, 14—21. Zis-a Domnul: De veți ierta oamenilor... glas 8, vos. 8

Duminecă	7	SS 7 Mi din Herson	Estomihi		6.44	18.3
Luni	8	C. P. Teofilact mărturis. (Incepe postul)	Ioan		6.42	18.3
Mărti	9	(†) SS 40 Mi din Sevastia	Francisca R.		6.40	18.3
Miercuri	10	S. M. Codrat (Lit. in. Sf.)	Miercurea cenușie		6.38	18.3
Joi	11	S. P. Sofronie Patr. Ier.	Eracliu		6.36	18.3
Vineri	12	C. P. Teofan mărtur. (Lit. in. Sf.)	Grigorie		6.35	18.3
Sâmbătă	13	Ad. m. s. Nichifor Pat. Const.	Rosina		6.33	18.3

Duminica I-a din Post. a Ortodoxiei, Apost: Evrei 11, 24—26; 32—40, Fraților, prin credință Moisi... Ev: Ioan 1, 43—51. În vremea aceea vrea Iisus să meargă... glas 1, vos. 9

Duminecă	14	C. P. Benedict, M. Alexandru	Invocabit (1)		6.32	18.3
Luni	15	S. M. Agapie	Longin		6.30	18.3
Mărti	16	S. M. Sabin și Papie	Heribert		6.28	18.3
Miercuri	17	C. Alexie (Lit. in. Sf.)	Gertruda		6.26	18.3
Joi	18	P. Ciril Aep. Ierusal.	Eduard		6.24	18.3
Vineri	19	Mi Chrisant și Daria (L. in. Sf.)	Iosif		6.22	18.3
Sâmbătă	20	CC. PP. uc. în măn. S. Sava, (Pom. morț.)	Nichita		6.20	18.3

Duminica II-a din Post. A. S. Grigorie Palama, Apost: Evrei 1, 10—2, 3. Întru început Tu, Doamne... Ev. Marcu 2, 1—12, În vremea aceea intră-a Iisus în Capernaum... glas 2, vos. 10.

Duminecă	21	C. P. Iacob mărt. Ep. Cataniei	Reminiscere (2)		6.19	18.3
Luni	22	S. M. Vasilie pr. din Anchira ☉	Octavia		6.17	18.3
Mărti	23	C. M. Nicon și învățăceii lui	Victoria		6.16	18.3
Miercuri	24	C. P. Zaharie (In. prăz. B. V.)	(†) Gavril arh.		6.14	18.3
Joi	25	(†) Bunavestire	(†) Bunavest.		6.12	18.3
Vineri	26	Sob. m. mar. Voiev. Gavril (Lit. in. Sf.)	Emanuil		6.10	18.3
Sâmbătă	27	S. M. Matrona din Tesalonic	Rupert		6.08	18.3

Duminica III-a din Post. A. S. Cruci, Apost: Evrei 4, 14—5, 6. Fraților, având Arhieru mare... Ev. Marcu 8, 34—38—9, 1. Zis-a Domnul: Cel ce vrea să vină după Mine... glas 3, vos. 11.

Duminecă	28	C. Ștefan f. d. m. Ilarion cel nou	Oculi (3)		6.06	18.3
Luni	29	C. P. Marcu Ep. Ciril diac. ☾	Eustațiu		6.04	18.3
Mărti	30	C. Ioan Scărariul	Angelica		6.02	18.4
Miercuri	31	C. P. și f. d. m. Ipatie Ep. Gang.	Amos pro.		6.01	18.4

Martie

ziua are 12 ore — noaptea 12 ore.

Insemnări

1—7 Martie, sătămâna albă, deslegare de brânză, lapte și ouă în toate zilele. **Cununii nu se pot face fără dispensă arhierască.**

6 Martie, începe postul mare.

10, 12, 17, 19, 26, 31 Martie, Liturghia înainte sfințită.

14, 21, 28 Martie, Liturghia Sf. Vasile.

22, 27 Martie, pomenirea morților.

25 Martie, Buna-Vestire (Blagovestenia), deslegare de pește.

Povește economice

În săptămâna a 9-a după Crăciun seamănă grâul de primăvară, apoi orz, ovăs mazăre, mazărice și luțernă. Du gunoiul pe câmp. Printre semănăturile tomatice, ce au ieșit rari, aruncă sămânță de trifoiu. După ploaie curăță pomii de mușchi și de omizi. Sădește legumele menite pentru a-ți face sămânță. Ca să le aperi de omizi pune în apropiere câteva semințe de cânepă. Miroșul acestora alungă fluturii.

Așează-ți răsăturile și le acoperă cu gunoi, să le fie cald.

Altoiește cireșii, vișinii și prunii în crengele coroanei. Macină bucate pe timp mai îndelungat. Seamănă ridichi, ceapă, spanac și varză, pătrunjel, morcovi și alte legume. Pune găini și găște să-clocească.

Cartofii înghețați fierbe-i și scurge apa din ei, apoi îi dă la vite, altfel se vor bolnăvi.

Semănăm inul, cânepa, tutunul plante oleaginoase, cartofii, napii, hameiul. Sfârșim tăiatul viei și sădim vițele tinere. Începem prima săpătură. Văruim pomii. Întărcăm purceii și mieii născuți în timpul ernii. Să alegem o zi frumoasă, precedată de alte zile frumoase, să verificăm : 1) proviziunile, 2) ouăle, 3) prezența reginei la stupi. Sădim fragi. Sădim în strat pătlăgele vinete, castraveți, pepeni, tomate, pătlăgele roșii și cimbru.

Prevestirea timpului

Din 1—6 moină, în 7 zi cu ploaie. În 8 și 9 nor. În 10 ploaie ; 11 și 12 vânt. Dela 13—16 frig. În 17 zăpadă. Dela 18—25 zăpadă și vânt. În 26 și 27 bine ; 28—30 vânt și ploaie.

ZILE MARI ALE NEAMULUI

La 6 Martie 1486, Ștefan cel Mare bate pe Unguri în lupta dela Scheia ținutul Romanului.

La 8 Martie 1821, Tudor Vladimirescu, în fruntea pandurilor săi, pornește revoluția contra Grecilor.

La 11 Martie 1641, se ține un sinod mare la Iași în care se condamnă calvinismul, aprobându-se mărturisirea credinței compusă de Petru Movilă.

La 27 Martie 1918, se proclamă alipirea Basarabiei la Patria Mamă.

La 28 Martie 1812, Rușii ne răpesc Basarabia.

Zilele săptăm.	Data	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian îndreptat	Numele sfinților Calend. Grigorian	Zodia	Soarele	
					răsare	ap
Joi	1	C. Mă Maria Egipteanca	Hugo		5.59	18
Vineri	2	C. P. Tit. f. d. m. (Lit. în. Sf.)	Francisc		5.57	18
Sâmbătă	3	C. P. Nichita mărturisit.	Rihard		5.55	18

Duminica IV-a din Post. A. S. Ioan Scărarul. Apost: Evrei 6, 13—20. Fraților lui Avraam făgăduindu-se Dumnezeu... Ev. Marcu 9, 17—32. În vremea aceea venit-a un om la Iisus... glas 4, vos. 1.

Duminică	4	C. P. Iosif scr. de cânt. (L. Sf. Vasile) ⊙	Laetere (4)		5.53	18
Luni	5	SS. M. Serapion. Teodul. Agat.	Vincenz		5.52	18
Mărti	6	C. P. Eutichie Aep. Const.	Celestin		5.50	18
Miercuri	7	C. P. George Ep. Militinei (Lit. în. sf. Denie)	Herman		5.48	18
Joi	8	SS. Ap. Irodion Agav, Rut.	Dionisie		5.46	18
Vineri	9	C. M. Eupsichie din Cesarea (Lit. în. sf. Denie)	Valtruda		5.44	18
Sâmbătă	10	Mi Terentie și Pompie (Acatist)	Ezechiil		5.42	18

Duminica V-a din Post. A. S. Maria Egipteanca. Evrei 9, 11—14. Fraților, Hristos venind... Arhiereu bunătaților... Ev. Marcu 10, 33—45. În vremea aceea luând Iisus pe cei 12... glas 5, vos. 2.

Duminică	11	S. M. Antipa Ep. Pergam. Asiei (Lit. sf. Vasile)	Judica (5)		5.40	18
Luni	12	C. P. Vasile mărtur.	Iuliu		5.38	18
Mărti	13	S. M. Artemon	Ermenghild		5.37	18
Miercuri	14	C. P. Martin mărt (Lit. în. Sf)	Iustin Tib.		5.35	18
Joi	15	SS. Apli Aristarh, Pud. și Trofim	Anastasia		5.33	18
Vineri	16	MM. Agapia, Irina, Chionia (Lit. în. sf.)	Drogo		5.31	19
Sâmbătă	17	† C. P. Simeon și Achachie	Rudolf		5.29	19

Duminica VI-a din Post. A. Floriilor. Apost: Filipeni 4, 4—9 Fraților, bucurați-vă parurea întru Domnul... Ev. 1) La Utrenie: Mat. 21, 1—11. 15—17. În vremea aceea, când s'a apropiat... 2) La Liturghie Ioan 12, 1—8, Maria înainte de Paști cu 6 zile... Toate ale praznicului...

Duminică	18	† Floriile (Lit. Sf. Ioan)	† Floriile		5.27	19
Luni	19	C. P. Ioan (Lit. în. sf) ⊙	Verner		5.25	19
Mărti	20	C. P. Teodor (Lit. în. sf.)	Viso		5.24	19
Miercuri	21	M. Ianuarie (Lit. în. sf.)	Anselm		5.23	19
Joi	22	(†) Joia Patimilor (Lit. s. Vas. Denie)	Joia Pat.		5.21	19
Vineri	23	(†) Vinerea Patimilor	Vin. Pat.		5.19	19
Sâmbătă	24	(†) Sâmb. Patim. (Lit. sf. Vas)	Sâmb. Pat.		5.17	19

Duminica învierii. Apost: Fapte 1, 1—8 Cuvântul celdintăi am făcut, o Teofil... 1) La Liturghie: Ev. Ioan 1—17 La început era Cuvântul... La Vesperule: Ioan 20, 19—25, Fiind seară în ziua aceea... Slujba Penticostarului

Duminică	25	(†) Sf. Paști	Paștile		5.15	19
Luni	26	(†) Luni Paștilor	Lunia Pașt.		5.14	19
Mărti	27	(†) Mărtia Paștilor	Mărtia Pașt.		5.13	19
Miercuri	28	SS. Ap. Iason și Sosipetru	Paul C.		5.11	19
Joi	29	SS. Mi Chizic, C. Memnon f.d.m.	Petru Ver		5.10	19
Vineri	30	S. Ap. Iacob al lui Zevedei	Ecaterina		5.09	19

Aprilie

ziua are 13 ore — noaptea 11 ore.

Insemnări

22 Aprilie: Joia Mare. Liturghia Sf. Vasile cel Mare, Sfințirea Paștilor.

23 Aprilie: Vineria Patimilor. Masă de obște. Nu se face liturghie. Se citește slujba ceasurilor. — Slujba Sf. Gheorghe se serbează în ziua a doua a Sf. Paști, 26 Aprilie.

25 Aprilie: Inceputul Penticostăului.

25 Aprilie până în 2 Mai: (săptămâna luminată) nu se fac cununii. Excepțional cu dispensă arhierască. În acest răstimp nu se fac pomeniri de morți la Sf. Liturghie.

Povețe economice

Plivește sămănăturile de burueni și spini. Se samănă hrișcă, grâu, secară, trifoi, cânepă, in, cartofi și cucuruz.

Pune fasole, dacă nu e frig. Tutunul se răsădește, dacă are 5—6 foi. Udă pomii sădiți. Plivește straturile și școala de pomi. Păzește ca vitele să nu se umfle de iarbă verde, dă-le fân înainte de a le scoate la pășune. Incepe lucrul la vie. Dacă-i seceta, dimineața să uzi grădina. În pod întoarce bucatele, să vezi dacă nu au gârgărițe. Lăna nespălată pusă lângă grâne, alungă gârgărițele. Grăul încins amestecă-l cu pulbere de cărbuni, după 14 zile cerne-l, că-și pierde mirosul. Oile se scot la pășune. Ferește mieii de umezeală. Văruți casele și țineți curățenie pentru că de acum încep bolile. Fă-ți în jurul casei grădiniță de flori.

Prevestirea timpului

Dela 1—2 bine. În 3 ploaie și vânt; 4—10 bine. Dela 11—22 vânt și ploaie. În 23 și 24 vânt; 25—26 bine. Dela 27—29 ploaie. În 30 vânt.

Vorbe din bătrâni. Prier frumos, Maiu viforos. Prier umed aduce binecuvântare. Negura din Aprilie, la răsărit și miazăzi, e semn bun. De tună în Aprilie, nu te mai teme de ger. Prier frumos, vară furtunoasă. De vor fi flori multe de vișine și bune, trage nădejde la vii.

ZILE MARI ALE NEAMULUI

La 6 April 1490 moare Matei Corvin, Regele Ungariei — el a fost de viță românească.

La 8 April 1886, este ales Domn, Carol I.

La 14 April 1448, Ioan Huniade Corvinul, Voievodul Transilvaniei, încheie un tratat cu Turcia, prin care aduce o îmbunătățire a soartei Românilor — și acest Voievod ca și Regele Matei, era de viță românească.

La 22 April 1777, se hotărăște alipirea Bucovinei la Austria.

La 26 April 1877, se trage de la Calafat cea dintâi ghiulea de tun asupra Turcilor care se cuibăriseră la Vidin.

Zilele săptăm.	Data	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian îndreptat	Numele sfinților Calendar Gregorian	Zodia	Soarele	
					răsare	apus
Sâmbătă	1	Pro. Ieremia, Mi Eftimie, Acachie	Filip, Iacob	♋	5.07	19.2

Duminica a II-a după Paști. A Tomii. Apost: Fapte 5, 12—20: În zilele acelea, prin minile Apostolilor... Ev. Ioan 20, 10—31. Fiind seară în ziua aceea... glas 1, vos. 1

Duminică	2	Aduc. m. s. Atanasie cel mare	Quasimodogeniti (1)	♋	5.06	19.2
Luni	3	SS. Mi Timotei și Maura	Afl. sf. cruci	♋	5.04	19.2
Marti	4	Păr. Mitrofan arhiep. C-polei, Muc. Pelagia ☉	Florian	♋	5.03	19.2
Miercuri	5	M. Mă Irina	Pius V	♋	5.01	19.2
Joi	6	Dreptul Iov	Ioan P.	♋	4.60	19.2
Vineri	7	P. s. Cruci, Mi Acachie și Codrat	Stanislau	♋	4.58	19.2
Sâmbătă	8	(†) Ap. și Ev. Ioan; C. P. Ars. c. m.	Mihail	♋	4.56	19.2

Duminica a III-a după S. Paști (a Mironosițelor) Apost: F. a. 6, 1—7: În zilele acelea a înmulțindu-se ucenici... Ev. Marcu 15, 43; 16, 1—8. În vremea aceea venit-a... glas 2, vos. 4

Duminică	9	Pr. Isaia, M. Christofor	Misericordia (2)	♋	4.55	19.3
Luni	10	S. Ap. Simion Zilotul (Sărb. naț.)	Izidor	♋	4.54	19.3
Marti	11	S. M. Mochie	Mamert	♋	4.53	19.3
Miercuri	12	PP. Gherman Aep. C. Epifanie al Cipr.	Pancrațiu	♋	4.52	19.3
Joi	13	S. Mă Glicheria	Servațiu	♋	4.50	19.3
Vineri	14	S. M. Isidor din Chios (inj. prazn.)	Bonifaciu	♋	4.49	19.3
Sâmbătă	15	C. P. Pahomie cel Mare	Sofia	♋	4.48	19.3

Duminica a IV-a după S. Paști (a slăbănogului) Apost: F. a. 9, 32—42. În zilele acelea, fost-a Petru cercetând... Ev. Ioan 5, 1—15. În vremea aceea s'a suit... glas 3, vos. 5

Duminică	16	C. P. Theodor Sfințitul	Jubilate (3)	♋	4.47	19.3
Luni	17	S. A. Andronic	Parchal	♋	4.46	19.3
Marti	18	Mi Petru și Dionisie	Venant	♋	4.45	19.3
Miercuri	19	S. M. Patrichie Ep. Prusiei ☉	Celestin	♋	4.44	19.4
Joi	20	(†) S. M. Talaleu	Bernhard	♋	4.43	19.4
Vineri	21	(†) SS. Constantin și Elena	Gheorghe	♋	4.42	19.4
Sâmbătă	22	S. M. Vasilisc	Marcu	♋	4.41	19.4

Duminica a V-a după Sf. Paști (a Samaritanenilor). Apost: F. a. 11, 19—30: În zilele acelea, Apostolii risipindu-se... Ev. Ioan 4, 5—42. În vremea aceea venit-a... glas 4, vos. 7.7

Duminică	23	C. P. Mihail mărt. Ep. Sinadieii	Cantate (4)	♋	4.40	19.4
Luni	24	C. P. Simion	Ioana	♋	4.39	19.4
Marti	25	A 3-a aflare a cap S. Ioan Botez.	Grigorie VII	♋	4.38	19.4
Miercuri	26	S. Ap. Carp ☉	Filip Neri	♋	4.37	19.4
Joi	27	S. Mi Terapont, Eladie	Ioan, Beda	♋	4.36	19.5
Vineri	28	C. P. Nichita Ep. Calcedon	Wilhelm	♋	4.35	19.5
Sâmbătă	29	Ca Mă Teodosia	Maxim	♋	4.34	19.5

Duminica a VI-a după Sf. Paști (a orbului). Apost: F. a. 16, 16—34. În zilele acelea, a fost când mergeam noi... Ev. 9, 1—38. În vremea aceea trecând Iisus... glas 5, vos. 8

Duminică	30	C. P. Isachie din Mst. Dalmatiei	Rogate (5)	♋	4.34	19.5
Luni	31	S. Ap. Ermie; S. Muc. Ermeu	Angela (Proces)	♋	4.33	19.5

Mai

ziua are 14 ore — noaptea 10 ore.

Insemnări

3 Mai: Pomenirea morților.

10. Mai: Sărbătoare Națională.
Doxologie.

Povețe economice

S'a sfârșit cu semănatul. Doar cânepă, in și fasole se mai pot pune. Se începe prășitul cucuruzului sămănat din vreme..

Se cosește lucerna întâia oară — dar nu prea adânc, să nu piară.

Se răsădesc zarzavaturile și castraveții și se udă, dacă nu ploaie.

Ferește via de brumă, făcând foc de paie umede. Rupe-i cărceii și puil și o leagă la par. Stropește-o cu zeamă bordeleză (piatră vântată cu var) pentru întâia dată.

Curăță pomii de omizi, mai cu ușurință de dimineață, când se adună la un loc spre a se încălzi la soare.

Vitele se trînit la pășune. Să nu se ia copiii de la carte ca să păzească vitele, căci este spre răul lor și al familiei și Neamului nostru !

Albinele roiesc, pregătește stupi ca să le prinzi.

Prevestirea timpului

Dela 1—4 vreme bună ; în 5 ploaie ; 6 ceață ; 7 ploaie ; 8—14 bine. In 15 ploaie ; 16—17 bine ; 18 ceață ; 19—20 bine. Din 21—23 ploaie ; 24 vânt ; 25—31 bine.

Vorbe din bătrâni. Roua de seara și răcoarea din Maiu adic fân și vin mult. Ploaia caldă din Maiu e binecuvântare. Roiul din Maiu prețuește un car de mălaiu. Gândacii mulți vestesc an mănos. Maiu plios, lunie frumos. De e brumă între Sf. Gheorghe și Armindenii va bruma și între Sântea-Mării. Când sunt greeri mulți, va fi fân puțin. Lunetele dese arată an roditor.

ZILE MARI ALE NEAMULUI

La 1 Mai 1885, Sinodul Bisericii Române promulgă recunoașterea de către Patriarhia din Constantinopol a autocefaliei Bisericii Regatului Român.

La 3 Mai 1848, Românii ardeleni se ridică în contra Ungurilor.

La 6 Mai, 1600, o scurtă unire a Românilor din Transilvania, Moldova și Muntenia sub Mihai Viteazul.

La 10 Mai 1877, se proclamă independența României.

La 10 Mai 1881, România se proclamă Regat.

La 23 Mai 1873, moare Cuza-Vodă (înmormântat la Ruginoasa).

La 26 Mai 1821, Tudor Vladimirescu e ucis mișelește de Greci.

Zilele săptăm.	Data	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian îndreptat	Numele sfinților Calend. Gregorian	Zodia	Soarele	
					răsare	ap.
Mărti	1	S. M. Iustin Filosoful și Martir	Pamfil (proce)		4.33	19
Miercuri	2	P. Nichifor, Mărt. Patr. Const. Ioan cel nou d. Suc.	Marcelin (proc.)		4.32	19
Joi	3	(†) Înălțarea Domnului, Ziua Eroilor	Înălțarea D.		4.32	19
Vineri	4	Păr. Mitrofan	Francisc C.		4.32	19
Sâmbătă	5	S. Muc. Dorotei, Ep. Tir	Bonifaciu		4.31	19

Duminica a VII-a după S. Paști (a SS. Părinți) Ap. F a. 20, 16—17, 28 36: În zilele acele
socotit-a Pavel... Ev. Ioan 17, 1—13. În vremea aceea ridicând Iisus... glas 6, vos. 10

Duminică	6	CC.PP. Visarion f.d. m. silarion	Exaudi (6)		4.31	19
Luni	7	S. M. Teodot Ep. Anchirei	Lucreția		4.31	19
Mărti	8	Aduc. m. S. M. Teodor Stratilat	Medard		4.30	19
Miercuri	9	S. P. Chiril Aep. Alex.	Primus		4.30	19
Joi	10	Mi Alexandru, Antonina	Margareta		4.30	20
Vineri	11	SS. Apli Bartol. și Varvara	Varnavas		4.29	20
Sâmbătă	12	C. P. Onufrie, Pomenir. morților	Ioan Fac.		4.29	20

Duminica a VIII-a după S. Paști (a Rusalilor). F. a. 2, 1—11: Și dacă s'a plinit ziua praznicului... Ev. :
(1) La Utrenie: Ioan 20, 19—23, Filnd seară... 2) La Liturgie: Ioan 7, 37—53. 8, 12. Iar în ziua cea
mai de pre urmă... Toate ale praznicului.

Duminică	13	(†) Pogorârea Duhului Sfânt	Rusalile		4.29	20
Luni	14	(†) Sfânta Treime	Lunia Rus.		4.29	20
Mărti	15	Pr. Amos	Vitus, Mod.		4.29	20
Miercuri	16	Tihon f.d. m. Ep. Amatum (desleg. post).	Beno		4.29	20
Joi	17	SS. Mi Manoil, Pavel și Ismail	Adolf		4.29	20
Vineri	18	SS. Mi Leontie și Ipatie (desl. post.)	Gervasie		4.29	20
Sâmbătă	19	S. Ap. Iuda fratele Domnului	Iuliana		4.29	20

Duminica I-a după S. Rusalii (a tuturor Sfinților) Apost. Evrei 11, 33—12, 1: Fraților,
Sfinții toți prin credință au biruit... Ev. Mat. 10, 32—33; 37—38. 19, 27—30, Zis-a
Domnul ucenicilor Săi... glas 8, vos. 1.

Duminică	20	(†) Toți Sfinții	S. Treime		4.30	20
Luni	21	M. Iulian (Incepe postul Apost.)	Aloisiu		4.30	20
Mărti	22	S. M. Eusevie Ep. Samasatelor	Paulin		4.30	20
Miercuri	23	S. M. Agripina	Edeltrud		4.30	20
Joi	24	(†) Nașt. S. Ioan Botezătorul	Corbul Dui		4.30	20
Vineri	25	Ca Mă Fevronia	Nașt. Is. I. B.		4.30	20
Sâmbătă	26	C. P. David din Tesalonic	Virgilius		4.31	20

Duminica a II-a după S. Rusalii, Apost. Romani 2, 10—16: Fraților, slavă și cinste...
Ev Mat 4, 18—23, În vremea aceea umblând... glas 1, vos. 2.

Duminică	27	C. P. Samson prim. de străini	Marie Ajutoare		4.31	20
Luni	28	Ad. moast. ss. Chir și Ioan	Leo II		4.31	20
Mărti	29	(†) SS. Ap. Petru și Pavel	(†) Petru și P.		4.32	20
Miercuri	30	(†) Adun. (Sobor.) ss. Apostoli	Pavel Ged.		4.32	20

Iunie

ziua are 15 ore — noaptea 9 ore.

Insemnări

3 Iunie: Ispasul, Ziua eroilor;
Parastas.
12 Iunie: Pomenirea morților.
16, 18 Iunie: Deslegare de pcst.
20—29 Iunie: Postul Săn-Petru-
lui.
24 Iunie: Nașterea Sf. Ioan Bo-
tezătorul (Sânziana).
29 Iunie: S. S. Ap. Petru și Pa-
vel (Sân-Petru).

Povește economice

Cosim trifoiul pentru fân. Cucuruzul se sapă. Via se sapă a două oară înainte de a înflori și se stropește înainte de floare. După ploaie seara și dimineața poți ocula (altoi în ochi) pădureții.

Se stârpesc gândacii de pomi și omizile de pe legume. Se sădește ridichi de toamnă. Se pun pari la fasole, linte și mazăre. Pune compoturi de cireșe și vișine pe iarnă, căci folosesc la sănătate și's brine de poftă, la bolnavi.

Ajută roiurile slabe, dă-le miere sau apă îndulcită. Incepe secerișul celor de toamnă.

Mergi la examen de-ți ascultă copilul, că de mare folos este școala în ziua de azi.

Prevestirea timpului

Dela 1—3 vânt și ploaie ; 4—6 vânt și cald ; 7—24 ploaie și vânt. Dela 25—27 bine , 28—30 vânt și ploaie.

Vorbe din bătrâni. Iunie mai uscat decât umed rample buțile cu vin. Oamenii și vântul de Iunie curând se schimbă. Iunie umed și rece, strică întreg anul. Călătoria furnicilor vestește timp bun. Omidele multe sunt semne de vin și grâu mult. Săritul peștilor vestește furtună. De sunt mulți bureți iuți, iarna viitoare are să fie ușoară. Rusalii umede, Crăciun gras.

ZILE MARI ALE NEAMULUI

1 Iunie 1600, Mihai Viteazul intră învingător în Iași.

13 Iunie 1641, Vasile Lupu, Domnul Moldovei, aduce dela Constantinopol moaștele Sf. Paraschiva, pe cari le așează cu cinste în Biserica SS. Trei Ierarhi din Iași.

15 Iunie 1889, moartea poetului Mihail Eminescu.

16 Iunie 1873, trece în rândul fericitilor Mitropolitul A. Șaguna.

24 Iunie 1448, Ioan Huniade-Corvinul, guvernatorul Ungariei, se declară în public de Român.

Zile'e săptăm.	Data	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian îndreptat	Numele sfinților Calend. Gregorian	Zodia	Soarele răsare ap
Joi	1	SS. Cosma și Damian f. d. m.	Sângele Domnului		4.33 20
Vineri	2	(†) Veștmântul Preacuratei	Inima lui Isus		4.33 20
Sâmbătă	3	S. M. Iachint, P. Anatolie, P. Constantin	Cercetarea Mariei		4.34 20

Dumineca a III-a după S. Rusalii. Apost: Romani 5, 1—10: Fraților, îndreptați fiind prin credință... Ev. Matei 6, 22—33. Zis-a Domnul: Luminătorul trupului... glas 2, vos. 3.

Duminecă	4	S. P. Andrei Aep Critului	Toți papii can		4.34 20
Luni	5	(†) C. P. Atanasie al Atonului	Domitiu		4.35 20
Mărti	6	C. P. Sisoe cel mare	Pr. Isaia		4.36 20
Miercuri	7	C. P. Toma, Aghachie, M. Mă Chiriachi	Chiril Metodie		4.36 20
Joi	8	S. M. Muc. Procopie	Elisaveta		4.37 20
Vineri	9	S. M. Pancrație Ep. Tavromeniei	Veronica		4.38 20
Sâmbătă	10	SS. 45 Mi din Nicopole	7 frați		4.38 20

Dumineca a IV-a după S. Rusalii. Apost: Romani 6, 18—22: Fraților, fiind slobozi de păcat... Ev. Matei 8, 5—14. În vremea aceea intrând Iisus... glas 3, vos. 4.

Duminecă	11	Ma Eufemia	Piu I		4.39 20
Luni	12	(†) Icoana „Prodomița” a Maicii D.	Heinrich		4.40 20
Mărti	13	(†) Sob Arhangh Gavril	Anacht		4.41 20
Miercuri	14	S. Ap. Achila	Bonaventura		4.42 20
Joi	15	SS. MM. Chiril și Iulita mama lui	Imp. Apost		4.43 20
Vineri	16	S. M. Antinogen	Maria C.		4.44 20
Sâmbătă	17	(†) M. Mă Marina	Alexie		4.45 19

Dumineca a V-a după S. Rusalii. Apost: 13, 7—16: Fraților, aduceți-vă aminte de măriile voștri (vezi la 3 Sept.). Ev. Matei 5, 14—29. Zis-a Domnul ucenicilor săi: voi sunteți lumina lumii... (vezi 25 Nov.) glas 4, vos. 5.

Duminecă	18	SS. Mi Iachint și Emilian	Frideric		4.45 19
Luni	19	C. P. Die și Cv. Mă Macrina	Aurelia		4.46 19
Mărti	20	(†) S. Proroc Ilie Tesviteanul	Pr. Ilie		4.47 19
Miercuri	21	C. P. Ioan și Simeon Pro. Iezechiel	Olga		4.48 19
Joi	22	(†) Mironos Maria Magdalena	Maria Magd.		4.49 19
Vineri	23	SS. Mi Foca, Trofim, Teofil	Apolinarie		4.50 19
Sâmbătă	24	S. M. Mă Christina	Christina		4.51 19

Dumineca a VI-a după S. Rusalii. Apost: Romani 12, 6: Fraților, având daruri de multe feluri... Ev. Matei 9, 1—8. În vremea aceea intrând Iisus... glas 5, vos. 6.

Duminecă	25	(†) Adorm. s. Ana Olim. Eupraxia	Iacob Apost.		4.52 19
Luni	26	S. Ermolae. C. M. Paraschiva	Ana		4.53 19
Mărti	27	(†) S. M. M. Pantelimon	Pantelimon		4.54 19
Miercuri	28	SS. Ap. Prohor, Nicanor, Timon, Permen	Victor		4.55 19
Joi	29	S. M. Calinic Ma Teodota	Marta		4.56 19
Vineri	30	S. Apli Sila și Silvan	Abdon și S.		4.57 19
Sâmbătă	31	S. Dreptul Eudochim	Ignatie Loiola		4.59 19

Insemnări

20 Iulie: S. Proroc Ilie Tesvitea-nul. Ziua aviației. Parastas pentru erbijii aviatori.

Povețe economice

Termină cu secerișul grâului și a se-carei de toamnă, dacă e coaptă. Se seceră rapița și săcara de primăvară. Cosește tri-foiul și lucerna înainte de a-i înegri floarea, căci atunci se și scutură.

Plivește și rărește legumele. Dacă e se-cetă udă-le seara și dimineața mai ales varza (curechiul).

Scaldă vitele la amiaz în râu sau la iaz. Inchide porcii, dacă e boală de porci în sat. Tot așa și găinile, pe cele moarte în-groapă-le !

Proptește crengile prea încărcate de fructe, pe cele viermănoase depărtează-le de pomi.

Stupii nu se mai lasă să roiască. Stropește via des, dacă sunt ploi calzi și repezi.

Prevestirea timpului

Dela 1—5 ploaie ; 6—11 bine ; 12—17 loaje. Din 18—22 bine. În 23 și 24 ploaie. Dela 25—31 timp frumos.

Vorbe din bătrâni. Căldura mare din Iulie însemnează an bun. Dacă paiașul își rupe pânza în două, va ploua. Dacă luna plină are curte la amiază și răsărit, urmează timp senin, statornic. Mușunoaiele de furnici mai ridicate ca de obicei, vestesc iarnă grea.

ZILE MARI ALE NEAMULUI

1 Iulie 1600, Mihai Viteazul intră triumfător în Alba-Iulia realizând, pe scurtă vreme Unirea tuturor Românilor.

2 Iulie 1504, moartea lui Ștefan cel Mare, care este înmormântat în Mănăstirea Putna, în Bucovina.

20 Iulie 1600 după dorința lui Mihai Viteazul dieta din Alba-Iulia hotărâște ca preoții Români să fie scutiți dela servituțiile poporului.

21 Iulie 1908, moare marele pictor al nostru N. Grigorescu, la Câmpina.

Zilele săptăm.	Data	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian îndreptat	Numele sfinților Calend. Gregorian	Zodia	Soarele răsare apune
Dumineca a VII-a după S. Rusalii. Apost: Romani 15, 1—17 Fraților, dator! suntem noi cetari... Ev Matei 9, 27—35 In vremea aceea trecând Isus... glas 6, vos 7.					
Duminecă	1	Scoaterea S. Cruci, ss. Mi. Mac.	L. s. Petru		5.00 19.
Luni	2	Aduc. moaștelor s. arhid. Ștefan	Portiuncula		5.01 19.
Marti	3	CC. PP. Isachie, Dalmatie, Faust	Ștefan		5.02 19.
Miercuri	4	SS. 7 tineri din Efes	Dominicus		5.03 19.
Joi	5	S. M. Eusignie	Maria Schnee		5.04 19.
Vineri	6	(†) Schimbarea la față	(†) Schimb. la față		5.05 19.
Sâmbătă	7	C. M. Dometie	Caietan		5.06 19.

Dumineca a VIII-a după S. Rusalii. Apost: I Cor. 1, 10—17: Fraților, rogu-vă pe voi pentru numele Domnului nostru... Ev Matei 14, 14—22 In vremea aceea, văzută-lisus... glas 7, vos. 8

Duminecă	8	S. Emilian m. m. Ep. Chizicului	Chiriace		5.08 19.
Luni	9	S. Ap. Matia	Roman		5.09 19.
Marti	10	S. M. și Arh. Laurentie	Laurențiu		5.10 19.
Miercuri	11	S. M. și Arhid. Euplu	Susana		5.12 19.
Joi	12	S. Mi. Fotie și Anichit	Clara		5.13 19.
Vineri	13	C. P. Macsim mărturisit.	Casian		5.14 19.
Sâmbătă	14	P. Michea	Eusebie		5.15 19.

Dumineca a IX-a după S. Rusalii. Apost: I Cor 3, 9—17. Fraților, ai lui Dumnezeu împreună lucrători suntem... Ev. Luca (a praznicului) 10 38—42, 11, 27—28 in vremea aceea intrat-a Iisus... glas 8, vos. 9.

Duminecă	15	(†) Adormirea Născ. de D-zeu	(†) Înălțarea Mariei		5.16 19.
Luni	16	Ad. icoanei D-lui. S. M. Diomid	Rochus		5.17 19.
Marti	17	S. M. Miron	Bertram		5.29 19.
Miercuri	18	SS. Mi Flor și Lavru	Elena		5.20 19.
Joi	19	S. M. Andrei Stratilat (și c. Impr. cu el)	Ludovic		5.21 19.
Vineri	20	Pro Samuil	Bernhard		5.22 19.
Sâmbătă	21	S. Ap. Tadeu și S. Mă Vassa	Anastasia		5.23 19.

Dumineca a X-a după S. Rusalii. Apost: I Cor. 4, 9—16 Fraților, Dumnezeu pre noi Apostoli... Ev Matei 17, 14—23 In vremea aceea s'a apropiat de Iisus... glas 1, vos. 10.

Duminecă	22	S. M. Agatonie și Severian	Timoteiu		5.24 19.
Luni	23	S. M. Lupu și Irineu	Filip		5.26 19.
Marti	24	S. M. Eutihie	Bartolomei		5.27 19.
Miercuri	25	Int. moașt. s. ap. Vartolomei, Ap. Tit	Ludovic		5.28 19.
Joi	26	SS. Mi Adrian și Natalia	Zefirin		5.29 19.
Vineri	27	C. P. Pimen	Iosif Calas		5.30 19.
Sâmbătă	28	C. P. Moisi Arapul	Augustin		5.3 19.

Dumineca a XI-a după S. Rusalii. Apost: I Cor. 9, 2—12. Fraților, pecetea Apostoliei mele voi sunteți... Ev. sărbătorii: Marcu 6, 14—30. in vremea aceea, a auzit Irod împăratul... glas 2, vos. 11.

Duminecă	29	(†) Tăierea cap. S. Ion Botezat	Tăierea cap. Ioan B.		5.32 19.
Luni	30	Alexandru, Ioan, Pavel Patr. Constantinopoliei	Rosa		5.34 18.58
Marti	31	(†) Brăul Preacuratei Mariei	Raimund N		5.35 18.58

August

ziua are 13 ore — noaptea 11 ore.

Insemnări

1—14 August: Postul Sântei-Mării.

6 August: Schimbarea la față Probrajii, (deslegare de pește). Binecuvântarea strugurilor.

15 August: Sântă-Măria Mare, (Ziua Marinei) și a Ligii navale române.

29 August: Zi de post.

Povețe economice

Impreună stupii fără matcă cu alții mai este în ochi. Ară pentru semănăturile de toamnă și la sfârșitul lunii începe să sameni rapiță, navetă de iarnă, trifoi încarnat. Depărtează mioarele de la miei. Adună semințele de legume și le păstrează în săculețe. Tunde miei.

Prevestirea timpului

Dela 1—14 bine și vânt. Din 15—17 ploaie și vânt. Din 18—22 vânt și vreme bună. Dela 23—27 ploaie și vânt; 28—31 timp frumos.

Vorbe din bătrâni. Negura de pe livezi, și râuri, de se arată după apunerea soarelui, înseamnă timp bun și statornic. Ploaia din August subție vinul Vânturile de mează-noapte aduc timp statornic. Dacă timpul în ziua de Fotie (12) va fi frumos, și toamna va fi frumoasă. Dacă barza (cocostăreul) cioncâne, plouă. Când sunt alune multe, va fi iarnă grea.

ZILE MARI ALE NEAMULUI

La 8 Aug. 1601, a fost ucis Mihai Viteazul în Câmpia Turzii din Transilvania.

La 15 August 1714, Turciiucid pe Constantin Brâncoveanu și pe cei 3 feciori ai săi, în Tarigrad.

În 15 Aug. 1864, Kogălniceanu și Cuză-Vodă fac improprietărirea țăranilor.

La 16 August 1916, sună clopotele chemarea la războiul cel mare prin care s'a făurit unirea tuturor Românilor.

La 21 August 1917, Românii ies biruitori la Mărășești.

La 21 August 1723, moare învățatul Domn al Moldovei, Dimitrie Cantemir.

La 29 August 1913, se prăbușește Aurel Vlaicu cu avionul încercând să treacă munții Carpați.

Zilele săptăm.	Data	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian îndreptat	Numele sfinților Calend. Grigorian	Zodia	Soarele răsare	apune
Miercuri	1	(+) CP Simeon. Stălpnic. (Sc Cruci)	Egidiu		5.36	18.00
Joi	2	S M Mamant și C. P. Ioan Pust	Stefan		5.37	18.00
Vineri	3	S M. Antim Ep. Nicomidiei	Serafina		5.38	18.00
Sâmbătă	4	S. M. Vavila Ep. Antioh. și Moisi	Rosalia		5.39	18.00

Duminica a XII-a după S. Rusalii. Apost: 1 Cor. 15. 1 11. Fraților, arăt vouă Evanghelia.
Ev. Matei 19, 16 - 26. În vremea aceea apropiatu-s'a către Iisus... gl. 3, vos. 1.

Duminică	5	Pr. Zacharia	Laurent		5.40	18.00
Luni	6	Minunea Arh. Mihail	Magnus		5.41	18.00
Marti	7	S M. Sozont	Regin a		5.43	18.00
Miercuri	8	(†) Nașt. Născ. de D zeu	N. Maria		5.45	18.00
Joi	9	(+) SS. PP. Ioachim și Ana	Gorgonie		5.46	18.00
Vineri	10	S. Mțe Minod., Mitrod. Nimfodora	Nicolae Tol		5.48	18.00
Sâmbătă	11	Ca Mcă Teodora, S. M. Diodor	Protus		5.49	18.00

Duminica înaintea Înălțării S. Cruci. Apost: Galateni 6, 11 18 Fraților, vedeți cu ce fel
de slove am scris... Ev. Ioan 3, 13 - 7. Zis-a Domnul: nimenia nu s'a suit în cer..
gl. 4, vos. 2.

Duminică	12	S. M. Autonom	Macedoniu		5.50	18.00
Luni	13	S. M. Corneliu sutașul	Matern		5.51	18.00
Marti	14	(+) Înălțarea Cinstitei Cruci	Înălț. Crucii		5.52	18.00
Miercuri	15	S. M. M. Nichita Cuv. Visarion	Nicodem		5.53	18.00
Joi	16	S. M. Mă Eufemia	Ludmila		5.54	18.00
Vineri	17	S. M. Mă Sofia și fiicele ei	Hildegard		5.55	18.00
Sâmbătă	18	C. P. Eumenie făc. de minuni	Toma Ap		5.56	18.00

Duminica după Înălțarea S. Cruci. Apost: Galateni 2, 16 20. Fraților, știind că nu se
îndreptează omul din faptele legii... Ev. Marcu 8, 34 38; 9, 2.
Zis-a Domnul: acela ce voiește să vină după mine... gl. 5, vos. 3.

Duminică	19	SS. Mi Trofim, Savatie și Dorim.	Ianuarie		5.57	18.00
Luni	20	S. M. Eustatie și fiii săi	Eustachie		5.58	18.00
Marti	21	S. Ap. Codrat din Magnesia	Matei ev.		6.00	18.00
Miercuri	22	S. M. Foca făc. de minuni	Mauritiu		6.02	18.00
Joi	23	(+) Zăm. S. Ioan Botezătorul	Tecla		6.03	18.00
Vineri	24	S. Mă Tecla	Rupert		6.04	18.00
Sâmbătă	25	C. Mcă Eufrosina d. Alex.	Cleopa		6.05	18.00

Duminica a XVIII-a după S. Rusalii. Apost: 2, Cor. 9, 6 11. Fraților. acela ce seamănă cu
scumpete, cu scumpete... Ev. Luca 5, 1-11. În vremea aceea, sta Iisus lângă
iezerul Ghenisaretului... gl. 6 vos. 4.

Duminică	26	(+) Adorm. s. Ioan Evangh.	Cosm și Dam		6.07	18.00
Luni	27	S. M. Calistrat	Vencisl reg.		6.08	18.00
Marti	28	C. P. Chariton Mărturisitorul	Ciprian		6.09	18.00
Miercuri	29	C. P. Chiriac-Sihastrul	Mihail Arh.		6.10	18.00
Joi	30	S. M. Grigorie Aep. Armeniei	Ieronim		6.12	18.00

Septemvrie

ziua are 12 ore — noaptea 12 ore.

Insemnări

1 Septemvrie: Incepe anul bisericesc.

8 Septemvrie: Nașterea Născ. de de Dumnezeu, Sântă-Măria-Mică.

14 Septemvrie: Înălțarea Sfin-tei Cruci. Zi de post. Se face co-lectă „obolul crucii”.

Povețe economice

Incepe să culegi poamele. Griji să nu le zdrobești și așează-le după calitate. Când le puni în pivniță punele întâi la soare să iese apa din ele. Fă gropi pentru pomi. Rărește frunza dela pomii pitici care sunt în rând, ca razele soarelui să-i poată străbate. In-grijește de nutreț să ai destul în timpul iernii. La sfârșitul lunii taie varza și pune-o în pivniță sau în gropi de pământ. Incepe să scoți cartofii. Telerul trebuie săpat și udat des. Smrîlge cânepa. Recoltăm foile de tutun. Incepem sămănăturile de secară și de grâu, de orz, de ovăș de iarnă, de mază-riche, bob și mazăre de iarnă. La stupină: Pregătim iernatecul. Verificăm prezența reginei și starea proviziilor.

Intrînim stupii slabi.

Suprimăm reginele bătrâne sau boinave. Urmăm să sămănăm: ridichi și asmățuc (un fel de salată foarte timpurie). Sădim căpsunele.

Prevestirea timpului

Dela 1—12 vreme bună; 13 ploaie; 14—19 vânt și ploaie. Din 20—23 bine; 24—25 brumă. Din 26—28 ploaie; 29 și 30 bine.

Vorbe din bătrâni. Toamnă caldă, iarnă lungă. De cade ghinda înainte de Sf. Mi-hailu, iarna se pune curând. Răpciune cald, brumărel rece și umed. După Sf. Mărie să nu porți pălărie. Tunetul din Septemvrie vestește neauă multă în Faur și an mănăs. Plecarea timpurie a rândunelor înseamnă că și iarna vine curând.

ZILE MARI ALE NEAMULUI

La 10 Septemvrie 1872, moare Avram Iancu, eroul din Transilvania care a luptat pentru desrobirea Românilor transilvăneni.

La 15 Septemvrie 1521, Neagoe Vodă Basarab Domnul Mănteniei, este înmormântat în renumita Mănăstire Curtea de Argeș.

La 20 Septemvrie 1490 Ștefan cel Mare zidește Biserica Domnească din orașul Vaslui.

La 20 Septemvrie 1496, Ștefan cel Mare ridică Mănăstirea Războieni în amintirea luptătorilor căzuți acolo și ca slavă pentru buna reușită a luptei.

Zilele săptăm.	Data	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian îndreptat	Numele sfinților Calend. Grigorian	Zodia	Soarele	
					răsare	apune
Vineri	1	S. Ap. Anania. C. P. Roman cânt.	Remigiu		6.13	17.5
Sâmbătă	2	S. M. Ciprian S. Ma Iustina fec	Leodegar		6.14	17.5

Duminică a XIX-a după S. Rusalii. Apost: 2 Cor. 11, 31—12, 14 Fraților, Dumnezeu și Tatăl
Domnului nostru Iisus... Ev. Luca 6 31 36. Zis-a Domnul: Precum
voiți ca să faceți vouă.. gl. 7. vos. 5.

Duminică	3	S. M. Dionisie Acoepagitul	Candid		6.15	17.5
Luni	4	S. P. Ierotei Ep. Atener	Franc. Ser.		6.16	17.5
Marti	5	S. Mă Haritona	Placid		6.17	17.5
Miercuri	6	(†) S. Ap. Toma	Bruno		6.18	17.4
Joi	7	SS. Mi Serghie și Vach	Iustina		6.20	17.4
Vineri	8	Ca Mcă Pelaghia	Brigita		6.21	17.4
Sâmbătă	9	(†) Ap. Iacob al lui Alfeu Andronic	Dionisie		6.23	17.4

Duminică Sfinților Părinți dela Sinodul VII-lea ecumenic. Apost. Tit 3, 8 15. Fiule Tite, credincios este cuvântul. (vezi după 11 Oct.) Ev. 4, Luca 8, 4—15. Zis-a Domnul pilda aceasta: Ieșit-a semăntorului... (vezi Dum. 21 după S. Rusalii) gl. 8, vos. 6.

Duminică	10	SS. Mi Eulampie și Eulampia	Franc. Bor.		6.24	17.4
Luni	11	(†) S. Ap. Filip. C. Teofan m.	Nicasiu		6.25	17.4
Marti	12	SS. Mi Prov. Iarah Andronic	Maximilian		6.26	17.3
Miercuri	13	SS. Mi Carp și Papila	Coloman		6.27	17.3
Joi	14	(†) Cuv. Mcă Paraschiva	Calistom		6.29	17.3
Vineri	15	C. M. Lucian pr. Antiohiei	Teresia		6.30	17.3
Sâmbătă	16	S. M. Loghin Sutașul	Gallus		6.32	17.3

Duminică XX-a după S. Rusalii. Apost. Galateni 1, 11—19. Fraților, arăt vouă că Evanghelia cea binevestită. Ev. Luca 7, 11—16. În vremea aceea mergea Iisus într-o cetate.. gl. 1, vos. 7.

Duminică	17	Pr. Osie. C. M. Andrei din Crit.	Hedwig		6.33	17.2
Luni	18	S. Ap. și Ev. Luca	Luca ev		6.34	17.2
Marti	19	Pr. Ioil și S. M. Var	Petru d. Alc.		6.35	17.2
Miercuri	20	S. M. M. Artemie	Vendelin		6.36	17.2
Joi	21	C. P. Ilarion cel mare	Ursula		6.38	17.2
Vineri	22	S. P. Averchie Ep. Ienopolei	Cordula		6.39	17.2
Sâmbătă	23	S. Ap. Iacob frat. Domnului	Ioan Cap.		6.41	17.1

Duminică a XXIII-a după S. Rusalii. Apost: Efes. 2, 4 10 Fraților, Dumnezeu bogat fiind întru milă... Ev. Luca 8, 26 39. În vremea aceea venit-a Iisus cu corabia.. gl. 2, vos. 8.

Duminică	24	S. M. M. Areta	Rafael Arch.		6.42	17.1
Luni	25	SS. Mi Notarie. Marcian, Mart	Chrisant		6.44	17.1
Marti	26	(†) S. M. Muc. Dimitrie	Armand		6.45	17.1
Miercuri	27	S. M. Nestor	Frument		6.46	17.1
Joi	28	SS. Mi Terentie și Neonila	Sim. și Iuda		6.47	17.1
Vineri	29	S. Ma Anastasia, C. P. Ayramie	Narcis.		6.49	17.1
Sâmbătă	30	SS. Mi Zinovie și Zenovia sora sa	Claudie		6.51	17.0

Duminică a XXII-a după S. Rusalii. Apost: Galateni 6, 11 18. Fraților, vedeți cu ce fel de slove am scris vouă... Ev. Luca 16, 19 31. Zis-a Domnul pilda aceasta:
Era un om oarecare bogat.. gl. 3 vos. 9.

Duminică	31	Ap. Stachie, Amplie, Narcis, Urban	Wolfgang		6.52	17.0
----------	----	------------------------------------	----------	---	------	------

Octomvrie

ziua are 11 ore — noaptea 13 ore.

Insemnări

23 Octomvrie: Pomenirea morților.

31 Iulie: Lăsatul secului de Sântă-Mărie.

25 Octomvrie: Ziua nașterii M. S. Regelui Mihai I.

26 Octomvrie: Sântu-Dumitru isvorător de mir. Se face colectă pentru „fondul sf. Mir”.

Povește economice

Scoate cartofii, morcovii și celelalte rădăcinoase pe timp uscat, căci altfel se strică. Culege poamele și strugurii pe timp uscat, să nu fie nici rouă pe ele. Pune-le după soi și frumusețe. Curăță pomii de uscători. Curăță pomii de scoarța putredă și stropește trunchiurile cu var stins, sânge de vită și lăpt cleios. Scoate pomii uscați. Culege cucuruzul. Scoate mierea din stupi. Ferește stupii de frig și de umezeală. Ingrășă găștele și rațele.

Se începe cu vânatul iepurilor. Incepe recolta sfeclei. Sfârșim cositul otăvii. La stupi completează proviziile de iarnă și curățăm tăbliile. Semănăm salate de primăvară.

Prevestirea timpului

Dela 1—10 nor și vânt. 11—14 vânt; 15 și 16 liniște. Dela 17—22 bine și vânt. 23 și 24 ploaie; 25 și 26 ceață. Din 27—29 nor și vânt. In 30 și 31 ploaie.

Vorbe din bătrâni. Brumărel și Mărțișor sunt luni surori. Că cât frunzele arborilor cad mai curând, cu atât mai roditor va fi anul următor. Gerul și frigul din Octomvrie îmblânzește pe Ianuarie și Faur. Șoarecii de câmp, de se trag cătră sat, iarna e aproape. Neaua și frigul de Octomvrie aduce Ianuarie moale. Când arborii țin frinza mult, iarna e departe, dar va fi grea și la anul vor fi multe omide.

ZILE MARI ALE NEAMULUI

La 7 Octomvrie 1857, Divanul ad-hoc din Moldova votează unirea Țărilor.

La 8 Octomvrie 1878, Armata Română intră triumfală și plină de trofee și steaguri luate dela Turci în Capitală.

La 12 Octomvrie 1494, Ștefan cel Mare termină biserica din satul lui natal unde a copilărit Borzești, județul Bacău.

La 19 Octomvrie 1784, eroul ardelean Horea chemă Adunarea, în biserica dela Mesteacăn.

La 31 Octomvrie 1784, se adună pe ascuns la biserica din Mesteacăn peste 600 de țărani români din Zărand și din Munții Abrudului, unde Crișan le spuse, că a sosit timpul să se scape odată de nobilii Unguri.

Zilele săptăm.	Data	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian îndreptat	Numele sfinților Calend. Grigorian	Zodia	Soarele	
					răsare	apune
Luni	1	SS. f. d. m. f. d. arg. Cosma și Damian	(†) Toți sfinții		6.53	17.00
Marti	2	SS. Mi Achindin. Pigasie, Elpifidet	Pomen, răp.		6.54	17.00
Miercuri	3	SS. Mi Acheptina, Aitala, Iosif	Hubert		5.55	17.00
Joi	4	CP Ioanichie Mi Nicandru, Ermen	Carol Bor.		6.56	17.00
Vineri	5	Mi Galaction și Epistimia soția lui	Emeric, Moaștele		6.58	17.00
Sâmbătă	6	S. P. Pavel mărt. Patr. Const.	Leonard		7.00	16.53

Duminica a XXIV-a după S. Rusalii Apost: Efeseni 2, 14-22 Fraților Hristos este pacea noastră... Ev. 7 Luca 8, 4 - 56 In vremea aceea, venit-a la Iisus un om... gl. 4, vos 10

Duminecă	7	SS 33 Midia Melitina și P. Lazar fdm	Engelbert		7.02	16.53
Luni	8	(†) Arh. Mihai și Gavril	Gottfried		7.03	16.53
Marti	9	Mi Onisifor, Porfierie: Matriona	Teodor		7.05	16.53
Miercuri	10	S. Ap. Erast și Olimp. M. Orest	Andrei Arch.		7.06	16.53
Joi	11	SS Mi Mina, Victor și Vichente	Martin Ep.		7.07	16.53
Vineri	12	S. P. Ioan Milos. C P. Nil.	Cunibert		7.08	16.53
Sâmbătă	13	(†) S. P. Ioan Gură de aur	Didac		7.10	16.53

Duminica a XXV-a după S. Rusalii Apost: Efes. 4, 1 7. Fraților, vă rog eu legatul intru Domnul... Ev. 8 Luca 10, 25 - 37. In vremea aceea venit-a un legiuitor la Iisus... gl. 5, vos. 11.

Duminecă	14	(†) S. Ap. Filip	Iosafat		7.11	16.49
Luni	15	Mi Gurie Samora și Aviv (Inc. post.)	Albert		7.12	16.49
Marti	16	S. Ap. și Ev. Matei	Gertruda		7.13	16.49
Miercuri	17	P. Grigorie al Neoces. f. d. m.	Grig. Teol.		7.14	16.49
Joi	18	SS. Mi Platon și Roman	S. b. Petr. și Pavel		7.15	16.49
Vineri	19	Pro. Avdie și S. M. Varlaam	Elisabeta		7.16	16.49
Sâmbătă	20	(†) CP Grigore Decap. (Inc. prăz.)	Felix		7.18	16.49

Duminica a XVI-a după S. Rusalii Apost. praznic Evrei 9, 1-7. Fraților, cortul cel din-tâi... Ev. Luca 12, 16 - 21. Zis-a Domnul pilda aceasta: unui om bogat... gl. 6 vos 1

Duminecă	21	(†) Intrarea în Biserică	(†) Intr. în bis		7.20	16.49
Luni	22	S. Ap. Filimon	Cecilia		7.21	16.49
Marti	23	SP Amfilochie Ep. Iconiei, Grigorie	Clement		7.23	16.49
Miercuri	24	M. Mă Ecaterina (In. praz. Intr. în bis.)	Ioan de Cruce		7.24	16.49
Joi	25	SS Mi Clement, Petru, Mercurie	Ecaterina		7.25	16.49
Vineri	26	CC. PP. Alimpie, Nicon, Stelian	Silvestru		7.26	16.49
Sâmbătă	27	S. M. M. Iacob Persul	Virgil		7.28	16.49

Duminica a XXX-a după S. Rusalii. Apost: Coloseni 3, 12 - 16 Fraților, îmbrăcați-vă ca niște aleși... Ev. 13 Luca 18, 18 - 27 In vremea aceea, un om oarecare s'a apropiat către Iisus.

Duminecă	28	C. P. Ștefan c. n. S. M. Irinarh	Advent 1		7.30	16.39
Luni	29	SS. Mi Paramon și Filumen	Saturnin		7.31	16.39
Marti	30	(†) S. Ap. Andrei	Andrei Ap.		7.32	16.39

Noemvrie

ziua are 10 ore — noaptea 14 ore.

Insemnări

8 Noemvrie: S. S. Arhangheli
Mihai și Gavril. Onomastica M. S.
Regelui Mihai I. Doxologie.

14 Noemvrie: Lăsatul secului.

15 Noemvrie: Incepe postul Crăciunului.

30 Noemvrie: Se face parastas
pentru Mitropolitul Andrei Șa-
guna.

Povește economice

Când a căzut frunza, poți răsădi orice pom. Gunoiește pomii cu gunoi putred, cenușă sau urină apătoasă. Pune varză la murat pentru iarnă și acoperă putina cu o pânză curată. Pritocește varza regulat în fiecare săptămână, până se acrește. Spoiește trunchiul pomilor cu var stins, balebă și sânge de vită amestecate toate la un loc. Gunoiește ville.

Scoate morcovii. Femeile să înceapă să toarcă. Ară afund și bine locul unde pui cucuruz. Poamele putrede dă-le porcilor.

Prevestirea timpului

Din 1—4 bine; 5—9 vânt și zăpadă. Dela 10—14 frig; 15—17 bine; 18 și 19 moiste. In 20 și 21 bine. In 22 și 23 ceață. 24 ploaie; 25 și 26 bine. Dela 27—30 ger.

Vorbe din bătrâni. De plouă la începutul lui Brumar, săptămâna Crăciunului va fi geroasă. Brumar se potrivește cu Mărțișor. Neaua multă de pe pomi înseamnă mriguri puțini de cu primăvară. Șoarecii de câmp de se mai arată, iarna e departe.

ZILE MARI ALE NEAMULUI

La 10 Noemvrie 1330, Alexandru Basarab, Domnul Munteniei, sfarmă armata Regelui Ungur Carol Robert, care se pornise să supună și Muntenia.

La 15 Noemvrie 1918, congresul național din Bucovina hotărăște Unirea fără condiții cu Patria Mamă.

La 18 Noemvrie 1918, Marea Adunare dela Alba-Iulia hotărăște Unirea Ardealului și Bănatului la Patria Mamă.

La 19 Noemvrie 1918, se stinge din viață marele poet Alexandru Vlahuță.

La 27 Noemvrie 1918, la Chișinău se hotărăște Unirea fără condiții cu Patria Mamă.

Zilele săptăm.	Data	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian îndreptat	Numele sfinților Calend. Grigorian	Zodia	Soarele	
					răsare	apune
Miercuri	1	Pro. Naum și Filaret îndur.	Natalia		7.33	16.16
Joi	2	Pro. Avacum	Bibiana		7.34	16.16
Vineri	3	Pro. Sofronie	Franc. Xave		7.35	16.16
Sâmbătă	4	(†) Varvara, CP Ioan Damasc.	(†) Barbara		7.36	16.16

Duminica a XXVII-a după S. Rusalii, Apost: Efes 6, 10-17. Fraților, întăriți-vă intru Domnul... Ev. 10 Luca 13, 10-17. În vremea aceea, învăța Iisus într-una din sinagoguri.
gl. 8, vos. 3

Duminică	5	P. S. Sava cel sfințit	Advent 2		7.37	16.16
Luni	6	(†) Păr. Ier. Nicolae	(†) S. Nicolae		7.38	16.16
Marti	7	SP Ambrosie Ep. Mediolan, Filoftea	Ambrosie		7.39	16.16
Miercuri	8	C. P. Patapie	(†) Zămisl. Născ.		7.40	16.16
Joi	9	(†) Zămislirea S. Ana	Petru Fon.		7.41	16.16
Vineri	10	SS Mi Mina, Ermogen și Eugraf	Iudita		7.42	16.16
Sâmbătă	11	C. P. Danil Stâlpnicul	Damscus		7.43	16.16

Duminica Strămoșilor. Ap.: Colos 3, 4 11. Fraților, când se va arăta Hristos... (Dum. XXIX-a după S. Rusalii). Ev. 11 Luca 14, 16-24: Zis-a Domnul pilda aceasta: Un om oarecare a făcut... (Dum. 28 după S. Rusalii) gl. 1, vos. 4

Duminică	12	(†) S. P. Spiridon f. d. m.	Advent 3		7.43	16.16
Luni	13	Mi Axentie, Eugen, Orest. Ma Lucie fec.	Lucia		7.44	16.16
Marti	14	SS Mi Tirs, Leuchie, Calinic Filimon	Nicaziu		7.45	16.16
Miercuri	15	SM Elefterie SPPavel cel d. Latro	Natin		7.45	16.16
Joi	16	Pro. Agheu	Eusebie		7.46	16.16
Vineri	17	Pro. Danil și cei 3 coconi	Sturmin		7.46	16.16
Sâmbătă	18	SM Sebastian, SP Modest Aep. Ier.	Vunibald		7.47	16.16

Duminica Înaintea S. Nașteri a Domnului. Apost: Evrei 11, 9-10. 32 40. Fraților, prietenii credință a nemernicilor Avraam, Ev. Matei 1, 1 25.
Cartea neamului lui Iisus Hristos... gl. 2 vos. 5

Duminică	19	S. M. Bonifacie	Advent 4		7.48	16.16
Luni	20	SM Ignatie purt. de Dzeu (în pr. ND)	Adelaide		7.48	16.16
Marti	21	Ma Iuliana d. Nicomidia (în pr. ND)	Toma		7.49	16.16
Miercuri	22	S. Mă Anastasia (în pr. ND)	Flavian		7.50	16.16
Joi	23	SS 10 Mucenici d. Crit (în pr. ND)	Victoria		7.51	16.16
Vineri	24	C. Mă Eugenia (Ajunul ND)	Adam și Eva		7.51	16.16
Sâmbătă	25	(†) Nașterea Domnului	(†) Nașt. Chr.		7.52	16.16

Duminica după S. Naștere a Domnului, Apost: Evrei 2, 11-18. Fraților, celce sfințește. Ev. Matei 2, 13-33 Iar după ce s'au dus Magii, iată ingerul Domnului... gl. 3 vos.

Duminică	26	(†) Sob. Precuratei: Cuvios, Nicod.	(†) M. Ștefan		7.53	16.16
Luni	27	(†) SM Arhidiacon Ștefan	Ioan Evang.		7.53	16.16
Marti	28	SS 20 mii arși în Nicomidia	Pruncii nevinov.		7.54	16.16
Miercuri	29	SS 14 mii prunciuciși d. Irod, Marcel	Toma Cant.		7.54	16.16
Joi	30	SM Anisia, C. Zotie preotul	Reiner		7.55	16.16
Vineri	31	C. Mă Melania Rom. (înch. pr. ND)	Silvestru		7.55	16.16

5. *Episcopia Timișorii*, reșed. Timișoara: P. S. Sa *Dr. Vasile Lazarescu*, episcop.

6. *Episcopia Vadului, Feleacului și Clujului*, este vremelnice sub stăpânire maghiară: P. S. Sa *Dr. Nicolae Colan*, episcop cu reșed, în Cluj.

d) MITROPOLIA BUCOVINEI

1. *Arhiepiscopia Cernăuților*, reșed. Cernăuți: I. P. S. Sa *Tit. Simedrea*, arhiepiscop și mitropolit.

2. *Episcopia Hotinului*, reșed. Bălți: P. S. Sa *Partenie Ciopron*, episcop locotenent.

3. *Episcopia Maramureșului*, reșed. Sighet: P. S. Sa *Dr. Vasile Stan*, episcop. (Refugiat la Sibiu. Eparhia vremelnice sub stăpânire maghiară).

e) MITROPOLIA BASARABIEI

1. *Arhiepiscopia Chișinăului*, reșed. Chișinău: P. S. Sa *Efrem Enăcescu*, locțiitor de arhiepiscop și mitropolit.

2. *Episcopia Cetății Albe*, reșed. Ismail: P. S. Sa *Policarp Morușca*, episcop locotenent.

f) MITROPOLIA OLTENIEI, RÂMNICULUI ȘI SEVERINULUI

1. *Arhiepiscopia Craiovei*, reșed. Craiova: I. P. S. Sa *Nifon Crișanul*, arhiepiscop și mitropolit.

2. *Eparhia Argeșului*, reșed. Curtea de Argeș: P. S. Sa *Emilian Antal*, episcop locotenent.

g) INSPECTORATUL CLERULUI MILITAR

Reșed. Alba-Iulia: P. S. Sa *Dr. Partenie Ciopron*, episcopul armatei.

h) EPISCOPIĂ MISSIONARĂ DIN AMERICA ȘI ȚĂRILE APUSENE

Reșed. America, 6201 Detroit Av., Cleveland, Ohio: P. S. Sa *Policarp Morușca*, episcop misionar.

i) MISIUNEA ORTODOXĂ ROMÂNĂ ÎN TRANSNISTRIA

Reșed. Transnistria, în Tiraspol. Șeful misiunii: I. P. C. *Arhim. Iuliu Scriban*. Vicar I: P. C. *Arhim. Antim Nica*.

Mitropolia Ardealului, Bănăţului, Crişanei, Maramureşului cu Ierarhii şi dignitarii ei

Reşedinţa Mitropolitană: Sibiu

1. IERARHII MITROPOLIEI

Arhiepiscop şi Metropolit :

Înalt Prea Sântia Sa D. D. Dr. Nicolae Bălan

Episcopii eparhiali :

Prea Sântia Sa D. D. Dr. Vasile Lazarescu, episcop al Timişorii, Timişoara.

Prea Sântia Sa D. D. Dr. Andrei Magîleru, episcopul Aradului, Arad.

Prea Sântia Sa D. D. Dr. Nicolae Popoviciu, episcopul Oradei, Beiuş.

Prea Sântia Sa D. D. Nicolae Colan, episcopul Vadului şi Felea-
cului cu reşedinţa în Cluj.

Prea Sântia Sa D. D. Veniamin Nistor, episcopul Caransebe-
şului, Caransebeş.

2. SINODUL EPISCOPESC METROPOLITAN

Preşedinte : I. P. S. Sa arhiepiscopul şi mitropolitul.

Membrii : P. P. S. S. Lor episcopii eparhiali şi Dignitarii mitro-
politani.

3. DIGNITARIII METROPOLITANI

Dr. Eusebiu R. Roşca, arhimandrit, fost rector al Acad. teologice
din Sibiu în retragere.

Dr. Iustin Suciu, arhimandrit, profesor de teologie, Arad, în
retragere.

Teodor Scorobet, arhimandrit, consilier, vicar al arhiepiscopiei Sibiu.

Dr. Laurențiu Busuioc, rector al Acad. teologice din Caransebeș

CONSISTORUL MITROPOLITAN

SENATUL BISERICESC

Ordinari:

Dr. Eusebiu R. Roșca, arhimandrit fost rector al Academiei Andreiane, Sibiu.

Dr. Ioan Lupas, protopresbiter, prof. univ. Cluj.

Procopie Givulescu, protopop în Radna.

Ic. St. Romul G. Ancușă, arhim., consilier eparhial, Caransebeș.

Teodor Scorobet, arhim., consilier arhiepiscopesc, Sibiu.

Un loc vacant.

Supleanți:

Traian Oprea, protopop pens. Timișoara.

Dr. Vasile Bologa, protopop, director de liceu i. p., Sibiu.

Emilian Cioran, protopop, stavrofor, cons. mitr., Sibiu.

2 locuri vacante.

SENATUL ȘCOLAR

Ordinari:

a) Din cler:

Dr. Gheorghe Ciuhandu; Ic. St., consilier eparhial i. r., Arad.

Un loc vacant.

b) Mireni:

Dr. Silviu Dragomir, fost ministru, prof. univ. Cluj-Sibiu.

Dr. Nicolae Zigre, fost min. al Cultelor și Artelor, București.

Două locuri vacante.

Supleanți:

a) Din cler:

Dr. Ștefan Cioroianu, Ic. St., Consilier eparhial, Timișoara.

Gheorghe Maior, prot., prof. școala normală „A. Șaguna”. Sibiu.

b) Mireni:

Petru Drăghiciu, fost senator, Sibiu.

D. Nicolae Comșa, medic, Sibiu.

Ioan Sandu, fost Subsecretar de Stat la Ministerul Culturii Naționale, București.

Un loc vacant.

SENATUL EPITROPESC

Ordinari:

a) Din cler:

Dr. George Proca, consilier arhiepiscopesc i. r., Sibiu.
Dr. Sebastian Stanca, Ic. St., consilier eparhial, Cluj—Alba-Iulia.

b) Mireni:

Ioan Lapedatu, fost ministru, director la Banca Națională, București.

Dr. George Dobrin, avocat Lugoj.
Dr. Iustin Marșeu, avocat Arad.
Un loc vacant.

Supleanți:

a) Din cler:

Prot. Dr. Virgil Musta, protopop Oravița.
„ Dr. Vasile Sava, Ic. St., consilier eparhial, Cluj.

b) Mireni:

Dr. Lucian Borgia, avocat Sibiu.
Dr. Mihail Gropșianu, avocat Timișoara.
Dr. Valer Moldovanu, profesor universitar Cluj.
Pompiliu Dan, inspector școlar i. p. Oradea.

CONSISTORUL SPIRITUAL APELATIV
MITROPOLITAN

Membrii Consistorului apelativ în ordine după Eparhii:

1. Sibiu: titular Gh. Maior, protopresb. prof. la șc. norm. „A. Șaguna”, Sibiu, supleant: Dr. I. Hradil, presb. prof. la Acad. teol., Sibiu.
2. Arad: titular: Ioan Popescu, paroh, Pecica-Română.
supleant: Ioan Popoviciu, paroh, Sân-Nicolaul-Mare.
3. Caransebeș: titular: Dr. Iosif Ieremia, paroh, Reșița.
supleant: Petru Olde, profesor de religie în Lugoj.
4. Oradea: titular: Ioan Pap, protopresb. mil. în pens., Topa-de-sus,
supleant: vacant.
5. Cluj: titular: Dr. Ioan Păsca, prof. la Acad. Teologică, Cluj.
supleant: Vasile Maximilian, capelan, prot. Turda.

CANCELARIA MITROPOLITANĂ

- Consilier referent: Emilian Cioran, protopresbiter stavrofor.
- Consilier referent: Ieronim Grovu, protopresbiter.
- Consilier referent: Dr. Lucian Borgia, adv. în Sibiu.
- Jurisconsult: Dr. Lucian Borgia, adv. în Sibiu.
- Șef de serviciu cl. III: Nicolae Criștiu.

DELEGAȚIUNEA CONGRESUALĂ

Pentru cazurile pendinte între mitropolia română și cea sârbească ;
Prezident: I. P. S. Sa Mitropolitul.

MEMBRII:

P. S. Sa Dr. Vasile Lazarescu, episcopul Timișorii.
 P. S. Sa Dr. Andrei Magieru, episcopul Aradului.
 P. S. Sa Veniamin Nistor, episcopul Caransebeșului.
 Traian Oprea, protopresbiter pens., Timișoara,
 Dr. Gheorghe Dobrin, fost prefect, adv. în Lugoj.
 Dr. Mihail Gropșianu, adv. fost procuror general în Timișoara.
 Dr. Cornel Iancu, adv. în Arad.
 Dr. Victor Mercea, adv. Timișoara.
 Dr. Iustin Marșieu, adv. în Arad.

REPREZENTANȚA FUNDAȚIUNEI GOJDU

Sub președinția I. P. S. Sale Arhiepiscopului și Mitropolitului, P.
 P. S. S. L. L. Episcopii eparhiali.

Dr. Silviu Dragomir, profesor universitar în Cluj.

Dr. Sextil Pușcariu, prof. univ., Cluj.

Ioan I. Lapădat, fost ministru de finanțe, Dir. Banca Națională,

București.

Dr. Antonie Mociony de Foen, proprietar mare în Bulci.

Dr. Nicolae Pojnăr, avocat în Aleșd.

Dr. Nicolae Zigre, fost Ministru al Cultelor și Artelor.

Dr. Gheorghe Dobrin, avocat în Lugoj.

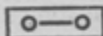
Dr. Aurel Vlad, fost ministru, Orăștie.

CANCELARIA FUNDAȚIUNEI GOJDU

Notar referent: Emilian Cioran, prot. stavr. cons. mitr., Sibiu.

Cassar și Controlor: Cei dela consistorul mitropolitan.

Administrator al realităților fundațiunii Toma Ungurean, paroh
 ort. rom în Budapesta.

Din trecutul Episcopiei ortodoxe române a Timișorii

Poporul Român s'a născut creștin. Mai toate neamurile de pe fața pământului își cunosc data încreștinării lor, afară de noi Românii cari ne-am născut ca Neam odată cu noua credință în primele veacuri de înmugurire a Creștinismului între „Neamuri“. Credința noastră, pe care o păstrăm din străbuni, este o parte integrantă din ființa Neamului nostru și nu ne-am putea lipsi de una fără a ne păgubi cu cealaltă.

Bănățenii au locuit din cele mai îndepărtate timpuri părțile Timișene. Despre credința strămoșilor noștri avem urme istorice încă din veacul al III-lea și al IV-lea; ca o mărturie de netăgăduit stau ruinile Basilicei romane dela Cenad (Morisena) ¹⁾, precum și multe altele nestudiate încă.

Biserica bizantină din veacul al VI-lea, Mănăstirea S. Ioan Botezătorul din veacul al XI-lea și altele nenumărate sunt mult grăitoare despre o temeinică organizație bisericească pe care o posedau strămoșii noștri.

În veacul al X^{IV}-lea, Timișoara avea o Mitropolie ortodoxă-română. Osemintele *Mitropolitului Iosif al Timișorii* stau de pază în veche biserică a S. Mănăstiri dela Partoș, ele vorbesc de un Mitropolit al Timișorii pe care marele nostru istoric Nicolae Tincu-Velea nu-l află între arhieriei sârbești a căror listă complectă o avea în față ²⁾, — deci era român!

Până și istoricii străini (Böhm de ex.) ³⁾ recunosc fără rezerve existența a două episcopii ortodoxe române: una la Lipova și una la Timișoara, sub Regele Sigismund (1387—1437 și cari au dăinuit și sub stăpânire turcească.

Episcopia Timișorii este condusă, după Mitropolitul Iosif, († aprox. la 1552) de către următorii Chiriarhi ro-

¹⁾ Vezi pe larg: Pr. Gh. Cotoșman, Restaurarea Episcopiei Timișorii, Timișoara 1935 pag. 10 ss.

²⁾ Vezi N. Tincu-Velea, Istoria bisericească politico-naț. Sibiu 1865, pag. 117.

³⁾ Vezi în lucrarea citată a pr. Gh. Cotoșman, pag. 14.

mâni: Mitropolitul Neofit (1608—1613); Episcopul Mihail (1686—1687); Episcopul Vasile 1688; Mitropolitul Vasile (1692—1693); Ioanichie (1716) și alții.

Din veacul al XVIII-lea, Episcopia Timișorii cade sub influența privilegiatilor stăpânirii de atunci, sub influența colonilor sârbi, veniți sub conducerea Patriarhului Arsenie IV. Cernojevici al Ipek-ului.

Ei rușesc, prin forța împrejurărilor, să se impună luând sub „protecția lor” pe Românii ortodoxi, rămași pe meterezele credinții străbune ca o unitate izolată, în urma rușinoasei trădări a Mitropolitului Atanasie Anghel din Alba Iulia. Prin gestul lui necugetat s'a despicat în două unitatea națională, pivotul de granit pe care s'a sprijinit dăinuirea Neamului nostru secole la rând pe acest pământ cutropit prea des de barbari.

Ca o icoană fidelă a vremii ne stă Istoria scrisă de Nicolae Tincu-Valez, a cărei titlu e mult grăitor: „Istoria bisericească politico-națională a Românilor preste tot, mai ales a celor ortodocși-orientali din Austria și cu distincțiunea bănățenilor față cu pretensiunile ierarhice și politice ale colonilor serbești din Austria... Sibiu 1865. Veacul al XIX-lea, dară, cunoaște urmările firești al „protecției” sârbești, sinteza acestora fiind cuprinsă în titlul Istoriei citate mai sus.

Ca prin minune, credința străbună despică frontul dușmanilor ei nenumărați și-și continuă, pe lângă misiunea ei transcendentală și pe cea națională.

În 15/27 Iunie 1848, Adunarea din Lugoj a Bănățenilor ortodoxi, sub conducerea lui Eutimie Murgu, hotărăsc despărțirea ierarhică de sârbi și reromânizarea Episcopiei ortodoxe a Timișorii, alegând și un vicar mitropolitan la Timișoara până la alegerea Mitropolitului.⁴⁾ Dar, din nenorocire, hotărârile luate de Adunare n'au putut fi realizate, datorită influenței hotărâtoare a protejaților stăpânirii, datorită Episcopului sârb din Timișoara.

Nici încercările fericitului Mitropolit Șaguna pentru reactivarea Episcopiei Timișorene n'au avut efectul dorit.

Dar Bănățnii nu se lasă. Ei cer tuturor Congreselor naționale-bisericești, reactivarea anticei Episcopii ort. rom.

⁴⁾ Vezi: Pr. Gh. Cotoșman, op. cit., pag. 15 ss.

a Timişorii (la Congresul bisericesc româno-sărbesc de la Carloveţ la 28 Febr. 1865; la întâiul Congres naţional-bisericesc al Românilor ortodocşi din Transilvania şi Ungaria ținut la Sibiu în 16/28 Sept. 1868; sub prezidiul fericitului Mitrop. Andrei Şaguna; la al doilea Congres 1/13 Oct. 1870 şi cu toate ocaziile ⁵⁾).

Toate Adunările şi Congresele au fost prilejuri de a se manifesta această vie dorinţă a Bănăţenilor. La 1876, 1878, între 1881—1897 şi la 1900, când se şi decide reactivarea Episcopiei noastre, iar la 1909 se şi face arondare Eparhiei.

Ceeace s'a plămădit de două veacuri s'a văzut înfăptuit abia în anul dela Hristos 1939.

Prin Decretul Lege Nr. 3998 din 7 Noemvrie 1939 publicat în Monitorul Oficial Nr. 259 din 8 Noemvrie 1939 s'a reînfiinţat Episcopia ortodoxă-română a Timişorii, cuprinzând toate parohiile de pe teritoriul judeţului Timiş, l'orontal şi parohiile din protopopiatele Balinţ, Belinţ, Birchiş, aflate pe teritoriul judeţului Severin.

Episcop locţiitor a fost designat Prea Sfinţia Sa D. Dr. Andrei Magieru, Episcopul Aradului. La 7 Dec. 1940, Prea Sfinţia Sa numeşte trei Consilieri provizori (conform art. III. din Decretul-Lege) în persoanele PP. CC. Lor Protopopilor Dr. Patrachie Ţiucra, Ioan Imbroane şi Virgil Popoviciu. La 12 Martie 1940 P. C. Sa Prot. Dr. P. Ţiucra este desărcinat din demnitatea de Consilier referent, numindu-se în locul P. C. Sale, P. C. Sa Protop. Alexandru Bocşianu. În 18 Martie 1940, se face numirea întâilor funcţionari eparhiali.

Cu data de 1 Aprilie 1940 se inaugurează activitatea Consiliului eparhial în casa parohială din Timişoara IV (Iosefin), în prezenţa P. S. Sale D. D. Dr. Nicolae Popoviciu, Episcopul Oradiei, al doilea Episcop locţiitor al Timişorii (designat în urma demisiei Prea Sfinţitului Andrei cu data de 23 Martie 1940), Întâia Adunare eparhială a reînfiinţatei Episcopii ort. rom. a Timişorii, este deschisă în mod solemn de P. S. Sa D. D. Dr. Nicolae Popoviciu, în zilele de 5 şi 6 Mai 1940.

⁵⁾ Vezi pe larg la acelaş, pag. 18—27.

Prea Sfinția Sa D. D. Dr. Vasile Lazarescu — înfăiul Episcop al reînființatei Episcopii Timișorene, —

La 12 Iunie 1940, Colegiul electoral întrunit la București, alege pe P. S. Sa Episcopul Vasile, cu mare majoritate de voturi, ca Episcop al reînființatei Episcopii ortodoxe române a Timișorii.

Primind investitura regală la data de 13 Martie și fiind intronizat la 25 Martie (Buna Vestire) 1941, Prea Sfinția Sa Episcopul Vasile reia firul întrerupt de aproape două secole al ierarhilor ortodoxi români din metropola Bănatului.

Născut la 1/13 Ianuarie 1894 în frunța comună Jandani, P. S. Sa este fiul Bănatului, născut sub ceru-i larg din glia lui bogată. Numele îl primește după patronul zilei, Vasile.

De Timișoara îl leagă pe P. S. Sa copilăria întreagă. Aci urmează liceul — pe atunci sub stăpânire streină — și trece cu succes examenul de maturitate împreună cu un mic număr de români bănățeni. Teologia o studiază la renumita Facultate teologică din Cernăuți. La această Facultate obține titlul de licențiat și mai apoi de doctor în teologie. Mai studiază încă, pedagogia și filosofia la Universitățile din Budapesta și Viena.

Activitatea publică și-o începe ca profesor de teologie la „Academia Andreiană” din Sibiu. Aci activează din Octombrie 1920 și până în Noembrie 1924, când trece, tot ca profesor, la tânăra Academie Teologică din Oradea-Mare, chemat fiind de către Episcopul Roman Ciorogariu.

În Săptămâna Patimilor din anul 1928 este tuns monah. De aci înainte Prea Sfinția Sa urcă, în scurt timp, toate treptele monahale, ajungând în 1929 la treapta de arhimandrit.

D.6

P-7816-11

După moartea fericitului Episcop Iosif T. Bădescu, privirile Bănăţenilor văduviţi de Episcop se îndreptară spre tânărul şi vrednicul vlăstar răsărit din glia lor, spre arhimandritul Vasile. Congresul electoral din 21 Octomvrie 1933 îl alege, cu mare majoritate de voturi, Episcop al Caransebeşului. Aprobându-se alegerea de către Sf. Sinod şi confirmându-se de către Rege, noul ales este întronizat pe tronul arhieresc al Caransebeşului la 15 Aprilie 1934, în cadrul unor serbări fastuoase.

Ajuns pe tronul arhieresc al Caransebeşului, P. S. Sa începe munca trudnică de reorganizare a celor mai de seamă instituţii din Eparhie: Reorganizarea Academiei de Teologie şi ridicarea Sf. Mănăstiri.

Primeneşte cadrele corpului profesoral dela Academia de teologie, aducând elemente noi, tinere şi bine pregătite. Dispune zidirea unei clădiri noi pentru Academie şi realizează un internat model, igienic şi confortabil, cu capelă pentru nevoile spirituale ale studenţilor.

Oferă burse şi înlesniri tineretului sărac care simte chemarea să studieze teologia. Tot aşa şi acelor tineri care doresc să înveţe cantoratul la Şcoala de cantori.

Considerând Sf. Mănăstiri drept oaze cari au, în singurătatea lor misiunea de a cultiva pe lângă înălţătorul misticism monahic, creator de virtuţi vrednice de imitaţie şi aceea de a deveni şi izvoare duhovniceşti de „apă vie” pentru alinarea setei după desăvârşire a obşteii credincioase. Prea Sfinţia Sa le sprijină moraliceşte, ctitorindu-le şi materialiceşte.

Astfel din „locaşul de închinăciune”¹⁾ dela răscrucea drumurilor de lângă Vasiova, s’a desvoltat „Mănăstirea Sfântul Ilie dela Isvor”, populată cu un sobor de maici. Aci se vor lucra ornate preoţeşti şi covoare. Cu vremea urma să ia fiinţă aci şi un spital.

Tot P. S. Sa este şi ctitorul vechiului şi unicului nostru monument istoric religios, Sf. Mănăstire Săraca. L.

¹⁾ Aşa îl numea fericitul Episcop Iosif T. Bădescu, după spusele părintelui ieromonah Macarie, singurul ei călugăr de eri.

găsit biserică uitată în mijlocul ogoarelor, împrejmuită de spini și pălămidă. Astăzi este ca o biserică împărătească, nou pavată, cu iconostas strălucitor pe care stăjuiesc sfinți denou pictați. În locul ogoarelor este grădina călugărilor cari și-au găsit sălaș în chilii zidite sub vrednica îndrumare a P. S. Vasile. Desăvârșirea ctitoriei arhipăstorului nostru, începută de pe când era Episcop al Caransebeșului, continuă. Săraca va deveni pentru Bănat ceea ce este Neamțul pentru Moldova.

Ca Episcop al Caransebeșului, P. S. Sa a fost mereu în mijlocul turmei sale, întocmai ca păstorul cel bun. În decurs de cinci ani a vizitat canoniceste 200 de parohii și a sfințit 35 de biserici. Aceeași dragoste părintească o arată și astăzi vechilor și nouilor păstoriți ai săi, timpul urmând să-i însemne faptele pe răbojul anilor din cartea istoriei Episcopiei noastre.

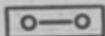
Între altele, remarcăm aci și acțiunea de redeșteptare a satelor sârbizate în parte din valea Dunării, pornită cu mult elan de P. S. Sa ca Episcop al Caransebeșului.

În trecut, ca și azi, Prea Sfinția Sa a fost și este focarul în care se adună ca niște raze acțiunile tuturor societăților culturale și naționale, resfrângându-se apoi ca o dără caldă și lucitoare asupra întregii activități culturale din Metropola Bănătului. Pretutindeni este simțită prezența binefăcătoare de părinte și îndrumător a P. S. Vasile.

Una din realizările P. S. Sale este și aducerea Academiei de Teologie în Timișoara. Profesor prin excelență, P. S. Vasile cunoaște valoarea unei asemenea instituții pentru progresul spiritual al fiilor săi duhovnicești, — păstori și păstoriți. Conferințele religioase ținute de profesorii de teologie și corul studenților teologi au adus un suflu cu totul nou și înălțător în Timișoara.

Acesta este doar începutul. Calea progresului a fost larg deschisă de Prea Sfinția Sa.

Să urmăm cu tot elanul această cale.

Adunarea Eparhială

Președinte: *P. S. Episcopul eparhial.*

Membrii :

1. Cercul Balinț : *Ioan Trifu*, protopop, Balinț.
Dr. Nestor Porumb, avocat, Timișoara I, Str. Ady 2.
Dr. Casiu Dobrin, avocat, Timișoara I, Str. Lonovici 1.
2. Cercul Balinț : *Andrei Andraș*, preot, Șanovița.
Dr. Nicolae Ursu, profesor. Timișoara III, Str. Rozalia 3.
Ștefan Ștefanu, inv. dir. pens., Izvin, Timiș-Torontal.
3. Cercul Birchiș : *Moise Bordoș*, adm. protopopesc, Birchiș.
Antoni Mocioni, Ministru, Arad, Str. Gen. Grigorescu 7.
Remus Rafiroiu, Dir. General al Domeniilor Mocioni
Timișoara III. Str. Mitr. Meșianu, 9.
4. Cercul Buziaș : *Ioan Geția*, Cons. ref. ep. Timișoara.
Dr. Dimitrie Borca, medic, Buziaș.
Dr. Victor Mercea, avocat, Timișoara I. C. D. Loga 40.
5. Cercul Ciacova : *Dimitrie Țăran*, preot Ghilad.
Dr. Alexandru Iancu, avocat, Ciacova.
Dr. Liviu Gruescu, medic, Ciacova.
6. Cercul Comloșul-Mare : *Dr. Ștefan Cioroianu*, cons. ref.
ep., protopop, Comloșul-Mare.
Dr. Coriolan Băran, avocat, Timișoara III. Giurgiu, 3.
Un loc vacant.
7. Cercul Cuveșdia : *Liviu Dehelean*, preot, Ususău.
Ing. Ioan Marin, subinsp. silvic, Lipova.
Dr. Aurel Cosma, avocat, Timișoara II, A. Cosma, 5.
8. Cercul Deta : *Petru Bizerea*, preot pens. Deta.
Petru Crăciunescu, pretor, Deta.
Petru Chiu, inv. dir., Banloc.

9. Cercul Fratelă A: *Corneliu Vuia*, preot, Timișoara III,
P. Bisericii 5.
Marius Bucătura, inv. dir., Fratelă A.
Ștefan Murgu, inv. dir., Timișoara II, Cârlova, 21,
10. Cercul Gătaia: *Tovie R. Perian*, preot, Cadar.
Petru Baba, primpretor în pens., Gătaia.
Pavel Rămneanțu, inv., Berecuța.
11. Cercul Jebel: *Liviu Șurlașiu*, preot, Jebel.
Dr. Liviu Ionescu, Insp. Gen., Timișoara I, Pal. Ținut.
Iancu Câlțun, directorul Gimnaziului din Ciacova.
12. Cercul Lipova: *Gheorghe Todan*, preot, Fibiș.
Gheorghe Roșu, dir. de bancă, Lipova.
Un loc vacant.
13. Cercul Periam: *Victor Fizeșan*, preot, Pesac.
Gheorghe Petrovici, pretor, Periam.
Un loc vacant.
14. Cercul Recaș: *Iosif Goanță*, cons. ref. ep., protopop, Recaș.
Nicolae Rădoi, notar, Bazoș.
Teodor Blidar, inv. dir., Ictar.
15. Cercul Sănnicolaul-Mare: *Ioan Popovici*, preot, Sănnicolaul-Mare.
Florea Minda, plugar, Saravale.
Teodor Bucurescu, profesor, Sănnicolaul-Mare.
16. Cercul Timișoara-Elisabetin: *Dr. Patrichie Țiucra*, protopop, Timișoara IV, Mircea Vodă, 5.
Dr. Alexandru Marta, fost Rezident Regal, Timișoara III, Severin 1.
Dr. Alexandru Morariu, notar public, Timișoara I, C.
D. Loga 32.
17. Cercul Timișoara-Fabrică: Un loc vacant.
Dr. Ioan Doboșan, avocat, Timișoara V, Geml, 13.
Un loc vacant.
18. Cercul Timișoara-Iosefin: Un loc vacant.
Vasile Pușcașiu, inv. dir., Timișoara V, Cloșca, 19.
Dr. Coriolan Balta, avocat, Timișoara I, Bulv. Regina Maria 1.

19. Cercul Vinga: *Alexandru Bocșianu*, protopop, Vinga.
Dr. Ioan Bogdan, med. vet., Vinga.
Dr. Pavel Manța, pretor, Timișoara III, Pretura Centr.
20. Cercul Zăbălț: *Vasile Debău*, preot, Lipova.
Alexandru Ciugudean, proprietar, Bruznic.
Petru Izrăilă, profesor, Lipova.

Delegații Adunării eparhiale la Congresul național bisericesc

Dr. Ștefan Cioroianu, Iconom Stavrofor, consilier eparhial, protopop, B. Comloș.

Dr. Patrichie Țucra, protopop, iconom stavrofor, Timișoara IV, Mircea Vodă, 5.

Antoni Mocsonyi, ministru, Arad, Gen. Grigorescu, 7.

Dr. Alexandru Marta, fost Rezident Regal, f. Prim Președinte al Curții de Apel, Timișoara III, Str. Severin, 1.

Dr. Coriolan Băran, fost Ministru, avocat, Timișoara III, Giurgiu, 3.

Dr. Victor Mercea, f. Decan al Baroului, Timișoara I, Bul. C. D. Loga, 40.

Consiliul eparhial

Președinte: P. S. Sa Episcopul eparhial

a) Secția administrativă-bisericească:

Prot. Ioan Geția, iconom stavrofor, consilier referent stabil.

Consilieri onorifici:

Dr. Patrichie Țucra, protopop-iconom stavrofor, Timișoara.

Moise Bordoș, administrator protopresbiteral, Birchiș.

Ioan Rusu, paroh, Parța.

Melentie Șora, paroh, Timișoara-Fabric.

Corneliu Vuia, paroh, Timișoara-Elisabetin.

Supleanți:

Victor Fizeșan, paroh, Pesac.
Traian Barzu, paroh, Cerneteaz.
Dimitrie Tieran, paroh, Ghilad.

b) Secția culturală:

Prot. Dr. Ștefan Cioroianu, iconom stavrofor, consilier referent.

Consilieri onorifici:

Iancu Călfun, directorul Gimnaziului, Ciacova.
Patrichie Rămneanșu, director școlar în pens. Fratelia.
Dr. Iuliu Coste, fost Prefect, avocat, Timișoara.
 Două locuri vacante.

Supleanți:

Gheorghe Todan, paroh, Fibiș.
Marius Bucătură, dir. școl., Fratelia.
Vasile Pușcașiu, dir. școl., Timișoara Mehala.

c) Secția economică:

Protopresbiter Iosif Goanță, Consilier referent.

Consilieri onorifici:

Liviu Surlașiu, paroh, Jebel.
Dr. Ioan Doboșan, avocat, jurisconsult eparhial, Timișoara I, Piața Unirii, 3.
Dr. Coriolan Băran, fost ministru, avocat, Timișoara.
Remus Răfiroiu, Directorul General al Domeniilor Moșsonyi, Timișoara III, Str. Mitr. Mețianu, 9.
Dr. Victor Mercea, f. Decan al Baroului, Timișoara.

Supleanți:

Liviu Dehelean, paroh, Ususău.
Dr. Coriolan Balta, avocat, Timișoara.
Ștefan Ștefan, dir. școl., Timișoara-Fabric.

Cancelaria Consiliului eparhial

Directorul Cancelariei: *Pr. Dr. Emil Grădinaru*, Secretarul Consiliului eparhial.

Jurisconsult eparhial: *Dr. Ioan Doboșan*.

Contabil eparhial: *Pr. Ștefan Teretean*.

Casier eparhial: *Pr. Nicolae Mieș*.

Exactor eparhial: *Pr. Ilie Secoșan*.

Registrator-arhivar: *Diacon Ioan Decan*.

Expeditor eparhial: *Diacon Petru Sečan*.

Canceliști: *Ilie Itineanșu*.

Dactilografă: *D-șoara Florica Zărie Fibișan*.

Om de serviciu: *Traian Trifa*.

Clerul și personalul catedralei

Preoți catedrali: *Pr. Dr. Victor Vlăduceanu*, *Pr. Constantin Comșulea*, *Pr. Gheorghe Geția*, duhovnicul Instituțiilor de asistență socială.

Diaconi catedrali: *Diacon Mihail Gligor*, *Diacon Valeriu Perianu*

Cantor catedral: *Ioan Stoianovici*

Canonarh: *Nicolae Cristescu*.

Academia de Teologie Oradea la Timișoara

Rector: *P. C. Sa Pr. Dr. Sofronie Vlad*.

Profesori: *I. P. C. Sa Ic. St.*, *Dr. Ștefan Munteanu*, *P. C. Sa Dr. Ștefan Lupșa*, *C. Sa Pr. Dr. Dimitrie Belu*, *C. Sa Pr. Dr. Ioan Petreufă*, *C. Sa Pr. Dr. Dimitrie Bodea*, *C. Sa Protodiaconul Cornel Givulescu* și *Drd. Teodor Savu*.

Duhovnic: *ieromonah Ștefan Lucaciu*.

Secretar: *Petre Petrilă*.

Econom: *Pr. Cornel Ardelean*.

Mănăstirea „Săraca“

(Lângă Șemlacul-mic. Gara Șemlacul-mare)

Personal: *Glicherie Morariu*, *ieromonah*, stareț,
Păisie Răileanu, *ierodiacon*.

Episcopia ortodoxă română a Timișarii

ȘEMATISM

58.553 familii — 205.636 suflete

Protopopiatul Balinț *)

Reședința protopresbiterală; Balinț. Numărul familiilor 3800
Numărul sufletelor 14.788.

Scaunul protopresbiteral:
Președinte: Ioan Trifu, protopresbiter.

M e m b r i i :

1. Liviu Biro, paroh, Gruni.	4. Ioan Jurca, adm. paroh. Lăpușnic.
2. Nicolae Burdia, paroh, Cutina.	5. Mihail Truța adm. paroh. Fădimac.
3. Ioan Medelean, paroh, Răchita.	6. Izldor Socaci. adm. paroh, Bara.

S u p l e a n ț i :

1. Marius Țiucra, paroh. Remetea-luncă.
2. Grigore Jivulescu, adm. par., Ohabalungă.
Defensor matrimonial: Petru Mateș, paroh. Lecușești.

J u d e c ā t o r i a p r o t o p r e s b i t e r ā l ă :

1. Liviu Biro, paroh, Gruni.	2. Nicolae Burdia, paroh, Cutina.
3. Petru Mateș, paroh, Leucușești.	

1. BALINȚ. I. Biserica zidită în 1890, renovată în 1935, hram: Învierea Domnului, sfințită de Episcopul Ioan Meșianu, 139 fam., 704 sufl., 54 elevi ort. cor. bisericesc. 32 jug., casă paroh. Ioan Trifu, protopresbiter-paroh. Teodor Mesaroș, capelan pp. Gheorghe Bublea, can-

*) Protopopiatul Balinț se află pe teritoriul jud. Severin, afară de parohiile Crivo-
bara, Panlova Secaș și Vlzm.

- tor — Dincă Ioan, dir. șc. s. inspector șc., dirig. cor. Sudreșan Maria, învățătoare. * Mb 1785 Mc și Mm 1779 — 499 sufl.
- *) Filie: BODO g. în loc p. Balinț. 6 fam.; 21 sufl. — Nicolae Truția și Irina Truția, inv.
2. BARA. I. g. și p. Balinț. Biserica zidită în 1885, renovată în 1928, hram: S. M. Muc. Gheorghe, sfințită de Episcopul Ioan Mețianu. 276 fam., 966 sufl., 94 elevi ort., cor bisericesc. 39 jug. — 32 jug. redusă — Isidor Socaciu, adm. paroh. Partenie Martin, cantor bis. — Gheorghe Florea, dir. șc. Aurora Socaciu, inv. Ioan Stoaia, dirig. cor. * Mb, c și m 1780—1020 sufl.
3. BETHAUSEN. II. g. Cliciova, p. în loc. Capelă pictată în 1938, hram: SS. Arh. Mihail și Gavril. 38 fam., 190 sufl., 29 elevi ort. cor. bis. 32 jug. Gh. Tutunariu, adm. paroh. și dir. cor. I. Olariu, cantor bis. — Septimiu Popa, dir. șc.
4. BODO, filie, vezi la Balinț.
5. CAROL, filie, vezi la Sinic.
6. CLADOVA, I. g. Cliciova, p. Bethausen Biserica zidită în 1898 renovată în 1936, hram: Cuv. Maică Paraschiva, sfințită de Episcopul Ioan Mețianu. 194 fam., 736 sufl., 108 elevi ort. cor bis. școlar. 32 jug. Constantin Ofițerescu, adm. paroh., Constantin Oprea, cantor bis — Ioan Popescu, inv. dir. Elena Vănatu, inv. * Mb și c 1779, Mm 1797—743 sufl.
7. CUTINA. I. g. Cliciova, p. Bethausen. Biserica zidită în 1898 renovată în 1926, hram: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu. 216 fam., 840 sufl., 130 elevi ort. cor bis. 32 jug., casă paroh. Nicolae Burdia, paroh Ștefan Rădulescu, cantor bis. și dirig. cor. — Anghel Bujor, dir. șc. Ștefan Bălica, Elisabeta Târziu, inv. * Mb, Mc și Mm 1779—858 sufl.
8. CRIVOBARA. I. g. Balinț, p. Secaș, jud. Timiș-T. Biserica zidită în 1858, renovată în 1934, hram: Nașterea Născ. de Dumnezeu; 180 fam., 504 sufl., 51 elevi ort. cor bis. 32 jug., casă par. Pavel Bichicean, adm. paroh. și dirig. cor. Ioan Cărabaș, cantor bis. — Voicu Oprea, dir. șc. * Mb, c și m 1779—607 sufl.
9. DOBREȘTI. II. g. Cliciova, p. Balinț. Biserica zidită în 1892, hram: Nașterea Născ. de Dumnezeu. 83 fam., 248 sufl., 29 elevi ort. 32 jug., casă paroh. Teoctist Slușarenco, adm. paroh., Dimitrie Boja, cantor bis. — Nicolae Carajescu, dir. șc., Valeria Crișan, inv. * Mb, c și m. 1779—566 sufl.
10. FĂDIMAC. I. g. și p. Balinț. Biserica zidită în 1898, renovată în 1929, hram. Nașterea Născăt. de Dumnezeu. 302 fam., 741 sufl., 109 elevi ort. 30 jug., casă paroh. Mihail Truția, adm. paroh., Petru Opreș,

cantor bis. — Ioan Străinu, dir. șc., Simia Ștefan, inv. ✕ Mb, c și m 1779—1016 sufl.

11. GRUNI. I. g. Belinț și Părul, p. Coșteiu. Biserica zidită în 1891, renovată și pictată în 1907, hram: Nașterea Născ. de Dumnezeu, sfințită de Episcopul Ioan I. Papp, 180 fam., 642 sufl., 82 elevi ort. cor. bis. 31 jug. Liviu Biro, paroh Dimitrie Moisă, cantor bis. și dirig. cor. — Petru Curățiu, dir. șc. și dirig. cor. școl. Tinca Bejenar, inv. ✕ Mb, c și m 1779—786 sufl.
12. IERȘNIC. I. g. Cliciova, p. Bethausen. Biserica zidită în 1937, hram: Cuv. Maică Paraschiva. 135 fam., 702 sufl., 60 elevi ort. 30 jug., casă paroh. Toma Lera, adm. paroh., Aurel Miloș, cantor bis. — Iacob Burdica, dir. școl. ✕ Mb, c și m 1779—382 sufl.
13. ILINȚ. filie, vezi la Sinic.
14. LĂPUȘNIC. I. g. Nevrincea, p. Balinț. Biserica neterminată, zidită 1937. Biserica veche zidită în 1770, renovată în 1923, hram: SS. Arh. Mihail și Gavril. 137 fam., 511 sufl., 62 elevi ort. cor. bis. 30 jug. Ioan Jurca, adm. paroh., dir. școl. și dirig. cor., Gh. Cădărescu, cantor bis.
15. LEUCUȘEȘTI. I. g. Bujorul bănațan, p. Bethausen. Biserica zidită în 1881, hram: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu. 175 fam., 752 sufl., 80 elevi ort. cor. bis. casă cult., 30 jug. Petru Mateș, paroh, Vasile Crăciunescu, dir. școl. și cantor bis. Ioan Martinovici, inv. Vasile Sârbu, dir. șc. cantor bis. și dirig. cor. ✕ Mb 1779, Mc 1801, Mm 1797, 586 sufl.
16. MĂNĂȘTUR. I. g. în loc p. Bujorul bănațan. Biserica zidită în 1902, renovată în 1939, sfințită de Episc. Ioan Papp, hram: Adormirea Născ. de Dumnezeu. 133 fam., 565 sufl., 74 elevi ort. casă cult. 32 jug., casă paroh. Ioan Sișu adm. paroh., Romulus Gârda, cantor bis. — Adrian Miulescu, dir. șc., Elena Miulescu, Maria Podariu, Emilia Mureșan. inv. ✕ Mb, c și m 1779—336 sufl.
17. OHABALUNGĂ. I. g. Cliciova, p. Bethausen. Biserica zidită în 1938, hram: Cuv. Maică Paraschiva. 137 fam., 519 sufl., 77 elevi ort. 32 jug. Grigorie Jivulescu, adm. paroh. Const. Benescu, cantor bis. — Maria Jivulescu, dir. școl. ✕ Mb și m 1797, Mc 1779—315 sufl.
18. PANIOVA. I. g. Balinț, p. în loc. jud. Timiș-Tor. Biserica zidită în 1932 (neterminată), hram: Nașterea Născ. de Dumnezeu. 144 fam., 545 sufl., 54 elevi ort. cor. bis. 32 jug. casă paroh. Lazăr Barbură, adm. paroh., Aurel Adam, cantor bis. și dirig. cor. — Ioan Dogariu, dir. școl. ✕ Mb și m 1779, Mc 1797—394 sufl.
19. PĂRUL. I. g. în loc. p. Coșteiul-Mare. Biserica zidită în 1926, hram: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu. 29 fam., 137 sufl., 64 elevi ort.

- 26 jug., casă paroh. vacantă Iosif Matașescu, cantor bis. — Nicolae Gugea, dir. șc. A. Gelner. inv. * Mb c și m 1779—465 sufl.
 * Filie: ȚIPARI. g. în loc p. Coșteiul-mare. 6 fam. 13 sufl.
20. RĂCHITA. I. g. în loc. p. Făget. Biserica zidită în 1894, renovată în 1938, hram: Nașterea Născ. de Dumnezeu. 332 fam., 1594 sufl., 272 elevi ort. casă cult. 32 jug. — 32 jug. redusă — casă paroh. Ioan Medelea, paroh., Gh. Neagu, cantor bis. — Rom. Bițoianu, dir. șc. Păun Munteanu, Silviu Rusu, Cornel Fanățeanu, Elena Bițoianu, inv. * Mb 1797, Mc și m 1779—1149 sufl.
21. RĂDMĂNEȘTI. I. g. și p. Balinț. Biserica zidită în 1930 (neterminată) hram: Nașterea Născ. de Dumnezeu. 175 fam., 649 sufl., 54 elevi ort. 30 jug. vacantă, Virgil Rista, cantor bis. — Ioan Nica, dir. șc., * Mb, c și m 1779—679 sufl.
22. REMETEALUNCĂ. I. g. Mănăstir p. Bujorul bănațan. Biserica zidită în 1937, hram: Nașterea Născ. de Dumnezeu. 165 fam. 643 sufl. 78 elevi ort. cor. bis. 30 jug. Marius Țiucra, paroh., Dionisie Popovici cantor bis. — Aurel Dinculescu, dir. școl. și dirig. cor., Victoria Țiucra, inv.
23. SECAȘ. I. g. Balinț. p. în loc. jud. Timiș-Tor. Biserica zidită în 1930, renovată și pict. 1938, hram: Nașterea Născ. de Dumnezeu. 175 fam., 615 sufl., 45 elevi ort. cor șc. 32 jug., casă paroh. Pavel Picu, adm. paroh. (refugiat), Lucian Carabaș, cantor bis. — Reghina Picu, dir., șc., și dirig. cor.
24. SINIC. III p. Balinț. p. Secaș. Capelă 32 fam., 158 sufl. Irinei Hoban, ierom., adm. par.
 * Filii: CAROL. Capelă. 41 fam. 188 sufl. ILINȚ. Biserică. 33. fam., 146 sufl.
25. SPATA. I. g. și p. Balinț. Biserică zidită în 1886, renovată în 1937, hram: Nașterea Născ. de Dumnezeu. 97 fam., 351 sufl., 42 elevi ort. 32 jug., casă paroh. Ioan Herețiu, paroh, Moise Stoici, cantor bis. — Ioan Nica, dir. șc., Alexandrina Nica, inv. * Mb c și m 1779—360 sufl.
26. ȚIPARI, filie, vezi la Părul.
27. TÂRGOVIȘTE. I. g. și p. Balinț. Biserica zidită în 1926, pict. în 1920 hram: Învierea Domnului, sfințită de Episcopul Grigorie Gh. Comșa. 142 fam., 543 sufl., 46 elevi ort., cor. bis., 32 jug., casă paroh. Gheorghe Laichici, paroh și dirig. cor. Ioan Opriș, cantor. — Ioan Vuțescu, dir. șc., I. Sgârcea inv. Gh. Laichici, agric. cond. cor. bis. * Mb și m 1797, Mc 1779 — 435 sufl.
28. VIZMA III. g. Balinț. p. Secaș jud. Timiș-Tor. Biserica zidită și pictată în 1938, hram: S. Nicolae. 128 fam. 574 sufl. 56 elevi ort. 32 jug. Ștefan Popescu, adm. paroh., Liviu Pizmaș cantor bis. — Vasile Rusu, dir. școl. * Mb c și m 1779 — 617 sufl.

*Protopopiatul Birchiș **

Reședința protopresbiterală: Birchiș. Numărul familiilor 3462.
numărul sufletelor 11.704.

Scaunul protopresbiteral:

Președinte: Moise Bordoș, administrator protopresbiteral.

Membrii:

1. Iuliu Lazarescu, paroh, Căprioara.
2. Laurențiu Barzu, pr. pens. Băcăul de mijloc.
3. Iulian Popescu, pr. pens., Ostrov.
4. Supleant: Alex. Barboni, paroh, Valea-Mare.

Judecătoria protopresbiterală.

Membrii:

Traian Petrovici, paroh, Țela.

Aurel Hurduban, paroh, Ostrov.

1. BACĂUL DE MIJLOC. I. g. Săvârșin. p. Birchiș. Biserica zidită 1886, renovată în 1928., hram: Pogorârea S. Duh. 157 fam. 597 sufl., 51 elevi ort. cor. bis. 33 jug. Octavian Tamașiu, paroh, Laurențiu Barzu, pr. pens., Toma Mager, cantor bis. — Cornel Balta, dir. șc. și dirig. cor.
2. BATA I. Biserica în zidire, hram: Adormirea Născ. de Dumnezeu, 530 fam. 1279 sufl., 105 elevi ort. Parohia I. 30 jug. Emilian Damaș, adm. paroh Parohia II. 30 jug. vacantă. — Paroh III 30 jug. redusă — Eftimie Ișfănescu, pr. pens. Victor Lunceanu, cantor bis. — Alex. Bologa dir. șc. Constantin Treistaru și Elena Bologa inv. * Mb c și m 1779 — 1590 sufl.
3. BIRCHIȘ I. g. Săvârșin p. în loc, Biserica zidită în 1812, renovată în 1921., hram: Nașterea Născ. de Dumnezeu. 360 fam., 1344 sufl. 132 elevi ort., cor. bis, casă cult. Parohia I. 31 jug. casă paroh. Moise Bordoș paroh, adm. pp. Parohia II 31 jug. casă paroh. vacantă. Dim. Catanescu și Alex. Murarescu. cantori bis. Simion Cibian, dir. școl. Ioan Secoșan. Margareta Cibian, Terezia Cărăbaș, maiestră, Dimitrie Sărbu, dirig. cor. * Mb c și m 1779 — 1510 sufl.
4. BULCI, filie, vezi la Țela.
5. BULZA III. g. Săvârșin p. Făget. Biserica renovată în 1935, hram: S. Ioan Teologul. 92 fam., 377 sufl. 56 elevi ort. 32 jug. casă paroh. Romul Popovici, preot. Gheorghe Ionescu dir. șc. * Mb c și m 1779 — 561 sufl.
6. BUNEA-MARE. I. g. Făget, Răchita sau Mănăstur. p Birchiș. Biserica

*) Protopopiatul Birchiș se află pe teritoriul județului Severin.

zidită în 1885, hram : SS. Arh. Mihail și Gavril. 250 fam., 802 sufl., 103 elevi ort. 31 jug., casă paroh. Traian D. V o n i g a, adm. paroh. Nicolae Predescu, cantor bis — Virgil Ardelean, dir. șc., Eva Băcilă inv. * Mb c și m 1779 — 613 sufl.
* Filie: BUNEA-MICĂ.

7. BUNEA-MICĂ, filie, vezi la Bunea Mare.

8. CĂPĂLNAȘ. I. g. Săvârșin, p. Căpălnaș, Biserica zidită în 1830, pictată și renovată în 1913, renovată în 1938, hram : Cuv. Maică Paraschiva, sfințită de Episcopul Ignatie Papp. 356 fam. 1237 sufl., 157 elevi ort. cor. bis. Par. I. și II. reduse, 62 jug. — Par. III, 31 jug. casă paroh. Teodor C u r e u, pr. refugiat, adm. paroh. Silviu P e t r u ț o n i u, preot. dir. șc., Antoniu Moldovan, Cantor bis. — Dimi-trie Budin, Maria Stan, Iuliana Meteș, inv, Ioan Ienciu, dirig. cor. * Mb c și m 1779 — 1421 sufl.

9. CĂPRIOARA. I. p. și g. Săvârșin. Biserica zidită în 1888, renovată în 1907. pictată în 1910, 1932 și 1940, hram : Cuv. Paraschiva. 188 fam. 743 sufl., 86 elevi ort. cor. bis. 30 jug. — redusă 28 jug. — Iuliu L ă z ă r e s c u, paroh., Ioan Tamșa, cantor bis. și dirig. cor — Ioan Căruntu, dir. șc. Năstase Târțar, inv.

10. DUBEȘTI: II. g. Vărădia, Cliciova. p. Bethausen. Biserica zidită în 1773, renovată în 1931, hram : S. Dumitru. 304 fam., 956 sufl., 117 elevi ort casă cult. 32 jug, casă paroh. Romul R a ț i u, adm. paroh. Ioța Sârbu, cantor bis. — Ioan Crișan, Ioan Samarescu, inv. * Mb c și m 1779 — 742 sufl.

11. GROȘI. II. g. Margina. p. Făget. Biserica zidită în 1741, renovată în 1923 și 1928, hram : Cuv. Paraschiva. 101 fam., 369 sufl., 33 elevi ort. 30 jug. Ioan B u c ș a, adm. paroh., Petru Câmpan, cantor. Iacob Gherban, dir. șc. * Mb c și m 1779 — 370 sufl.

12. OSTROV. II. g. Săvârșin. p. Birchiș. Biserica zidită și pictată în 1881, renovată în 1936, hram : Cuv. Paraschiva. 129 fam., 494 sufl., 81 elevi ort. 32 jug. Aurel H u r d u b a n, paroh., Iulian P o p e s c u preot pens., Vasile Popovici cantor. — Ioan Cataraga, dir. șc. * Mb c și m 1779 — 617 sufl.

13. PĂDURANI. I. g. Mănăstur. p. Bujorul bănațan. Biserica zidită în 1861, renovată în 1920, hram : Cuv. Paraschiva. 131 fam., 534 sufl., 81 elevi ort. 31 jug, casă paroh. Aurel B a r b u, adm. paroh., Ioan Dejica, cantor bis — Grigorie Calota, dir. șc. Natalia Dumbravi, inv. * Mb 1757, Mc 1775, Mm 1779—286 sufl.

14. POJOGA. g. și p. Zam, jud. Hunedoara. Biserica zidită în 1765, pictată în 1770, renovată în 1923, hram : Buna-Vestire. 157 fam., 534 sufl., 43 elevi ort. cor. bis. școlar, 16 jug., casă paroh. An-

Ardelean, paroh., dirig. cor., Liviu Ștefan, cantor bis. — Ioachim Toma, inv. și dirig. cor. ✱ Mb 1780, c și m 1800—837 sufl.

15. SÂLCIVA. II. g. și p. Zam, jud. Hunedoara. Biserica zidită în 1801, pictată în 1811, renovată în 1927, hram: Adormirea Născ. de Dumnezeu, 152 fam., 537 sufl., 39 elevi ort. cor. bis. 24 jug., casă paroh. Alexandru Sinitean, paroh., dir. cor. Andrei Laz, cantor. — Ioan Niculescu, inv. ✱ Mb c și m 1779 — 647 sufl.

16. ȚELA. g. Vărădia. p. Bata. Biserica zidită în 1869, pictată în 1894, renovată și pictată în 1937, hram: Schimbarea la față. Capela în ciment, zidită și pictată în 1894, renovată în 1928. 325 fam., 1005 sufl. 78 elevi ort. 2 case cult. 33 jug. Traian Petrovici, paroh., Grigorie Străinu dir. șc. și cantor bis. Elena Hurduban, inv. ✱ Mb c și m 1779 — 1171 sufl.

* Filie: BULCI g. Vărădia. p. Bata, 7 fam., 18 sufl., casă cult. Ivan Bona, dir. șc.

17. TOPLA. II. g. Mănăstur. p. Bethausen. Biserica zidită în 1874, hram: Cuv. Paraschiva. 57 fam., 234 sufl., cor. bis. 32 jug. Protoereu Grigorie Lebedeu, utilizat, adm. paroh., Petru Marinescu, cantor. — Alex. Dârlogea, inv. ✱ Mb c și m 1805 — 138 fam.

18. VALEA-MARE. II. g. și p. Săvârșin jud. Arad. Biserica zidită în 1892, renovată în 1919, 1927, 1938 și 1941, hram: Nașterea Născ. de Dumnezeu 102 fam., 422 sufl., 25 elevi ort. cor. bis. 32 jug. Alexandru Barbon, paroh., Nicolae Farcaș, cantor și dirig. cor. Marin Stoga, dir. șc. ✱ Mb c și m 1779 — 497 sufl.

19. VIRIȘMORT. II. g. Săvârșin. p. Birchiș. Biserica zidită în 1700, renovată în 1927, hram: Nașterea Născ. de Dumnezeu. 71 fam., 231 sufl. 19 elevi ort. 31 jug. Iustin Rațiu, adm. paroh., Ștefan Dehelean, cantor bis. — Grigorie Pitea, dir. șc. ✱ Mb c și m 1779 — 327 sufl.

Protopopiatul Buziaș

Reședința protopresbiterală: Buziaș. Numărul familiilor 7980.
Numărul sufletelor 27.967.

Scaunul protopresbiteral

Președinte: Ioan Ogârlaci, administrator protopresbiteral.

Membrii:

1. Moise Barbulescu, paroh,	4. Tovie Perian, paroh Cadar.
Chevereșul-mare.	5. Vacant.
2. Vacant	6. Vacant.
3. Vacant.	

Membrii supleanți:

1. Petru Bohariu, paroh, Soșdea. 2. Tiberiu Mărgineanțu, paroh, Opațița.

Defensor matrimonial: Dr. Victor Mercea, avocat Timișoara.

Notar: Nicolae Ghilezan, învățător, Buziaș.

1. BERECUȚA. III. g. și p. Birda. Biserica zidită în 1924, hram: Învierea Domnului, sfințită în 26 Octomvrie 1925, de Episcopul Dr. Iosif Tr. Bădescu. 79 fam. 292 sufl. 36 elevi ort. 32 jug. casă parohială. Ioan Halas, adm. paroh. Cocolin Condan, cantor Gheorghe Buru, inv. * filie la S. Gheorghe, 272 sufl.
2. BERINI. II. g. Liebling, Sacoșul-turc. Tormac, p. Stamora-română. Biserica (foarte veche din lemn), hram. Adormirea Născătoarei de D-zeu. 315. fam. 1003 sufl. 107 elevi ort. 37 jug. — 33 jug. sesia red. — casă paroh. Ilie Micușoru, paroh, Mihai Giriciu, cantor bis. — Ioan Petrașcu dir. școlar, Petru Micșă inv. * Biserica din 1745. Mb 1795, Mc 1780, Mm 1795—1031 sufl.
3. BIRDA. III. g. și p. în loc. Biserica zidită în 1911—1912, hram: Nașterea Născătoarei de D-zeu, 86 fam., 384 sufl. 39 elevi ort., cor. bis. 347 jug. — 30 jug. sesia red. — casă paroh. Ioan Mărgineanțu paroh, Constantin Muntean dir. șc. cantor bis., dir. cor. * Biserica 1760, Mb și c 1779, Mm 1788—668 sufl.
4. BLAJOVA. III. g. și p. Nichișoara. Biserica (din lemn, foarte veche) zidită în 1794; reparată în 1921, hram: Adormirea Născătoarei de D-zeu. 173 fam. 456 sufl. 38 elevi, ort. 32 jug. casă paroh. Romulus Buda, preot ref. Nicolae Miloș, cantor bis. — Ioan Dunea dir. școlar. * Bis. 1760. Mb, c și m 1779—344 sufl.
5. BUZIAȘ. I. g. și p. în loc. Biserica zidită în 1834—1839, reparată în 1910, pictată în 1910, hram: SS. Ap. Petru și Pavel, sfințită de Episcopul Dr. Miron E. Cristea. 284 fam., 1167 sufl., 92 elevi ort., casă cult. cu locuință pentru capelan. — 30 jug. redusă, — casă paroh. Ioan Ogârlăci, capelan prot. diacon: Aurel Foale, Avram Ciocoi (fost în Vucova) pr. pens. Nicolae Ghilezan dir. șc. cantor bis. — Iconie Ghilezan, Cornelia Roman, Marta Moț, inv. * Bis. 1725. Mb 1780, c 1785—649 sufl.
6. CADAR. II. g. și p. Tormac, Biserica zidită în 1904, reparată în 1924 hram: Învierea Domnului, 148 fam., 620 sufl. 87 elevi ort. 72 jug. casă paroh. Tovie Perian paroh, Moise Popeți și Moise Torneanțu cantori bis. — Solomon Faur dir. șc. și Ana Cornea inv. supl. * Filie: TORMAC. 9 fam. 92 sufl. 10 elevi ort. Petru Morariu inv. * Bis. 1780, Mb 1801, c 1828, m 1796—555 sufl.

7. CĂPĂT. II. g. în loc, p. Sînersig. I. Biserică veche din lemn, monument istoric, zidită în 1736, renovată în 1935, 2. Biserica zidită în 1935, pictată în 1940, hram: Adormirea Născătoarei de D-zeu, sfințită de P. S. Sa Dr. Nicolae Popovici, Episcopul Orăzii, 110 fam. 512 sufl. 74 elevi ort. cor. bis. 46 jug. — 16 jug. sesia red. — casă paroh. v a c a n t ă. Petru Vucan cantor bis. — Simeon Bogdănescu înv. dirig. cor. Valeria Jega înv. ✱ Mb 1796, c 1780, m. 1795—66? sufl.
8. CERNA. II g, Liebling, Tormac, p. Stamora-română. Biserica zidită în 1903, reparată în 1935—1937, 159 fam., 752 sufl. 104 elevi ort. 33 jug. casă paroh. Silviu M i o c paroh, Ioan Truți și Alexa Brizu cantori bis. — Ilie Gagea înv., Ana Gerlach înv. ✱ Bis. 1753, Mb 1784, c, 1779, m. 1793—876 sufl.
9. CHEVERESUL-MARE. g. și p. în loc. Biserica zidită în 1801, renov. în 1925, hram: Înălțarea Domnului, sfințită de P. S. Sa Dr. Vasile Lazarescu. 494 fam., 1521 sufl. 122 elevi ort., cor bis. casă cult. Parohia I. 30 jug. casă paroh. Moise Barbulescu paroh, Parohia II. 31 jug. casă paroh, Toma R a d e s c u paroh — 32 jug. sesia red. a diaconului din Buziaș. Iulian Barbulescu pr. ajut. Valeriu Minea dir. șc. dirig. cor. și cantor bis. Aurora Barbulescu înv. ✱ Bis. 1800, Mb, c și m 1779—1771 sufl.
10. DRAGȘINA. III. g. Sacoșul-turc., Uliuc. p. Cheveresul-mare. Biserica zidită în 1898, renov. 1934 și 1935, hram: SS. Ap. Petru și Pavel. 104 fam., 431 sufl., 34 elevi ort., cor bis. 32 jug. — 32 jug. redusă. Ioan B u l i g a paroh, Trăilă Groza, Ioan Vucovan cantori, — Cornel Jucu dir. șc. și dirig. cor. ✱ Bis. 1770, Mb și m. 1793, c 1794—575 sufl.
11. DUBOS. II. g. și p. Tormac. I. Biserica veche din lemn, monument istoric. 2. Biserica zidită în 1925, hram: Adormirea Născătoarei de D-zeu. 180 fam., 642 sufl. 89 elevi ort., cor. bis., casă cult. 64 jug. casă paroh. Ioan V a s i i paroh, Ioan Cojocariu dir. șc. dirig. cor. și cantor bis. — Elisaveta Cojocariu înv. ✱ Bis. 1735, Mb 1793 c 1779, m 1795—718 sufl.
12. FOLEA. II. g. Voiteni. p. în loc. Biserica zidită în 1925, pictată în 1929, hram: Sf. Ierarh Nicolae, sfințită de Prea S. Sa Dr. Vasile Lazarescu. 188 fam., 571 sufl., 57 elevi ort. cor bis. 40 jug. casă paroh. Liviu Ș a n d r u paroh. Traian Grăvilă dir. șc. și cantor bis. — Ilie Bagiu dirig. cor. Ana Bocean înv. ✱ Bis. 1786, Mb 1774, c 1782, m 1779—875 sufl.
13. HITIAȘ. II. g. și p. Buziaș. Biserica zidită în 1900, pictată în 1901, renov. în 1927, hram: Învierea Domnului. 387 fam., 1210 sufl. 90 elevi ort., cor bis. 32 jug. — 32 jug. sesia red. — Emanuel P i r t e a paroh.

- roh, Ioan Boncea cantor bis. Titus Toma inv. dir. și dirg. cor., Ana Toma inv. ✕ Bis. 1770, Mb 1794, c 1782, m. 1791—1217 sufl.
14. ICLODA. III. g. Sacoșul-mic. p. Chevereșul-mare. Biserica zidită și pictată în 1901, hram: Nașterea Născătoarei de D-zeu. 206 fam., 462 sufl, 31 elevi ort., casă cult. 32 jug. casă par. Aureliu Gherga paroh. Ioan Roșu cantor, — Grigorie Horhoianu dir. șc. ✕ Bis. 1755, Mb și c 1779, m 1800—677 sufl.
15. JEBEL. I. g. și p. în loc. Biserica zidită în 1752, reînov. și pictată în 1932, renov. în 1935, hram: S Proroc Ilie. 805 fam., 2682 sufl. 246 elevi ort., cor. bis. și școlar, casă cult., Parohia I. 34 jug. Liviu Surlașiu paroh și dirig. cor bis. Parohia II. 33 jug. Ioan Craia paroh. Parohia III. 33 jug casă, paroh Jivoin Forga paroh, Parohia IV, redusă 33 jug Parohia V, red 25 jug. Ioan Ionescu pr. pens. Trăilă Păpaș inv. cantor bis. și dirig., cor. șc. — Ioan Mare dir. șc. Adrian Pitic, Tiberiu Nica, Năstasie Cimponeriu, Maria Craia, Lucia Surlașiu, Erzilia Sfercociu, Ghizela Maer și Oxana Moisei inv. ✕ Bis. 1750, Mb 1779, c 1791, m 1771—4038 sufl.
16. LIEBLING. Filie, vezi Stamora-română.
17. MĂURENI. g. și p. în loc. Capelă, hram: Înălțarea Domnului. 36 fam., 116 sufl., 10 elevi ort., 32 jug. Coriolan Bota adm. paroh., Ioan Sătea cantor bis. — Victor Preda dir. șc.
18. MĂNĂSTIRE. g. și p. Birda. Capelă zidită în 1906, hram: Pogorârea sf. Duh. 62 fam., 248 sufl. 42 elevi ort. 32 jug. casă paroh. Simion Ţona, adm. paroh. Petru Pancaricean cantor, Simeon Ghișa dir. șc. ✕ filie la S. George — 375 sufl.
19. OPATIȚA. II. g. și p. Deta. Biserica zidită în 1875, renovată 1929, hram: Învierea Domnului. 200 fam. 836 sufl. 122 elevi ort. 34 jug. casă paroh. Tiberiu Mărgineanțu, paroh. Emil Prințu cantor. Aurel Ivașcu, dirig. cor. Ioachim Imbroane dir. șc. Ana Savulescu și Maria Bocicariu inv. ✕ Bis. 1725, Mb 1782 c 1801 m 1779 — 679 sufl.
20. RACoviȚA. II. g. Căpăt p. Buziaș. Biserica zidită în 1862, pictată în 1901, renovată 1938, hram: Nașterea Născ. de Dumnezeu, sfințită de Prea S. Sa Dr. Vasile Lazarescu, 318 fam., 1103 sufl. 128 elevi ort. cor. bis. 32 jug. casă paroh. Remus Cloambeș, paroh. Pavel Feru și Ioan Barbu cantori bis. Constantin Ștefănescu dir. șc. Petru Minescu și Ana Frațilă inv. Ioan Barbu dirig. cor. ✕ Bis. 1705 Mb 1795 c 1785 m 1781 — 1464 sufl.
21. SACOȘUL MARE. II. g. și p. Buziaș. Biserica zidită în 1860, pictată și renovată în 1925, hram: Adormirea Născ. de Dumnezeu 734 fam., 2537 sufl. 311 elevi ort. cor. bis. Parohia I. 48 jug. casă paroh. Emanuel Pirtea. paroh. Parohia II. 42 jug. casă paroh. Constantin

Negrei, paroh. Ioan Cherciu și Nicolae Sonda cantori bis. Ioan Carantină dir. șc. Traian Cocos, Dimitrie Biriescu, Gheorghe Nicoară Dumitru Rotariu, Paraschiva Rotariu și Cornelia Nicoară inv. Gheorghe Zbăgan dir. cor. * Mb și m 1778 c 1779 — 2638 sufl.

22. SACOȘUL-TURCESC. II. g. Sacoșul-mic. p. Chevereșul-mare. Biserica zidită în 1926—1927, pictată în 1929, hram: S. Proroc Ilie, sfințită de Prea S. Sa Dr. Vasile Lazarescu, 275 fam., 911 sufl. 82 elevi ort. 76 jug. 32 jug. red. Aurel Alexiu, paroh. Ioan Stanciu, cantor — Aurel Cădea și Veturia Crainic inv. * Bis. 1743 Mb 1796 c 1800 m 1795 — 1514 sufl.
23. SÂNGEORGE. g. și p. Bîrda. Paraclis în școală, hram: SS. Arh. Mihail și Gavril, 65 fam. 246 sufl. 37 elevi ort. 32 jug. casă paroh, Iuliu Crainic, paroh. Alex. Marcu cantor bis. Ana Halas inv. detașare. * Filie la S. George — 492 sufl.
24. SCULEA. II. g. și p. Gataia. Biserica zidită în 1862, pictată în 1869 hram: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu. 144 fam., 448 sufl., 37 elevi ort. cor. șc. 32 jug. casă paroh. Nicolae Gherman, adm. paroh. ref. Petru Rămneanțu, cantor bis. — Valeriu Petanec dir. șc. și dir. cor. șc. * Filie: COLONIA SCULEA-GATAIA. g. și p. Gataia. 80 fam. 347 sufl. 37 elevi ort. * Bis. 1775 Mb c și m 1779 — 745 sufl.
25. SCULEA-GATAIA. Colonie, filie vezi la Sculea.
26. SILAGIU. g. și p. Buziaș. Biserica zidită în 1835, pictată și renovată în 1922, hram: Înălțarea Domnului, 214 fam., 970 sufl. 113 elevi ort. cor. bis. 30 jug. — 32 jug. redusă, — casă paroh. Nicolae Drăgan, paroh. N. Stepan, cantor. — Nicolae Moise dir. șc. Iconie Moise și Emil Huza inv. Pavel Borcea dir. cor. * Bis. 1720 Mb 1797 c 1780 m 1790 — 1392 sufl.
27. SIVERSIG. II. g. Sînia p. în loc. Biserica zidită în 1913, pictată în 1922, renovată în 1938, hram: S. M. Muc Dimitrie, sfințită de Prea S. Sa Dr. Vasile Lazarescu. 187 fam., 562 sufl. 58 elevi ort. 32 jug. casă paroh. Gheorghe Jurj, paroh. Vichentie Pirta pr. pens. Traian Marculescu cantor, — Ștefan Martin dir. șc. Maria Iacob inv. * Mb c și m 1789 — 635 sufl. — paroh. prof. de teol. Nicolae Velea.
28. SÂRBOVA. II. g. și p. Bacova. Biserica zidită în 1909, pictată și renovată în 1922, hram: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu, sfințită de Prea S. Sa Dr. Vasile Lazarescu. 204 fam., 712 sufl. 66 elevi ort. 36 jug. casă paroh. Ioan Ciocan, preot ref. adm. paroh. Victor Andrei dir. șc. și cantor bis. Eva Bala inv. * Bis. 1786 Mb 1779 c 1789 — 699 sufl.

29. STAMORA-ROMÂNĂ. II. g. Sacoșul-turcesc, Liebling p. în loc. Biserica zidită în 1860, pictată și renovată în 1924 și 1927. hram: Învierea Domnului, sfințită de Prea S. Sa Dr. Vasile Lazarescu. 281 fam., 852 sufl. 102 elevi ort. cor. bis. 33 jug. — 33 jug. sesia red. — casă paroh. Gheorghe C l e c a n, paroh. Ioan Balangian și Ioan Teodorescu cantori bis. — Traian Alasu dir. șc. și dirig. cor. * Filie. LIEBLING. Capelă în școală, hram: S. M. Muc. Gheorghe. 11 fam., 59 sufl. 7 elevi ort. Ioan Taban dir. șc. * Bis. 1750 Mb 1779 c 1789 m 1793 — 905 sufl.

30. ȘIPET. I. g. Gataia p. în loc. Biserica zidită în 1935—1936, hram: Dumineca tuturor Sfinților 522 fam. 2163 sufl. 241 elevi ort. cor. bis. Paroh. I. 35 jug. Alexandru M a d g a, paroh. adm. Paroh. II 33 jug. casă paroh. Petru T u r l i c i, paroh. și dirig. cor. Parohia III. redusă 30 jug. Nicolae S t o i a pr. pens. Damaschin Palici și N. Ecob cantori bis. — Mihai Barbu dir. șc. Iorgovan Țaran, Ioan Verman și Trailă Moisa inv. * Bis. 1800, Mb 1779. c 1780 m 1793 — 2354 sufl.

31. SOȘDEA I. g. și p. în loc. Biserica zidită în 1926, hram: Dumineca Tuturor Sfinților. Sfințită de Arhiereul Filaret Musta. 291 fam., 1244 sufl. 189 elevi ort. cor. bis. 48 jug. — 32 jug. red. — Petru B o h a r r i u, paroh, Romul Muntean pr. retras. Andronic Botoș, pr. oprit, dela săv. celor sfinte. Nicolae Beca cantor — Andronic Botoș dir. șc. Ștefan Ianculescu, Lucreția Stănescu inv. Vichentie Crainic dirig. cor. * Bis. 1779 Mb 1792 c 1807 m 1795 — 1190 sufl.

32. TORMAC, filie, vezi la Cadar.

33. ULIUC. II. g. și p. în loc. Biserica zidită în 1922, renovată în 1937, hram: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu. 336 fam., 838 sufl. 90 elevi ort. 32 jug. — 31 jug. red. — casă paroh, Dimitrie B o t â u, paroh. Ioan Orășan cantor bis. Dimitrie Cocor dir. șc. Elena Florescu inv. * Bis. 1773 Mb 1782 c 1784 m 1775 — 972 sufl.

34. UNIP, II. g. și p. Uliuc. Biserica zidită în 1922, renovată în 1934, hram: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu, sfințită de Prea S. Sa Dr. Vasile Lazarescu. 178 fam., 550 sufl. 54 elevi ort. cor. șc., casă cult., 34 jug. casă paroh. — 33 jug. sesiunea red. — Ioan F â r c â ș e s c u, paroh, Nicolae Mușu cantor bis. — Gheorghe Jurca dir. șc. Gavril Tura inv. util. * Bis. 1773 Mb 1782 c 1784 m 1775 — 972 sufl.

35. VUCOVA. II. g. Vucova p. Nichișoara. Biserica zidită în 1888, pictată și renovată în 1901, hram: S. M. Muc. Gheorghe, sfințită de Prea S. Sa Dr. Vasile Lazarescu. 115 fam., 428 sufl. 37 elevi ort. cor. bis. 34 jug. — 32 jug. redusă, folosită de capelanul, prot. din Buziaș — casă paroh. Iulian R o t a r i u, paroh. — Ioan Sfetcu dir. șc. Nicolae Romănu dirig. cor. * Bis. 1763 Mb și m 1779 c 1785 — 615 sufl.

Protopopiatul Ciacovei

Reședința protopresbiterală: C i a c o v a. Numărul familiilor 5314 ;
numărul sufletelor 20.517.

Scaunul protopesbiteral

Președinte: Augustin Ghilezan, protopresbiter.

Membrii

1. Dimitrie Țîeran, paroh, Ghilad. 2. Trifon Cocora, paroh, Partoș.
3. Nicolae Țuca, paroh, Macedonia. 4. Constantin Tismănariu, paroh, Pădureni.

Membrii supleanți

1. Dimitrie Petcu, paroh, Gad. 2. Tiberiu Buru, paroh, Cebza.
3. Elisei Mureșan, paroh, Banloc.

Defensor matrimonial: Dr. Alexandru Iancu, avocat, Ciacova.

Secretar: Pr. Nicolae Popescu, Ciacova.

1. BANLOC. I. Biserica zidită în 1869, pictată în 1887, renov. 1937, hram: Înălțarea Domnului, Sfințită de P. S. Sa Episcopul Dr. Vasile Lazarescu, în 31 VIII. 1935, 567, fam., 2114 suf., 36 suf. refugiați, 274 elevi ort. cor. bărb., casă cult. Par. I. 32 jug., casă paroh., Pavel Trăiconi, paroh. Par. II. 32 jug., Elisei Mureșan, paroh. Petru Chiu, dir. șc. în pens., cantor și dirig. cor., Nic. Fodorean dir. șc., Victor Fălăuș, Nic. Oltean, Nicolae Negurescu, Agata Negru, Emilia Fodorean, Eugenia Fălăuș, Aristița Dumitru, inv. * Mb, c, m 1779—2431 suf.
2. CEBZA II. g. în loc, p. Ciacova. Biserica zidită în 1880, pictată în 1911, hram: Nașt, sf. Ioan Botezătorul. Mai are și o bisericuță din lemn, în cimitir cu isvor în altar, numită „Mănăstire”. 368 fam. 1205 suf., 127 elevi ort. cor. bărb. Par. I., 32 jug., casă paroh., Tiberiu Buru, paroh și dirig. cor. Par. II. 32 jug. Gheorghe Treta, paroh. Ioan Zbăgan, cantor bis. Ioan Moise, Ana Moise, Aurel Covrig. inv. * Mb, c și m 1779—2048 suf.
3. CIACOVA. I. Biserica zidită în 1899—1900, renovată în 1937, pictată în 1905, hram: Adormirea Născ. de Dumnezeu, 230 fam., 1030 suf., 73 elevi ort., cor. bărb., casă cult. Par. I. 35 jug., casă paroh., Augustin Ghilezan, paroh-protopresbiter Par. II. 32 jug. casă paroh., Nicolae Popescu, capelan protopresbiteral și prof. de religie. Gh. Țăran cantor bis. Vasile Rebigia dir. șc., cantor și dirig. cor., Ion-Vlăduțiu, Ioan Mărcuș, Maria Rebigia, Ghizela Corbueli, inv. * Mb, c și m 1757—2356 suf.
4. CRAI-NOU, g. și p. Rudna. Biserica neterminată, hram: sf. Proroc Ilie, 305 fam., 826 suf., 175 elevi ort., cor bărb., casă cult., 32 jug. Liviu Vinulescu, adm. paroh. Nic. Vărtan, Gh. Todor, can-

- tori bis., Dimitrie Tomi dir. șc. dir. cor., Aurora Ionescu, Ioan Duțescu, Ioan Nedelea, inv.
5. DENTA. II. Biserica zidită în 1872, hram: Adormirea Născ. de Dumnezeu, sfințită de P. S. Sa Episcopul Dr. Vasile Lazarescu, în 15 August 1936. 343 fam., 1256 suf., 137 elevi ort., casă cult., 36 jug. — 17 jug. redusă, — casă paroh. Aureliu B o t a, paroh, Nicolae Albu, cantor bis. Gheorghe Tomescu, dir. șc., Andrei Cosma, Ioan Andronic, Victoria Olariu, Emilia Cosma, Eugenia Stoicescu inv. * Mb, c și m 1779—2489 suf.
 6. DETA. I. Capelă, hram: SS. Arh. Mihail și Gavril 123 fam., 577 suf., 63 elevi ort., 32 jug., Gavril Relea, pr. ref., adm. paroh. Romulus Jivan cantor, Petru Bizerea, pr. pens. Petre Stoia, inv. * Filie la Denta — 46 suf.
 7. DOLAȚ. g. Tolvadia, p. Dolaț, Capelă. Hram: Sf. Mucenic Dimitrie, 56 fam. 266 suf. 50 elevi, 32 jug. Ioan B a l c u, adm. paroh. Visman Dimitrie, cantor, Cantonescu Vasile inv.
 8. FOENI. I. g. Cruceni, p. Giulvăz. Biserica zidită în 1875, renovată în 1936, pictată în 1926, hram: Adormirea Născ. de Dumnezeu, sfințită în 14 X. 1926 de Arhiepiscopul Filaret Musta, 302 fam., 1252 suf., 170 elevi ort. casă cult., 32 jug. Romulus Pop, paroh, Dimitrie Bojin, cantor bis. Ioan Nediu. Alexandru Nediu, Lucia Nediu, Livia și Alex. Mureșan inv. * Mb c și m 1779 — 1885 suf.
 9. GAD. II. g. și p. Rudna., Biserica zidită în 1928, hram: Pogorârea Duhului Sfânt, sfințită de P. S. Sa Episcopul Vasile Lazarescu în 18 VIII, 1935. 132 fam., 516 suf. 81 elevi ort. cor bis., casă cult. 32 jug. casă par. Dimitrie Petcu, adm. paroh. și dirig. cor. Petru Faur, cantor bis., Gh. Simianț, Ana Stoia inv. * Mb și c 1779 m 1802 — 890 suf.
 10. GAIUL-MIC. III. g. Stamora-Moravița, p. Stamora-germană. Biserica zidită în 1928, renovată în 1923, hram: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu. 170 fam., 623 suf. 62 elevi ort. 32 jug., casă paroh., vacanță. Drăgan Martin, cantor bis. Alex. Lăzărescu, A. Obradovici, Elena Lăzărescu inv. * Mb și m 1798 c 1797 — 758 suf.
* Filie: STAMORA-GERMANĂ, p. în loc. Capelă din 1941, hram: Sf. Profet Ilie 22 fam., 95 suf.
 11. GHILAD. I. Biserica zidită în 1762, renovată în 1856, 1904, 1913, 1937, pictată în 1761, hram: S. S. Arh. Mihail și Gavril, sfințită de P. S. Sa Episcopul Dr. Vasile Lazarescu în 15 Aug. 1934., 656 fam., 2412 suf., 234 elevi ort., cor. bărb. Par. I. 50 jug. Moise Ghilezan paroh. Paroh. II. 50 jug. Dimitrie Tieran, paroh. — Par. III. 53 jug. redusă — Zaharia Beleuță cantor și dirig. cor., Const. Ciocărlie, Ioan Roșu, Teodor Cioară, Sabina Stoin, Maria Secheșan, inv. Maria

- Cioară, Stana Căpăstraru cond. de grădiniță. * Mb, c 1779, m 1785—3402 sufl.
42. GIULVĂZ. I. Biserica renovată în 1936, pictată în 1912, hram: Adormirea Maicii Domnului, 210 fam., 1031 sufl., 89 elevi ort., cor. bărb., casă cult., 32 jug., Nicolae Brănuțiu, paroh, Alexandru Jebelean, cantor bis. și dirig. cor., George Jurca, Eugenia Cula, inv. * Mb, c, m 1779—1273 sufl.
* Filii: IVANDA 13 fam., 48 sufl., 2 jug. PECIUL-NOU 14 fam., 53 sufl. 14 jug.
43. IVANDA, filie, vezi la Giulvăz.
44. MACEDONIA. II. g. și p. Ciacova, Biserica zidită în 1813, pictată în 1904, hram: Cuv. Paraschiva, sfințită de P. S. Sa Episcopul Dr. Vasile Lazarescu în 16 August 1934, 228 fam., 883 sufl., 93 elevi ortodoxi, cor bărb., 36 jug., — 35 jug. red. — casă paroh., Nicolae Țuca paroh, Moise Ciorogar, cantor bis. Ioan Ispas, Maria Ursu, inv., Pavel Magda dirig. cor. * Mb și m 1779, c 1780 — 1170 sufl.
45. OBAD. II. g. în loc, p. Ciacova. Biserica zidită în 1890, renovată în 1927, pictată în 1912, hram: Înălțarea Domnului. 143 fam., 548 sufl., 54 elevi ort., cor bărb., casă cult., 36 jug., — 34 jug. red. — casă par. Gheorghe Lungu, paroh, Nicolae Spăriosu, cantor bis. — Dimitrie Buzetoiu, Elena Buza inv. Petru Cioară dirig. cor. * Mb și c 1779 m 1802 — 890 sufl.
46. OMOR III, g. și p. Denta. Biserica zidită în 1924, hram: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu, sfințită de Episcopul Dr. Iosif Badescu la 8 IX. 1924, 80 fam., 326 sufl. 23 elevi ort., 35 jug. casă paroh. Valeriu Mărgineanțu, paroh, Simeon Popi, cantor bis. — Const. Verman, Maria Vuian, inv. * Mb 1788 c 1779 m 1799 — 383 sufl.
47. PARTOȘ II. g. și p. Banloc. Biserica zidită în 1730, hram: S. S. Arh. Mihail și Gavril, 205 fam., 681 sufl., 105 elevi ort. casă cult. 29 jug. casă par., Trifon Cocora, paroh. Nicolae Birdean, cantor bis. — Hariton Stănescu, Paulina Stănescu. Ovidiu Stănescu, Ecaterina Stănescu, inv. * Mb c și m 1779 — 823 sufl.
48. PĂDURENI (Lighed) I. g. Pădureni. p. Jebel, Biserica zidită în 1837, renovată în 1937, pictată în 1912, hram: Nașterea Maicii Domnului, sfințită de Episcopul Pavel Jivcoviți în 1837. 376 fam., 1172 sufl. 93 elevi ort., cor bărb. casă cult. 52 jug. — 57 jug. red. — casă paroh. Constantin Tismonariu, paroh, Pera Valer, cantor bis. — Pava Nicolae dir. șc. și dirig. cor. Lăpădat Traian, Șuța Alexandru, Pava Iuliana, Șuța Irina, inv. * Mb c și m 1779 — 1952 sufl.
49. PECIUL-NOU, filie, vezi Giulvăz.
20. PETROMAN. I. g. și p. Ciacova. Biserica zidită în 1730, renovată în 1912, pictată în 1740, hram: S. S. Ap. Petru și Pavel. sfințită de

Episcopul Moise Futnicul la 1755. 257 fam., 1002 sufl. 82 elevi ort., Cor. bărb., casă cult. 52 jug. — 30 jug. red. — casă paroh. Gheorghe Terebențiu, paroh, Petru Mica, cantor bis. — Milan Constantinovici, Iosif Boldea, Eugenia Ispas inv. Petru Bosica dirig. cor. ✠ Mb 1768 c și m 1179 — 2512 sufl.

21. STAMORA-GERMANĂ, filie, vezi la Gaiul-mic.

22. TOAGER. II. g. și p. Giera. Biserica zidită în 1908, renov. în 1935, hram : Cuv. M. Paraschiva. 196 fam., 970 sufl. 115 elevi ort., cor. bărb., cor. șc. 35 jug. — 31 jug. red. — casă paroh, Aurel Gruian, paroh, — Gulea Gheorghe dir. șc., cantor bis. și dirig. cor. Dădulescu Margareta inv. ✠ Mb 1745 c și m 1795 — 1150 sufl.

23. TOLVADIA. II. Biserica zidită în 1759, renov. în 1929, pictată în 1863, hram : SS. Arh. Mihail și Gavril, 242 fam., 993 sufl., 108 elevi ort., casă cult., 32 jug. — 32 jug. red. — casă paroh. Aureliu Gătăianțu, paroh, Ilie Jivoiu, cantor bis. — Iosif Sfeta, Maria Oțotoiu, inv. ✠ Mb c și m 1779 — 1415 sufl.

24. VOITEG. II. Biserica zidită în 1907, pictată în 1924, hram : S. M. Muc. Gheorghe, 170 fam. 837 sufl., 109 elevi ort. casă cult. 33 jug. — 33 jug. redusă — casă parohială. vacantă. Alexandru Țăran. cantor bisericesc. I. Mioc, dir. șc., M. Ioș inv. ✠ Mb c și m 1779 — 915 sufl.

Protopopiatul Comloșul Bănățean

Reședința protopresbiterală : B. Comloș. Numărul familiilor 10.067
Numărul sufletelor 31 117.

Scaunul protopresbiteral

Președinte : Dr. Ștefan Cîrsoianu, protopresbiter.

Membrii :

1. vacant.	5. Vasile Medrea, paroh, B. Comloș.
2. Victor Fizeșan, paroh, Pesac.	6. Filip Popoviciu, paroh, Nerău.
3. Liviu Rațiu, paroh, Secusigiu.	7. Grigore Vermeșan, paroh, Pesac.
4. Ioan Popoviciu, paroh, Sănnic-
lăul-Mare.	8. Leon Blaga, paroh, Secusigiu.

Defensor matrimonial : vacant.

1. BEBA VECHE I. g. Beșenova-veche p. în loc. Biserica zidită în 1779, renovată în 1932, hram : Adormirea Născ. de Dumnezeu, 377 familii, 1239 sufl., 145 elevi ort. cor bis. Par. I. 30 jug. casă paroh., Ioan Lorinț, paroh, Par. II. 42 jug. Ilie Tucudean, paroh, Traian Crăciun, cantor. — Simeon Fibișan, dir. șc. și dirig. cor. Nicolae

- Danchi, Ana Breban, Ioan Nucă, Petru Minescu, Ioan Niculescu, inv. ✕ Mb și m 1779 c 1781 — 2023 sufl.
2. BEREĞSĂUL-MIC, filie, vezi la Bobda.
 3. BEȘENOVA-VECHE. I. Paraclis (Biserica în zidire), hram: SS. Constantin și Elena. 91 familii, 416 sufl., 23 elevi ort., Ioan Bugariu, adm. par., Ion Crișan, cantor. — Vasile Radu, inspector șc.
 4. BILED I. Capela pictată și renovată în 1938, hram: SS. Arh. Mihail și Gavril. 48 fam., 164 sufl. 8 elevi ort. David Crăciun, adm. paroh. Ioan Movilă, dir. șc. * Fiii: ȘANDRA. 14 familii, 34 sufl. 1 elev. ort. — UIHEIU g. și p. Șandra, 2 familii 14 sufl.
 5. BOBDA. g. Cenei, Cărpiniș, p. Cenei, Biserica zidită în 1867, renov. și pictată 1924, hram: S. Evang. Marcu. 136 familii, 885 sufl., 115 elevi ort. 32 jug. Traian Radu, paroh. Ilie Muntean, cantor. — Sta-che Ghergha, dir. șc., Alexandrina Grozescu inv. * Fiii: BEREĞSĂUL MIC. g. și p. Beregsăul mare. 26 fam., 231 sufl. CENEI 177 sufl. ✕ Mb și m 1822 c 1800 — 869 sufl.
 6. BULGĂRUȘ, filie, vezi la Grabați.
 7. CENADUL-MARE I. Biserica zidită în 1888, pictată în 1893, renovată în 1925, hram: Sfântul Duh, sfințită de Episcopul Ioan Mețianu. 405 familii, 1360 sufl., 112 elevi ort. cor. bis. 32 jug. Ioan Perian, adm. paroh., Ioan Blaj, cantor și dirig. cor. — Gh. Gheorgghiade, dir. șc., Traian Pescuri, Minerva Iovănuț, inv. ✕ Mb și m 1791 c 1790 — 3938 sufl.
 8. CENEI. filie, vezi la Bobda.
 9. CHECIA-ROMÂNĂ. I. Biserica zidită în 1859, pictată în 1908, renov. 1937. hram: Pog. Sfântului Duh, sfințită de Episcopul Ignatie Papp. 375 familii, 1559 sufl., 127 elevi ort. cor bisericesc, 30 jug. — vacantă. Petru Giarmatici învățător cantor și dirijorul corului. — Ioan Popa, dir. șc., Tinca Popa, Alexandrina Micescu inv. ✕ Mb c și m 1779 — 1966 sufl.
 10. CHEGLOVICI, filie, vezi la Pordeanu.
 11. CHERESTUR, filie, vezi la Pordeanu.
 12. COLONIA BULGARĂ, filie, vezi la Pordeanu.
 13. COMLOȘUL BĂNĂȚEAN. I. Biserica zidită în 1794, pictată în 1850, reno-vată în 1925, hram: Adormirea Născ. de Dumnezeu, sfințită de Episcopul Grigorie Comșa, 746 familii, 3297 sufl., 207 elevi ort. Par. I. 36 jug. Dr. Ștefan Cioroianu, paroh-protopresbiter. Par. II 39 jug. Vasile Medrea, paroh, Par. III. 36 jug. Sever Sebeșan, paroh. Gavril Colta, dir. șc și cantor bis. — Ioan Bugariu, Ana Gugu, Ecaterina David, Adriana Mioc, inv. ✕ Mb c și m 1787 — 3193 sufl.

14. GOTTLOB, filie, vezi la Sânpetru-mare.
15. GRABAȚI. I. Capelă, hram: SS. Arhangheli Mihail și Gavril. 28 familii, 106 sufli. 7 elevi ort. cor școl. Prof. Gheorghe C. Șepețan, adm. paroh. și dirig. cor. — Cornelia G. Șepețan, dir. șc.
* Fiii: BULGĂRUȘ. 5 fam., 17 sufli. — IECIA-MARE. g. Cărpiniș p. Iecia-mare. 10 fam., 30 sufli. — IECIA-MICĂ. g. Cărpiniș p. Iecia mică. 3 fam., 7 sufli. — LENAUEIM. 10 fam., 41 sufli. * filie la Comloș — 10 sufli.
16. IECIA-MARE, filie vezi la Grabați.
17. IECIA-MICĂ, filie. vezi la Grabați.
18. IGRIȘ. I. g. Sânpetru-haltă. p. în loc, Biserica zidită în 1779, pictată în 1890, renovată 1926, hram: SS. Arh. Mihai și Gavril, sfințită de Episcopul Grigorie Comșa. 540 fam. 2207 sufli. 280 elevi ort., cor bis. Par. I. 32 jug. Grigorie Vancu, paroh. Par. II. 32 jug. casă paroh. Eftimie Șoșdean, paroh. — 32 jug. redusă — Eftimie Galu, cantor bis. și dirig. cor. — Traian Matei, dir. șc. și cantor bis., Pantea Crăciun, Doina Vasile, Stefan Sucigan, Ioan Făgean inv. * Mb 1785 c 1788 m 1779 — 2803 sufli.
19. JIMBOLEA I. Biserica zidită în 1942, pictată în 1942, hram: Buna Vestire, sfințită de P. S. Sa Dr. Vasile Lazarescu la 20 Iulie 1942, 176 familii, 877 sufli., 74 elevi ort. 32 jug. casă parohială. Nicolae Cimpoeș, paroh. — Gh. Adoc dir. șc. și cantor, Ilie Baton, Ecaterina Dragonir, Mărioara Popa, inv.
20. LENAUEIM, filie, vezi la Grabați.
21. LOVRIN. I. Paraclis. hramul: SS. Constantin și Elena, 62 familii, 296 sufli., 35 elevi ort. 32 jug. Alexandru Perhaită, pr. refugiat, adm. paroh. Nicolae Lazar, cantor bis. — Constantin Mariescu, dir. șc.
22. LUNGA. I. g. și p. Comloșul mare. Biserica zidită în 1933, pictată în 1935, hram: Înălțarea Domnului. 135 fam., 401 sufli. 33 elevi ort., cor. bis. 32 jug. casă par. Mitrofan Bănciu, paroh. Simeon Bălan cantor și dirig. cor. — Dimitrie Sărbu, dir. școlar. * CONSTANȚIA. — numele vechiu — filie la Comloș — 520 sufli.
23. MUNAR II. g. în loc. p. Secuslău. Biserica zidită în 1926, pictată 1927, hram: Pogor. S. Duh, sfințită de Episcopul Grigorie Comșa 82 familii, 321 sufli., 17 elevi ort. 32 jug. Ignatie Raica, paroh. Arsenie Selejan, cantor. — Savu Ionescu, dir. șc. * filie la Bezdin. — 540 sufli.
24. NERĂU. I. Biserica zidită 1810, pictată și renovată în 1909, hram: Pogor. S. Duh, sfințită de Episcopul Ignatie Papp. 344 familii, 1024 sufli., 101 elevi ort. cor bis. casă culturală, 32 jug., casă parohială Filip Popoviciu, paroh. Silviu Bichicean, preot pens. Gh.

Chipeiu, cantor. Ioan Tempean, dir. șc., Maria Buculei, inv. Eremie Mezin, dirig. cor. * Filii: TEREMIA MARE. 4 fam., 24 sufl., 14 elevi. ort. — TEREMIA MICĂ. 2 fam., 6 sufl. * Mb c și m 1781 — 963: sufl.

25. OTELEC, filie, vezi la Pustiniș.

26. PERIAM. I. Biserica zidită în 1926, hram: Adorm. Născ. de Dumnezeu. 196 fam., 562 sufl., 97 elevi ort. cor. bis. școl. 32 jug. Ștefan, Vasiescu, paroh, Gheorghe Petrovici, preot, Dimitrie Galuș, cantor. Trifu Petcu, dir. șc. și dirig. cor., Petcu Filip, inv. * filie la Sânpetru sârb.

27. PESAC. I. Biserica zidită în 1806—1811, pictată în 1876, renovată 1927, hram: Înălț. Domnului, sfințită de Episcopul Grigorie Comșa. 547 fam., 2105 sufl., 181 elevi ort., casă culturală. Par. I. 34 jug. Grigorie Vermesan, paroh. Par. II. 34 jug. Victor Fizeșan, paroh. Nicolae Fizeșan, pp. militar în pensiune. Orestie Bogdan, cantor. bis. — Efrem Brindea, dir. șc., Iosif Marinescu, Maria Brindea, Elena Marian, Alex. Vancu, inv. * Mb și m 1779, c 1814—1884 sufl.

28. PORDEANU. I. g. Beșenova-veche, p. Cheglovici. Capelă. hram: S. Nicolae. 20 familii, 86 sufl., 4 elevi ort., 14 jug. vacantă. Dumitru Sebu, cantor. * Filii: CHEGLOVICI. Capelă. — COLONIA-BULGARĂ. Lucia Mirescu, inv. — CHERESTUR.

29. PUSTINIȘ. I. Biserica zidită și pictată în 1925—26. — hram: Adorm. Născ. de Dumnezeu, sfințită de Episcopul Grigorie Comșa. 206 fam., 866 sufl., 110 elevi ort. 32 jug. casă parohială. Aurel Dan, paroh., Ioan Oarșă, dir. șc. și cantor bis. — Sofia Nan, inv. * Filie: OTELEC, 16 familii, 65 sufl., sufl. 5 elevi ort. Petru Berindei, dir. șc., Ecaterina Berindei, N. Țintariu inv. * Bis. 1817, Mb, c și m 1817 — 684 sufl.

30. ȘANDRA, filie, vezi la Biled.

31. SÂNNICOLAUL-MARE. I. Biserica zidită în 1899, pictată 1899—1900, hram: Nașterea Născ. de Dumnezeu, sfințită de Episcopul Ignatie Papp. 846 familii, 3551 sufl., 417 elevi ort., cor. bis., casă culturală. Par. I. 35 jug. Traian L. Barzu, paroh. Par. II. 35 jug. Adrian Raica, paroh. Ioan Popovici, preot pens. Vasile Serbescu, I. Raica, cantori. — Eutimiu Sarăfolean, dir. șc., Gh. Andras, inv. și dirig. cor. * Parohie din 1733. Mb 1756, c și m 1779 — 5577 sufl.

32. SÂNPETRU-GERMAN. g. în loc. p. Felnac. Capelă, hram: SS Petru și Pavel. 69 familii, 273 sufl., 31 elevi ort. 6 jug. Ioan Drănaș, adm. paroh. Savu Stochin, cantor. — Dumitru Silvian, dir. șc.

33. SÂNPETRU-MARE. Capelă. 25 familii, 149 sufl., 24 elevi ort. 52

- jug., casă parohială. Alexandru Perhaita, pr. ref., adm. paroh., Alex. Moga, cantor. — Ștefan Chindriș, dir. șc., Ioana Stanculescu, inv. * Filie: GOTTLOB. 26 familii, 185 suf l., 26 elevi ort. — Gh. Tigăneanu, dir. șc.
34. SARAVAL. I Biserica zidită în 1893—1901, pictată 1900, renovată 1928, hram: SS. Constantin și Elena. 546 familii, 2003 suf l., 149 elevi ort., cor bisericesc. 29 jug. Tiberiu Farca, paroh. Dimitrie Baldu, cantor. — Gh. Damian, dir. șc., Ioana Minișan, Vichentie Gurban, I. Milca, inv.; Nic. Șchiopu, dirig. cor. * Filie: TOMNATIC. 20 familii, 55 suf l. * Mb, c. și m 1777—4311 suf l.
35. SATU-MARE (jud. Timiș). III. g. Aranca. p. în loc. Capelă, hramul: S. Nicolae. 33 familii, 122 suf l., 10 elevi ort., Leon Blaga adm. paroh., Isaia Drăgoi, cantor. — Soare Dinescu, dir. șc. * Bis. 1789, Mb, c și m 1779—1071 suf l.
36. SECUSIGIU. I. Biserica zidită în 1834, pictată în 1900, renovată 1941, hram: S. M. Muc. Gheorghe. 578 familii, 2192 suf l., 190 elevi, cor bisericesc. Par. I. 30 jug., casă parohială. Liviu Rațiu, paroh. Par. II. 39 jug., casă parohială. Leon Blaga, paroh. — Par. III. 30 jug. redusă. D-trie Verodin, cantor. — Gh. Boran, dir. șc., Ioan Albota, dirig. cor. * Bis. 1833. Mb 1778, c 1805, m 1800—2199 suf l.
37. TEREMIA-MARE, filie, vezi la Nerău.
38. TEREMIA-MICĂ, filie, vezi la Nerău.
39. TOMNATIC, filie, vezi la Saravale.
40. UIHEIU, filie, vezi la Biled.
41. VÂLCANI. I. Biserica zidită în 1799, pictată și renovată în 1927, hram: Cuv. Maică Paraschiva, sfințită de Episcopul Grigore Comșa, 916 familii, 2350 suf l., 186 elevi ort., cor bisericesc. Par. I. 29 jug. Ioan Gavrilă, paroh. Par. II. 37 jug. casă parohială. Vacantă. — 37 jug. redusă. — Ioan Patrașcu, cantor. — Ioan Mării, dir. șc. Gh. Munteanu, inv. și dirig. cor. * Mb 1768, c și m 1779—3772 suf l.

Protopopiatul Lipova

Reședința protopresbiterală: Lipova. Numărul familiilor 6093;
Numărul sufletelor 19.404.

Membrii Scaunului protopresbiteral:

Președinte: Ioan Marșieu, protopresbiter.

Membrii:

1. Petru Herețiu, paroh, Chelmac.	4. Gheorghe Todan, paroh, Fibiș.
2. Vasile Debău, paroh, Lipova.	5. Vasile Groza, paroh, Dorgoș.
3. Sabîn Micluția, paroh, Alioș.	6. Teodor Marcu, paroh, Cuveșdia.

Supleanți:

1. Liviu Dehelean, paroh, Ususău. 2. Radu Crăciun, paroh, Lipova.
1. ALIOȘ. I. Biserica zidită în 1824, renovată 1932, hram; Adorm. Născ. de Dumnezeu, sfințită de Episcopul Grigorie Comșa 464 familii, 1243 suf., 131 elevi orf., casă cult. Par. I. 32 jug., casă parohială, Sabin Micluția, paroh. Par. II. 30 jug., casă parohială, Vasile Savi, paroh., Nicolae Nichi, cantor bisericesc. — Ioan Ivașcu, dir. șc., Aurelia Popa, Eugenia Rusu, inv. * Filie: TRANOVA. 29 familii. * Mb, c și m 1779—2150 suf.
2. BARIȚA, filie, vezi la Buzad.
3. BELOȚINȚ. I. g. Nadăș (jud. Arad) p. Chelmac (jud. Timiș). Biserica zidită în 1854, renovată 1930, hram: Adormirea Născ. de Dumnezeu. 263 fam., 733 suf., 60 elevi ort. 32 jug., casă paroh., Gheorghe Bodea, paroh. Iosif Stoinescu, cantor. — Iosif Costescu, dir. șc., Silvia Neda, inv. * Mb, c și m 1779—1111 suf.
4. BOGDA, filie, vezi la Comeat.
5. BRUZNIC. II. g. Lipova. p. Bata. Biserica zidită în 1805, renovată 1928, hram: S. M. Muc. Dimitrie. 166 fam., 911 suf., 121 elevi ort. 32 jug., casă paroh., Silviu Lelescu, paroh. Pavel Iovi, cantor. — Ioan Tupan, dir. șc., Maria Tupan, Teofil Rădulescu, inv. * Mb, c și m 1762—1109 suf.
6. BUZAD. I. g. și p. Șarlota. Biserica zidită în 1720, renovată în 1932, hram: Adorm. Născ. de Dumnezeu. 198 fam., 790 suf., 109 elevi ort. 32 jug., casă paroh. Nicolae Popa, paroh. Ioan Boici, cantor. — Ioan Cramba, preot., dir. șc. * Filie: BARIȚA. g. și p. Șarlota. 3 fam., 19 suf. * Mb, c și m 1779—924 suf.
7. CHELMAC. I. g. Conop (jud. Arad). p. Chelmac (jud. Timiș). Biserica zidită în 1720, hram: S. M. M. Dimitrie. 336 fam., 1062 suf., 81 elevi ort. cor. bis., casă cult., 32 jug., casă paroh. Petru Herețiu, paroh., Petru Crișan, cantor. — Timoteiu Prescură, dir. șc., Ioan Văsuț, Laura Prescură, inv. Petru Ungur, dirig. cor. * Mb, c și m 1779—1144 suf.
8. CHESINȚ. I. g. Zăbrani. p. Gittenbrun. Biserica zidită probabil în 1735, pictată și renovată în 1904, hram: Soborul SS. Arh. Mihail și Gavril, sfințită de Episcopul Ignatie Papp. 546 fam., 1914 suf., 206 elevi ort., cor. bis., casă cult., Par. I. 30 jug. Alexandru Aida, paroh. Par. II. 30 jug. Simion Pavel, adm. par. — 30 jug. redusă. Amos Oarcea, dir. șc., cantor. — Teodor Blidariu, Toma Firică inv., Mihai Avram, dirig. cor. * Mb și c 1779, m 1805—1954 suf.
9. CHIZDIA. II. g. Lipova. p. Siștarovăț. Biserica zidită în 1867, renovată 1929, hram: Buna-Vestire, sfințită de Episcopul Grigorie Comșa.

- 76 fam., 252 suf., 24 elevi ort., cor bis., 30 jug., casă parohială, Pavel Dumitru, adm. par. și dirig. cor., Ioan Lazăr, cantor. — Ioan Daminescu, dir. șc. ✕ Mb, c. și m 1779—381 suf.
10. COMEAT. I. g. Șarlota. p. Bogda-Rigoș. Biserica zidită în 1925, renovată 1937, hram: Nașterea Născ. de Dumnezeu, sfințită de Episcopul Grigorie Comșa. 129 fam., 480 suf., 59 elevi ort., cor bis., 32 jug., casă paroh. Gh. Dărăștean, paroh. Aurel Stângaciu, dir. șc. cantor și dirig. cor. * Filii: BOGDA (g. și p. vezi par. matra) 48 fam., 195 suf., 31 elevi ort., Iosif Grentzher, dir. șc. — RECHEȘEL. 2 fam., 18 suf., — SINTAR. 43 fam., 172 suf., 28 elevi ort., Ana Dărăștean inv. ✕ Mb, c și m 1816—309 suf.
11. CUVEȘDIA. I. g. Lipova și Toplov.-mare. p. Șiștarovăț. Biserica zidită în 1832, renovată 1926, hram: S. M. Muc. Gheorghe. 294 fam., 1063 suf., 139 elevi ort., cor bis., casă culturală, 32 jug., casă paroh. — 30 jug. redusă — Teodor Marcu, paroh., Gh. Lupu, cantor. — Marin Dumitrescu, dir. șc., Nicolae Tanascu, dirig. cor. ✕ Mb, c și m 1840—425 suf.
12. DORGOS. I. g. Lipova. p. Ususău. Biserica zidită în 1912, renovată 1925, hram: Cuv. M. Paraschiva, sfințită de Episcopul Ignatie Papp. 149 fam., 533 suf., 53 elevi ort., cor bis., 29 jug., casă parohială, Vasile Groza, paroh. Vasile Grozav, cantor. — Ioan Buibaș, dir. șc. și dirig. cor. * Filii: VARNIȚA. g. Lipova p. Șiștarovăț. Capelă din 1934. 33 fam., 123 suf., 19 elevi ort. 32 jug. Vasile Stoin, dir. șc. ✕ Mb, c și m 1779—681 suf.
13. FIBIȘ. I. Biserica zidită în 1829, renovată în 1926, hram: S. M. Muc. Gheorghe, sfințită de Episcopul Grigorie Comșa. 498 fam., 1357 suf., 141 elevi ort., cor bis., casă cult., casă paroh., Gheorghe Todan, paroh. Petru Trailescu, dir. șc., cantor și dirig. cor., Eleonora Lepa, Alex. Craiu, inv. * Filii: MAȘLOC. 26 suf. — REME-TEA MICĂ, 18 suf. ✕ Mb, c și m 1779—1676 suf.
14. FISCUT. I. g. și p. Fibiș. Biserica zidită în 1864, renovată în 1928, hram: S. M. Mucenic Gheorghe. 254 fam., 658 suf., 71 elevi ort., casă culturală, 30 jug. — 30 jug. redusă — casă parohială, vacantă. Vasile Vasi, cantor. — Ion Răsădean, dir. șc., Paulina Codreanu, inv. ✕ Mb, c și m 1779—1106 suf.
15. LABAȘINȚ. III. g. Lipova p. Șiștarovăț. Biserica închisă (serviciul divin se face în școală), hram: S. M. Mucenic Gheorghe. 105 fam., 559 suf., 69 elevi ort., 32 jug., casă paroh., Simion Turcu, paroh. Silvius Opreșcu, cantor. — Simion Hodoneanțu, dir. șc. și cantor bis. ✕ Mb, c și m 1779—711 suf.
16. LALAȘINȚ. I. g. și p. Bărzava (jud. Arad). Biserica zidită în 1846, renovată 1929, hram: SS. Arh. Mihail și Gavril. 301 familii, 958

- suf. l., 85 elevi ort. 32 jug. — 18 jug. redusă — Leontin L a z a r e s c u, paroh, Roman Vucu, cantor — Gh. Papuc, dir. șc., Ana Papuc, inv. ✱ Mb, c și m 1779 — 1387 sufl.
17. LIPOVA. I. Biserica zidită în 1400, pictată în 1400, 1720, 1785 și 1930, renovată 1730 și 1930, hram: Adorm. Maicii Domnului, sfințită de Episcopul Grigorie Comșa. 788 fam., 2417 suf. l., 172 elevi ort., cor bis., casă cult. Par. I. 32 jug., casă paroh. Ioan Marșieu, protopresbiter-paroh Par. II. 32 jug., casă paroh. Vasile Debău, paroh. Par. III. 32 jug., casă paroh. Radu Crăciun, paroh. — 30 jug. redusă — 30 jug., loc. în șc. confes. Ioan Triponescu, diacon. Gavrilă Oros și Ioan Țihoiu, preoți refugiați. Dimitrie Țiru, dir. șc. și cantor bis., Gh. Vasiescu, Tănase Armega, cantori. — Gheorghe și Amalia Beuran, Maria Micu, Agrestina Todorean, Elena Nicoli, Aurelia Bila, inv., Nicolae Raicu, dirig. cor. Observ. Biserica a fost decretată Biserica mănăstirească din 1938. ✱ Mb 1757, c și m 1755—3594 sufl.
18. OHABA-ROMÂNĂ. III. g. Cliciova, p. Bata (Severin) Biserica zidită în 1842, renovată în 1922, hram: S. M. Mucenic Gheorghe. 287 fam., 918 suf. l., 90 elevi ort., 31 jug. Gheorghe Rista, paroh, Arsenie Miloș, cantor. — Grigorie Lăzărescu, dir. șc., Aurelia Cioban, inv. ✱ Mb, c și m 1779—940 sufl.
19. MAȘLOC, filie, vezi la Fibiș.
20. PĂTÂRȘ, III. g. Radna p. Ususău. Biserica zidită și pictată în 1925, renovată 1938, hram: Nașterea Născ. de Dumnezeu, sfințită de Episcopul Grigorie Comșa, 104 familii, 355 suf. l., 49 elevi ort., cor bis. 32 jug., casă parohială, v a c a n t ă. Avram Zărie, cantor. — Ioan Crișan, dir. școlar și dirig. cor. ✱ Mb c și m 1779 — 417 sufl.
21. RECHEȘEL, filie, vezi la Comeat.
22. REMETEA MICĂ, filie, vezi la Comeat.
23. SINTAR, filie, vezi la Comeat.
24. ȘISTAROVĂȚ. I. g. Lipova. p. în loc. Biserica zidită în 1882, renovată și pictată în 1928, hram: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu sfințită de Episcopul Grigorie Comșa. 292 familii. 951 suf. l., 101 elevi ort., cor bisericesc, casă culturală, 32 jug. — 32 jug. redusă — casă parohială, Tiberiu S u c i u, paroh, Romulus Tănascu, cantor. — Emil Berindei, dir. șc., Aurora Berindei, inv. Gheorghe Cusman, dirig. cor. ✱ Mb c și m 1779 — 1436 sufl.
25. USUSĂU. I. g. Lipova. p. în loc. Biserica zidită și pictată în 1912, hram: Sf. Ierarh Nicolae, sfințită de Episcopul Ignatie Papp, 468 familii, 1012 suf. l., 96 elevi ort. 32 jug. — 32 jug. redusă — casă paroh, Liviu D e h e l e a n, paroh, Ilie Marcu, director școlar, Gh. Drăgănescu, cantor — Valeria Putici, inv. ✱ Mb c și m 1779 — 1500 sufl.

26. VARNIȚA, filte, vezi la Dorgoș.
27. ZĂBALȚI II. g. Lipova, Cliciova. p. Bata. Biserica zidită în 1700. renovată 1885, hram: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu, 189 familii. 713 suf. 77 elevi ort. 30 jug., casă parohială. Dimitrie Mișiciu, paroh, Horia Drăgan, cantor. — Ion Cumpănașu, dir. șc. * Mb c șim 1779 — 642 suf.

Protopopiatul Recaș*)

Reședința protopresbiterală: Re ca ș. Numărul familiilor 5050
numărul sufletelor 16.785.

Scaunul protopresbiteral:

Președinte: Iosif Goanța, protopresbiter.

- 1 Iosif Cloambeș. preot pens., Lugoj. 3. Sever Șepețian, paroh, Chizătău.
2. Ioan Nicorescu, preot pens., Lugoj. 4. Constantin Popovici, paroh, Ictar.

Supleanți:

1. Andrei Andraș, adm. paroh, Șanovița. 2. Ioan Beleiu, paroh, Belinț.
Notar: Sever Șepețian, paroh. Chizătău.
Defensor matrimonial: vacant.

1. BABȘA. I. g. Belinț p. Chizătău. Biserica zidită în 1890, renovată 1928, 1940, hram: S. M. Gheorghe. 228 familii. 804 suf., 98 elevi ort., cor bisericesc școlar. 35 jug. casă parohială. Damaschin Gheju, adm. paroh., Ioan Ganzî, cantor. — Dimitrie Goila. dir. șc. și dirig. cor. Maria Sudreșan, inv.
2. BAZOȘ. I. g. și p. Re ca ș. Biserica zidită în 1901, pictată 1902, renovată 1927, hram: S. M. Mucenic Gheorghe. 348 familii, 1465 suf., 136 elevi ort. Par. I. 32 jug. casă paroh. Iosif Petcu, paroh. Par. I. 32 jug. Gh. Sântion, adm. paroh. Ion Bleancă, cantor — Pavel Precup dir. șc. Ion Mițariu. Vasile Bercin, inv. * Mb c și m 1779 — 463 suf.
3. BAZOȘUL-NOU. II. g. Remetea p. Re ca ș Biserica zidită în 1929, hram: Cuvioasa Maică Paraschiva. 57 familii, 227 suf., 41 elevi ort. cor bis. 32 jug. Octavian Corbu, adm. par., Miron Butariu, preot, dir. șc. și dirig. cor. Vasile Cîrlogariu, cantor.
4. BELINȚ. I. Biserica zidită în 1789, pictată și renovată 1896, hram: Invierea Domnului, sfințită de Eiscopul Ioan Mețianu. 655 familii. 1857 suf., 203 elevi ort., cor. bis. casă culturală. Par. I. 31 jug. Ioan Dulcu, capelan pp., Re ca ș. Par. II. 30 jug. Gheorghe Todea, preot refugiat. Par. III. 34 jug. Ioan Beleiu, paroh. Micu Dimitrie, cantor — Eugen Benghia, dir. șc. Ioan Bor, dirig. cor. * Mb și c 1797 m 1800 — 3359 suf.

*) Fost Protopopiatul Belinț.

5. BREȘTOVĂȚ. I. g. Topolovăț, p. în loc. Biserica zidită și pictată în 1927, hram : Nașterea Născătoarei de Dumnezeu, sfințită de Episcopul Grigorie Comșa. 86 familii, 354 suf. 32 elevi ort. cor bisericesc. 32 jug., casă parohială Victor Andraș, administrator parohial Gheorghe Marcheș, cantor. — Victor Rată, dir. șc. Vasile Vinchei dirig. cor. * Mb c și m 1779 — 1370 suf.
6. BUDINȚ. g. Topolovăț, p. Iosiffalău. Biserica zidită în 1887, pictată și renovată 1906, hram : Sfântul Marele Mucenic Gheorghe. 199 familii, 536 suf., 54 elevi ort. cor bisericesc, casa culturală. 32 jug. — 30 jug. redusă — casă par. vacanta. Constantin Cartarescu, cantor și dirig. cor — Dimitrie Bucovan, dir. șc. Iacob și Elena Bulgăr, inv. * Mb c și m 1779 — 1001 suf.
7. CHECHEȘ. g. Chizătău. p. Secaș. Biserica zidită în 1900, pictată și renovată 1927, hram : Pogorirea Sfântului Duh. 139 familii, 637 suf., 73 elevi ort. 32 jug., casă parohială, Ioan Bencecan, paroh. Gh. Badescu, dir. șc. Floare Badescu, inv. * Filie : OFELIA. g. Chizătău. p. Secaș. 18 familii, 113 suf. 14 elevi ort. * Mb c și m 1779 — 653 suf.
8. CHIZĂTĂU I. Biserica zidită în 1821, pictată în 1926, hram : Nașterea Născătoarei de Dumnezeu. 316 familii, 991 suf. 86 elevi ort., cor bisericesc. Par. I. 32 jug. casă par. Sever Șepețian, paroh. Par. II. 27 jug. Teodor Șchiopu. adm. par. Achim Pava, cantor — Ion Almăjan, dir. șc. Mihai și Maria Sălăjan, Eva Almăjan, inv. Ioan Șuman, dirig. cor. * Mb c și m 1779 — 1492 suf.
9. COȘTEIU I. g. Jabăr, Tipari, p. Coșteiu. Biserica zidită în 1897, pictată 1920, renovată 1932, 1941. hram : S. Marele Mucenic Gheorghe 209 familii 811 suf. 85 elevi ort. cor bisericesc, 32 jug — 28 jug. redusă — casă parohială. Ștefan Dorca, paroh, Ioan Munteanu, cantor — Romulus Sușoi. dir. șc. Francisc Târziu, dirig. cor. * Mb c și m 1779 — 474 suf.
10. DRĂGOEȘTI. I. g. Căpăt. Topolovățul mare, p. Sinersig. Biserica zidită în 1842, pictată 1924, renovată 1924 și 1938, hram : Adormirea Născătoarei de Dumnezeu. 180 familii, 758 suf., 82 elevi ort. 32 jug., casă parohială, Lucian Lungu, paroh. Ioan Coșariu, cantor bisericesc. Ioan Rușescu, dir. șc. Nicolae Bulboacă inv. * Mb, c și m. 1779 — 1162 suf.
11. FICĂTARI. II. g. Sinia, Sinersig, p. Sinersig. Biserica zidită în 1896, renovată 1927, 1939, hram : Adormirea Născătoarei de Dumnezeu, 252 familii, 723 suf., 52 elevi ort. cor. bisericesc. 30 jug. Traian Ilie paroh. Nicolae Săvulescu, dir. șc. și cantor bisericesc. Petru Micăescu, cantor, Ștefan Bela, dirig. cor. * Mb 1797, c și m 1779 — 1110 suf.

12. HIȘIAȘ. I. g. Belinț p. Chizătău. Biserica zidită în 1928, pictată în 1929, hram: Sfântul Marele Mucenic Gheorghe, 126 familii, 499 suf., 57 elevi ort. 32 jug., casă parohială, George Găescu, adm. parohial, Vasile Barbu, cantor — Gh. Toma, director școlar, Nicolae Manu, Ioan Teodorescu, inv. Mb, c și m 1779 — 610 sufl.
13. HODOȘ. II. g. Topolovățul-mare. p. Brestovăț. Biserica veche din lemn, monument istoric — din 1777. — Biserica zidită în 1930—1937, pictată 1937, hram: Învierea Domnului, sfințită de Prea Sfinția Sa Episcopul Dr. Andrei Magieru. 90 familii, 359 suf., 35 elevi ort., cor bisericesc, casă culturală, 32 jug., casă parohială, Gheorghe Stanciu, adm. par. Moisa Stângaci, cantor. — Florea R. Stanciu, dir. șc., dirig. cor. și cantor. Mb, c și m 1789 — 660 sufl.
14. ICTAR. I. g. Topolov.-mare. p. Iosiffalău. Biserica zidită și pictată în 1909, renovată 1928, hram: S. M. Muc. Gheorghe, sfințită de Episcopul Ignatie Papp. 155 familii, 587 suf., 61 elevi ort. cor bisericesc, casă cult. 32 jug. Constantin C. Popovici, paroh. Ioan Jucu, cantor și dirig. cor. — Teodor Blidariu, dir. șc. Mb, c și m 1779 — 979 sufl.
15. JABĂR. g. în loc. p. Boldur. Biserica zidită în 1889, pictată și renovată în 1930. 268 familii, 974 suf., 71 elevi ort. cor bisericesc, casă cult., 32 jug. Toma Bujor, adm. paroh. Nicolae Ciucure, cantor — Petru Turcu, dir. șc., Cornelia Turcu, inv. Vasile Grecu, dir. cor. Mb 1775, c și m 1779 — 884 sufl.
16. LUCAREȚ. III. g. și p. Topolov.-mare. Capelă, hram: S. M. Muc. Gheorghe. 42 familii, 233 suf., 17 elevi ort. 32 jug. Ilie Donisă, adm. paroh. Rosalin Coșariu, cantor. — Ioan Scarlat, dir. șc. b 1779, c 1802, m 1797 — 295 sufl.
17. OFELIA, Ilie, vezi la Checheș.
18. OHABA-TIMIȘANĂ. I. g și p. Sinersig. Biserica zidită în 1894—1896, pictată 1913, renovată 1936, hram: Învierea Domnului. 311 fam., 1030 suf., 126 elevi ort. cor bisericesc. Par. I. 31 jug., casă paroh. Gheorghe Groza, paroh. Par. II. 30 jug., casă parohială. Nicolae Mihoc, paroh. I. Minescu, cantor. — Const. Sbenghe, dir. șc. Ioan Cherba, dir. cor. Mb, c și m 1779 — 1760 sufl.
19. PETROVASELO, Ilie, vezi la Șuștra.
20. RECAȘ. I. Biserica zidită în 1927, pictată 1928, renovată 1939, hram: Pogor. S. Duh. 134 familii, 485 suf., 70 elevi ort. 32 jug. Iosif Goanță, protopresbiter — paroh. Ioan Dulcu, capelan pp. (vezi Belinț). Antonie Bucovan, cantor. Alex. Marișescu, dir. șc. Mb filie la Izvin.
21. ȘANOVIȚA. I. g. și p. Chizătău. Biserica zidită în 1797, pictată și renovată 1911, hram: Nașterea Născ. de Dumnezeu, sfințită de Epis-

- copul Moise Putnic. 225 familii, 731 suf., 82 elevi ort. cor bisericesc, 32 jug. — 32 jug. redusă — casă parohială. Andrei B. Andrașiu, adm. paroh. Nicolae Vidac, cantor și dirig. cor. — Ică G. Marin, dir. șc. V. Bărbuș și Ana Rogoan, inv. * Mb, c și m 1779—1190 sufl.
22. ȘUȘTRA. g. în loc. p. Topolov.-mare. Biserica zidită în 1886, pictată 1912, renovată 1924, hram : Înălțarea Domnului, sfințită de Episcopul Ignatie Papp. 333 familii, 803 suf., 82 elevi ort. cor bis. 33 jug., casă parohială. Constantin Micu, adm. paroh. Vasile Negru, cantor. — Iulia Brancu, dir. șc. și dirig. cor., Nic. Cristea, inv. * Filie : PETROVASELO. g. Șuștra. p. Recaș, 40 familii, 105 suf. * Mb 1779, c 1805, m 1797 — sufl.
23. TEȘ. I. g. Topolov.-mare. p. Brestovăț. Biserica zidită în 1929, hram : SS. Arh. Mihail și Gavril, sfințită de Episcopul Grigore Comșa. 90 familii, 317 suf., 53 elevi ort. cor bisericesc școlar. 32 jug., casă parohială. Ioan Bencecan, adm. paroh. Iosif Mili, cantor și dirig. cor. Ioan Marian, dir. șc. * Mb, c și m 1779 — 311 sufl.
24. TOPOLOVĂȚUL-MARE. I. Biserica zidită în 1881, pictată și renovată 1929, hram : S. M. Muc. Gheorghe, sfințită de Episcopul Ioan Mețianu. 313 familii, 1188 suf., 88 elevi ort. cor bisericesc, casă cult. 32 jug. — 30 jug. redusă — casă parohială. vacantă. Dionisie Crăsta, cantor. — Dumitru Bărcan, dir. șc., Eva Ciurescu, inv. și dir. cor. * Mb, c și m 1779 — 1132 sufl.
25. TOPOLOVĂȚUL-MIC. II. g. și p. Topolov.-mare. Capelă, hram : Învierea Domnului, 67 familii, 200 suf., 25 elevi ort. 32 jug. Constantin Ofițerescu, adm. paroh., Alex. Capețan, cantor. — Iuliu Seleac, dir. șc. * Filie la Topolovățul-mare. — 183 sufl.

Protopopiatul Timișoara

Reședința protopresbiterală : Timișoara. Numărul familiilor 10.824
numărul sufletelor 41.077.

Scaunul protopresbiteral

Președinte : Dr. Patrachie Țiucra, protopresbiter—iconom stavrofor.

Membrii :

1. Victor Aga, paroh, Chișoda.	4. Melentie Șora, paroh, Timișoara-Fabric.
2. Ioan Russu, paroh, Pața.	
3. Virgil Popovici, paroh, Timișoara-Mehala.	5. Traian Barzu, paroh, Cerneteaz.
	6. Ioan Iliovici, paroh, Moșnița.

Notar : Melentie Șora.

Judecătoria protopresbiterală

Președinte: Traian Barzu, paroh, Cerneteaz

Membrii:

1. Alexandru Teaha, adm. paroh, Ti- 2. Corneliu Vuia, paroh, Timișoara-
mișoara, Colonia Kunz. Elisabetin.

1. ALBINA. III. g. și p. Urseni, Capelă, hram: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu. 94 familii, 486 suf., 72 elevi ort. 32 jug. Ioan C az a c u, adm. par. Nic. Trășie, cantor Roman Trifa, dir. școlar, Constantin Tudor, inv.
2. BEREĞSĂU. I. Biserica renovată în 1932, hram: Sfântul Marele Mucenic Gheorghe, sfințită pe Episcopul Grigorie Comșa, 495 fam., 1667 suf., 159 elevi ort., cor bis., casă cult. Par. I. 33 jug., casă parohială Valeriu Popovici, paroh. Paroh. II. 33 jug., casă parohială Andrei J e b e l e a n, paroh. Sima Dobrici, cantor — Coriolan Clecan, subrevizor școlar și dirig. cor. * Filie, CĂRPINIȘ. 23 fam., 73 suf., 8 elevi ort. * Mb, c și m 1768—1996 suf.
3. BUCOVĂȚ. I. g. și p. Remetea-mare. Biserica zidită și pictată în 1914, renovată 1938, hram: S. Marele Mucenic Gheorghe. 308 fam., 808 suf., 60 elevi ort. cor bis. 32 jug. — 32 jug. redusă — casă paroh., vacantă. Ioan Ignea, cantor și dirig. cor. — Tudor. Milă, dir. șc. * Bis. renov. 1803. Mb c și m 1779—1369 suf.
4. CĂRPINIȘ, filie, vezi la Beregsău.
5. CERNETEAZ. I. Biserica zidită în 1846, pictată 1899, renovată 1927, hram: Sfântul Nicolae. 366 fam., 1182 suf., 110 elevi ort, cor bis. 30 jug. — 30 jug. vacantă — casă paroh. Traian Barzu, paroh. Dimitrie Popovici, cantor. — Maria Buculei dir. școl. Gheorghe Radin, dirig. cor. * Filie: GIARMATA. 23 fam., 106 suf., 12 jug. * Bis. renov. 1841. Mb 1790, c 1794, m 1779—1821 suf.
6. CHIȘODA. I. g. în loc. p. Fratelia. Biserica zidită în 1740, pictată în 1849, renov. 1936, hram: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu. 247 fam., 907 suf., 140 elevi ort. cor bis., casă cult., 32 jug. — 29 jug. redusă — casă paroh. Victor A g a, paroh. Iosif Ciorogariu, inv. pens. cantor — Sever Popescu, dir. șc., Ioan Vasii, dirig. cor. * Bis. renov. 1811. Mb, c și m 1779—1434 suf.
7. DUMBRĂVIȚA. III. g. și p. Timișoara 6. Capelă, hram: Pogorirea Sf. Duh, 56 fam., 336 suf., 15 elevi ort., casă cult., 32 jug., casă par. Petru Popa, preot refugiat, adm. par. Atanasie Reja, preot, dir. șc., Mihai Barbu, cantor.
8. FRATELIA A. I. g. Chișoda p. în loc Capelă din 1926, renovată 1940, hram: SS. Trei Ierarhi. 265 fam., 978 suf., 86 elevi ort. cor bis.

- 32 jug. Victor Faur, paroh. Dionisie Giurici, cantor. Marius Bucătura, dir. șc., Nicolae Ranca inv. pens. și dirig. cor.
9. FRATELIA B. III. Capelă, hram: Pogorirea Sf. Duh. 93 fam., 381 sufl., 12 elevi ort. cor. bis., 32 jug. [Gheorghe Albă, paroh. și dirig. cor. Gh. Herbei, cantor. — Elena Mușatescu, dir. șc.
10. FREIDORF. III. g. Flavia. p. Freidorf. Capelă, hram: S. M. Muc. Gheorghe, 162 fam., 482 sufl., 34 elevi ort. 32 jug. Simeon Lugojan, adm. paroh. Simeon Botică, dir. șc. și cantor. * Filie la Utvin.
11. GIARMATA, filie, vezi la Cerneteaz.
12. GHIRODA. I. g. în loc. p. Timișoara 7. Biserica zidită și pictată în 1935—1939, hram: S. M. Muc. Gheorghe, sfințită de P. S. Sa Episcopul Dr. Andrei Magieru. 182 familii, 739 sufl., 71 elevi ort. cor. bisericesc. casă cult. 32 jug., casă parohială. Traian Brânzei, paroh. Gh. Ardelean, dir. șc., cantor bisericesc și dirig. cor. * Bis. renovată 1803. Mb 1802 c și m 1779 — 967 sufl.
13. GHIRODA-NOUĂ. III g. și p. Timișoara. Capelă, hram: Adorm. Născ. de Dumnezeu. 96 familii, 365 sufl., 13 elevi ort. 32 jug. Nicolae Bugariu. adm. par. Adrian Șiclovan, cantor. Rusalin Grozdan, dir. șc.
14. GIROC. I. g. Semenici. p. Giroc. Biserica renovată și pictată în 1793 și 1923, hram: S. M. Muc. Gheorghe. 541 familii, 1629 sufl., 159 elevi ort. cor bisericesc. casă cult. Par. I. 32 jug., casă parohială. Horia Vișoiu, paroh. și dirig. cor. Par. II. 32 jug. casă paroh. Alexa Chișoza, paroh. — 32 jug. redusă. — Petru Dragomir, cantor. Ioan Stoicu, dir. șc. * Mb 1785 c 1787 m 1802 — 2420 sufl.
15. GIARMATA-VII. III. g. Ville Iermatei. p. Giarmata. Biserica în zidire. Capelă, hram: Botezul Domnului. 76 familii. 262 sufl., 44 elevi ort. cor bisericesc 32 jug. Filip Dobos, adm. par. dirig. cor. și dir. șc. Gh. Cincu, cantor — Alex. Teacă, dir. șc. * filie la Ghiroda.
16. HERNEACOVA. II. g. Receaș. p. în loc. Biserica zidită în 1875, renovată 1927, hram: S. Muc. Gheorghe. 159 familii, 857 sufl., 109 elevi ort. cor bisericesc. 32 jug., casă parohială. Ștefan Giulvezan, paroh. Gheorghe Barbu, dir. șc., cantor și dirig. cor. * Mb c și m 1779 — 1012 sufl.
17. IANOVA. I. g. Remetea-mare. p. în loc. Biserica zidită în 1836, renovată 1938, hram: S. M. Muc. Gheorghe. 363 familii. 1110 sufl., 125 elevi ort. Par. I. 30 jug., casă parohială. Alexa Puta, paroh. Par. II. 30 jug., casă parohială. Cornel Gherga, adm. paroh. Dimitrie Rațcu, cantor. Vasile Manolescu, dir. șc. * Bis. rerov. 1835. Mb c și m 1799 — 1736 sufl.

18. IZVIN. I. g. în loc. p. Recaș. Biserica zidită în sec. al XVIII-lea, renovată în 1886 și 1934, hram : S. Ap. Toma, sfințită de Episcopul Ignatie Papp. 327 familii, 1013 suf l., 121 elevi ort. cor. bisericesc, casă cult. Par. I. 32 jug. Traian Pelea, adm. paroh. Par. II. 32 jug., casă parohială. Lazăr Cincu, adm. paroh. Aurel Zarie, cantor și dirig. cor, Nicolae Teodorescu, dir. șc. ✱ Mb și c 1779 m 1795 — 1447 suf l.
19. MOȘNIȚA. I. g. Timișoara p. în loc. Biserica zidită în 1912, pictată în 1913, hram : Înălțarea Domnului, sfințită de Episcopul Ignatie Papp, 262 familii. 768 suf l., 59 elevi ort. cor. bisericesc, casă cult. Par. I, 32 jug. Vichentie Cuzma, adm. par. Par. II. 32 jug. Ioan Ilfovițiu, paroh. Vichente Belintan, cantor. — Dănilă Șuvăgău, dir. șc. Ioan Farchescu dirig. cor. ✱ Bis. renov. 1810 Mb c și m 1779 — 1219 suf l.
20. NADĂȘ. II. g. Recaș. p. Herneacova. Biserica zidită în 1898, renovată 1926, hram : S. M. Muc. Gheorghe. 150 familii. 476 suf l., 80 elevi ort. 32 jug., casă parohială, Octavian Albani, administrator parohial, Aurel Luțian, cantor. — Mihail Tiulea, director șc. ✱ Mb c și m 1779 — 451 suf l.
21. PARȚA. Biserica zidită în 1896, renovată și pictată 1939, hram : Nașterea Născătoarei de Dumnezeu, sfințită de Episcopul Ioan Mețianu. 209 familii, 850 suf l. 58 elevi ort. cor. bisericesc, 31 jug. casă parohială, Ioan Russu, paroh, Cocioba, dir. școl. cantor și dirig. cor. ✱ Mb, c și m 1779 — 2699 suf l.
22. PLOPI. g. Timișoara-Fabric. p. Timișoara II. Capelă, hram : SS. Ap. Petru și Pavel. 83 familii, 262 suf l. 26 elevi ort. 27 jug. Petru Țieranu, administrator parohial, Pavel Luchescu, cantor — Dumitru Popescu, dir. șc.
23. REMETEA-MARE. I. Biserica zidită și pictată în 1911, hram : Adormirea Născătoarei de Dumnezeu, sfințită de Episcopul Ignatie Papp. 243 familii, 849 suf l., 61 elevi ort., cor. bis., casă cult., 31 jug. — 31 jug. redusă — casă parohială, Teofil Nistor, paroh și dirig. cor. Stefan Stănescu, dir. șc. și cantor bis. ✱ Bis. renov. 1825. Mb, c și m 1779 — 1314 suf l.
25. SĂG. II. g. Timișeni. p. în loc. Biserica zidită în 1740, pictată și renovată în 1912, hram : Adormirea Născătoarei de Dumnezeu, sfințită de Episcopul Ignatie Papp. 176 familii, 611 suf l., 59 elevi ort., casă cult. 32 jug. — 32 jug. redusă — casă parohială. Ioan Pocioianu, paron. Gheorghe Russu, pr. pens. Brancu Vuici, cantor. — Ioan Chetrănescu, dir. șc. ✱ Bis. renov. 1800. Mb și m, 1792, c 1795 — 1496 suf l.

25. SĂN-MIHAIUL-ROMÂN I. Biserica zidită în 1774, pictată și renovată în 1924, hram: S. Marele Mucenic Gheorghe, sfințită de Episcopul Moise Putnic, 496 familii, 1746 suf., 181 elevi ort., cor bisericesc. Par. I. 31 jug. casă parohială, Nicolae Mașcovescu, paroh. Par. II. 30 jug., Lazar Stoia, paroh — 31 jug. redusă — Simeon Rotariu, cantor. — Gh. Săvoaia, dir. șc. Ioan Belengean, dir. cor. * Mb, c și m 1779 — 2138 sufl.
26. SĂCĂLAZ. III. Capelă. 60 fam., 383 suf., 2 elevi ort. Iulian Zimbreanu, adm. paroh. Alex. Grui, cantor. * Filie la Utvin.
27. SĂLCIUA-NOUĂ. III. g. Recaş. p. Heneacova. Capelă, hram: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu. 80 familii. 383 suf., 78 elevi ort. 32 jug., Romulus Radu, adm. paroh. — Petru N. Tutilă, dir. șc.
28. STANCIOVA. III. g. și p. Recaş. Capelă, hram: S. Marele Mucenic Nicolae. 122 familii, 545 suf., 121 elevi ort. 32 jug., casă parohială, Eftimie Secoșan, adm. par. Panteleimon Tovală, cantor. — Nicolae Nedelescu, dir. șc. * Mb, c și m 1779 — 887 sufl.
29. TIMIȘOARA-CETATE. I. Biserica în construcție, hram: S. Marele Mucenic Gheorghe. 335 familii, 1061 suf., 143 elevi ort. 32 jug. casă parohială, Dr. Patrichie Țiucra, paroh-protopresbiter, iconom stavrofor. 32 jug. Traian Mihailovici, diacon parohial, Nicolae Crișmariu, pr. pens. Nicolae Vulpe, preot, Cornel Ardelean, Nicolae Băciu, pr. ref. — Iuliu Vulpe, dir. șc. * În anul 1843 avea o capelă în Spitalul milit. și una în reșed. episc. Bis. catedrală din 1784. Mb, c și m. 1768 — 843 sufl.
30. TIMIȘOARA-FABRIC. I. Biserica zidită în 1912, pictată în 1913, renov. în 1936, hram: S. Proroc Ilie, sfințită de P. S. Sa Episcopul Dr. Andrei Magieru 584 familii, 4305 suf., 299 elevi. 2 coruri bis. casă cult. Par. I. 32 jug., casă parohială, Melentie Șora, paroh. Parohia II. 32 jug., casă parohială, Traian Golumba, paroh. Teodor Ioaneș, pr. pens. Nicolae Drăgan, preot. Gh. Ioanovici, dir. șc. cantor și dir. cor. — Emil Nistor, Elena Cloașă și Livia Ionescu directori școlari. Prof. C. Sevcicu, dir. cor. * ¹⁾ Bis. 1755. ²⁾ Bis. 1825. Mb, c și m. 1826 — 3551 sufl.
31. TIMIȘOARA-ELISABETIN. I. Biserica zidită în 1894, repar. și pict. în 1927, hram: Adorm. Născ. de Dumnezeu, sfințită de Episc. Grigorie Comșa. 654 familii, 2503 suf., 196 elevi ort. cor bis. 32 jug., casă par. Corneliu Vuia, paroh. Traian Oprea, pp. pens., Ioan Strocă, pp. maior în pensie, Enache Mârșiu, preot. Ioan Andreescu, pr. prof. în pens. Gheorghe Coman, preot. Gh. Olariu, dir. șc. și cantor. Ioan Jebelean secretar pp., cantor. — Persida Anțilă, dir. șc., Ioan Crișan, dir. cor. * Bis. 1812 Mb c și m 1812 — 940 sufl.

32. TIMIȘOARA- PRINCIPELE CAROL (Iosefin) I. Biserica zidită și pictată în 1936, hram: Nașterea Născ. de Dumnezeu, sfințită de P. S. Sa Episcopul Dr. Andrei Magieru. Paraclis școlar din 1928. 1046 fam. 4314 sufl., 451 elevi ort. cor bis., casă cult. 32 jug. casă paroh. vacantă, Teodor Catalina, Const. Șosdean, Vioara Auluca dir. șc. Dr. Emil Grădinariu, dirig. corului. ✕ filie la Timișoara Elisabeta.
33. TIMIȘOARA-PRINCIPELE MIHAI (Mehala) 1. Biserica zidită și pictată în 1937, hram: Înălțarea Domnului, sfințită de P. S. Sa. Episcopul Dr. Andrei Magieru, 1089 familii, 3614 sufl., 135 elevi ort. cor bis., casă culturală. Par. I. 32 jug. Virgil Popoviciu, paroh-protopresbiter onorific. Par. II. 32 jug. Pavel Ardelean, paroh. Ioan Bătrâna, cantor. — Vasile Pușcașiu, Aurora Iordan, directori șc. Dr. Aurel Mezin, dirig. cor. ✕ Bis. renovată 1785. Mb c și m 1768—2965 sufl.
34. TIMIȘOARA-RONAȚ. II. Capelă, hram: SS. Ap. Petru și Pavel. 442 familii, 1487 sufl., 152 elevi ort. 29 jug. Liviu Lărgăan, pr. ref., adm. paroh. Ioan Jurma, preot. Damaschin Cioară, cantor. — Gh. Petcu, dir. șc.
35. TIMIȘOARA-VILE FABRIC. I. Biserica zidită și pictată în 1939, hram: SS. Ap. Petru și Pavel, sfințită de P. S. Sa Episcopul Dr. Andrei Magieru. 249 familii, 979 sufl., 76 elevi ort. 32 jug. Ștefan Șora, paroh. Alexandru Vițian, pr. pens. Simeon Sărbu, cantor. — Ioan Dumitrescu, dir. șc.
36. TIMIȘOARA-COLONIA-KUNZ. g. și p. Timișoara-Fabric. Capelă din 1939. hram: Pogorârea S. Duh. 92 familii, 346 sufl., 27 elevi ort. Alexandru Teahă, adm. paroh. Nicolae Pop, cantor — Martin Voin, dir. șc.
37. URSENI. I. Biserica zidită în 1935, pictată în 1938, hram: S. M. Muc. Gheorghe, sfințită de P. S. Sa Episcopul Dr. Andrei Magieru. 218 familii, 1117 sufl., 98 elevi ort. cor bis. 32 jug. casă paroh. Vasile Luminoșu, paroh. Dimitrie Moisă, inv., cantor bis. și dirig. cor — Petru Dragulete, dir. șc. ✕ Bis. renov. 1813. Mb, c și m 1779 — 700 sufl.
38. UTVIN. I. Biserica zidită în 1712, pictată și renovată 1926, hram: Adorm. Născ. de Dumnezeu, sfințită de Episc. Grigorie Comșa. 380 familii, 1248 sufl., cor. bis. 32 jug. — 32 jug. redusă. — Aurel Brancu, paroh și dirig. cor. Ioan Caza, dir. șc. și cantor. ✕ Mb, c și m 1779 — 1966 sufl.

Protopopiatul Vârșet

— Comunele din România —

Reședința protopresbiterală: Buziaș. Numărul familiilor
1878, numărul sufletelor 7212.

Ioan Ogârlaci, administrator protopresbiteral.

1. BUTIN. III. g. Gătaia. p. în loc. Biserica zidită în 1925, hram: S. M. Muc. Gheorghe, sfințită de Episcopul Iosif Badescu, 56 familii, 287 suf., 23 elevi ort. cor bisericesc. 32 jug., casă parohială. Gheorghe Munteanu, preot refugiat, adm. par., Nicolae Călniceanu, pr. inv., dirig. cor. Ioan Munăraș, cantor — Ioan Căprean, dir. școl. * Mb și m 1791, c 1781 — 803 suf.
2. CLOPODIA. III. Biserica în zidire, hram: Adorm. Născătoarei de Dumnezeu, 80 familii, 360 suf., 33 jug., casă parohială, Ioan Surducă, adm. paroh., Ioan Alboin inv. * Mb și m 1791, c 1781 — 803 suf.
3. DEJAN. III. g. Stamora-Moravița. p. Moravița. Capelă. 24 familii, p. 67 suf., 7 elevi ort. 32 jug., casă parohială, — Gheorghe Rămneanu, adm. paroh. Corneliu Jedu, dir. șc. și cantor. * Mb. c și m 1831 — 355 suf.
4. FERENȚIA. I. Biserica zidită în 1847, pictată în 1913, hram: Adorm. Născătoarei de Dumnezeu, sfințită de Episcopul Miron Cristea. Mai are o capelă în cimitir, cu hram: Sf. Paraschiva, zidită în 1898, de către soții Vasile și Eva Marcu — 27 jug. — 264 familii, 1238 suf., 207 elevi ort., cor bis. 30 jug. — 30 jug. redusă — casă parohială. Gheorghe Olde, paroh. Traian Olde, capelan. Pavel Nincu, cantor, Grigore Arapu, dir. șc. * Mb și c 1778, m 1790 — 1265 suf.
5. GĂTAIA. I. Biserica zidită în 1797, pictată 1924, hram: Învierea Domnului. 411 familii, 1716 suf., 194 elevi ort., cor bisericesc, casă cult. 32 jug. — 32 jug. redusă — casă parohială. Petru Raica, paroh Dimitrie Dumitru, cantor. — Petru Tomescu, dir. șc. * Mb 1787, c 1794, m 1807 — 1370 suf.
6. GHERMAN. III. g. și p. Jamul-mare. Biserica zidită în 1878, renovată și pictată în 1936, hram: Înălțarea Domnului. 145 familii, 280 suf., 45 elevi ort. 36 jug., casă parohială. Caius Pascu, adm. par. Gavrilă Berlovan, cantor. — Alex. Mihai, dir. școl. — Mb 1780, c și m. 1778 — 881 suf.
7. GHERTENIȘ. II. Biserica zidită în 824, renovată 1909, pictată 1917, hram: Adorm. Născătoarei de Dumnezeu, sfințită de P. S. Sa Episcopul Dr. Vasile Lazarescu. 313 familii, 1255 suf. 100 elevi ort.

- 37 jug. — 28 jug. redusă — casă parohială. Petru Șandru, paroh. Ioan Ursulescu, Pavel Brizu, cantori — Dimitrie Vrapcea, dir. șc. ✠ Mb și m 1791, c 1794 — 1139 sufl.
8. JAMUL-MARE. Capelă, 138 familii, 554 sufl., 60 elevi ort., cor bisericesc. 32 jug. Ioan Crăciunel, adm. par. Pr. Moise Mregea dir. șc. Ioan Turică, cantor. Simion Găleancu, dirig. cor. ✠ Mb, c și m 1778 — 1292 sufl.
9. LĂȚUNAȘ. g. și p. Jamul-mare. Capelă din 1928. hram: S. M. Muc. Panteleimon. 100 familii, 218 sufl., 16 elevi ort. cor bisericesc. 32 jug., casă parohială. Simeon Stoica, adm. paroh. Ioan Ștefan, cantor, Teodor Mereanțu, dir. șc. Vasile Neagu, dirig. cor. ✠ Mb, c și m 1832 — 1032 sufl.
10. PERCOSOVA. III. g. în loc. p. Butin. Biserica zidită în 1910, pictată 1925, renovată 1940, hram: Adorm. Născătoarei de Dumnezeu, 128 familii. 470 sufl., 53 elevi ort. 32 jug., casă parohială. Nicolae Ivu paroh. Erimei Băican, cantor. — Trajan Iedu, dir. șc. ✠ Mb 1777, c 1793, m 1790 — 612 sufl.
11. ȘEMLACUL-MARE. II. Biserica zidită în 1886, pictată în 1927, hram: Înălțarea Domnului 219 familii, 767 sufl., 106 elevi ort. cor bisericesc. Par. I. 32 jug. Mircea T. Popoviciu, paroh. Par. II. 32 jug., casă paroh. Petru Voicău, paroh. Lazăr Miloș, cantor, Ioan Ciclovan, cantor și dirig. cor. — Aurel Dabiciu, dir. șc. ✠ Mb, c și m 1790 — 789 sufl.

Protopopiatul Vinga

Reședința protopresbiterală: Vinga, Numărul familiilor 4085
Numărul sufletelor 15.063

Scaunul protopresbiteral

Președinte: Alexandru Bocșianu, protopresbiter.

Membrii:

1. Vasile Roman, paroh, Seceani.	4. Liviu T. Mihailovici, par. Murani.
2. Nicolae Vulpe, paroh, Jadani.	5. Pavel Tismonariu, paroh, Hodopi.
3. Pavel Jurma, paroh, Sănandrei.	5. Un loc vacant.

Supleanți:

1. Aurel Sebeșan, paroh, Felnac.	2. Aurel Cimponeriu, par. Mănăstur.
- Notar: Aurel Cimponeriu.

Judecătoria protopresbiterală

Președinte: Pavel Jurma, paroh, Sănandrei

Membrii:

1. Vasile Roman, paroh, Seceani.	2. Liviu T. Mihailovici, par. Murani.

1. BĂRĂTEAZ, I. Biserica zidită 1832, renov. în 1931, hram : Cuv. M. Paraschiva. 117 familii, 414 suflete, 38 elevi ort., cor bis., casă cult., 32 și jum. jug. casă parohială, Sever P i g l i, paroh, Isaia Plapșa, dir. șc., cantor și dirig. cor. ✠ Bis. 1831. Mb și c 1779 m 1804 — 582 sufl.
2. BECICHERECUL-MIC, I. Biserica zidită 1909, pictată 1912, renovată 1928, hram : Adormirea Născătoarei de Dumnezeu, sfințită de Episcopul Ignatie I. Papp, 76 familii, 368 sufl., 37 elevi ort., casă cult., 34 jug., casă par., Lazar B a b e u, paroh, Teodor Tieregan și Lazar Bobeș, cantori, Ioan Han, dir. șc. ✠ Bis. 1823 Mb c și m 1779 — 1352 sufl.
3. BENCECUL DE JOS, I, g. Bencec, p. Bencecul de sus. Biserica zidită în 1899, renovată și pictată în 1911, hram : S. Păr. Nicolae, 172 familii, 559 sufl., 40 elevi ort., 32 jug., casă par., Remus C h e n d i, paroh, Ioan Costan, dir. șc. și cantor. * Filie : Bencecul de sus, 4 fam., 15 sufl. ✠ Mb c și m 1779 — 992 sufl.
4. BENCECUL DE SUS, filie, vezi la Bencecul de jos.
5. BEȘENOVA-NOUĂ, parohie nou înființată. Capelă. 20 familii, 76 sufl., 7 elevi ort., Pavel F e i e r, adm. par
6. CĂLACEA, I. g. și p. Orțișoara. Biserica zidită în 1812, renovată și pictată în 1939, hram : S. M. M. Gheorghe, sfințită de P. S. Sa Episcopul Dr. Andrei Maglieru, 208 familii, 761 sufl., 56 elevi ort. 32 jug. — 32 jug. redusă, — casă par., Dimitrie A n g h e l, paroh, Ștefan Sârbovan, dir. șc. și cantor. ✠ Bis. 1829 (?) Mb c și m 1779 — 1183 sufl.
7. COLONIA MICĂ, filie, vezi Gelu.
8. FELNAC, I. Biserica zidită în 1804, pictată 1845, renovată și pictată în 1926. hram : SS. Arh. Mihail și Gavril, sfințită de Episcopul Dr. Grigorie Comșa, 514 familii, 1818 sufl., 144 elevi ort., cor bis., casă cult., 32 jug. — 15 jug. redusă — Aurel S e b e ș a n, paroh, Nicolae Boată, inv. cantor și dir. corului, Ștefan Sebeșan, dir. șc. ✠ Bis. 1807 (?) Mb c și m 1779 — 2214 sufl.
9. FIRITEAZ, I. g. și p. Fibiș, Biserica zidită în 1824, pictată și renovată în 1923, hram : Adormirea Născătoarei de Dumnezeu. 203 familii, 772 sufl., 73 elevi ort. cor. bis. casă cult., 32 jug., 30 jug. redusă, — casă paroh., Gheorghe I e s c â u, paroh și dir. cor., Dimitrie Drăgoi cantor, Petru Chereșledan dir. șc. ✠ Mb c și m 1779 — 1279 sufl.
10. GELU. Capelă. 23 familii, 83 sufl., 5 elevi ort., Viorel G i u r g i u, adm. par., Atanasie Pepa, cantor. * Filii : COLONIA-MICĂ, g. și p. Gelu, 1 familii, 4 sufl. MAILAT. g. Vinga, p. Mănăstur, 5 familii

17 sufl., Vasile Radovan dir. șc. SÂNPETRUL-MIC, g. și p. Gelu, 4 familii, 11 sufl.

11. HODONI, I. Biserica zidită în 1814, pictată și renovată în 1913—1914, hram : Sf. M. M. Dimitrie, sfințită de Episcopul Ignatie I. Papp. 170 familii, 506 sufl., 38 elevi ort., cor bis., casă cult., 32 jug. — 30 jug. redusă — casă paroh., Pavel T i s m o n a r i u, paroh, Dimitrie Bortun și Pascu Beregsanț cantori, și cond. cor., Gheorghe Cioca dir. șc. * Bis. 1810 Mb c și m 1786 — 1111 sufl.
12. HUNEDOARA-TIMIȘEANĂ. II. g. Șagul, p. Fibiș, biserica zidită în 1935, hram : Sf. M. M. Gheorghe, 205 familii, 837 sufl., 109 elevi ort. 32 jug., casă par., Ioan Ș c h i o p u, paroh, Dumitru Lazar cantor, Nicolae Danețiu dir. șc.
13. JADANI. I. g. și p. Mertișoara. Biserica zidită în 1832, pictată în 1898, renovată în 1934 hram : Adormirea Născătoarei de Dumnezeu, sfințită de Episcopul Dr. Grigorie Comșa, 234 familii, 885 sufl., 73 elevi ort., cor. bis., 33 jug. — 34 jug. redusă — casă par., Nicolae V u l p e, paroh, Samuilă C o m a n, preot ajut. Ioan Miclăuș cantor și dirig. cor., Petru Florea dir. șc. * Bis. 1830. Mb c și m 1779 — 1021 sufl.
14. MAILAT, filie, vezi Gelu.
15. MĂNĂȘTUR. I. g. Vinga. p. în loc. Biserica zidită în 1830, pictată în 1833, renovată în 1936, hram : C. M. Paraschiva. 319 familii, 1013 sufl., 105 elevi ort., casă cult. 32 jug., casă par., Aurel C i m p o n e r i u, paroh, Draguța Todorov și Ioan Boboșiu cantori, Dimitrie Popescu dir. șc. * Bis. 1828. Mb c și m 1779 — 1368 sufl.
16. MERTIȘOARA. Capelă. 39 familii. 259 sufl., 25 elevi ort. Iulian B u n e s c u, adm. par., Ștefan Popa dir. șc. * filie la Jadani.
17. MURANI. I. g. Pișchia. p. în loc. Biserica zidită în 1847, pictată în 1895, renovată în 1938, hram : Sf. M. M. Gheorghe. 264 familii, 1200 sufl., 121 elevi ort., cor bis, casă cult., Par. I-a 32 jug. casă paroh. Liviu T. M i h a i l o v i c i, paroh. Par. II. 32 jug. Samuilă C o m a n, adm. par. Gheorghe Munteanu. și Ioan Căpătină, cantori. Coriolan David dir. șc. și cond. corului. * Bis. 1840. Mb c și m 1779 — 1528 sufl.
18. ORȚIȘOARA. Capelă. 39 familii, 210 sufl., 10 elevi ort. Aurel A n d r e i, adm. par., Porfir Rădău, dir. șc. * Filie la Calacea.
19. PIȘCHIA. II. Capelă din 1938, hram : SS. Arh. Mihail și Gavril, 57 familii, 238 sufl., 28 elevi ort., 32 jug., Gheorghe P o p, adm. paroh., Nicolae Rotariu cantor, Iosif Pap, dir. șc.
20. SÂNANDREI. II. Biserica zidită în 1834, pictată și renovată în 1904, hram : S. M. M. Dimitrie, 106 familii, 432 sufl., 30 elevi ort., casă

cult. 38 jug., casă par., Pavel Jurma paroh, Ilie Marița și Gheorghe Radosav, cantori, Ștefan Constantinescu, dir. șc. * Bis. 1834. Mb. c și m 1779 — 486/sufl.

21. SÂNPETRUL-MIC, filie, vezi Gelu.

22. SATCHINEZ. I. Biserica zidită în 1804, pictată în 1913, renovată în 1929, hram: S. M. M. Dimitrie, sfințita de Episcopul Ignatie I. Papp. 445 familii, 1423 sufl., 133 elevi ort., cor. bis., casă cult., 32 jug. — 15 jug. redusă — casă par., Tiberiu Gutu, paroh și dirig. corului, Timotei Popovici cantor, Ioan Carmăzan dir. șc. * Bis. 1802. Mb 1768, c și m 1779 — 2622. sufl.

23. SECEANI. I. g. și p. Vinga, Biserica ridată în 1843, pictată în 1869, renovată în 1926, hram: Sf. P. Nicolae, 503 familii, 1774 sufl., 118 elevi ort., cor. bis. Par. I. 32 jug. casă par. Vasile Roman, par. Par. II. 32 jug. casă par., Traian Stan paroh, Vasile Stoi inv. cantor și dirig. corului, Iosif Mitosav dir. șc. cantor. * Bis. 1839. Mb c și m 1779 — 2202 sufl.

24. VARIAȘ. Capelă. 59 familii. 202 sufl. 12 elevi ort., vacantă. Gh. Aluată cantor, Virgil Georgescu, dir. șc. * Bis. 1882, Mb, c și m 1768 — 2186 sufl.

25. VINGA. I. Biserica zidită și pictată în 1925 hram: Adorm. Născ. de Dumnezeu, sfințita de Episcopul Dr. Grigorie Comșa, 297 familii, 1186 suflete, 189 elevi ort., cor. bisericesc, 32 jug. casă protopopească, Alexandru Bocșianu, paroh-protopresbiter, Ioan Ștefanovici și Gheorghe Romescu cantori, Dimitrie Cojocaru dir. șc. și Gavril Rancov. dir. șc. * Bis. 1840. Mb, c și m 1791 — 384 sufl.

Profesori de religie

Protopopiatul Comloșul-bănațean.

Nicolae Terfeioagă, Sănnicolaul-mare, Ștefan Vasilescu, Periam.

Protopopiatul Ciacovei.

Nicolae Popescu, Ciacova.

Protopopiatul Lipova:

Ioan Triponescu, Lipova.

Protopopiatul Timișoarei (profesori în localitate):

Teodor Nădăoan, Melentie Șora, Corneliu Vula, Traian Golumba, Dr. Victor Viaduceanu, Constantin Comșulea, Florian Poș, Ilie Se-coșan, Petru Ilieșiu, Gheorghe Popovici, Mihail Gligor, Traian Mihailovici, Ioan Decan.

Preoți pensionați:

Protopopiatul Birchiș.

Alexandru Borbon, Valea-mare.

Protopopiatul Buziaș:

Emanuil Pirtea, Sacoșul-mare.

Protopopiatul Comloșul-bănațean:

Valeriu Ionescu, Satu-mare.

Preoți decedați în 1942

Protopopiatul Birchiș :

Eftimie Ișfănescu, pr. pens., Bata.

Protopopiatul Comloșul-bănățean :

Atanasie Todan, Checia-română.

Protopopiatul Lipova :

Ilie Moțu, pr. pens., Chesinț.

Protopopiatul Recaș :

Iosif Cloambeș, pr. pens., Recaș.

Explicarea prescurtărilor din Șematism

Cifra romană (I—II—III) de după numele parohiei arată clasa ei — cele fără număr sunt parohii de sub clasă.

g. = gara, *p.* = poșta. Se pun numai acolo unde nu sunt în localitate.

Biserica pict. = pictată — *renov.* = renovată.

fam. = familii — *suf.* = suflete.

elevi ort. = elevi ortodoxi.

cor. bis. = cor bisericesc.

casă cult. = casă culturală,

Prin numărul jugerelor (32 jug., de ex.) se înțelege extensiunea sesiei parohiale.

red. = redusă, sesia unei parohii reduce.

vac. = vacantă.

casă par. = casă parohială — *casă. pp.* = casă protopresbiterală.

pr. pens. = preot pensionar — *pr. ref.* = preot refugiat.

adm. paroh. = administrator parohial.

dir. șc. = director școlar.

dir. sau dirig. cor. = dirigintele corului.

înv. = învățător, învățători.

Par. I. = parohia întâia. *Par. II.* = parohia a doua. Se scriu acolo unde sunt două sau mai multe parohii.

Datele ce urmează după semnul ✕ (cruce stelată) sunt luate după Șematismul bisericii orientale neunite (*orientalis, graeci non uniti*) al Arhiepiscopiei Carloveșului pe anul 1843—44, apărut în Buda. Pe acea vreme Biserica noastră ortodoxă română era sub jurisdicția Bisericii ortodoxe sârbești, iar Episcopia Timișorii era una din cele 8 Episcopii sufragane ale arhiepiscopiei de Carloveș (1. Arad, 2. Bacica, 3. Buda, 4. Carlostadt, 5. Păcrăț, 6. Timișoara, 7. Transilvania, 8. Vârșet).

Ierarhia superioară bisericească era sârbească, clerul însă, în părțile-românești, la țară, era român. Numele îi trădează pe mulți dintre ei, fie în mod necontestabil, fie umbrat de finale slave. Așa avem : Mi-
nescu la Paniova, Lelescu la Vizma, Tiponescu la Dubești,

Forumb la Șipet, Teodorescu la Vucova, Oprean la Ghilad, Dan la Obad, Murariu la Pădureni, Grozescu, Șerban și Dregheci la Comloșul-bănățean, Popescu la Jabăr, Murarescu la Ohaba-Timișană, Buibaș și Radnianțu la Bucovăț, Chirița la Remetea-Mare, Spătar la Hodoni, Barbos la Jadani, Paulișan la Murani, Ferbinte la Sănandrei, Crăciunescu la Satchinez, Muntean la Seceani, ș. a. m. d. Acelaș lucru l-am verifica cercetând numele cantorilor bisericești (docens). Astfel avem: Barbulescu la Paniova, Muntean la Părul, Morar la Groși, Lugojan la Virișmort, Groza la Sârbova, Andraș la Giulvăz, Mioc la Macedonia, Crăciunescu la Satchinez. Grădinaru la Seceani, și alții.

Iată conspectul sumar al „Diecezei Timișorii” cu protopopiatele și datele sumare privitoare la parohii:

DIECEZA TIMIȘORII

Conspect sumar — după șematismul din 1843—4

Potopopiatul	Parohii	Fili	Nrul su- sfetelor	Nrul familiilor	Biserici	Biserici indiv.	Elevi	Docenți (cantori)	Elevi adolescenți
Timișorii	91	16	71.884	18.990	47	112	47	48	1.970
Ciacovei	50	2	37.476	8.709	27	56	27	27	860
Jebelului	62	—	33.267	7.988	32	66	32	32	634
Chichindei marl	41	8	58.550	11.887	18	55	18	26	1.666
Cenadului	41	5	39.119	9.131	18	50	18	20	632
Lipovei	72	17	47.899	11.123	50	79	50	51	1.858
Hisiașului	42	2	29.713	6.795	34	56	34	34	661
Făgetului	42	9	21.983	4.877	41	51	37	36	528
Becicherecului-mare	41	—	47.393	10.357	21	55	28	28	2.199
Panciovei	55	1	74.317	17.078	29	70	27	51	6.523
Total general:	537	60	461.601	106.935	317	650	318	355	17.831

Implinindu-se un secol de când a existat o Episcopie ortodoxă la Timișoara, deși sub haină streină, am pus la fiecare parohie și unele date dela 1843 — adică de acum 100 ani. Pentru înțelegerea prescurtărilor făcute, dăm explicarea lor aci: 1) Datele ce urmează după (✕) *Crucea steletă sunt din 1843.* 2) *Bis.* = biserica. 3) *cifrele* ce urmează sunt anul zidirii. 4) *renov.* = renovată, cifra ce-i urmează este anul renovării. 5) *Mb* = Matricola botezaților, cifrele ce urmează sunt anul de când este. 6) *Mc* sau *c* = Matricola cununaților — cifrele sunt anul. 7) *Mm* sau *m* = Matricola morților, cifrele sunt anul de când există. 8) după o linie (—) urmează numărul sufletelor la 1843/44 după șematismul susamintit.

EVLIA CSELEBI, ȚESTIT CĂLĂTOR TURC DESPRE BANAT

Evlia Cselebi, călătorind prin Banat între anii 1660—1664, scrie că în Banat sunt renumite : „pâinea albă, plăcinta cu unt, plăcinta cu miere, zeama neagră, curechiul și ludaia umplută. Printre beuturi sunt vestite siropul de vișine și siropul de miere. În provincia aceasta a bea vin este mare rușine ; beutura obișnuită este siropul de miere... Cai, boi, bivoli, oi și miei sunt atât de mulți, încât numai Dumnezeu știe numărul lor... Mierea și untul lui este vestit în toată lumea, este o țară foarte bogată. Între dealuri cresc soiuri de vișine, fragi, prune cum nu mai sunt în alte țări... În 1661 trece prin Jebel și înseamnă că „locuitorii acestui sat sunt numai români“.

EXPOZEUL LUI ALEX. MOCIONI LA 1892

„Importanța politică și culturală a românismului află recunoaștere în cercuri politice tot mai largi. Acest rezultat îmbucurător, pe lângă pozițiunea noastră geografică, importantă nu numai din punct de vedere politic, ci și strategic, și pe lângă latinitatea noastră, avem să-l mulțumim vitalității neștirbite, care a putut rezista două milenii de grele încercări, conștiinței naționale vin desvoltate, capabilității mari de cultură și simțului pronunțat de legalitate a poporului nostru. Un popor cu înzestrări atât de fericite și oțelit prin suferințele cele mai dure în ciuda tuturor strămtorărilor prezentului, poate privi liniștit la viitorul său“ (Alexandru Mocioni : Expozeu la Memorand 1892).

VALURI ROMANE ÎN BANAT

1. Valul cel mai de vest pornește dela gura Tisei spre Mureș.
2. A doua linie, mai la răsărit, începe de lângă Dunăre, din comuna Cubin, trece pe lângă marginea dunelor de nisip dela Deliblata, apoi pe lângă comunele Mramorac, Petrovasela și Alibunar, unde se întrerupe într'un loc mocirlos pentruca să continue mai departe dela comuna Opațița, către nord peste Folea, Jebel, Lighed, Chișoda, Timișoara, Cerneteaz, Fibiș, unde se pierde până la Mureș.
3. A treia linie, cea mai de est, chiar lângă înălțimile Banatului, începe dela gura Carașului la Dunăre, din hotarul comunei Grebenat, în fața anticului Viminacium și merge către nord prin Oreșat, Parța, Zagaia, Podporani, Vârșet, Jamul-mic, Gherman, Butin, apoi, după o întrerupere de 10 km. continuă peste Șipet, Stamora-română, Sacoșul-turcesc, Moșnița, Bucovăț, Remetea, Janova, Bencecul-român și de acolo în linie serpuită, pe lângă Lipova, la Mureș. (O. Christescu : Istoria militară a Daciei Romane p. 159—160).

e că
ere,
uite
este
oli.
r ...
ată.
alte
sunt

tere
ngă
dere
lpu-
în-
tură
ze-
utu-
Ale-

co-
ata,
în-
co-
ara,

ului,
t, în
Za-
în-
tur-
o în
tară

Partea Literară

E
no
J

φ
n

Sfințirea Bisericii din Jimbolia

În ziua de 20 Iulie (Sf. proroc Ilie) P. S. Sa Părintele Episcop Vasile, face prima vizitației canonică și prima târ-nosire. ca Episcop al Timișorii, în orașelul din graniță, Jimbolia.

Jimbolia : Biserica nou sfințită și casa parohială.

Era o zi frumoasă de vară, cu cerul pe alocurea împânzit de câte o geană de nori gata par'că să înroureze noul Sion al Jimboliei.

Drumul împodobit cu steaguri, ca în haină de sărbătoare cu mulțimea ce așteaptă pe stradă și la ușa sfintei biserici, vestesc bucuria unui moment însemnat din viața acestei comune.

Zi de sărbătoare!... O atmosferă caldă, sobră și impunătoare...

Jîmbolia : Întâmpinarea Prea Sfințitului Vasile.

Sub arcul verde de triumf — semn al dragostei și urare de bun sosit — soborul de preoți format din S. S. L. L. Dr. Ștefan Cioroianu, protopopul tractului, Vasile Medrea, Nic. Cimpoeș, parohul locului, Victor Faur și diaconii catedrali Mihail Gligor și Valeriu T. Perianu, așteaptă Arhipăstorul.

Oficialitățile orașului în frunte cu Domnul Dr. Al. Ciugudeanu, primpretorul plasei, Dr. Valeriu Pop, Gh. Anghel, notari, Dr. Gh. Geția dir. de spital, Ing. Schumer din partea grupului etnic german, căpitan Tisu cu o grupă de soldați grăniceri, primarul și reprezentanții celorlalte

confesiuni, dimpreună cu toată suflarea românească ce a luat parte, și cordonul copilașilor înșiruiți spre tinda Sfintei Biserici de vrednicul director școlar Gheorghe Adoc, dau un cadru impunător acestui moment însemnat, din viața Jimboliei.

Când Prea Sfinția Sa Părintele Episcop Vasile se apropie de Biserică dangătul duios al clopotelor dela toate bisericile, împletit cu frânturi din: „Pre Stăpânul și Ar-

Jimbolia : Rugăciunea sfințirii.

hiereul nostru Doamne păzește-L", răsună departe în zări, ca un imn de laudă adus lui Dumnezeu că ne-a învrednicit să fim părtași acestei clipe mărețe de afirmare a spiritualității ortodoxe și române din Jimbolia.

Prea Sfinția Sa descinde, însoțit fiind de I. P. C. Sa Părintele Consilier Ioan Geția.

În fața ușei Păr. N. Cimpoieș parohul locului citește cuvenitul raport despre starea parohiei. Apoi, în sunetele

troparului hramului ne îndreptăm cu toții spre tinda sfintei biserici. Se începe serviciul religios. E prima târnosire a P. S. Sale ca Episcop a reînființatei eparhii ortodox române a Timișoarei.

Adie ușor un vânt cald și duce încet peste mulțimea de capete miros de tămâie și lumânare, ca o ardere de tot adusă aceluia Prea Înalt, cu prosternare și rugăciune.

Jimbolia: Ungerea cu sf. Mir.

Când s'au sfârșit toate, se intră în noul lăcaș de închinăciune, și se așează sfintele moaște, începându-se apoi Sf. Liturghie.

Răspunsurile la ectenii le dă corul copilașilor din această comună, conduși cu dragoste și pricepere de dl dir. șc. Adoc.

Când P. S. Sa Părintele Episcop Vasile rostește înălțătoarea predică, mulțimea credincioșilor cu multă evlavie absoarbe orice cuvânt. P. S. Sa le spune, că e un prilej de

mare bucurie și satisfacție pentru orice român de bine când vede înălțându-se o nouă biserică și semn de biruință a crucii.

Căci o biruință a crucii asupra întunericului și materiei este și ridicarea și târnosirea acestui nou lăcaș de închinăciune. Această sărbătoare să le prilejuiască și credin-

Jimbolia: P. S. Vasile în tinda bisericii.

cioșiiilor, învingere asupra patimilor și înnoire sufletească. Această sfântă biserică e așezată pe moaște sfinte de martiri ai crucii a căror pildă să o urmeze în viața lor de creștini. Să o cerceteze întotdeauna și să întregească cu podoaba sufletelor lor podoaba icoanelor, căci, pe lespede

bisericii, în decursul veacurilor, s'a păstrat și întărit ființa neamului nostru românesc și creștinesc.

Moșii și strămoșii noștri au fost buni creștini. Pentru aceasta i-a și binecuvântat Dumnezeu cu tot felul de învingeri. De aceea, astăzi, când se duce un războiu atât de crâncen în răsărit, când fiii neamului cu prisosință își varsă sângele pentru Cruce, Neam și Rege, trebuie să ne hotărâm și să trăim și noi cei ce suntem acasă o viață

Jimbolia: P. S. Sa Episcopul Vasile binecuvântând mulțimea credincioșilor la plecarea sa.

creștinească jertfindu-ne spre a birui toate greutățile și încercările vremii și pentru asigurarea unui viitor mai bun mult încercatului nostru neam.

Numai așa, cu această podoabă și zestre sufletească, vom bineplăcea lui Dumnezeu, numai așa vom avea parte de binecuvântarea lui Dumnezeu și vom binemerita dela Patrie.

La sfârșitul sf. Liturghii, de acelaș sobor, în frunte cu P. S. Sa, se face parastas, pentru pomenirea Regelui Ferdinand, întemeietorul de neam și țară, și pentru pomenirea Reginei Maria, mângâietoarea răniților noștri din războiul trecut.

Iar la împărțirea anaforei P. C. Sa Părintele Profesor Dr. Gheorghe Cotoșman, fostul paroh al Jimboliei, face un istoric al parohiei amintind și greutățile prin care a trecut până s'a putut înălța acest falnic lăcaș al Domnului.

În casa parohială bineventează pe P. S. Sa reprezentanții administrației, ai celorlalte confesiuni și ai grupului etnic german. P. S. Sa este plăcut impresionat de armonia și colaborarea ce a putut-o vedea între conducătorii sufletești ai Jimboliei, le împarte arhierasca binecuvântare, invitându-i ca și pe mai departe să se socotească întâi de toate creștini.

Deși această parohie este relativ tânără, fiindcă abia în 1924 s'au pus bazele ei, iar în 1928 i s'a trimis un paroh totuși credinciosii din Jimbolia s'au arătat a fi după cuvintele sf. Apostol Pavel, că: „mult pot puțini buni împreună”.

V. T. Perianu

FRUMUSEȚEA PICTUREI VECHI BISERICEȘTI DELA MĂNĂȘTIRILE ROMĂNEȘTI APRECIATĂ DE STRĂINI

„În văile părăsite ale Bucovinei sunt comori de artă, cum nu se mai întâlnesc nicăiri, pe lume... Pe pereții exteriori ai bisericilor din Sucevița, Voroneț, Mănăstirea Humorului, Vatra Moldoviței etc. se văd acele icoane ale bisericei ortodoxe, care te răpesc cu totul și care cu culorile lor vii, privite de departe, îți fac impresia unui covor persian. Așa mândrie nu mai întâlnești aiurea. Și această bogăție de colorii te stăpânește și mai mult în interiorul bisericilor, unde i se adaugă luciul abundent al aurului, pe care câteva raze discrete de soare, pătrunzând prin ferestre, îl ridică la un puternic efect artistic”. (Strigowski, din Istoria Literaturii Romane, de Sextil Pușcariu p. 24).

„Nu cunosc nimic mai frumos decât nuanțele imensului arbore, care acopere tot pereții de sud dela Voroneț, cu cele două culori dominante, verdele și albastrul, care formează — oricât de surprinzătoare ar părea această asemănare — cel mai moale covor pe care îl poți visa. Nu cunosc nimic mai simțuos și în acelaș timp mai dulce pentru ochi, decât aurul și azurul judecății din urmă dela Voroneț”. (Idem, p. 24).

„Ieșit-a semănătorul...”

Pe ogorul desțălenit al Mănăstirilor bănăjene

Din cele mai îndepărtate timpuri, creștinii și-au arătat dragostea lor vie pentru locurile sfințite de înaintașii lor cari s'au învrednicit — prin viața lor dreaptă și plăcută lui Dumnezeu — de nimbul sfințeniei.

După „Țara sfântă”, pe care au călcat-o pașii Fiului lui Dumnezeu, urmau sălaşurile vremelnice ale sfinților. Prin pustiuri, pe crestele munților, în ostroave sau pe coama dealurilor, pretutindeni unde au petrecut sfinții, au rămas urmele lor ca niște oaze de scăpare în pustiul vieții.

Mănăstirile creștine de pretutindeni au la temelia bisericilor lor moaștele făcătoare de minuni ale vre-unui sfânt. Fiecare Mănăstire își are icoana ei făcătoare de minuni. Trupurile ostenite și bolnave găsesc aci balsam de ușurare și leac de vindecare. Sufletele împovărate de durere și griji află aci ușurare și înviorare, gustând din apa vie ce și are izvorul aci.

Pământul nostru străbun a fost și el învrednicit de urme de sfinți. Și noi ne avem oazele noastre, Mănăstirile noastre. Vitregia sorții ni le-a înstrăinat și le-a ruinat. Dar din acele ruine, renasc azi și mai strălucitoare.

Ogorul Mănăstirilor noastre este desțălenit azi. Faima lor a pătruns ca o chemare mult așteptată în toate casele noastre. Hramul lor a rupt zăgazurile inimei, lăsând să se arate în voie și deplină putere credința strămoșească.

Poveri adunate cu anii se descarcă azi sub zidurile dela „Săraca” și dela Lipova. Avânturi se pornesc sub icoane făcătoare de minuni și în lacrimi se spală durerile pe lepezile reci.

Vremea este prielnică, ieșit-a Semănătorul să-și sãmene sãmânța sa ...

„Săraca”, pitită după coamă de deal, a trăit în acest an clipe de măreție.

Mii de pelerini i-au cinstit hramul. Veniți dela zeci de kilometrii, mii de suflete și-au uitat osteneala trupului. Dogoarea soarelui de vară n'a putut întrece căldura dragostei

Pictor I. Isac: Sf. Mănăstire „Săraca” de hram. — schiță.

lor; osteneala drumului n'a înfrânt tăria credinții: norii de praf n'au putut întuneca orizontul spre care mergeau în cântec de slavă către Preabunul Dumnezeu. Ei urmau chemării Domnului Hristos! „Veniți la mine, toți cei osteneți și împovărați...”

Ajunși la Sf. Mănăstire, nici o prejudecată n'a putut opri izbucnirea tumultoasă a sufletului în închinare deplină către Tatăl nostru cel ceresc.

Păreții cu varul îngălbenit au fost sărutați cu adâncă venerație de mulțimea pelerinilor. Trupul ostenit de drum a 'ndoit genunchii, mâinile s'au încleștat pentru rugăciune, ochii s'au umezit, buzele uscate murmurau în șoaptă rugi de slavă și mulțumire.

Icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului, ocrotitoarea tuturor oropsiților, în licăriri de ceară și fum, era

Pictor I. Isac: „Săraca” mulțimea credincioșilor asistă la Sf. Liturgie — schiță.

locul cel mai căutat, căci multe sunt durerile, mai ales azi, când războiul zguduie sufletul cu multe încercări.

„Săraca”, altădată împrejmuată de spini și pălămidă, în acest an și-a așteptat Arhipăstorul cu rânduri de credincioși și drum bătătorit.

În întâmpinarea P. S. Sale, au ieșit pe lângă soborul de preoți, în frunte cu I. P. C. Sa I. Geția și monahii

mănăstirii: ieromonah Glicherie, și ierodiacon Paisie, precum și dnii Dr. I. Duicu, primpretor, Buziaș, Dr. I. Damian, primpreot Gătaia și autoritățile locale.

Este bineventat de dl Damian, primpretorul plasei Gătaia, reprezentând pe dl prefect al județului.

La sosirea Prea Sfințitului Vasile, ca la un semn nevăzut trupurile s'au îndoit și genunchii s'au plecat în dangăt de clopot și 'n tainică înfrângere a trufiei păcatului.

Pictor I. Isac: „Săraca”. Sub epitrabil; mărturisirea credincioșilor. — schiță.

Induioșat până la lacrimi, Prea Sfințitul Vasile binecuvintează mulțimea, rod bogat pe ogorul ce l-a desțălenit abia cu câțiva ani înaintea.

Ajunul hramului. În preziua hramului din acest an au început să sosească într'o impresionantă cadență, procesiuni impozante.

În ritmul dangătului de clopot și în acorduri de imne, la ora 2 d. m. intră pe poarta Mănăstirii „Săracă” prima procesiune de pelerini din Țișișoara-Fabrică, Iosefin, Ghiroda nouă, Fratelia și Chișoda, având în frunte pe preoții T. Popa și N. Bugariu,

Mai târziu șosește un alt grup de credincioși din Buziaș, Racovița, Ghiroda, Șemlac, sub conducerea preoților Ogârlaci, Cloambeș, Brânzei, Popescu, Voicău și Popovici,

Ajunși aci, unii se îndreaptă spre mica bisericuță, prosternându-se în fața icoanei Maicii Domnului. Alții își

Coloană de pelerini cu prapori se îndreaptă spre Sf. Mănăstire „Săracă”.

oferă darurile aduse, înscriindu-se în pomelnicul viilor sau trecând spre pomenire pe decedați în al morților, sau pentru sf. Taină a Maslului.

Înregistrăm aci o impresionantă scenă defășurată cu acest prilej. Printre credincioșii veniți să se înscrie pentru diferite rugăciuni, se prezintă și copilașul Sever Ghițulescu din T. Severin de 12 ani. Cu lacrimi în ochi întreabă, dacă ajung cei patru lei, câți avea, pentru a fi pomenit tratele său plecat pe front. Profund mișcați de această sin-

ceră și curată ofrandă, asemănătoare cu darul văduvei din evanghelie, lăudăm exemplul acesta edificator și captivant. Păr. Barbulescu, care se găsea alături, îi oferă 10 lei pentru a-și cumpăra bomboane. Băiatul deplin credincios întreabă dacă-i poate și pe aceștia dăruia pentru Mănăstire. I se răspunde să-i păstreze pentru trebuințele proprii, ajungând micul său dar, oferit cu nevinovată candoare.

Pe la orele 5 d. m. din zarea îndepărtată apare un grup imens de pelerini. Sunt credincioșii din Jebel, Parța,

Pelerini din toate păturile sociale, în cântece și rugăciuni cucernice
în drum spre Sf. Mănăstire „Săraca”.

Pădureni, Șag, la cari s'au adăugat în drum cei din Folea. Ghilad, Voiteni, Opațița, Birda, Mănăstire, Banloc și Toager formând un impunător convoiu de peste 3000 de oameni Sub conducerea vrednicilor păstori sufletești I. Craia, Șt. Teretean. S. Țona, A. Gruian, P. Trăiconi, T. Mărgineanțu, I. Șandru, în profida căldurii caniculare sosesc cu bine la Mănăstire. Sunt întâmpinați cu bucurie de alți preoți veniți mai înainte, în frunte cu I. P. C. Sa Icon. Stavrofor I-

Geția, consilier referent eparhial, înconjurându-se de trei ori Mănăstirea.

Pe șoseaua din apropiere unduesc alte valuri de pelerini. În pas domol se apropie credincioșii din Foeni și Crai nou, conduși de preotul R. Pop.

La ora 6 d. m., conform programului se oficiază în biserica Mănăstirii, Vecernia de un sobor de preoți în frunte cu I. P. C. Sa Păr, I. Geția, când se face și sfințirea icoanelor de pe iconostas și a diferitelor obiecte bisericesti dăruite pe seama Mănăstirii. În cuvinte emoționante Păr. I. Geția tălmăcește credincioșilor farmecul și folosul pelerinajelor la mănăstiri.

Între timp sosește o altă impunătoare procesiune de peste 3000 de credincioși din comunele Uliuc, Unip, Stamora, Albina, Cerna, Șipet, Sculea, Cheveresul-Mare, Berini și Icloda. În frunte au pe preoții Botău, Fărcășescu, Clecan, Mioc, Turlici, Gherman și Cazacu.

După vecernie au urmat în biserică și în curtea Mănăstirii, diferite rugăciuni pentru trebuințele credincioșilor, precum și mărturisirea lor.

Menționăm aci zelul duhovnicesc al Părintelui Gherga care 4 ore întregi a stat mereu în scaunul mărturisirii, spovedind și mângâind pelerinii. În mulțimea preoților se remarcă figura ascetică a Părintelui ieromonah Vichentie, dela Mănăstirea Vasiova, de pe fața căruia iradiază atâta blândețe și cucernicie, împărțășind mulțimei de credincioși adunați în jurul său balsam de alinare sufletească.

În amurgul serii sosesc alte grupuri: credincioșii din Gătaia și Sârbova, sub conducerea păr. Raica și Ciocan, apoi cei din Dejan și Gaiul mic, cu preotul Gh. Rămneanțu. Iar credincioșii din Căpăt, Ohaba, Sinersig, Silagi, Duboz, Cadar, vin cu preoții N. Drăgan, G. Jurj și I. Vasii.

Privegherea se oficiază la orele 8 d. m. în curtea Mănăstirii, de I. P. C. Sa Părintele Ioan Geția, asistat de preoții: Țăranu, Mioc, Dr. Vlăduceanu, Pascu și diaconul Mihailovici.

Miile de pelerini trăiesc clipe solemne de pioasă reculegere. Fumul bogatelor jertfe de tîmăe și lumânări se înalță pe aripi de psalmodii, transpunând sub fiorul legăturii cu Dumnezeu sufletele credincioșilor. În feeria nopții sub mărturia stelelor, ce împodobesc cu licăriri suprapământene desfășurarea maiestooasă a serviciului Privegherii, sufletele plutesc spre zările de azur ale veșniciei.

În atmosfera aceasta mistică ia cuvântul I. P. C. Sa Părintele Ioan Geția, rostind o impresionantă predică. Explicând pericopa evanghelică a sărbătorii, I. P. C. Sa laudă prezența credincioșilor în număr atât de însemnat la Sf. Mănăstire. În continuare spune: *„Bine este a fi aci tu jalnică soție, cerșind iertare pentru acela, care s'a sfârșit de parte, fără lumină. Bine este a fi aici, copilași mici, veniți pe picioare din departări, ca să vă rugați pentru scumpul vostru tată și frate. Ați crezut, că sunteți fără ocrotire. Iată un loc, unde mulțumim lui Dumnezeu, că ne-a învrednicit a veni aci, ca împreună să ne rugăm pentru mântuirea lor. Nu plângeți! Un neam până atunci va trăi, până când există lacrimi. Dealungul pământului românesc este suferință, dar deasupra acestul pământ este credința în Dumnezeu. Pământul românesc luminat și călăuzit de credința în Dumnezeu nu poate fi nămicit niciodată. Să nu desnădăjduiți voi soții, mame și copii, ci întăriți cu lumina credinței, să biruiți durerea.*

Ne-am rugat cu toții pentru cei vii și pentru cei morți. Fiecare să plece la odihna sa, fie închizând ochii trupului, fie veghînd cu lumânarea la căpătâiul aceluia, care a adormit pentru totdeauna, sau se găsește pe frontul datoriei. Să-l însoțim pe raza rugăciunii fierbinți, să le trimitem putere din inima noastră“.

Îndeamnă apoi la unire și dragoste frățească, toți plecând de aci cu binecuvîntarea Prea Sfințitului nostru Părinte Episcop, ale cărui sfaturi și îndemnuri părintești, credincioșii trebuie să le urmeze pentru a putea suporta greutățile zilelor de azi.

După serviciul privegherii a urmat miruirea și stropirea credincioșilor cu aghiasmă.

Mii de credincioși veghează în biserică și în curtea Mănăstirii până în zorii zilei, plecându-și genunchii cu smerenie, în rugăciune sfântă, cerând tânguitor iertare și ajutorul Părintelui Ceresc. În palpăirea sfioasă a unei mări de luminițe, biserica mănăstirii își înalță silueta ca într-o îmbrăcăminte de slavă.

*

În ziua hramului, solemnitățile încep la ora 6 a. m., cu sf. Taină a Maslului, săvârșită colectiv și individual. Atâția bolnavi, cari au poposit aci cu credință puternică, așteaptă cu deplină nădejde tămăduirea lor prin sfintele rugăciuni.

Între timp trenul special aduce alte valuri de pelerini, cari împreună cu cei sosiți din ajun, se cifrează la peste zece mii. Un număr atât de mare de pelerini nu s'a înregistrat încă nicăiri. Remarcăm ca semn de fericit augur prezența în număr impresionant a intelectualilor, în mare parte deputați eparhiali: Dr. V. Mercea, Dr. C. Balta, Dr. I. Doboșan, Patrachie Rămneanțu, prof. Bucurescu, Pavel Rămneanțu, Ștefan Ștefan, prof. At. Popa, prof. Isac cu doamna, insp. Toth, primpretor Baba, dir. Bucătură, Dna Col. Ionescu, dnele Șora, Vuia, Ioanovici, Penția etc.

La orele 9 se începe Liturghia, pontificată de P. S. Episcop Vasile, asistat de preoții: Ic. Stavrofor I. Geția, Ic. Stavrofor Dr. P. Țiucra, C. Vuia, M. Șora, V. Ardelean, Șt. Șora, Bărbulescu, Țăranu, Clecan, Raica, Călniceanu, Botău, Brânzei, Gherman, Debău, Crăciun, Fărcășescu, Mioc, Trăicoși, Țona, Stoica, Rămneanțu, Dr. Vlăduceanu, Pop, Turlici, Craia, Jurj, Gruian, Stan, Rotariu și diaconii A. Mihailovici și V. Perian.

Răspunsurile sunt date, unison, cu multă însuflețire și evlavie de mulțimea credincioșilor, sub conducerea dlui director Gh. Ioanovici.

La Priceasnă, P. S. *Sa PĂRINTELE EPISCOP VASILE*, într'un emoționant și substanțial cuvânt relevă însemnătatea pelerinajelor pentru viața creștinului.

„Praznicul Schimbării la fafă a Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos — spune P. S. Sa — este o dovadă a Dumnezeirii Lui Apostolilor, ce se îndoiu le trebuiau o confirmare, că Iisus este cu adevărat Fiul lui Dumnezeu, ca atunci, când îl vom vedea răstignit să nu se smintească de înfricoșata patimă. Această sfântă învățătură să verse și în sufletele voastre convingerea nestrămutată, că Iisus Hristos, Domnul și Mântuitorul, Acela ce în Tabor s'a schimbat la fafă, precum a fost alături de sfinții Săi Apostoli, povățuindu-i prin cuvânt și prin pilda vieții Sale, tot așa va fi și alături de noi, cei ce pătrundem în taina înțelegerii Praznicului și a învățăturilor Lui.

Creștinul adevărat trebuie să-și aibe privirea permanent îndreptată spre cer. E așa de firesc pentru sufletul omenesc, ca atunci când suntem în suferințe, și neșazuri, privirea să se îndrepte spre Acela, dela care ne poate veni mântuirea. Gândiți-vă la ostașul care moare departe neîngrijit de nimeni, spre cine-și îndreaptă privirea decât numai spre Dumnezeu. Gândiți-vă la cei ce sunt pe mare departe, în luptă cu valurile, în cine își pun nădejdea, decât numai în Domnul, paza și ocrotitorul tuturor.

Privirea spre cer și încrederea ce vine de acolo a povățuit și pe aceia ce au ridicat această sf Mănăstire.

Iată de ce am crezut nimerit să vă adresez apelul, de a veni aci, ca aducându-ne aminte de jertfa strămoșilor noștri, cari au zidit această Mănăstire și înțelegând glasul lor tainic, să luăm dela acest izvor de binecuvântare, tărie și curaj în lupta vieții. Rugăciunile înălțate azi împreună cu voi întru pomenirea celor ce s'au jertfit pentru patrie și credință și pentru cei ce au ctitorit acest sfânt lăcaș, aș dori să găsească în sufletele voastre un ogor bun, în care să crească roduri de mântuire. Astfel vom contribui cu toții la străduințele de regenerare spirituală, întreprinsă cu atâta entuziasm de cei ce azi conduc destinele Neamului.

Să încheiem acest pios pelerinaj cu promisiunea solemnă de a ne conforma pe viitor viața potrivit sublimelor per-

cepte ale Mântuitorului Hristos, pentru a putea răsbi cu ispita zilelor, prin cari trecem. Prin truda și contribuția de jertfă a fiecăruia se va realiza schimbarea la față a chipului acestei țări, pentru binele și slava Neamului și a Bisericii.

P. S. Sa își încheie impresionanta cuvântare, care a stors lacrimi, implorând binecuvântarea lui Dumnezeu asupra pelerinilor.

După împărtășirea credincioșilor se oficiază parastas pentru eroii neamului, precum și pentru ctitorii sfintei Mănăstiri. S'a făcut apoi binecuvântarea strugurilor și sfințirea icoanelor dăruite de credincioși pe seama Mănăstirii.

Terminându-se sf. Liturghie, P. S. Sa însoțit de I. P. C. Sa I. Geția, se reîntoarce la reședință.

Grupuri de pelerini, prosternându-se din nou în fața icoanei Maicii Domnului și înconjurând biserica Mănăstirii, se îndreaptă spre casă, întăriți sufletește, ducând cu ei imaginea acestei grandioase manifestări de spiritualitate ortodoxă.

Momentele de reculegere și transfigurare spirituală, petrecute în acest centru de mistică religioasă, vor rămâne neșterse în memoria pelerinilor.

Dar nu numai „Săraca” a cunoscut măreția renașterii, ci și Sf. Mănăstire dela Lipova, pe care au vizitat-o în acest an mai mulți pelerini ca altădată. Și aci credința s'a îmbogățit și aci icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului a adus ușurare multor dureri.

*

Lipova. Incă din zorii zilei de Vineri, — Ajunul Sf. Adormiri a Preacuratei — clopotele încep să vestească și să primească pe credincioșii pelerini cari încep să sosească în grupuri numeroase bineorganizate, cu ținută cucernică, conduse de Părinții lor sufletești, preamărindu-o „pe Născătoarea de Dumnezeu, cu cântări sfinte”. — Sosesc grupuri din jurul Lugojului, de pe valea Timișului, din valea Begheiului, din jurul Făgetului și a Birchișului, sosesc credin-

cioși din Munții apuseni, dela Abrud și Zlatna, precum și din ținutul Hălmagiului și Gurahonț, — în haine mândre de sărbătoare cei din jurul Devei, dela Jibot, depe Mureș în sus și din toate satele podgoriei Aradului, până la Arad și satele din podișul Lipovei. Curtea, străzile și piața din apropierea sf. Mănăstiri, sunt ticsite de cele câteva mii de pelerini cari continuă mereu să sosească și ingenunchează în fața icoanei Născătoarei de Dumnezeu cu Pruncul în brațe, aducând rugăciuni de mulțumită către Atotcurata, pentru că au săvârșit în pace călătoria.

*

Încep slujbele de trebuință, mărturisiri, deslegări, sf. împărtășire, oficiate de cucernicii preoți. După masă la ora 3 începe Vecernia, oficiată în sobor de P. C. Părinte Protopop Ioan Marșieu - Lipova, părintele Dumitru Pavel - Chizdia, Al. Alda - Chesinț, A. Andraș - Șanovița și diaconul Lipovei, Ioan Triponescu. Răspunsurile le dau toți credincioșii din sfânta Mănăstire, cântând unison. La sfârșit, părintele diacon Ioan Triponescu predică, despre „Glasul conștiinței, îndemn la mărturisire și căință.“

La ora 5 începe oficierea Sfântului Maslu, la care ingenunchiează mulțime multă de credincioși. La sfârșit părintele Radu Crăciun - Lipova, a predicat despre „Iertarea păcatelor și întărirea sufletească și trupească prin sf. taină a Maslului“. Seara la ora 8 a început privegherea care durează până la miezul nopții. Sfânta Mănăstire era plină de cântec, armonia melodiilor adâncind sufletele în pietate. Toți credincioșii cântau și toți se prosterneau în genunchi. După înconjurarea Sf. Mănăstiri, părintele Vasile Debău predică despre „Rostul pelerinajelor și rugăciunea în comun pentru mântuirea sufletească“ — stăruind asupra apelului Prea Sfințitului Episcop Vasile al Timișorii, adresat tuturor fiilor Eparhiei noastre, în legătură cu pelerinajele dela sf. Mănăstire „Săraca“ și Lipova.

Încă din zori, miile de pelerini, sunt în rugăciune. Se continuă cu sfântul Maslu. Nu poți răsbate de mulțime.

La ora 9 începe sf. Liturghie oficiată în sobor de: P.

C. Părinte Protopop Ioan Marşieu, Părintele V. Debău - Lipova, V. Groza - Dorgoş, A. Andraş - Şanoviţa, M. Morgovan - Cicir, Rugilă - Sâmbăteni, V. Savi - Alioş, V. Andraş - Brestovăţ, Alda - Chesinţ, Cuzma - Budinţ şi I. Bucşa - Groşi şi diaconul Ion Triponescu. Răspunsurile au fost date de corurile „Doina” sub conducerea păr. V. Lugojan şi „Corul bisericesc” din Lipova.

La Priceasnă, P. C. părinte protopop Ion Marşieu rosteşte o pătrunzătoare predică arătând că „*Nu avem alt razim de scăpare în aceste momente critice decât adăpostul de Maică a Preacuratei Fecioare, Maica Domnului*” care se roagă pururea pentru noi, Fiului ei şi Dumnezeului nostru. „Aşa — continuă P. C. Sa, — vă văd pe toţi venind din depărtări, aici la sf. Mănăstire, la Sf. icoană a Maicii Domnului, să vărsaţi toată durerea şi suspinul inimii voastre, cerând dela Dumnezeu, pacea lui Hristos pe care a dat-o sfinţilor Apostoli îndată după Sf. Înviere: — „Pacea mea dau vouă”, — La această icoană s’a rugat părintele monah Visarion, pentru pacea sufletească, ce era tulburată acum 250 de ani. Acest călugăr prin rugăciunile lui fierbinţi către Maica Domnului, a întors rătăciţii la adevărata credinţă — „Azi suferim cu toţii pentru păcatele noastre, dacă din când în când îngenunchiem întru înfruntarea noastră în faţa poruncilor cereşti o facem mai mult sub impulsul năcazurilor ce ne cuprind.

În cuvinte emoţionante, P. C. Sa înfierează păcatul denatalităţii, atât de dezastruos pentru viitorul neamului. De încheiere aduce laude şi mulţumiri pelerinilor pentru ţinuta demnă de care s’au învrednicit la aceste pelerinaje şi sfinte slujbe dela sf. Mănăstire din Lipova.

*

După Sf. Liturghie, soborul de preoţi şi toţi pelerinii s’au îndreptat spre Monumentul Eroilor din piaţa Unirii, unde s’a oficiat parastas pentru „Eroii marinari, morţi pentru Patrie”, şi s’au înălţat rugăciuni de cerere spre biruinţa deplină a scumpei noastre oştiri, ce luptă contra usurpărilor celor sfinte.

După masă la ora 2, s'a oficiat tot în sobor, vecernia, iar la urmă s'a rostit rugăciunea de călătorie pentru toți pelerinii călători.

Pelerinajul din anul acesta, făcut la Sfânta Mănăstire, a „Adormirii Preacuratei” din Lipova, va rămâne nesters în inimile tuturor, prin numărul mare de credincioși, prin demna și creștineasca ținută, prin rugăciunile fierbinți ce se înălțau către Tronul ceresc, pentru ca de acolo să se coboare „pacea” peste lumea aceasta bântuită de grele încercări.

UNDE ERA CAPITALA DACIEI?

Capitala Daciei Inferioare sau Malvensă — Colonia Malvensis ex Dacia — a fost *Malva*, „care după toată probabilitatea, se găsea undeva în Banatul timișan, poate la *Denta*, unde s'a descoperit o inscripție indicatoare”. (Ion I. Nistor: *Autohtonia Daco-Romanilor în spațiul Carpato-Dunărean*, pag. 19).

Capitala lui Buerebista — Regele Dacilor — se găsea la *Argidava*, care a fost identificată de unii cu *Argidava*—*Varadia* din Banat (Idem, p. 9).

ARHITECTURA CASELOR BĂNĂȚENE VORBEȘTE PENTRU TRECUTUL NEAMULUI NOSTRU

Arhitectura caselor românești din Banat, cu pridvorul lor sprijinit pe patru stâlpi, este o adevărată arhitectură de templu roman. „Cine nu e orb și preocupat, acela trebuie să admită chiar și numai din aceste mărturii de cultură romană, că poporul acesta — Românii — este o rămășiță din Dacia lui Traian, și că este poporul băștinaș în această țară. A fost sărac și rob, dar s'a deșteptat din somnul de două mii de ani”. (Adam Müller-Guttenbrunn: *Götzen-dämmerung*, pag. 32).

Biserica și școala confesională ortodoxă-română din parohia Jebel

În viața poporului român din Ardeal și Banat, Biserica și școala ei confesională au jucat un rol hotărâtor. În aceste două instituții, — legate indisolubil una de alta, — se cultiva sentimentul religios, alături de cel național. Biserica și școala confesională lucrau mână 'n mână, complectându-se fericit una pe alta. Și, din munca fără preget a preotului și a învățătorului confesional, au apărut multe realizări trainice, în toate domeniile vieții publice, dintre care, cele mai multe, stau la însăși temelia neamului românesc.

Nu poate fi deci, fără interes să cunoaștem, cum s'au ridicat, organizat și susținut în trecut aceste două instituții.

În cele ce urmează voi descrie sumar părți din istoricul comunei, a bisericii și a școalei confesionale ortodoxe din comuna Jebel.

Constatările făcute în legătură cu istoria bisericii și a școalei confesionale din Jebel, cu mici adastări, se pot generaliza. Pentru că, sufletul românului de totdeauna a fost pretutindeni același. Toți Românii ortodoxi din Banat au avut să lupte cu aceleași greutăți. Toți au avut același ideal, pentru realizarea căruia și-au pus tot sufletul și toată puterea de muncă, care a mers până la jertfă.

Comuna Jebel este situată la o distanță de 24 km. spre sud de orașul Timișoara, pe ambele părți ale șoselei naționale Timișoara-Vârșeț. Din vremurile străvechi se știe că, pe vatra satului de azi, a existat totdeauna comuna Jebel, ca o comună mare, locuită numai de Români.

În dijmălele papale dela începutul secolului al XIV-lea, comuna Jebel se numește Zephel. Turcii i-au zis Zepel, iar ungurii mai târziu Zsebely și Szephely (= loc frumos). Poporul i-a zis totdeauna Jebel.

Un vestit și pasionat călător turc, cu numele Evlia Celebi, de viață nobilă, despre care se spune că a cunoscut 147 limbi și

avea voce frumoasă care se aseamăna cu renumitul călător arab Ibn Batuta și cu italianul Marco Paolo, a descris în zece volume, călătoriile sale prin Europa, Asia și Africa. Acest Evlia Celebi, a

Biserica ortodoxă română din Jebel.

călătorit prin „Ungaria și cea mai mare parte a Ardealului”, apoi prin România, Moldova, Crimeia etc. Manuscrisul celor 10 volume a lui E. Celebi s’a aflat în biblioteca lui pașa Pertev în anul 1896 de către Ahmed Dsevdet, redactorul ziarului turc „Icdam”, care le-a tipărit.

În vol. V, VI, — traduse în limba maghiară de Dr. Karácsosny Imre, în anul 1904, — Celebi vorbește despre campania din România și despre orașul Belgrad. Descrie orașul Timișoara

Icoana Maicii Domnului, pictură în biserica din Jebel.

și atacul asupra Orăzii-Mari. Mai descrie în fine Ungaria și Ardealul.

Vorbind în volumul VI. despre câmpia Banatului spune că: „pe câmpie nu este piatră nici de mărimea unui bob de fasole. Iarba în schimb este atât de mare, încât un călăreț cu tot cu cal, dispăre în ea“.

Tot în vol. VI. la pag. 63 scrie: „Măinezi și Ali-Pașa a plecat din Timișoara și a mers pe câmpia Zepel-ului. Locuitorii acestei comune sunt Români creștini”.

Cele mai de sus confirmă afirmația despre numele comunei Zebel și mai confirmă adevărul necontestat că, românii bănațeni au fost totdeauna creștini, așa cum a fost întreg neamul nostru dela nașterea sa.

Din expunerea lui E. Celebi mai trebuie să desprindem faptul că și dânsul a considerat Ardealul ca ceva aparte de Ungaria.

Numărul locuitorilor comunei Jebel azi, este de 3662 suflete, repartizate pe naționalități precum urmează: români 2959; maghiari 516 (aceștia sunt din Conacul-Iosif); germani 169; sârbi 8; bulgari 3; alte naționalități 7. — Numărul total al elevilor de școală este de 299.

Hotarul comunei Jebel este de 13.800 jugh.

Numărul locuitorilor români, față de trecut, a scăzut simțitor, din cauza numărului mic de nașteri.

La finea sec. XVIII-lea au fost în comuna Jebel 5 parohii, — dintre care una protopopească, — cu peste 4000 suflete de ortodoxi, iar azi avem 2637 suflete. Pentru a ilustra scăderea progresivă a populației, voi arăta că, față de 539 morți din anii 1931-1940 inclusiv, s'au născut în aceeași perioadă 436 suflete. În zece ani deci, populația a scăzut cu 103 suflete.

Jebelul a fost din vremuri vechi sediu de protopopiat. În anul 1900 acest sediu s'a mutat la Buziaș. Ultimul protopop al Jebelului a fost Alexandru Ioanoviciu, reposit la 5 XI. 1892 în etate de 76 ani.

Dintre protopopii mai de seamă ai Jebelului, de pe urma căruia a rămas ceva durabil, amintesc pe protopopul *Martin Șuboni*, care a donat la moartea sa, bisericei, casa sa cu Nr. 83 din comuna Jebel, pentru a servi ca școală confesională și locuință învățătoarească.

Acest protopop, etitor de școală confesională, care n'a trăit decât 47 ani, este înmormântat lângă biserică, având pe piatra de pe mormânt inscripția: „*Aicea odihnește robul lui Dumnezeu protopopul Martin Șuboni. Au viețuit 47 ani și au reposit în anul Domnului 1763, în luna lui Mai, în 13 zile*”.

Unul dintre urmașii direcți ai protopopului Martin Șuboni, cofocariul Ivan Șuboni, din comuna Jebel, în timpul războiului mondial, a fost internat de unguri la Șopron.

Protopopul Martin Șuboni are parte de odihna veșnică. A rămas însă printre noi veșnică amintirea lui. Școala pe care a donat-o bisericii, rămâne ca o mărturie vie a sufletului său mare. În această școală, au învățat dela 1763 până la 1919 atâtea generații carte românească, și se mai învață și în școala de stat care funcționează în acest edificiu până azi.

Desigur, fiind Jebelul o comună atât de mare și sediu de protopopiat, s'a îngrijit să aibă biserică corespunzătoare.

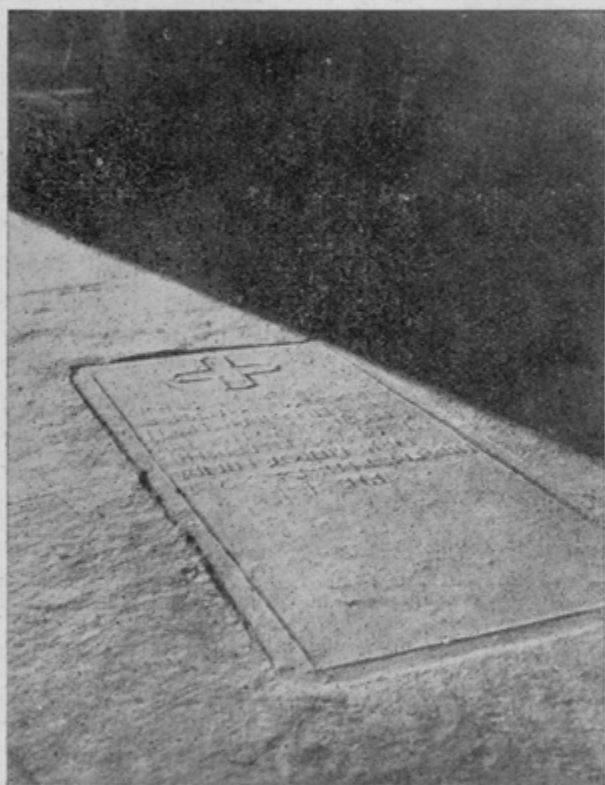
Pe vremea turcilor, până la anul 1740, slujbele religioase se făceau în biserica veche de lemn. Dela această biserică n'a rămas decât un clopot de 25 kg donat de Gheorghe Grecu. Acest clopot a chemat zilnic la școala confesională copiii, iar în timpul războiului mondial, a fost așezat în turnul bisericii în locul celor 4 clopote rechiziționate. Acum acest clopoțel de pe casa din cimitir, deplânge morții și de sigur, că se tânguie și după vremurile frumoase, când glasul său aduna copii la școala confesională.

În anii 1749-1750 s'a zidit actuala biserică, care s'a terminat sfântit prin Arhiepiscopul George Popovici al Timișoarei la 19 Septembrie 1752. Cine a zidit biserica actuală nu se știe. Eu cred că, protopopul Martin Șuboni trebuie să fi avut un rol la zidirea ei. Aceasta o cred, după locul de cinste care s'a dat mormântului lui, apoi după superioritatea concepției construcției și în fine, pe vremea zidirii bisericii din Jebel, Martin Șuboni avea 29-30 ani, când putea foarte bine fi preot ori chiar protopop aici.

Biserica zidită în anii 1749-50, este o construcție solidă. Nici azi nu prezintă fisuri. Prin hărnicia preoților vechi și dărnicia credincioșilor, această biserică a fost reparată, pictată și înzestrată cu toate cele necesare culturii. Numai dela sfârșitul războiului mondial s'au cheltuit pentru înfrumșetarea și înzestrarea bisericii 1.000.000 lei, toți adunați din contribuția credincioșilor.

Podoaba bisericii noastre o formează iconostasul. După mărturia regretatului Dr. Ioachim Miloia, acest iconostas a fost pictat de Nedelcu ori de Martinovici în anul 1752. Icoanele dintre ușile iconostasului sunt de o frumusețe și de o valoare artistică rară.

Privindu-le cu atențiune, nu ști ce să admiri mai mult: arta desăvârșită a pictorului, conștiinciositatea cu care a executat cele mai mici amănunte, sau interesul pe care l-au pus vechii preoți și credincioși în a avea icoane atât de frumoase, în fața cărora să se închine.

Mormântul protopopului Șuboni, lângă biserica din Jebel.

Restul iconostasului a fost pictat în anul 1932, de mult regretatul pictor și arheolog Prof. Dr. I. Miloia, cu competența și priceperea-i recunoscută.

Prima școală confesională în com. Jebel a fost cea, care a funcționat în casa donată de protopopul Martin Șuboni, bisericei în anul 1763, având un singur învățător care a fost și cantor al

bisericeii. În anul 1880 s'a înființat și o școală confesională pentru fete. Această școală de fete a funcționat în casa modestă, în care au locuit protopopii Emanoil Manoiloviciu și Melentie Dregheci, casă pe care parohia noastră a cumpărat-o dela avocatul din Jebel Vichentie Pap. Școala de fete s'a desființat în 1900, de odată cu pensionarea singurei învățătoare Sidonia Bărian căs. Goga, - originară din Lipova. - Motivul invocat pentru desființarea școlii a fost că: „edificiul era necorespunzător“.

Drept răspuns la înființarea școalelor de stat maghiare, - unde învățământul era gratuit, - credincioșii noștri au înființat în anul 1898 al doilea post de învățător în școala cumpărată dela fostul învățător Grigorie Rachici.

Cu câtă greutate și jertfă s'au susținut aceste școale, ar putea-o spune numai cei care au avut de luptat cu ele. La aceste greutăți s'au mai adăos momelile și ademenirile celor care ne-au pismuit totdeauna. Câte nopți nedormite nu au produs preoților taxele de cult?! Și totuși școalele confesionale au fost susținute de credincioși, cari plăteau învățătorilor drept salariu: porțiunea de grâu, porumb, pae, fân, sare, slănină etc. și o modestă sumă în bani.

De încheiere, pentru a arăta ce jertfe au adus pentru biserică și școala lor credincioșii noștri, voi reproduce următoarea întâmplare, auzită dela un venerabil preot bătrân, care a păstorit în comuna B.

În anul 1884, se prezintă la inspecția școlii confesionale din com. B., pretorul și medicul de plasă, - un evreu. Școala funcționa într'un edificiu vechi, mic, necorespunzător, neigienic, întunecos și acoperit cu paie. În sala de învățământ - fără pardiment, - trebuia să cobori câteva trepte. La inspecție a fost invitat să asiste și preotul. Sentința este ușor de ghicit și a fost următoarea: „În școala aceasta noi nu mai lăsăm să intre copiii, că-i periculos pentru sănătatea lor. Noi facem raport și vom închide școala DV.“ Și medicul a mai adăugat: „eu nu leg nici chine al meu în școala asta“.

Preotul a cerut un răgaz de doi ani, promițând că în acest timp parohienii - deși săraci, - vor zidi o școală nouă, tot confesională.

În cei doi ani ce au urmat, credincioșii comunei B. s'au pus pe treabă. Tot satul era un furnicar. Parohienii au transportat dela mari depărtări cu trăsurile întreg materialul și au ajutat cu brațele la zidirea școalei. Fiecare pereche a tăiat câte un jugher de grâu pentru plată la un mare proprietar. Plata muncii lor o încasa biserica, iar banii au fost folosiți la acoperirea cheltuelilor împreunate cu zidirea școalei.

Preotul și epitropul, umblau zilnic pe la credincioși, invitându-i să facă diferite munci pentru a termina școala la termen.

După doi ani, edificiul a fost terminat, sfințit și predat destinației, salvându-se ideia școalei confesionale. Azi în comuna B. fosta școală confesională este transformată în Casă Națională.

Fiecare comună bisericească au câte o pagină luminoasă din istoria trecutului ei, în care strălucesc: munca, abnegația, idealismul și jertfa înaintașilor. Numai împodobiți cu asemenea virtuți, vrednicii noștri înaintași, au condus corabia neamului nostru astfel, încât aceasta a plutit nevătămată în mijlocul furtunei, ne-a ținut trează conștiința națională și ne-a adus unitatea națională.

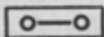
Biserica ortodoxă română este fericită, că prin largul spirit de înțelegere al credincioșilor săi, și-a dat totdeauna partea de contribuție pe altarul neamului.

Fiii cei buni ai bisericei, să întărească legăturile cu maica ocrotitoare, cu biserica!

Fiii cei răătăciți ai bisericei, să caute să refacă legătura cu biserica!

Numai în această formă ne vom sluji biserica, neamul și pe noi înșine.

Pr. Liviu Surlășiu.

NUMELE VECHI DE LOCALITĂȚI AU MARE PREȚ

„Un nume de localitate, sub forma autentică veche, prețuește mai mult decât un document, este, cum s'ar zice, o medalie sau o monedă din inscripția căreia ușor ai putea descifra timpul când s'a produs.” (Theodor Capidan: *Romanitatea Balcanică*, pag. 56).

Casa noastră

*Casa noastră=i o bătrână
prinsă'n bârne și țărână, -
cu sindrilă 'mpodobită,
știrbă'n streășină, cernită.*

*Curtea=i codru de buiezi, -
glasul, bocet de ciurezi...
O cătrință : vechea poartă,
a purtat=o și=o mai poartă...*

*Gardu'=i rupt: poale ciurate, -
parii, degete uscate.
Dudu'=alături, moș zbârcit,
stă cu=o creangă 'n gard proptit.*

*Gârbovit de ani, se frânge, -
lacrimi de ploaie plânge, -
c'au rămas ai nimănui,
el și casa, baba lui...*

* * *

*Fost=a fost și ea odată,
ca o fată, desmierdată,
cu șopori de flori încinsă, -
de feciori în hori cuprinsă...*

De sub loze, vițele
 î=împleteau cosițele –
 și de corni cu rândunele,
 strugurii=i legau mărgelile...

Fetele, pe la fereastră,
 i=au aprins mușcata 'n glastră –
 și cununi de sânziene,
 cu=aurori de rouă 'n gene.

Patru nuci cât o pădure,
 străjuiau să nu li=o fure,
 soarele n arșiță vara,
 luna 'n mreji de aur sara.

Iernile cu neaua fluturi –
 și cu nunțile în ciuturi,
 vestea i=o duceau în zări,
 căci belșugul în frigări,

șapte zile fumega...
 Vinu'n vedre, spumega –
 și se 'nvolbura în gurgui,
 jocul, para focului...

Moși cu oile 'n clăbăț,
 stând cu cuscarii la ospăt,
 împărțiau livezile,
 galbenii, cirezile...

*Zestre cine mi-o aveau, ~
cine 'n grindă mi-o strângeau?
Iorgovani, cât şura 'n spete ~
şi cu holdele în plete...*

*Neam de popi şi de haiduci,
scris pe cruce la răscruci, ~
cu nurori ca florile,
când le scoală zorile...*

*Primăvara 'n poala ei,
vesel cuib de nepoţei,
mieii toţi veneau la joacă ~
şi Floriile la toacă...*

* * *

*Anii însă, ca o turmă
fără drum şi fără urmă,
pas cu pas se strecurară, ~
şi cu morţii se culcară,*

*sus, sub coaste, 'ntr'o pădure,
toată pomi şi lemne sure...
Iar cei, oii câţi am rămas,
am plecat de mult de-acas...*

C. MIU=LERCA

Cine a făcut marea?

Apele mării, liniștite și albastre se încrețeau ușor în slaba adiere ce venea din larg, iar lângă țărm câțiva pescăruși, porniți pe joacă, se luau la întrecere șburând într-o parte și alta. Un stol de vrăbii și altul de mierle negre, se repezira de-avalma către hambarele din micul port, unde era strânsă toată munca trudnicilor dela Kolhoz.

Hrupkin, care abia trecuse de cincisprezece ani, se uită încă-odată spre hambarele din port, apoi, aducându-și parcă aminte că ar mai avea și altă treabă decât să stea pe malul mării, se ridică și voi să plece. Ii ieși însă înainte Fidof, care-i făcu semn să treacă după stiva de butoaie și de lăzi din apropiere. Hrupkin îl ascultă și trăgându-și șapca pe frunte, se pierdu printre scândurile și doagele al căror lemn mirosea a sărătură de pește.

— L-am chemat și pe el, spuse Fidof de cum veni lângă Hrupkin. Numai, vezi, să ai grijă să nu-i spui prea multe. E băiat bun Feodor ăsta, însă are o gură...

— N'ai nici o teamă, Fidof. Unde vine?

— Aici. În altă parte, unde? Ași fi vrut acasă. Însă de când cu biletul ăla dela tine ded Sidor a spus să nu ne mai prindă p'acolo, că ne rupe picioarele. Și, moșul e'n stare s'o facă.

Cei doi copii se priviră unul pe altul, apoi, ne mai având ce să-și spună, se tolăniră pe un petec de iarbă firavă, peste care stiva de lăzi arunca o umbră slabă.

Fidof era cu doi ani mai mic decât Hrupkin, adică de-o vârstă cu Feodor și cu Ichim, ceilalți colegi de clasă, însă era mai voinic ca toți. În schimb, Hrupkin, deși puținel la trup și gălbejit de atâtea boli câte îndurase mai în fiecare an, era nespus de isteț la minte și nu odată se luase la harță cu Smedlov, căruia îi spunea că habar n'are de cele scrise în cărți. Acesta fusese adus

profesor, deși până atunci hoinărise fără nici un rost prin Melitopol. Hrupkin aflate toate acestea și într-o zi l-a pus pe Smedlov într-o încurcătură din care n'a putut să mai iasă spre hazul tuturor copiilor. De atunci Hrupkin și-a câștigat dragostea nu numai a clasei lui, dar a întregii școli. Toți îl priveau cu prietenie și-l ascultau povestirile cu plăcere, fiindcă Hrupkin avea un dar minunat de a vorbi.

— Văd că Feodor cam întârzie...

— Nu, Hrupkin, eu l-am spus să vină când...

— Un lucru să știi băiete. La treabă totdeauna să fii grăbit.

Adică să nu aștepti să ți-o ia timpul înainte.

— Dacă vrei mă duc să-l chem...

— Lasă-l, doar n'o veni la noapte.

— Mă certî degeaba, Hrupkin. Iată-l că vine cu Ichim.

Când fură laolaltă, pe chipurile celor patru copii se întipări atâta seriozitate, încât părea că față în față se găsesc niște conspiratori, cari sunt la punct să ia cine știe ce hotărîre, dar numai vârsta lor înaintată îi mai oprește să nu se pripească.

— Până acum, începu Hrupkin, n'am stat de vorbă împreună. Ne-am înțeles numai din priviri, fiindcă ne vorbeau gândurile. Voi știți ce însemnează a-ți vorbi gândurile? Ce ai tu pe suflet i se spune celuiilalt fără știința ta. Astfel ajungi uneori să te înțelegi cu oamenii cu cari n'ai schimbat nici un singur cuvânt.

Voi ați rîs la școală de pățania lui Smedlov. Eu știam că așa habar nu are de geografie, ca și de altele și de aceea l-am întrebat dacă este adevărat că Niprul se varsă în Marea de Azov. L-ați văzut cum a rămas pe gânduri? E un prost. La Metitopol nu făcea decât pe spionul. Așa a ajuns din haimana ce era, să fie profesor la noi. Ce putem învăța dela el?

Ai dreptate, Hrupkin, încuviință Fidof.

— Vă legați că nu veți șopti nici un cuvânt, din cele ce vorbim aici?

Nici o vorbă.

— Chiar dacă v'ar tăia?

— Orice ne-ar face.

— Bine. Eu am să vă pun unele întrebări, la cari să-mi

răspundeți, așa cum vă taie capul. Ce mare e aceasta, care se întinde în fața noastră?

— Azovică.

— Bun. Dar orașul în care stăm?

— Berdiansk.

— Cine a făcut Berdianskul?

— Oamenii, răspunseră deodată și Fidof și Ichim.

— Dar marea, așa cum o vedem noi, întinsă și albastră, cine a făcut-o?

Cei trei copii rămaseră pe gânduri și nu putură să dea răspunsul.

— Vedeti că nu știți? Asta e din cauza profesorilor. Ei ar trebui să spună adevărul. Li s'a dat însă ordin să ne însoape cu minciuni. Hai, spuneți, cine a făcut marea?

— Nu știm, Hrupkin. Și să nu te superi pe noi.

— Nu e vina noastră. Dar nici eu nu vă spun acum. Trebuie să vă gândiți și voi, poate veți găsi în capul vostru ceva care să vă lămurească. Asta e prima lecție. Măine o să venim tot aici. Dar știți, pe rând, ca să nu fim băgați de seamă. Acum plecați. Voi pe aici, Fidof prin port. Eu mai rămân. Și nu uitați: cine a făcut marea?

Soarele, care dăduse în amurg, rumenise bolta și-l arunca o parte din flăcările de aur și peste oglinda mării care se poleise cu clocotiri de foc, până departe, în larg.

Hrupkin se ridică de lângă stiva de lăzi și butoaie și cobori deadreptul în oraș, nesfiindu-se să treacă prin fața casei lui Smedlov, care-i strigă din ușă:

— Taci ca mutul? O să-ți arăt eu ție, mucos obraznic ce ești.

Drept răspuns, Hrupkin îi trimise o strâmbătură și o rupse la fugă.

. . .

Fidof rămase fără mamă de mic, iar pe tată-său îl luaseră sovieticii și-l trimisese de câțiva ani la niște mine de cărbuni, de unde nu s'a mai învânat. Bătrânul Sidor își iubea nepotul ca pe ochii din cap și se străduia din răputeri ca să scoată din el un om cumsecade.

— Să nu mai umbli cu haimanaua aia de Hrupkin, ai auzit? Am aflat eu ce i-a făcut profesorului Smedlov.

— Dar, Smedlov nu-i profesor, deduska...

— Cum? Ce zici? —

— Smedlov e o secătură.

— Taci din gură, fire rea. Aaoleo, auleu, pe cine cresc... auzi... auzi!

Văicărelile bătrânului întărită și mai mult pe Fidof.

— Tu, nu știi deduska Sidor că Smedlov ne minte tot timpul. Nu ne învață nimic, Ne vorbește numai de kolhoz, de komsomol, spune că toți suntem *prăltetari* și că...

— Asta-i treaba lui...

— O fi, dar să ne lase în pace, dacă nu știe mai mult. Când l-a întrebat Hrupkin de-i adevărat că Niprul se varsă în Azov, Smedlov n'a fost în stare să răspundă. Știe numai să ne bată.

— Ascultă, Fidof. Eu sunt bătrân și nu vreau să-mi faci zile rele. Învață ce ți se spune și la vremea ta, vei putea învăța și singur ce-ți mai trebuie. O fi el Smedlov nepriceput, dar și haimanaua de...

— Vrei să zici de Hrupkin? N'ai dreptate deduska. El e un băiat foarte priceput și tare bun.

— O fi, dar să știi că prea multe parale nu-i face pielea. Un om priceput trebuie să înțeleagă lucrurile, nu să se pună contra lor. Uff, câte n'aș face și eu, dar...

— Tu ești bătrân.

— Bătrân... da, bătrân, Fidof și tocmai de asta să mă ascuți.

Băiatul privi lung spre Sidor apoi se uită la genunchii ce erau gata să-i iasă prin pantalonii rupți. Iși aduse aminte atunci că și Hrupkin era tot așa de zdrențuit și că nici unul din ceilalți copii nu era îmbrăcat mai ca lumea. O ușoară mâhnire umbri obrajii bronzăți ai lui Fidof, iar în ochi i se așternu o pânză ușoară de lacrimi, care ascunse ca o ceață totul din fața lui.

Nu auzi ce-i mai spuse bătrânul și cum afară începură să răsară primele stele, Fidof ieși în curte.

Înspre port, hărmălaia, care începuse odată cu inserarea, nu

se terminase încă. Erau pescarii cari veniseră din larg și deșertau bărcile pe cari le aduseseră pline de pește.

Fidof se gândi că toată munca acestora trece la kolhoz și că din ea nu profită cum se cuvine cei ce trudesec toată ziua. Băiatul era atât de amărit și de dus pe gânduri, încât abia auzi când îl strigă bătrânul Sidor.

— Hei, vin'odată. N'o să stăm până la ziua:

La masa, nespus de săracă, nici bătrânul nici băiatul nu scoaseră o vorbă. Își întâlniseră doar privirile de vreo două ori, se uitară lung unul la altul și continuară să imbuce din turta de mei și din ciorba de pește pe care o făcuse Sidor.

— Deduska, spuse Fidof când termină de mâncat, te-aș întreba ceva, dar să nu te necăjești iar.

— Spune, ce-i?

— Tu știi cine a făcut Berdianskul?

— Dar ce rost are asta? Cine să-l facă? Noi l-am făcut, oamenii.

— Și eu tot așa am zis, dar marea cine a făcut-o?

— Ce tot îți trece prin cap, copil nebun?

— Eu nu sunt nebun, deduska, însă vreau să știu. M'am tot gândit eu că poate or fi făcut-o oamenii, însă nu știu cum. Au scobit ei pământul și au umplut groapa cu apă? Dar de unde atâta apă?

Sidor a cărui față lumina slabă a lămpii o făcuse și mai palidă, își scotoci buzunarul dela flanelă din care scoase câteva fire de tutun pe cari le strivi în podul palmei. Apoi le așeză cu grijă în hârtia groasă de jurnal și după ce-și răsuci țigarea o aprinse și pufăi de câteva ori.

— Vezi, Fidof, daia zic că voi copiii să vă vedeți de ale voastre.

— Păi, ce am făcut ceva rău?

— Prea rău, nu; însă treci mai departe decât ai voie să știi.

— Dar cine mă poate opri?

Sidor sorbi adânc din țigare și, prefăcându-se că-l ineacă tusea încercă să ocolească răspunsul. Fidof nu-i dădu însă pace.

— Dacă nu vrei să-mi spui tu, tot am să afl eu.

— Fă ce vrei.

În vorbele bătrânului erau păreri de rău că nu putea sta de vorbă cum se cuvine cu nepotul lui. Ar fi voit să-i spună multe, să-i vorbească așa cum îl îndemna sufletul. Dar teama că sovieticii ar putea să afle totul și că pedepsele n'ar întârzia, făcură pe bătrân să ascundă adevărul creației dumnezeiești, pe care vroia să-l afle Fidof.

— Du-te de te culcă mai bine.

— Fac după cum zici; însă cineva tot are să-mi spună cine a făcut marea. Șpakoine noce, deduska Sidor!

Băiatul se urcă pe lavița de lângă fereastră unde se culcă așa îmbrăcat cum era. Sidor mai rămase câțva timp de veghe privind îndelung la copilul care adormise și pe al cărui chip înflorise un zâmbet plin de lumină.

— Boje, Boje, spuse bătrânul clătinând ușor din cap. Și ca și când i-ar fi fost teamă că l-ar vedea Fidof, se dădu după ușă, unde își făcu de trei ori semnul crucii.

Se culcă apoi jos lângă prag și nu putu adormi până târziu spre ziuă chinuit de gândul de ce nu i-a spus lui Fidof că „marea ca și toate cele ce vedem cu ochii le-a făcut Dumnezeu“.

— Am să-i spun mâine, orice s'ar întâmpla, șopti Sidor și adormi curând, liniștit parcă în tot sufletul de promisiunea ce-și făcuse că va mărturisi adevărul.

* * *

Smedlov începu să se teamă de el. Când fusese pus profesor crezuse că treaba asta e foarte ușoară, însă de când cu întâmplarea cu Hrupkin, de care aflase toată școala, ar fi voit să plece înapoi la Melitopol. Acolo nimeni nu-l mai întreba dacă Niprul se varsă în Marea de Azov sau nu, și nu mai era nevoit să-și scâlcieze mintea cu cărțile de care nu avea habar.

Nu putea pleca fără un motiv serios și atunci se făcu bolnav. Rămase în casă câteva zile până când i se incuviință să plece.

În locul lui veni Prascovia Nogonievna, o bătrână nespus de blajină. Ea mai fusese pe vremuri profesoară la Nagaisk, apoi la Melitopol și doar un an, doi, la Berdiansk. De atunci rămăsese la fiul-său Vania, trăindu-și bătrânețea dela o zi la alta într-o lungă monotonie, cu preocupări mici, ca mai toate bătrânele din Rusia.

Scoasă din această viață și adusă din nou între copiii sburdalnici, Paraschiva nu se simți prea bine, mai ales la început.

— Eu nu vreau să vă bat cum făcea Smedlov, spuse elevilor când veni în clasă pentru întâia dată. Să mă ascultați și să nu râdeți de bătrânețele mele. Poate nu am să stau mult cu voi, dar atât cât vom rămâne împreună vreau să ne avem bine.

— Și ai să ne înveți mai bine decât Smedlov, babuca Prascovia?

Intrebarea lui Hrupkin păru că stărnise interesul întregii clase. Toți elevii își îndreptară atenția către profesoara Nogonievna.

— Eu, răspunse aceasta, am să vă învăț după cum știu.

— Dacă ți-ai spune ceva ai să mă cerți, babușco?

— Eu nu vreau să cert pe nimeni, Hrupkin.

Băiatul simți în toată ființa o tărie necunoscută până atunci și începu să vorbească atât de limpede, încât Prascovia nu încercă să-l întrerupă.

— Am auzit vorbindu-se pe sub ascuns că peste puterile noastre este o putere și mai mare, care a făcut cele ce vedem și pe care le conduce după cum voiește. Această putere s'ar chema Dumnezeu și că locul clubului de lângă școală, în clădirea aceea mare, era înainte casa unde veneau oamenii să se roage. Am citit apoi în niște cărți, pe cari ded Sidor le ține pitite, că toată Rusia era plină de astfel de case cari se chemau biserici și că numai sovieticii le-au distrus. E adevărat aceasta, babușca Prascovia?

Bătrâna, ale cărei gânduri fugise departe, păru că nu auzise intrebarea lui Hrupkin. Neprimind nici un răspuns, băiatul se întinsecă la față și întorcându-se către Ichim și Fidof cari stăteau în banca din spatele lui, le spuse tare de auziră nu numai ei, ci și Prascovia Nogonievna:

— Și asta e la fel ca Smedlov.

— Ce-ai zis? întrebă bătrâna.

— Am spus că ești ca și Smedlov. Te temi să spui că este Dumnezeu.

— Hrupkin, eu v'am rugat să nu mă supărați. Eram cu gândul în altă parte adică mai bine zis fusesem furată de cele ce spuseși tu. Vă spun totul însă să nu se audă ce am vorbit aici.

— N'are să se audă, răspunse Hrupkin pentru întreaga clasă.

Puterea de care ai vorbit se cheamă Dumnezeu. El ne-a făcut pe noi și toate câte vedem...

— Și marea? întrebă Fidof.

— Și marea și munții, totul.

Fidof era nespus de fericit că mintea lui se eliberase de chinuitoarea întrebare pe care Hrupkin i-o spusese la locul de întâlnire de lângă stivele de țăzi și butoaie.

— Dumnezeu, reluă Prascovia, apără pe cei buni și pedepsește pe cei răi. El e nădejdea noastră și dacă...

— Dar Smedlov, de ce nu vorbea ca tine babușca?

— Fiindcă Smedlov nu a fost om bun. El s'a temut de oameni, iar eu nu mă tem. Acum la bătrânețe n'ăștept decât mântuirea care va veni numai dela Dumnezeu.

Ca și când și-ar fi încheiat tot ce avusese de spus, Prascovia își făcu semnul Crucii și dădu drumul copiilor să iasă în curte. În clasă nu rămăseseră decât Hrupkin, Fidof, Ichim și Feodor.

— Să nu scoatem o vorbă față de acei cari nu sunt în clasa noastră. Duceți-vă și voi în curte și spuneți la toți să tacă.

Indemnul lui Hrupkin fu ascultat. Curând se formară în curte mici grupulețe care discutau în șoapte cele aflate dela babușca Prascovia Nogonievna.

. . .

După două zile dela această întâmplare, Hrupkin aduse pe ascuns la școală, o icoană pe care o așeză în locul unui tablou ce reprezenta munca în kolhoz.

Bătrână cum era, Prascovia nu băgă de seamă și începu lecția tot așa de plictisită cum ar fi fost și dacă ar fi trebuit să repete pentru a mia oară cine știe ce lucru. Nici Hrupkin și nici ceilalți nu căutară să-i atragă luarea aminte, fiindcă așa hotărâseră: s'o lase pe bătrână în pace și să vadă ce au să zică atunci când va da cu ochii de icoană.

Din fundul clasei citea cu glas pițigăiat un copil tot așa de firav ca și Hrupkin, în timp ce Prascovia, învinsă de plictiseală, începu să moțăie. Bătrâna adormi curând sprijinindu-și capul de spătarul scaunului. Totuși copilul continua să citească în timp ce restul elevilor îl ascultau tăcuți. În clasă era o liniște desăvârșită,

în care nu se auzeau decât glasul copilului firav și sforăiturile profesoarei Nogonievna.

La un moment dat se deschise ușa și înăuntru intră un bărbat înalt cu ochelari și barbă tunsă mărunț. Era inspectorul Odanovici, care nu mai fusese pe aici de multă vreme. Băiatul din fundul clasei se opri din citit speriat oarecum de glasul răstit al celui ce venise în clasă:

— Hei babușco, dormi? Puți de somn și de lene. O să te trimit la spart piatră...

Prascovia sări în picioare și privi buimacă într-o parte și alta. Deodată fu sguduită de un tremur care-i cuprinsese tot trupul. Nu de teamă însă că fusese găsită astfel de către inspector, ci fiindcă bătrâna văzuse icoana agățată în perete.

În acest timp, Hrupkin, turba de mânie văzând cum și o parte din școlari se uită când la icoană, când la inspectorul Odanovici, când la el.

— Ce lecții ai făcut. Prascovia Nogonievna?

— Lecții? Dar de ce sbieri așa la mine?

Răspunsul Prascoviei plăcu lui Hrupkin, care abia aștepta să se repeadă în Odanovici.

— Sbier, fiindcă dormi aici...

— Și? Eu sunt bătrână. De ce nu m'ați lăsat acasă? Cu sila n'o să puteți face nimic.

— Așa? Bătrână, plină de lene, am să te...

— Să n'o superi pe babușca Prascovia, inspector Odanovici. E o femeie bună și știe mai multe decât haimanaua de Smedlov...

— Dar tu cine ești, jegosule?

— Jegos? Eu sunt Hrupkin și să nu te legi de mine...

— Am să te învăț eu minte...

— Nu mă tem. Nu mi-e frică decât de Dumnezeu. Icoana de colo ne apără...

Odanovici privi spre pereții ce i-l arătase Hrupkin și când dădu cu ochii de icoană se repezi spre el gata să-l strivească cu pumnii. Băiatul se feri însă și inspectorul lovi în gol. Se luă după el printre bănci dar, mai iute de picior, Hrupkin, isbuti să ajungă la ușă, după ce mai întâi luă și icoana din perete. Aci se opri pentru câteva clipe și țipă la Odanovici:

— Ești un câine! Are să te pedepsească Dumnezeu.

Inspectorul Odanovici, care se îngălbenise de atâta furie câtă clocotea în el, voi să se ia din nou la harță cu Prascovia. Aceasta îi întoarse spatele și plecă din clasă fără să-i răspundă măcar cu un cuvânt la grosolăniile lui.

Odanovici ridică mâna dreaptă în sus parcă ar fi voit să spună: „atenție, vorbesc eu”. În clasă se făcu o liniște de mormânt.

— Un nebun, Hrupkin, și o babă puturoasă, în care aveam încredere, v'au pus pe gânduri cu prostiile lor. Să nu-i credeți. Sunt oameni fără cap și își vor lua pedeapsa. Pe Negonievna o voi trimite la spart piatră, iar pe haimanaua de Hrupkin n'am să-l mai primesc în școală și am să-l leg la beciu. Voi dacă nu o să ascultați, o să pățiți ca el. Acum plecați acasă.

Triști și tăcuți copii ieșiră din clasă gândind fiecare la Hrupkin și la cele ce avea să i se întâmple.

— Măine eu nu mai viu la școală, spuse Fidof când ajunse la poartă.

— Nici eu, adaugă Ichim.

— Nici eu, repetă Fedeor.

— Nici eu... nici eu...

În stradă copii se făcură grup în jurul lui Fidof și hotărâră, fără a sta mult pe gânduri, ca nimeni să nu vină la școală, dacă Hrupkin nu va fi lăsat în pace.

Răsmelița începuse.

Cel care după amiază, veni primul la locul de întâlnire de lângă stiva de lăzi, a fost Fidof. Cu toate că acasă bătrânul Sidor l-a întrebat de ce este necăjit, băiatul n'a spus nimic din cele întâmplate la școală.

— Sunt supărat fiindcă oamenii sunt răi, atât a răspuns Fidof și a plecat lăsându-l pe bătrân plin de nedumerire.

Curând sosiră și ceilalți doi prieteni Ichim și Feodor. Tustrei se îngrijiră peste măsură văzând că Hrupkin nu vine.

— Să nu i se fi întâmplat ceva, spuse Ichim.

— Cum, adică, crezi că Odanovici ar putea să-i facă vreun rău?

— De, mai știi?

— Atunci să mergem să vedem care-i adevărul.

— Și unde să mergi?

— La el acasă.

— În zadar. N'o să-l găsim. Vedeți? Voi nu-l cunoașteți încă pe Hrupkin. Dacă întârzie apăi nu-i din vina lui.

De după stivă se auziră câțiva pași și mârâitul unui câine. Cei trei copii se priviră lung, apoi Fidof spuse:

— Dacă ne-o fi spionat cineva? O fi auzit oare totul?

Ichim se făcu galben de teamă, iar Feodor se lipi și mai mult de Fidof care continuă să asculte pașii care îndepărtau.

— Ia să stați aici și să nu vă mișcați din locul vostru. Mă duc eu să văd cine-i.

Fidof se trânti pe brânci și începu să se târască pe lângă stiva de lăzi, căutând să fie cât mai atent spre a nu putea fi prins.

Se înapoie curând și spuse celorlalți:

— A fost Nikita Kaminski. De el să n'avem teamă.

— Totuși, nu știți câte a făcut pescarul ăsta?

De pe partea opusă a stivei se ivi capul lui Hrupkin.

— Sst! Nu faceți gălăgie. Ați vorbit ceva? Știți că v'a urmărit Nikita?

— Nu, nimic.

— Mi se pare că Odanovici l-a trimis după noi.

Hrupkin se așeză și el pe iarbă lângă ceilalți. cărora începu să le vorbească mai multe în șoaptă:

— Am trecut dela școală, spuse Hrupkin și am văzut lipit pe ușă biletul prin care eu sunt dat afară din școală și pedepsit cu trimiterea la cărbuni. Tot azi după amiază au luat-o și pe babușca Praskovia. Poate că ei n'o să-i facă nimic. Voi să vă vedeți de treabă, fiindcă eu am să fug de aici. Unde? Nici eu nu știu, însă trebuie să plec.

— Nu te lăsăm Hrupkin? Cum să rămânem singuri? Te vom ține noi ascuns, numai să stai cu noi.

— E greu. Tot are să mă prindă. Și de ce să le fac gustul să spună că au fost ei mai tari decât mine? Astă seară le voi face una să mă țină minte.

— Dar, noi ne mai ducem la școală?

— De ce întrebi Fidof? V'am spus eu să nu vă duceți?

— Asta nu, însă așa am hotărit noi.

— Duceți-vă! Suntem numai noi patru aici și doar voi știți că eu voi pleca. Au să mă caute mult și bine, dar nu vor da peste mine. Acum, înainte de a ne despărți să țineți minte că peste noi e mai mare Dumnezeu. Și acesta are să mă apere.

Cei patru copii își simțiră ochii umezindu-se și se despărțiră cu greu.

Amurgul se topi pe indelete în umbrele înserării, cari deveni din ce în ce mai negre. Învăluit în întunericul nopții de cărbune. Berdianskul fusese prins de liniște și somn.

Deodată, dinspre hambarele kolhozului se ridicară limbi mari de flăcări, cari își purtau vâlvătaia într-o parte și alta. Lemnăria uscată de secetă ca și grânele strânse acolo, trosneau în noapte, răspândind nouri groși de fum.

La puțin timp după aceasta, când larma era de nedescris, alte limbi de foc țâșniră din acoperișul clubului.

Până la ziuă oamenii s'au luptat din răspuțeri ca să stăviească pârjolul ce amenința să rumege întregul Berdiansk.

A doua zi la școală, din clasa lui Hrupkin nu lipsea decât el și Fidof.

... ..
... ..

Pe țărmul mării, în apropiere de Mariopol s'au întâlnit într-o după amiază de toamnă doi copii sdrențăroși cari păreau că se cunosc. Erau slăbiți de mizerie și foame.

— Hrupkin, tu ești, Hrupkin?

— Fidof, tu aici?

— Așa a fost să fie.

— De ce ai plecat de acolo?

— În noaptea aceea știam că tu aprinseseși hambarele și am dat și eu foc la club. Apoi... apoi... am plecat...

— Fidof...

— Hrupkin...

În amurgul spălăcit și rece, murmurul mării isbutise să acopere suspinele celor doi copii în sufletele cărora, după cum mi-a spus deduska Sidor, — care mi-a povestit cele de mai sus, — se arătase atât de frumoasă floarea credinței.

(Din „Timpul Familiei” Nr. 145 din 1942).

RADU ARGES

1. Biserica ortodoxă română din Tolpa, jud. Severin, zidită la 1874, - renovată de curând.
2. Instantaneu dela sfințirea bisericii renovate din Topla. - 30 August 1942.

Întâlnirea cu mama

Desăvârșirea Domnului durere,
 În rostul lumii singura deplină,
 Izvor de întunec și lumină.
 Ce gând setos, ce vis flămând te cere?

Altarul cerului înalt, iubire,
 În rostul lumii singura podoabă,
 Ce inimă se vrea să-ți fie roabă
 Căutându-te în larg de nesfârșire?

Voi sunteți mama, ochii ei de rouă
 Și gura ei, mireasmă de poveste,
 Eterne precum vorbele aceste,
 Și mugur nou pentru viață nouă...

V'am cunoscut când mă jucam cu munții
 În nestemata mea copilărie;
 Mi-ați impletit cununi de poezie
 Să-mi sângereze frăgezimea frunții.

Vă 'mbrățișez cu preadorite mâni
 Și vă sărut cu atâta înfrigurare...
 Voi sunteți sfânta mea cuminecare
 În satul mic cu case din bătrâni...

Întâlnirea cu copiii

Pe drumurile sărbătorilor
 M'am întâlnit cu graiul florilor,
 În poiana bucuriilor
 M'am întâlnit cu zâmbetul copiilor.
 În ochii lor îngerii se joacă
 Și-mi văd copilăria mea săracă
 Cu primul sbor din cuibul ei spre vis
 Într-o poveste ce nu s'a mai scris.

IMN

Am luat cuvintele din răsăritul soarelui,
 Din melodia cântecului, marelui,
 Din tremurul de frunze și de stele,
 Din basmele copilăriei mele.
 Le-am auzit vorbindu-mi în izvoare,
 În liniște de munți pe fiecare,
 Le-am găsit incrustate pe câtrînță
 Cu troparele de o ființă,
 Le-am cunoscut în descântec și în mit,
 În mugurul a primăvară încolțit,
 Mi-au zâmbit în floare și în rod,
 În curcubeul peste țarini pod,
 Mi s'au imbiat în legănări de horă,
 În măreții de-apus și auroră,
 Le-am aflat împărățind în stâni
 Păcurărițele cuvinte din bătrâni,
 În clopoțelele bătând în dungă,
 În felul cum se îngrădește o strungă,
 Le-am auzit cu doine 'mpodobite
 Și le iubesc cum n'au mai fost iubite.
 Sunt jarul din cădelniță și sunt tămâie,
 Lumină din altar vor să-mi rămâie
 Precum cuvântul Domnului de pur,
 Sunt trăsnetul furtunii și azur,
 Sunt ingerii lui Dumnezeu
 Și lauda ta, Banatul meu.

GRIGORE BUGARIN

(din ciclul „Lauda Banatului”)

„Și ne mântuește de cel rău“

Rugăciunea cea mai înțeleaptă, cea mai frumoasă și mai potrivită cu dorințele sufletelor noastre, „Rugăciunea Domnească“ „Tatăl nostru“ se încheie cu cuvintele „și ne mântuește de cel rău“.

Această rugă către Tatăl cel ceresc nu este înțeleasă de multe ori din partea creștinilor așa cum trebuie, nedându-și ei seama cum îi pândește în tot locul și în toate clipele „cel rău“.

Diavolul, căzut din rai pentru sumeția lui fără măsură, s'a încumetat să ispitească cu momelile lui chiar pe Fiul lui Dumnezeu, pe Domnul nostru Iisus Hristos.

Iată ce ne spune sf. Scriptură despre această ispitire spre luare aminte:

„Atunci Iisus a fost dus de Duhul în pustie, ca să fie ispitit de diavolul“.

Acolo a postit 40 de zile și 40 de nopți și la urmă a flămânzit.

Ispititorul s'a apropiat atunci de El și i-a zis: „Dacă ești Fiul lui Dumnezeu, poruncește ca pietrele acestea să se facă în pâini“. Drept răspuns Iisus i-a zis: scris este „omul nu trăiește numai cu pâine, ci cu orice cuvânt care iese din gura lui Dumnezeu“.

Atunci diavolul l-a dus în sfânta cetate și l-a pus pe strașina templului. Și i-a zis: Dacă ești Fiul lui Dumnezeu aruncă-te jos căci scris este: „El va porunci îngerilor săi să vegheze asupra Ta și ei te vor lua pe mâini ca nu cumva să Te lovești cu piciorul de vre-o piatră“. Deasemenea este scris, a zis Iisus: să nu ispitești pe Domnul Dumnezeuul tău.

Diavolul L-a dus apoi pe un munte foarte înalt, i-a arătat toate împărățiile lumii și strălucirea lor și i-a zis:

„toate aceste lucruri ți le voi da ție, dacă te vei arunca cu fața la pământ și te vei închina mie. Pleacă satano, i-a răspuns Iisus, că scris este: Domnului Dumnezeuului tău să te închini și numai lui să-i slujești. Atunci diavolul l-a lăsat și deodată au venit la Iisus niște îngeri și au început să-l slujească“. (Mat., IV. 1—12).

Dar, dacă pe însuși Fiul lui Dumnezeu, pe Domnul nostru Iisus Hristos, a cutezat deavolul să-l ispitească cu cât mai vârtos va îndrăzni să ne ispitească pe noi oamenii, cu multe slăbiciuni și înclinări rele.

Poporul nostru, clipele în cari se apropie de noi diavolul cu vorbe dulci, cu momeli și încurajări la săvârșirea de fapte rele le numește „ceas rău“.

Și Doamne Dumnezeule, dacă nu ar fi acest „ceas rău“ câte rele nu s'ar mai întâmpla în lumea aceasta. Fiecar om ar fi asigurat că de munca și de osteneala lui nu s'ar mai apropia nimeni să le fure. Nimeni nu ar mai fi ocărit și batjocorit, nimeni nu ar mai fi lovit și omorât, chiar nimeni, dar nimeni nu ar mai suferi, în lumea aceasta, nici o pagubă trupească sau sufletească.

Dacă am fi cu toții tari în clipele de ispitire din partea diavolului în ceasul rău, temnițele grele s'ar goli, spitalele nu ar mai cuprinde între zidurile lor atâția oameni chinuiți de suferințe amare. Și între oameni s'ar sălășlui pacea și buna înțelegere.

Un cucernic preot ca să dea învățătură bună copiilor incredințați lui spre creștere bună și să-i ferească de rău în viața aceasta, s'a rugat de directorul unei închisori să-i permită ca el și copiii să cerceteze în celulele lor pe cei mai mari răufăcători, jefuitori și ucigași. Aceste nenorocite victime ale diavolului cu lacrimi în ochi s'au mărturisit în fața copiilor, că dacă ar fi fost tari în clipele când au făcut prima faptă rea și s'ar fi gândit, și s'ar fi rugat lui Dumnezeu, nu ar fi ajuns să zacă în lanțurile rușinoase pe cari le purtau.

Copilașii s'au îngrozit la vederea acestor robi și au luat cu toții hotărârea fermă în sufletul lor de a nu se lăsa

pradă răului nici într'un chip. Dacă toți răufăcătorii mari și mici ar respinge din clipa cea dintâi șoaptele diavolului, lumea ar fi mai fericită, pașnică și mulțumită.

Diavolul și în zilele noastre se ține de obiceiul lui aducător de moarte a trupului și a sufletului și îmboldește pe oameni să facă rău.

Unuia îi făgăduiește, dacă-l ascultă, nume mare, altuia îi pune în vedere mari bogății, dacă-l ascultă și pe toți îi înșală și îi duce la pierzare, fiindcă Dumnezeu nu lasă ca el să-și aducă la îndeplinire planurile lui.

Este adevărat, că diavolul cu slugile lui poate clădi cetăți mari, dar Dumnezeu le năruie. Diavolul poate să dea oamenilor care-l ascultă bogății mari, dar Dumnezeu le ia. Diavolul poate da putere mare celor amăgiți de el, dar Dumnezeu topește această putere și o face de nimic.

Lui Irod cel crâncen care a omorât pruncii din Vifleem, căutând să-l omoare pe Hristos, nu i-a folosit nimic mărirea și puterea, fiindcă l-au mâncat viermii de viu.

Napoleon care a spus că Dumnezeu stăpânește în ceruri, iar el pe pământ a ajuns rob păzit de soldați la tot pasul. Istoria omenirii este plină cu exemple vii, cari ne arată că puterea nemiloasă, nedreptatea, viclenia și pofta de mărire toate s'au prăbușit în morminte.

De aceea de câte ori rostim rugăciunea: „Tatăl nostru” și ajungem la cuvintele „și ne mântuește de cel rău” să ne gândim la ispitele pe cari ni le pune prin cursa sa diavolul, ca să ne piardă.

Dimineța când ne sculăm să ne rugăm lui Dumnezeu cu toată inima să ne ferească de cel rău și seara să-i mulțumim că ne-a ferit de ispitele lui rele.

Cine simte în toate zilele în inima lui înțelesul cuvintelor „și ne mântuește de cel rău”, va fi fericit, fiindcă nici o momeală a diavolului nu va prinde rădăcini în sufletul lui, ci, din contră, gândul îndreptat către Tatăl cel Cereștilor va duce pe o cale bună și fericitoare.

Dr. ȘTEFAN CIOROIANU
Protopop, Iconom Stavrofor.

Nicușor și ochelarii

Dragostea de școală

Nicușor era un băiat ca de vre-o șase anișori. Adesea se așeza pe lângă mama-mare a sa și o ruga să-i povestească ceva frumos. Și mama-mare începea să-i povestească fel-de-fel de istorioare. Intr'o zi ea îi povesti niște întâmplări foarte frumoase, care s'au petrecut într'o țară mult depărtată. Acolo în țara aceea nu se putea duce oricine, căci e nevoie de un drum lung-lung cu trenul și cu vapoarele, peste mări și țări. Acolo oamenii au pielea neagră și se folosesc de animale mari de tot. Unele din aceste animale au cocoase în spinare și se numesc cămile, iar altele au colți lungi ca niște pârgii. Aceștia se numesc elefanți.

Nicușor ascultă cu multă mirare, apoi o întrebă:

— „Mamă-mare ai fost tu în țara aceea?”

— „Nu, băiatul mamei, răspunse bătrâna. E prea departe până acolo!”

— „Atunci de unde știi tu ce se află și tot ce se întâmplă într'o țară așa depărtată? întrebă Nicușor.

— „Toate acestea eu le-am citit în cărți, puișorule!”

În adevăr, Nicușor văzuse de multe ori pe mama-mare a sa uitându-se prin diferite cărți, pe care le ținea în dulap. Deacea, de îndată ce a rămas singur, s'a dus la dulap și a scos cărțile afară. A început să răsfoiască prin ele. Privea lung pe fiecare pagină. În zadar căuta o istorioară frumoasă. Nicăieri nu găsea, Înaintea ochilor, el nu vedea decât *alb* și *negru*, dela începutul și până la sfârșitul fiecărei cărți. Peste tot acelaș lucru. Nu înțelegea nimic. Aceasta fiindcă el se aștepta să vadă în cărți, povestea tot așa cum o spui din gură : cu poze, cu oameni, cu animale și cu toate întâmplările, așa cum sunt acolo în fața locului.

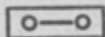
„Ah ! își zise Nicușor. Știu pentruce nu deslușesc nimic : n'am pus ochelarii, așa cum și-i pune mama-mare!“.

Luă deci ochelarii, îi puse pe nas și începu să întoarcă iarăși foile. Degeaba. Acelaș lucru, ca și înainte : hârtie albă ca varul, presărată cu niște semne negre, toate la fel, în toate cărțile. În acest timp, iată că intră în casă mama sa. Aflând pentruce se frământă atât Nicușor și pentruce și-a pus ochelarii, îi zise :

„Nu te mai chinui în zadar, băiatul mamei ! Mama-mare are nevoie de ochelari, fiindcă ochi ei sunt bolnavi. Ai tăi sunt sănătoși. Dar nu sunt ochii de vină. Cauza este alta : *Tu nu ști carte !* Du-te la școală ! Invață să scrii și să citești și apoi vei înțelege ce spun cărțile și vei citi cu ușurință, și cele mai frumoase istorioare.

Pr. D. G. NEAGU.

(Din „Comoara de povestiri morale“).

„Trebuie să înțelegi lucrurile totdeauna cu un sfert de ceas înaintea celorlalți, iată secretul succesului“. (Riccardo Gualino).

O metodă învechită

Învățătorii bolșevici în felul lor de a asculta dispozițiile staliniste dela Moscova, de a îndepărta credința lui Dumnezeu din lume, se străduiau cu felurite metode laudate de revistele ateie (contrare lui Dumnezeu și Bisericii sale).

Printre aceste metode, era una cu care se laudau bolșevicii, că au obținut un strălucit succes.

Se închideau copiii într'o odaie sau într'un beciu unde erau puși să se roage lui Dumnezeu să le dea de mâncare.

Erău ținuti câte o zi, două în starea aceasta disperată, pentruca apoi învățătorul bolșevic să apară cu zâmbetul diabolic, spunându-le:

— Ei vedeți, copii, că Dumnezeuul vostru nu vă dă de mâncare. Ia rugați-vă tovarășului Stalin și să vedeți cum are să vă aducă hrană din belșug.

În satul Pueni din jud. Dorohoiu, cotropit de hoarele bolșevice, învățătorul evreu, a prins pe câțiva copii făcându-și instinctiv semnul crucii, la eșirea din clasă.

Prin minte învățătorului, i-a fulgerat o idee: a sosit momentul ca să folosească metoda cunoscută, de a arăta atotputernicia lui Stalin.

— Dece-ați făcut cruce, de ce vă rugați lui Dumnezeu?

— Fiindcă Dumnezeu ne dă vieță, hrană, îngânără copiii plini de spaimă și revoltă.

— Așa!? făcu evreul zâmbind satanic. Ia veniți încoace să vă închid în beciu cu lacătul și să vedem dacă Dumnezeuul vostru, are să vă aducă hrană sau nu.

Iși întrerupse firul gândirii, lăsând ca după 20 de ore să-și continue lecția ateie, arătând bunătatea lui Stalin.

— Domnule, făcu un copil mai îndrăzneț, dacă te-am închide noi pe d-ta în beciu cu lacătul și am lua cheile la noi, să vedem Stalin are să ți aducă de mâncare?

În ochii învățătorului se aprinseră flăcări de mânie. Lecția pregătită cu atâta așteptare, metodă și trudă se prăbușise.

De mânie îi fugări acasă, trimițându-le amenințări, că va forma cu ei un convoiu pentru Siberia.

Scriind acest fapt autentic, mă gândesc la cuvintele lui Iisus: „Au niciodată n'ați citit că din gura copiilor și a celor ce sug întocmi-vei laudă?“ Matei 21.16.

Preot Visarion Pulu.

(Din „Moldova Creștină“ An. I, Nr. 8).

O întâmplare adevărată

În Duminica Floriilor catolice (6 Aprilie) din anul Domnului 1941, începe războiul Germaniei în contra Jugoslaviei. Sute de avioane germane trec, încă din zorii zilei, spre Jugoslavia, întunecând văzduhul și producând un zgomot infernal, și alte sute de mașini trec în convoaie ce par a nu mai avea sfârșit pe șoseaua dela Timișoara către Jugoslavia. În câteva zile Jugoslavia este sdrobită. Germanii ocupă Banatul numit „jugoslav” și Sârbia veche. Bulgarii ocupă Macedonia numită „sârbească”; Italia ocupă Dalmatia și Slovenia. La 10 Aprilie se formează un nou stat croat. La 11 Aprilie, Ungaria (cu toate că încheiase la 12 Decembrie 1940 un pact de „amiciție eternă” cu Jugoslavia, ocupă Bacica. La 13 Aprilie (Duminica Paștilor catolice și a Floriilor ortodoxe), Belgradul cade în mâna Germanilor, iar la 17 Aprilie, întreaga armată jugoslavă capitulează.

În timpul acestor mari frământări și prefaceri, pe șoseaua națională dintre comuna Voiteg și Deta, se petrece o scenă interesantă.

Era Miercuri înainte de Paștile românești, la 16 Aprilie 1941. Zi de târg săptămânal la Deta. Cetățeanul Savu și soția sa Iconia din Voiteg, cumpără de pe piața din Deta mai multe coșuri cu ouă, articol de importanță capitală, mai ales în preajma sărbătorii sfintelor Paști, și le încarcă într-o căruță trasă de un cal, scăpat dela comisiile de rechiziție. Apoi, ca oamenii de ispravă, au pornit încetisor, cum se merge la drum când ai încărcătură de ouă, pe șoseaua ce duce dela Deta la Timișoara.

Pela mijlocul drumului dintre Deta și Voiteg, se întâlnesc cu un convoiu nesfârșit de camioane germane, cari

grăbiau spre Jugoslavia. Soldatul dela primul camion claxonează nervos, dând de știre netrebnicului vehicol încărcat cu ouă să ferească din drum. Savu încearcă să cârmească spre dreapta. Dar Iconia, în gândul ei, își vede toată agoniseala primejduită a se face „căigană“ în șanțul de lângă drum, și pune repede mâna pe frâu, oprește teleaga și așteaptă. Neamțul, observând manevra Iconiei, oprește și el camionul și tot convoiul de camioane germane stă pe loc. Claxonarea devine tot mai furioasă.

Atunci Iconia, femeie înaltă și robustă, lasă hățurile în mâna lui Savu, iar ea pune mâna pe zbiciu și sare jos din trăsură, se repede la soldatul din primul camion, care clacsona fără încetare, și scuturând spre el codiriștea zbiciului, îi strigă :

„Sai rui, că ce ie...”

Atâta știa și ea nemțește, și știa că aceste cuvinte fermecate au efect imediat.

În adevăr, neamțul încetează claxonarea; privește uimit la amazoana mândră din fața lui, care îi vorbește așa de energic într'un graiu pe jumătate cunoscut și lui, și mai auzind pomenit și pe „dracu“, are senzația că o valchirie s'a coborât din Valhala; privește apoi cu ochi lacomi la încărcătura din teleagă și înțelege marea catastrofă ce se putea produce. Zâmbește, și cârmește el la dreapta și după el tot convoiul de automobile.

Iar Iconia, conștie că a aranjat bine chestiunea, se întoarce cu demnitate la căruță, trece zbiciul în mâna stângă, și cu dreapta apucă dârlogii calului, merge drept înainte prin mijlocul drumului și strigă :

— „Mână, Savule!”

Și trece mândră, ca o Cosinzeană din povești, pe lângă șirul lung de camioane, cari îi feresc din cale, fără să-i învrednicească măcar de o privire pe soldații cari privesc spre stânga ca și când i-ar da onorul.

Pr. P. BIZEREA

Preotul ortodox în Războiul Reîntregirii

Spre a putea înțelege gigantismul celor ce se jertfesc pe altarului marelui crez românesc, este nevoie să ai conștiința deplină a valorii eterne a neamului.

Numai flăcările acestei conștiințe în permanentele destinului nostru, creiază puterea de înțelegere a datoriilor fiecăruia față de imperativele devenirilor noastre istorice.

Confruntarea vieții noastre individuale cu drumul în veșnicie a Neamului, dă tărie granitică puterii noastre de luptă, spiritului nostru de jertfă, iubirii noastre de patrie.

Când un popor găsește în sine forțele unei încrederi nesdruncinate și-și afirmă eroic conștiința misiunii sale, strădania lui oglindește strălucirea unei superioare concepții de viață, care brăzdează drumuri de lumină spre mereu, noi și nesigure biruințe.

Subordonarea întregii existențe a unui neam, voinței și puterii lui Dumnezeu, este semnul cert al înălțării lui pe culmile culmilor de mări și de slavă.

În sufletul poporului român ard candelile curate ale ortodoxiei. Credința Bisericii Răsăritene a fost măduva istoriei noastre, izvorul tuturor forțelor creatoare, stâlpul de lumină la începutul istoriei noastre.

Iar candelile credinței ortodoxe — singura credință a Neamului — au fost aprinse pe altarul sufletului românesc, de zelul profetic și apostolic al preotului ortodox.

Preotul ortodox stă în inima Neamului dintru începutul istoriei noastre.

Preotul ortodox a dat Neamului echilibrul lăuntric, care i-a sporit optimismul, înviorându-i puterile de a înfrunta voinicește teribilele încrâncenări ale veacului.

Preotul ortodox a creiat respirația eroică a Neamului, stimulându-i credința în dreptatea ce va să vină și făcându-i pe toți îndrăzneți, dar calmi înfruntători ai destinului.

Preotul ortodox a amplificat puterile de viață ale Neamului, asigurându-i robustețea morală care a zdrobit toate piedicile ce i-au stat în calea mersului ascendent al devenirii.

Preotul ortodox — înțelegând necesitatea morală a oamenilor de a găsi exemple vii care să-i îmbărbăteze, să le aprindă curajul înfruntărilor și să le sporească puterea de luptă și de jertfă, — a fost permanent exemplu de abnegație și de jertfelnicie, stând în fruntea Neamului la locurile cele mai expuse ale isbeliștilor vrăjmașe.

Preotul ortodox a făcut neamului educația religiei pământului, îndrumându-l să-și iubească glia străbună cum iubește pe Dumnezeu și să se jertfească pentru ea cum s'ar jertfi mărturisind pe Hristos.

Preotul ortodox a învățat Neamul ceea ce suntem noi: o certitudine istorică și rasială deschizându-i ochii spre imaginea de apoteoză a devenirilor noastre naționale.

Preotul ortodox — într-o vreme când gândul cuprinderii tuturor Românilor în îmbrățișarea acelorași granițe era socotit o cutezanță — a învățat cu sârg Nația: *La marginile neamului, hotarele țării.*

Preotul ortodox a condus iluminat Neamul prin besna istoriei spre a realiza minunea pe care istoricii o numesc „Miracolul românesc“.

Preotul ortodox a fost steaua polară a destinelor noastre istorice.

În războiul sfânt al Refîntregirii prezența dinamică a preotului ortodox se face simțită ca o condiție a victoriei românești.

Fii ai „poporului lui Dumnezeu-Ajută“, soldații noștri reclamă — ca pe un înalt imperativ moral — prezența permanentă a preotului în mijlocul lor. Pe vreme de odihnă sau în vijelia luptei, în ploaia gloanțelor vrăjmașe sau în infernul obuzelor ucigașe, bravi Neamului îl vor pe *părintele* între ei. O rugăciune în desnădejde, mângâiere în durere.

o încurajare în ezitare, — preotul dinamizează moralul soldaților, stimulează elanul lor luptător și înalță pe culmi voința eroică a biruinței.

Putem învinge, trebuie să învingem, vom învinge! Aceasta este Evanghelia pe care preotul neamului o propovăduiește pe front ostașilor, cu fiecare rugăciune, cu fiecare îndemn.

Imi stăruie în minte, ca o lumină de cer, mărturisirea unui brav colonel de vânători, al cărui regiment a fost încărcat cu decorații pentru cele mai mărețe acte de eroism militar, mărturisire care rezumă impresionant contribuția preotului ortodox în războiul Reîntregirii.

Victoriile regimentului le datorez în măsură absolută binecuvântatei prezențe a preotului ortodox în mijlocul soldaților mei. Fără sfinția sa aș fi pierdut cele mai însemnate bătălii. În iureșul luptei, sau sub ploaia bombardamentului vrăjmaș, exemplul de eroism al preotului — prin prezența în locurile cele mai expuse — a condiționat moralul trupei, care a determinat biruințele.

Iată și fapte — a continuat colonelul. Eram de două zile și două nopți bombardați ucigător de bolșevici. Nimeni nu se putea mișca din tranșee. Moralul trupei se măcina în mlaștina desnădejdiei. Infernul care ne înconjura sub grindina de obuze, era de nedescris. Soldați și ofițeri, înnebuniți de groază, își pierduseră mințile. Momentul era dramatic. Desnădăjduit m'am adresat preotului: Părinte, ajută-ne! Preotul senin ca o biruință, ieși pe marginea celei mai înalte și mai expuse tranșee, și ingenunchind — în văzul tuturor soldaților — rosti o rugăciune. Și când termină, se înfăptui o minune: bombardamentul încetă.

Moralul trupei se înalță, într-o clipă, pe culmi de entuziasm. Și cu cei mai hotărâți soldați porni un fulgerător atac împotriva dușmanului, câștigând cea mai strălucită victorie a regimentului.

O altă faptă: un pluton pleca în recunoaștere. Înaintând prudent prin coline, se văzu într'un moment dat izolat de restul armatei noastre, printr'un diabolic bombarda-

ment de baraj inamic. Atacați din față de infanteria dușmană, copleșitor de numeroasă, soldații noștri se apărau vitejește, cu toate armele de cari dispuneau. Munițiile lor însă erau puține. Și odată cu terminarea acestora, sfârșitul lor era sigur. Eu — continuă colonelul — urmăream cu părintele de pe o colină lupta bravilor mei, fără a le putea veni într'ajutor cu nimic. Focurile lor se rărea. Numai o minune îi mai putea salva. Și minunea se înfăptui. Căci părintele luând în brațe o ladă cu muniții porni — urmat de alți câțiva soldați hotărâți încărcăți cu aceeași grabă rece pentru bolșevici, prin ploaia obuzelor vrăjmașe spre soldații noștri, care apărându-se trăgeau ultimele focuri. Dușmanul, bănuind calitatea poverii pe care o ducea soldaților noștri sutana neagră și bravii cari îl însoțiau, când au ajuns în bătaia mitralierelor au deschis asupra lor un foc nimicitor. Părintele însă și oamenii săi au ajuns neatinși la ostașii noștri. Cu munițiile aduse băeții au rezistat până la încetarea bombardamentului de baraj, când s'au putut retrage în mijlocul camarazilor lor cari îi așteptau cu dragoste.

Și o convertire: Un căpitan, care cu orice prilej se mărturisea ateu, făcu o experiență care îl transfigură, aducându-l entusiast pe calea credinței străbune.

O carte de rugăciuni pe care părintele i-o dăruie — cum de altfel o dăruise fiecărui soldat — căpitanul o puse disprețuitor în fundul căștii de metal, care îl jena în creștetul capului. Într'o bătălie, un glonte păgân îi străpunse casca, ricoșă pe tâmplă în sus și se opri în cartea de rugăciuni, înfășurându-se în foile acesteia. Impresionat profund de această întâmplare, căpitanul mărturisi tuturor credința sa în Dumnezeu, demonstrând că fără cartea de rugăciuni, glonte, ajuns în fundul căștii ar fi ricoșat înapoi, pătrunzându-i în creștetul capului.

Incheind, colonelul a adăugat: „Când se vor scrie — la sfârșitul conflagrației — toate FAPTELE preoților ortodocși de pe front, se va înțelege contribuția neprețuită

a părinților spirituali ai neamului la Răsboiul REINTREGIRII și al apărării ființei noastre naționale“.

Așteptăm cu încredere seninul păcii, după bucuria victoriei. Atunci, în îmbrățișarea tuturor fraților, între aceleași fruntarii, nădăduim să ne întâlnim cu toții în sânul aceleiași sfinte Biserici a Neamului, ștergând din istoria noastră urmele accidentului dela 1700. Vom fi atunci toți Români într-o singură biserică, iar Biserica Ortodoxă, Biserica Neamului — Biserica strămoșească,

D. VEȘTEMEANU

(Din „SLOVA ORTODOXĂ“, Anul IV, Nr. 68).

DOMNUL FRIDERIK SCHIERU DESPRE ROMÂNI, la anul 1857

„Românii nu pot fi decât recunoscători naturii pentru chipul cum i-a făcut: păr lung negru, ochii mari, vioi și blânzi, sprâncene imbinate, trăsături subțiri ale feței, pieptul bine proporționat, umeri frumoși, iată caracteristicile acestui neam de oameni, la care trebuie adăugate o distincțiune naturală și o grație netăgăduită — acea frumusețe, cum spun ei înșiși, și care este apanajul întregii rase italice“. Și ne este descris „mersul mândru al țărancelor dela munte purtând pe cap vase de formă etruscă și care ar putea fi luate drept statui antice“, portul țăranilor „cu căciula pe care o poartă Dacii de pe columna lui Traian și de pe arcul lui Constantin“. (Un drumet danez în Principate, pag. 2).

* * *

„Impresiunea plăcută pe care ți-o lasă Românii sporește încă, atunci când îi auzi vorbindu-se în graiul lor, care este cel mai dulce și melodic din toate limbile romanice. Dacă se vorbește italienește unui țăran român, el ascultă cu luare aminte, căci sunetele nu i se par nouă, deși nu a auzit până atunci niciodată această limbă. Este suficient să auzi pe vreun român spunând cum te cheamă sau bună seara, noapte bună, sănătate, spre a-ți da seama că ai în fața ta o ramură a neamului italic“. (idem p. 3—4).

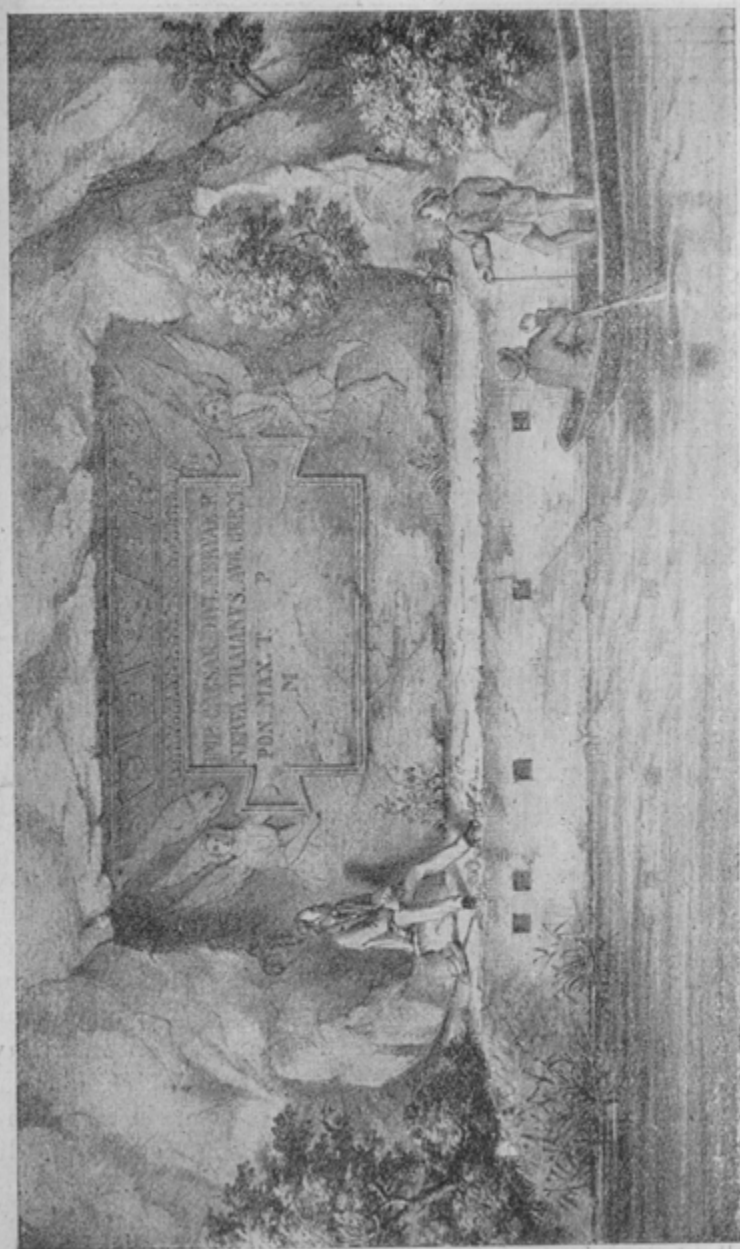

Tabla lui Traian pe malul Dunării bănățene.

Inimă de mamă

— poveste din Banat —

A fost odată în lumea mare o pereche de oameni săraci adecă bărbatul cu muerea și aveau trei copii micuți, o căsuță slabă și o capră.

Altă după suflet nu mai aveau. Vorba cântecului.

*Rădăcina socului,
În vatra focului.*

Lucrau ziua la alții, și câștigau atâta ca să poată trăi de pe o zi pe alta, dar altă avere nu-și puteau agonisi.

Și se întâmplă de muri tata chiar când copilul cel mai mare avea zece anișori, și rămasă biata mamă năcăjită și amărâtă ca să-și crească singură copilașii. Și sărmana mamă ca să nu moară de foame ea și copilașii săi, lucra ziua năimită la bogații din sat, iar noaptea torcia, scărmana lână, pene de găscă ori cârpiea la saci, și așa cu chiu cu vai, se ținea și ea de lume.

Când ajunseră copiii de vremea însuratului, pe doi copii îi dete gineri în sat la niște oameni, iar pe cel mic îl însură în casă, aducându-și o noră ca să-i fie de ajutor.

Dar la o lună după ce veni nora în casă, copilul îi zise: „Mamă! D-ta nu ne-ai câștigat nimic, nu avem pământ ca să muncim, nu avem o casă ca lumea, nu avem vite, nu avem nimic.

Eu îți zic cu buna. Dute la frate-meu cel mai mare să te țină, că el e mai bogat decât mine, că eu îți spun drept nu te mai pot ținea!

Și plânse biata mamă că o alungă dela casă chiar copilul la care ținea ea mai mult și-i zise: „Ioane dragă! ce

avere să vă fiu putut câștiga? vezi că abia v'am crescut să mă alungi din casă acum la bătrânețe, când nu mai pot lucra. Nu te temi de Dumnezeu că te-o bate, vezi-l Doamne și-i răsplătește după cum face!

— Nu-mi vorbi multe mamo, ia-ți castrafusele și cară-te.

Și plecă biata mamă cu inima zdrobită, plângând și blăstămându-și feciorul; și se duse ată la fratele mezin și-i zise:

— Pavele dragă! iată vin la tine că m'a isgonit Ion frate-tău din casă. A zis să vin la tine că ești mai bogat ca el, să mă țină, și să îngrijești de mine, că nu-i dator numai el să mă țină.

— Și zise Pavel: Mamă dragă! eu iar nu te pot ținea. Ion e însurat în casă, el e dator să te țină, el nu e ginere ca mine, în casa mea n'ai loc, casa mea e mică și nu închepem.

— Dute la Petru, că are casă mai largă decât toți, e numai el cu muerea poate să te țină bine, mai bine ca noiăștealaltți.

— Și iar începu biata mamă a plânge cu lacrimi amăre și a se váita dar inima lui Pavel era de piatră și lacrămile fierbinți ale mamei nu o putură muia. Plecă blăstămându-l și pe el ca pe Ion și nu știa ce să mai facă era năcăjită din cale afară și snspinele o înecau.

Plecă cu pași tremurători la copilul cel mai mare, la Petru, dar și acesta nu vru să știe de ea, o alungă dela casa lui ca pe o străină și nu-i dete nici măcar o coajă de mălai.

Și umblă biata mamă rătăcind mai la unul ămai la altul, spunându-și năcazul, iar în Dumineca viitoare merse la biserică, aprinse o lumină de ciară, sărută toate icoanele

și în genunchi își blăstămă copiii cum numai ea știa. Și își zicea sărmana mamă: — „Eu putui crește trei copii cu lucrul mâinilor mele, cu destulă trudă și năcaz, că îmi trăgiam dela gură și le dam lor, iar ei acum când nu-i mai pot ajuta, nu vreau să știe de mine. Vezi-i Doamne și le răsplătește cum fac!

Și nu află mama la nime nici o milă, nici o mângâiere și nu știa ce să mai facă, de năcăjită. Ii veni în gând să se omoare singură, dar se temea de păcat, și cu acest plan merse la un lac mare din hotarul lor numit „lacul verde“ ca să se înec.

Se așeză pe țărnișă și începu a plânge cu mâinile la ochi. Când luă mâinile de pe ochi văzu pe lac înaintea sa un cocostârc care-i zise cu glas de om: „Maico! maico! ce ești așa năcăjită și plângi cu suspinuri amare? Vezi cât e lumea de frumoasă și plină de flori, și D-tale îți pare așa de niagră. Veselește-te și nu fii întristată!

— Cum să nu fiu năcăjită puișorule, când nu mai am loc în lume — zise oftând mama — trei copii ai mei pe cari cu mult năcaz i-am crescut, de i-am făcut oameni mari, i-am așezat la casele lor, și ei acum mă alungă ca pe un câine turbat, și nu vreau să știe de mine acum când îs bătrână și slabă și nu mai pot lucra. Cum n'oi plânge și nu mă voi tângui. Ba am venit aici la lac cu gândul să mă înec, să nu mai fiu pe lume; și plângea mama de-i sîrea cămașa pe ea.

Atunci cocostârcul îi zise:

— Să nu faci maico lucrul acesta, că-i mare păcat; viața e un mare dar dela Dumnezeu. El ni-a dăruit viața! El are dreptul să ne-o și ia. Mângâie-te, și nu te mai tângui; iată eu mi-s trimis de Dumnezeu să-ți vin într'ajutor. În toată ziua vino la tufa aceasta că vei găsi un ou de aur. Vinde-l și cu banii primiți ajută-te și ajută și pe alții.

Și zicând acestea cocostârcul pieri, se făcu nevăzut, iar mama rămase cu inima încălzită, mai ales când privi la tufă și văzu într'un cuib oul strălucind de-ți lua vederile. Puse oul în sân și căzând în genunchi mulțumi lui Dumnezeu

pentru mare darul său și plecă în sat la o soră a ei unde ședea dupăce o alungaseră copiii.

Mâne-zi merse la oraș la un argintar, vindu oul cu o sută de mii de lei și și cumpără de pe bani lucruri de cari avea trebuință.

Își închirie în sat o casă și se mută acolo cu soră-sa, care iarăși era săracă și avea o casă mică și slabă.

În ceialaltă zi iar merse la lac și în cuibul din tufă iar află un ou de aur.

Așa urmă ea multe zile de-arândul și vânzând ouăle de aur strânse atâția bani de nu mai știu de ei. Își cumpără o casă mare și pământ, o vacă cu vițel, o scroafă cu purcei, și își aduse o fată săracă care să îi facă ce-i trebuia.

Și se mirau copiii ei de unde are mama lor atâta putere de bani de își cumpără casă, pământ, vite și bucate.

Și într-o zi merseră toți copiii la ea și o întrebară: Mamă! te-am știut săracă, și acum vedem că ai ajuns la atâta putere de bani. Cine ți i-a dat? spune-ne și nouă.

— Nu vreau să știu de voi — zise mama — cum n'ați vrut să știți nici voi de mine. Acuma când ați auzit că am bani, v-ați lipi de mine; acuma sunt mama voastră, dar mai înainte nu m-ați cunoscut. Dumnezeu să vă plătească, că el e mare și tare.

Copiii înghițeau noduri seci, le era rușine, și se înroșiră până după urechi; se rugară de mama lor să-i erte, și să-i primească iarăși în dragostea ei de mamă.

Atunci mama le zise: Bine copii! nu ascund de voi taina, vă spun: M'am dus la lacul verde dupăce m'ați alungat voi, cu gândul ca să mă înec, — am stat la țăr-mure și am plâns.

Atunci a venit la mine un cocostârc mi-a dat un ou de aur, căci i-a fost milă de bătrânețele mele nu ca vouă, am vândut oul, și de acolo am bani. De atunci în toată ziua am luat câte un ou de aur, duceți-vă și voi, strigați cocostârcul că poate vă va da și vouă un ou.

Mâne-zi se duseră copiii la lac, cocostârcul era pe apă și-și căuta hrana.

Când îl văzură copiii se bucurară mult și-l rugară să le dea și lor un ou de aur. Cocostârcul îi chemă să vină la el în mijlocul lacului. Copiii se dezbrăcară și se băgară în lac, că nu era apa așa afundă, că era numai până la piept. Atunci cocostârcul cu ciocul lui lung, cât clipești din ochi, la copilul cel mare îi scoase amândoi ochii, la cel mijlociu îi rupse nasul, iar celui mic îi rupse scoica urechilor și ră-

maseră toți trei de mirul lumii.

Cocostârcul pieri, iar ei eșiră din lac, se îmbrăcară și porniră spre casă.

Oamenii cari îi vedeau se cruceau de pacostea ce i-a ajuns și își ziceau: Blăstămul lui Dumnezeu pe capul lor. că și-au bătut joc de măicuța care i-a făcut și i-a crescut.

Încercară copiii cu doftori să se facă ca mai înainte, dar în zadar. Își cheltuiră toată averea, dar leac nu mai avură și rămaseră tot așa schilozi de mirarea lumii.

La trei luni după cele petrecute fi veni mamei milă după copiii ei, uită toate relele câte fi făcuseră, și mergând la lac rugă cocostârcul ca să pună la loc ochii, urechile și nasul copiilor.

Cocostârcul fi zise: Maico! Maico! mare lucru ceri, dar numai așa pot să te ascult, dacă vei căra cu gura ta apă din lac la rădăcina rugului uscat ce se află de-a dreapta crucii din vârful Tâlvii. Când va înfrunzi rugul,

atunci să iai trei frunze din el și se atingi ochii, nasul și urechile copiilor, atunci se vor vindeca, altcum nu. Deci deacă voești să te pui la acest chin mare, bine, de unde nu, copii nu se vor vindeca în veci.

Și iar plânse mult biata mamă, și'i părea rău că s-a blăstămat copii și se hotărî — inima de mamă — să se su-

până la acest chin mare, numai să-și vadă copii iar întregi ca mai 'nainte, să nu fie de râsul lumii.

Și de mânezi începând mama, cu gura plină de apă din lac a sui pe coasta dealului, și ajungând sus, o vărsa la rădăcina rugului uscat, că doară doară va înfrunzi.

Dealul era înalt și pietros, și picioarele bieteii mame se făcură toate sânge, dar ea suia mereu în toată dimineața și seara cu gura plină de apă și nu se lăsa învinsă.

Așa urmă ea o lună de zile.

La trei săptămâni i se păru că pe trunchiul rugului se iviră niște umflături. Ceialaltă zi se iviră, muguri. Mugurii zi cu zi se făceau tot mai mari, tot mai mari până ce se schimbă în frunze. Rugul înverzise. Bucuria bieteii mame care se făcuse, ogar de slabă de atâta chin.

Când frunzele ajunseră de mărimea unui bănuți de doi lei, luă trei frunze, le udă cu mir sfințit dela biserică și atinse cu ele ochii, nasul și urechile copiilor, și o minune! copiii își căpătară unul vederea, altul nasul și al treilea urechile, de fură ca și mai 'nainte.

Atunci copiii de bucurie se puseră în genunchi, sărutară pe mama lor și o rugară de ertare, căci cunoșteau că pedeapsa lui Dumnezeu a căzut asupra lor, dar care cu iubirea fierbinte a mamei s'a șters și s'a prefăcut în dar și binecuvântare.

Apoi mama lor împărți frățește averea ei, banii îi dăruia la biserici sărace, la oameni lipsiți, la văduve neputincioase și la copii orfani.

În scurtă vreme după aceasta muri și ea, și fu petrecută până la mormânt, plânsă și jeliță de tot satul.

Copii! cinstiți pe părinții voștri și-i ajutați la neputințele lor, ca să nu vă ajungă și pe voi blăstămul cel greu al lor.

GEORGE CĂTANĂ

CÂTEVA CUVINTE PREROMANE DE ORIGINE TRACO-ILIRE, ÎN LIMBA ROMÂNĂ: lună, ceafă, grumaz, moș, brâu, căciulă, bască, căpușe, fluier, mânz, țarc, țap, șut, urdă, zară, brad, bunget, copaciu, carpen, mărar, mazăre, mugure, sâmbure, baci, stăpân, bolnav, barză, viezure, năpârcă, groapă, măgură, mal, părâu, mare, cusur, mă bucur, gata, abur, ghimpe, gresie, jumătate. (Romani-tatea balcanică de Theodor Capidan p. 35—37).

* * *

„O bună parte din vocabularul limbei noastre, căruia i se atribue origine slavă, aparține patrimoniului dispărut al limbii geto-dacice, care era și ea o limbă iranică, ca și cea slavă. Drept dovadă în sprijinul acestei păreri ne poate servi numele râului Cerna, care derivă din dacicul Triesna și n'are nimic a face cu slavonescul Cerna, care înseamnă Neagră”. (Autohtonii Daco-Romanilor în spațiul Carpato-Dunărean de Ion I. Nistor, pag. 2).

Indreptar bisericesc pe anul 1943

Ianuarie

1. *Vineri. Tăierea împrejur a Domnului nostru Iisus Hristos. Sfântul Părinte Vasile cel Mare († 379). Anul nou.* — Utrenia, după Minei, cu polieleu, Pripeala (*Mărimu-te sfîințite părinte și ierarhe Vasile...*) și psalmul ales (*Auziți aceștea toate neamurile*) dela un ierarh. (Octoihul bogat de G. Cătană, la pag. 29—31 are greșit pripeala și psalmul ales dela un cuvios. Tot greșit arată și Antologhionul de C. Vladu, la pag. 346: pripeala praznicului, dar pune corect psalmul ales dela un ierarh). Evanghelia ierarhului, dela Ioan (10, 9—16) Zis-a Domnul: eu sunt ușa... Catavasi: *Fundul adâncului* (dela 1—14 Ianuarie) la peasna 9 pripelele din Minei (a praznicului și a sfântului). — Liturghia marelui Vasile, cu fericirile din Minei (peasna 6 a canonului sfântului). La vohod, troparele: „Celece șezi pe scaun” și „In tot pământul a ieșit vestirea ta”; Mărire, Și acum, condac gl. 3: „Domnul tuturor tăiere împrejur rabdă”. Apostol (Coloseni 2, 8—12): Fraților, căutați să nu vă amăgească. Evanghelia dela Luca (2, 20—21. 40—52): In vremea aceea s’au întors păstorii. Irmos: de tine se bucură. Priceasna: Lăudați. După rugăciunea amvonului, tropar gl. 4: Mulțumitori fiind” și rugăciunea pentru P. S. S. D. *Episcop Vasile* și pentru *M. S. Regele* (vezi Cartea de Te Deum, 1922, pag. 50—52), apoi: Fie numele Domnului. Otpustul praznicului. (Deslegare de post).

3. *Duminică înainte de Botezul Domnului*, glas 7, voscreasna 10. Slujba învierii și a înalteprăznuirii Botezului. Apostolul și Evanghelia Duminicii de Botez.

5. *Marți. Ajunul Botezului Domnului.* (Post) În bisericile catedrale, se citesc ceasurile împărătești din Minei, apoi vecernia praznicului, la care se face vohod cu Evanghelia și se citesc 3 parimii: 1.) Dela Facere (1, 1): La început a făcut Dumnezeu cerul și pământul; 2.) Dela a 4 carte a împăraților (5, 9—14): Venit-a Neeman (a 6-a din Minei); 3.) Dela a 4-a carte a împăraților (2, 19—22): Zis-au oamenii cetății Ierihonului (a 12-a din Minei). Ectenia mică cu vosglasul: „Că sfânt“. Sfinte Dumnezeule. Apostolul și Evanghelia ajunului. Ectenia: Să zicem toți... și celelalte ale liturghiei marelui Vasile. După rugăciunea amvonului, sfințirea cea mare a apei (la mijlocul bisericii).

În bisericile parohiale se face numai sfințirea cea mare a apei, dimineața, după care preoții merg cu crucea la casele creștinilor și le stropesc cu apă sfințită. Iar seara se cântă vecernia praznicului.

6. *Miercuri. Botezul Domnului nostru Iisus Hristos.* (Deslegare de post). Litia și utrenia praznicului. Evanghelia utreniei dela Marcu (1, 9—11): În vremea aceea, venit-a Iisus din Nazaretul Galileii. — Liturghia Sfântului Ioan, cu antifoanele praznicului. *Căfi în Hristos* (în loc de sfinte Dumnezeule). Apostol (Tit. 2, 11—14. 3, 4—7): Fiule Tite, arătatu-s'a darul. Evanghelia dela Matei (3, 13—17): În vremea aceea, a venit Iisus din Galileia la Iordan. Irmosul și priceasna praznicului (dela 6—14 Ianuarie). După rugăciunea amvonului sfințirea cea mare a apei (la râu sau la izvor).

7. *Joi. Soborul Sfântului Ioan Botezătorul.* Uthrenia fără polieleu și fără Evanghelie. La peasna 9-a a catavasiilor, pripelele (a praznicului și a sfântului) din Minei. La liturghie, fericirile sfântului (peasna 6). La vohod, troparul praznicului și al sfântului; Mărire, Și acum, condacul praznicului (Arătatu-te ai astăzi). Apostol (Fapte 19, 1—8): În zilele acelea, fost-a când era Apolos în Corint. Evanghelia dela Ioan (1, 29—34): În vremea aceea, vede Ioan pe Isus.

10. *Duminică după Botezul Domnului,* glas 8, vos. 11. Slujba învierii și a praznicului. Apostolul și Evanghelia Duminicii după Botez.

17. *Dumineca leproșilor* (a 29-a după Rusalii), glas 1, vos. 1- C. Păr. Antonie cel mare. Slujba învierii și a sfântului dela Minei. Catavasiș. *Pământul cel roditor* (până la 9 Februarie).

24. *Dumineca orbului* (a 31-a după Rusalii), glas 2, vos. 2. *Unirea Țărilor Române* (1859). Slujba învierii. Apostolul și Evanghelia Duminecii a 31-a după Rusalii. După otpustul liturghiei, rugăciune de mulțumire (doxologie) la mijlocul bisericii.

30. *Sâmbătă. Sfinții Trei Ierarhi: Vasile cel mare, Grigorie Cuvântătorul de Dumnezeu și Ioan Gură de aur*. La utrenie, Evanghelia dela Ioan (10, 9—16): Zis-a Domnul: eu sunt ușa. Catavasii: *Pământul cel roditor*; după peasna 8, pripelele sfinților. Liturghia sfântului Ioan, cu fericirile sfinților (peasna 6 dela canonul al 3-lea). Apostol (Evrei 13, 7—16): Fraților aduceți-vă aminte de mai marii voștri (vezi la 3 Septemvrie). Evanghelia dela Matei (5, 14—19): zis-a Domnul... voi sunteți lumina lumii (vezi la 25 Nov.).

31. *Dumineca lui Zahau* (a 32-a după Rusalii) glas 3, vos. 3. Sfinții mucenici Chir și Ioan. Slujba învierii și a sfinților Apostoli și Evanghelia Duminecii a 32-a după Rusalii.

Februarie

2. *Marți Întâmpinarea Domnului nostru Iisus Hristos*. La utrenie, Evanghelia dela Luca (2, 25—32): În vremea aceea, era un om în Ierusalim. La liturghie antifoanele praznicului (după Tipicul grecesc al Patriarhiei din Constantinopol, 1888; vezi și tipicul Sfântului Sinod, ediția de București 1918, pag. 163 și ediția de Cernica 1925, pag. 123). Antifonul I: Pentru rugăciunile Născătoarei... Antifonul II: *Mântuește-ne pe noi, Fiul lui Dumnezeu, celace în brațele lui Simeon te-ai finut*... Antifonul III: *Bucură-te ceea ce ești cu dar dăruită* (troparul praznicului). La vohod, stihul gl. 2: *Cunoscută a făcut Domnul mântuirea sa, înaintea popoarelor, a descoperit dreptatea sa*. Condac: *Celce ai sfințit pân cecele Fecioarei*... „Sfinte Dumnezeule“. Apostol (Evrei 7,

7-17): Fraților, fără de nici o împotrivire cel mai mic se binecuvintează de cel mai mare. Evanghelia dela Luca (2, 22-40): În vremea aceea, adus-au părinții pe Iisus pruncul. Irmosul praznicului (până la 9 Februarie). Priceasna: Lăudați. Otpustul praznicului.

7. *Duminica hananiencii* (a 17-a după Rusalii) glas 4, voscreasna 4. Slujba învierii și a praznicului. Apostolul și Evanghelia Duminicii a 17-a după Rusalii.

14. *Duminica vameșului și a fariseului*, glas 5, voscreasna 5. (Începutul Triodului). Slujba învierii (gl. 5) și a Triodului. După Evanghelia utreniei, „Învierea lui Hristos“, psalmul 50; Mărire, gl. 8: „Ușile pocăinței“ și celelalte (până în Duminica 5-a din post). Catavasi: *Deschide-voi gura mea*.

21. *Duminica tiului risipitor*, glas 6, voscreasna 6. Slujba învierii și a Triodului. La utrenie, după sedelne se cântă „La râul Vavilonului“, apoi „B ne ești cuvântat, Doamne“ cu „Soborul îngeresc“ și celelalte. Catavasiile Triodului gl. 2: *Cântarea lui Moisi*.

27. *Sâmbăta morților*. Slujba Octoiului și a Triodului. Catavasiile Triodului, gl. 8: Cântare să înălțăm popoare. La Liturghie, fericirile morților (piasna 6 din Triod). Apostolul morților (1 Tesaloniceni 4, 13-17): Fraților, nu voesc să nu știți voi pentru ceice au adormit. Evanghelia morților dela Ioan (5, 24-30): Zis-a Domnul... celce ascultă cuvintele mele. După otpust, parastas pentru morți cu ectenia: *Încă ne rugăm pentru odihna sufletelor celor din veac adormiți întru buna credință: a strămoșilor, moșilor, părinților și maicilor, fraților și surorilor, fiilor și fiicelor, și a tuturor celor dintru o rudenie și dintru o semănție cu noi, cari mai înainte au adormit întru nădejdea învierii și a vieții veșnice, și a robilor lui Dumnezeu cari acum se pomenesc...*

28. *Duminica lăsatului de carne*, glas 7, voscreasna 7. Slujba învierii și a Triodului. La râul Vavilonului. Catavasiile Triodului, gl. 6: *Ajutor și acoperitor*.

Martie

7. *Dumineca lăsatului de brânză, glas 8, voscreasna 8.* Slujba învierii și a Triodului. *La râul Vavilonului.* Catavasiile triodului, gl. 6: *Ca pe uscat umblând Israil.* La liturghie, se pregătesc agnețe pentru 2 liturghii ale celor înainte sfințite.

Observare. — În zilele de peste săptămână ale postului mare, dimineața se citește utrenia și ceasul 1; iar la ora 11, se citește ceasurile, 3, 6, 9 și vecernia, cu metanii. Miercuri și Vineri, după ceasul 9, se face liturghie celor înainte sfințite. Sâmbăta se face liturghie sfântului Ioan. În Duminicile 1—5, se face liturghia marelui Vasile. (Un bun ajutor pentru slujbele de peste săptămână ale postului mare este: *Manualul de Tipic*, de *Constantin Vladu*. Să se observe încă, că s'a strecurat câte o greșală la pag. 78, 86 și 95, cu privire la săptămâna a 4-a din post și a patimilor, care se va corecta în înțelesul, că în aceste săptămâni se citește numai condacul din Triod, în loc de toate cele 3 tropare obișnuite ale ceasului. Tot așa la pag. 63, să se corecteze că „Crucii tale“, se cântă de 3 ori, în loc de toate cele 4 stihuri ale ceasului 1).

14. *Dumineca 1-a din post, a ortodoxiei, glas 1, voscreasna 9.* *Inchinarea cinstitelor icoane și pomenirea sfinților proroci.* Slujba învierii și a Triodului. Catavasiile Triodului, gl. 4: *Adâncul Mării-roșii.* Liturghia marelui Vasile (se pregătesc agnețe pentru 2 liturghii ale celor înainte sfințite).

21. *Dumineca 2-a din post, glas 2, voscreasna 10.* *Cuviosul Părinte Grigorie Palama, arhiepiscopul Tesalonicului.* Slujba învierii și a Triodului. Liturghia marelui Vasile.

24. *Miercuri a 3-a din post. Înainte prăznuirea Bunei-vestiri.* După citirea ceasului 9, se face otpust; iar liturghia celor înainte sfințite nu se face, după rânduiala dată de patriarhul Constantinopolei Constantin I (1830—1834), cuprinsă și în *Tipicul grecesc al Patriarhiei Constantinopolitane* dela anul 1888, care a modificat tipicul dela sfârșitul Triodului (vezi și tipicul sfântului Sinod, ediția de Bucu-

rești 1918, pag. 187—188 și 205, și ediția de Cernica 1925, pag. 140 și 153); ci la ora 4 după amiază se cântă vecernia praznicului din Minei (iar din Triod nimica). La „Doamne strigat-am“, stihirile praznicului. Vohod, „Lumină lină. Prochimenul zilei gl. 5: Dumnezeu, întru numele tău, mântuește-mă. Parimiile (3) din Minei. Stihovna praznicului. După „Acum slobozește“ și „Tatăl nostru“, troparul praznicului și otpust.

25. *Joia a 3-a din post. Bunavestire a preasfintei Născătoarei de Dumnezeu.* (Deslegare la pește). Dimineata se cântă litia praznicului, ecteniile litiei. Troparul praznicului, de 3 ori; rugăciunea binecuvântării pâinilor; Fie numele Domnului (de 3 ori); Bogații au săracit (odată); apoi: Mărire sfintei, cei 6 psalmi, și toată utrenia praznicului (neschimbată). Evanghelia dela Luca 1, 39-49, 56: În vremea aceea, sculându-se Maria. Catavasii: *Deschide-voi gura mea* (la peasna 4, 6, 8 și 9, se cântă cele prescrise pentru 25 Martie, la Minei). Svetilna și laudele praznicului. Doxologia (gl. 2), troparul praznicului, ecteniile și otpust. Liturgia sfântului Ioan, cu antifoanele praznicului (după tipicul Patriarhiei constantinopolitane 1888 și al Sf. Sinod, București 1918 și Cernica 1925). Antifonul I: Pentru rugăciunile Născătoarei... Antifonul II: *Mântuește-ne pe noi, Fiul lui Dumnezeu, celce te-ai întrupat pentru noi...* Antifonul III: Troparul praznicului (în loc de fericiri), La vohod, stihul gl. 2: *Binevestiți din zi în zi mântuirea Dumnezeului nostru.* Condac: Apărătoarei Doamne. „Sfinte Dumnezeule“. Apostol (Evrei 2, 11-18): Fraților, celce sfințește. Evanghelia dela Luca (1, 24-38): În zilele acelea, Elisaveta... Irmosul praznicului. Priceasna: Ochiul inimii mele. (Se pregătește agnețul pentru liturgia celor înainte sfințiți de Vineri, 26 Martie).

La 4 după amiază, vecernia praznicului: „Doamne strigat-am“, stihira praznicului, gl. 6: Sfatul cel mainainte de veci (vezi la vecernia mare a Bunevestirii), și stihira arhanghelului, gl. 1: „Gavril cel mai mare“ (vezi la 26 Martie); Mărire și acum, gl. 6: „Trimis a fost din cer

Gavril". Vohod, Lumină lină. Prochimentul zilei, gl. 6; Ajutorul meu dela Domnul. Ecteniile și celelalte. Stihovna praznicului, de vecernia mică (25 Martie), gl. 8. Mai marele puterilor celor de sus; Mărire, Și acum, gl. 4: În luna a șasea trimis a fost. După „Tatăl nostru“, troparul praznicului, și otpust. Și aceasta se încheie praznicul Bunevestiri.

28. *Duminica a 3-a din post, a crucii*, gl. 3, voscreasna 11. Slujba învierii și a Triodului. Catavasiile Triodului, gl. 1; *Dumnezeescul Moisi* La sfârșitul doxologiei, se scoate crucea, cum arată Triodul. Liturghia marelui Vasile, cu pregătirea agnelor pentru 2 liturghii ale celor înainte sfințite. *Crucii tale* (în loc de Sfinte Dumnezeule). După otpustul liturghiei, se face sfințirea mică a apei. (Crucea se lasă pe tetrapod până Vineri în 2 Aprilie, după citirea celor surilor).

Aprilie

4 *Dumineca a 4-a din post*, glas 4 voscreasna 1. *Cuviosul Părinte Ion Scărarul*. Slujba învierii și a Triodului. Catavasi: *Deschide-voiu gura mea*. Liturghia marelui Vasile (se pregătesc agnețe pentru 2 liturghii ale celor înainte sfințite).

7. *Miercuri a 5-a din post*. Liturghia celor înaintesfințite, după Triod. — Seara: Denie (canonul sfântului Andrei Criteanul se cântă, cum arată Manualul de Tipic de C. Vladu, pag. 144—165).

9. *Vineri a 5-a din post*. Liturghia celor înaintesfințite, — după Triod. — Seara: Denie (Acatistul Maicii Domnului — vezi și Manual de Tipic de C. Vladu, pag. 166—196).

11. *Dumineca a 5-a din post*, glas 5, voscreasna 2 *Cuvioasa maică Maria Egipteana*. Slujba învierii și a Triodului. Catavasi: *Deschide-voiu gura mea*. Liturghia marelui Vasile (se pregătesc agnețe pentru 2 liturghii ale celor înainte sfințite).

18. *Dumineca Florilor*. Toată slujba praznicului din Triod sau din Manualul de Tipic, de C. Vladu, pag. 197—246). La liturghia sfântului Ioan se pregătesc agnețe pentru 3

liturghii ale celor înaintesfințite — Seara: (utrenia din Lunia patimilor cu Evanghelie).

Observare. În săptămâna patimilor: Luni, Marți și Miercuri, se face liturghia celor înaintesfințite; iar seara: Denie (utrenia de mânezi). — Dela Dumineca Floriilor până la a Tomii, nu se fac parastase, nici pomeniri pentru morți.

22. *Joia patimilor.* Liturghia marelui Vasile, la care se pregătește agnețul ce se sfărâmă și se usucă în Marțea Paștilor, pentru împărtășirea bolnavilor peste an, și vecernia. — Seara: Denie, cu cetirea celor 12 Evanghelii ale patimilor (vezi: Manual Tipic de C. Vladu, pag. 247—281.)

23. *Vineria patimilor.* La ora 9 se citesc ceasurile împărătești, după Triod. Liturghie nu se face. La ora 3 după amiază, vecernia și scoaterea epitafului (vezi Manual de Tipic de C. Vladu, pag. 283—304). Seara: Prohodul Domnului și plângerile (vezi Manual de Tipic de C. Vladu, pag. 305—354). *Observare:* Slujba stântului Gheorghe din Vineria patimilor, se mută și se cântă în Lunia Paștilor.

24. *Sâmbăta Patimilor.* Liturghia marelui Vasile, cu vecernia. La „Doamne strigat-am“, 2 stihuri ale învierii gl. 1: Rugăciunile noastre... Inconjurați, popoarelor... Mărire, Și acum. a Născătoarei, gl. 1: Pe ceeace este mărirea a toată lumea. Vohod, Lumină lină. Prochimen nu se zice, ci îndată 3 parimii: 1. Ieșire (12, 1—11): Grăit-a Domnul către Moise și Aron (a 3-a din Triod); 2. Iisus Navi (5, 10—15): Tăbărât-au fiii lui Israil la Golgata (a 5-a din Triod); 3. Isaia (61, 10—62, 5): Să se bucure sufletul meu (a 9-a din Triod). Ectenia mică, cu vos.: Că sfânt ești. „Câți în Hristos“ (în loc de Sfinte Dumnezeule). Apostolul (Romani 3, 6—11). Fraților, câți în Hristos ne-am botezat. Aliluia, nu se cântă, ci stihul gl. 7: *Scoală-te, Dumnezeule, judecă pă-mântul* (de 3 ori), Evanghelia dela Matei (28, 1—20): În seara Sâmbetei, care lumina spre ziua cea dintâi. Heruvic, gl. 5: Să tacă tot trupul. Irmos: De tine se bucură. Pri-ceasna: Scultu-s'a ca din somn Domnul.

25. *Duminica Paștilor.* Desdediminiață, procesiunea învierii, după obiceiul locului, și utrenia Paștilor. — La litur-

ghie, antifoanele Paștilor: „*Cânt în Hristos*“ (în loc de Sfinte Dumnezeule) se cântă toată săptămâna luminată, Apostolul Evanghelia (citită în stihuri), irmosul și priceasna Paștilor. Dela cu „*Cu frica lui Dumnezeu*“ până la sfârșit, în locul cântărilor obișnuite, se cântă: „*Hristos a înviat*“.

La vecernie, preotul îmbracă toate odăjdiile și cădind înaintea prestolului glăsuește: Mărire sfintei, apoi: Hristos a înviat, cu stihurile lui. Ectenia mare la „*Doamne strigat-am*“, 2 stihuri ale învierii, gl. 2: „*Celui mainainte de veci... Hristos, Mântuitorul nostru; Mărire, a sfântului Gheorghe*, gl. 6: „*După vrednicia numelui*“: Și acum, a Născătoarei, gl. 2: „*Trecut-a umbra legii*“. Vohod cu Evanghelia, Lumină lină. Prochimen, gl. 7: *Cine este Dumnezeu mare* (de 3 ori). „*Și pentruca să ne învrednicim...*“ și Evanghelia dela Ioan 20, 19—25): „*Fiind seară în ziua aceea*“ Ectenia: Să zicem toți... Încrednicește-ne, Doamne... Ectenia: Să plinim... Stihona învierii, gl. 2: „*Învierea ta, Hristoase*“, apoi „*Să se scoale Dumnezeu*“ și stihurile Paștilor (gl. 5); Mărire, a sfântului Gheorghe, gl. 4: „*Pe diamantul răbdării*“; Și acum, gl. 5: „*Zua învierii*“, „*Hristos a înviat*“; troparul sfântului, gl. 4: „*Ca un izbăvitor*“; și iarăși „*Hristos a înviat*“. Otpustul Paștilor (cu crucea).

26. *Lunia Paștilor. Sfântul marele mucenic Gheorghe* (din 23 Aprilie). — La utrenie, preotul îmbrăcat în epitrahil și felon, cădind înaintea prestolului, începe: Mărire sfintei, apoi: Hristos a înviat, cu stihurile lui. Ectenia mare, și îndată antifonul întâiu al glasului 4 Preotul „*Cu înțelepciune, să luăm aminte*“. Prochimenul: „*Dreptul ca finiscul va înflori*“. Preotul: Și pentruca să ne învrednicim“ și Evanghelia sfântului, dela Luca (21, 12—19); Zis-a Domnul... păziți-vă de oameni (vezi Marți a 29-a după Rusalii); „*Învierea lui Hristos*“, și îndată „*Mărire*“, gl. 2: Pentru rugăciunile purtătorului de chinuri Gheorghe, îndurate; Și acum, Pentru rugăciunile Născătoarei; stih: „*Miluește-ne pe noi*“, cu stihurile sfântului, gl. 6: Astăzi toată lumea se luminează. Ectenia: Mântuește, Dumnezeule, poporul tău... Canonul Paștilor (la care nu se zice ectenia mică după

peasne, ci numai după peasna 3, 6, 9). După peasna 3, condacul și irmosul Paștilor; după peasna 6, condacul și irmosul sfântului; la peasna 9, pripelele Paștilor. Svetilna Paștilor și a sfântului. Laudele: 2 ale învierii (gl. 2); apoi: „Să se scoale Dumnezeu” și stihurile Paștilor (gl. 5); Mărire a sfântului Gheorghe, gl. 5: „Răsărit a primăvera”: Și acum gl. 5: Ziua învierii“. „Hristos a înviat”; troparul sfântului, gl. 4: „Ca un izbăvitor”; și iarăși „Hristos a înviat“. Ecteniile și troparul Paștilor (cu crucea). La liturghie, antifoanele Paștilor. După vohod, troparul sfântului (ca un izbăvitor); Mărire, Și acum, condacul Paștilor. *Căfi în Hristos*. Apostolul sfântului (Fapte 12,1—11): În vremea aceea pus-a mâinile Irod. Evanghelia zilei (Ioan 1,18—29: Pe Dumnezeu nimenea niciodată nu l-a văzut. Irmosul și piceasna Paștilor. După sfârșitul liturghiei, procesiune la câmp și sfințirea mică a apei (prescrisă pentru săptămâna luminată). Vecernia, după Penticostar.

Observare. Slujba sfântului apostol și evanghelist Marcu, din 25 Aprilie (Duminica Paștilor), în anul 1943, se cântă în strane din zilele după Dumineca Tomei (3—7 Mai) iar unde va fi hramul sfântului evanghelist Marcu, se cântă în Marția Paștilor. În acest caz, la vecernia de Luni seara, la „Doamne strigat-am“, cântăm 2 stihuri ale învierii (gl. 3); Mărire, a evanghelistului, gl. 6: „Vărsatu-s’a dar în buzele tale”; Și acum, a Născătoarei, gl. 3: „Cum să nu ne mirăm de Nașterea ta“. Vohod, Lumină lină. Prochimenul Penticostarului, gl. 7: „*Dumnezeul nostru în cer și pe pământ*“. Ecteniile, Stihovna învierii, gl. 3: „Hristoase cea ce cu patima ta“; apoi „Să se scoale Dumnezeu” și stihurile Paștilor (gl. 5); Mărire, a evanghelistului, gl. 8: „Veniți pe propovăduitorul”; Și acum, gl. 5: „Ziua învierii“. „Hristos a înviat”; troparul sfântului (gl. 3); Apostole sfinte și evangheliste Marcu); și iarăși „Hristos a înviat“. Otpustul Paștilor (cu crucea).

27. *Marția Paștilor*. La utrenie, preotul sfărâmă și uscă sfântul agneț pregătit în Joia patimilor pentru împărtășirea bolnavilor peste an.

Unde va fi hramul sfântului apostol și evanghelist Marcu, după „Mărire sfintei“, „Hristos a înviat“ cu stihurile lui, ectenia mare și îndată antifonul întâi al glasului 4. Prochimen gl. 4: „În tot pământul a ieșit vestirea lor“. Evanghelia dela Luca (10, 1 15): În vremea aceea, arătat a Domnul și alți șaptezeci de ucenici (vezi Vineri a 22-a după Rusalii); „Învierea lui Hristos“; Mărire, gl. 2: Pentru rugăciunile apostolului și evanghelistului Marcu, îndură-te; Și acum, Pentru rugăciunile Născătoarei; stih: „Miluește-ne pe noi“, cu stihira sfântului, gl. 6: „Vărsatu-s'a dar în buzele tale“ (vezi stihira dela „Mărire“ la „Doamne strigat-am“). Ectenia: „Mântuește, Dumnezeu, poporul tău“. Canonul Paștilor (ectenia mică se zice numai după peasna 3, 6 și 9). După peasna 3, condacul și icosul Paștilor; după peasna 6, condacul și icosul sfântului; la peasna 9, pripelele Paștilor. Svetilna Paștilor și a sfântului. Laudele: 2 ale învierii (gl. 3); apoi „Să se scoale Dumnezeu“ și stihirile Paștilor (gl. 5); Mărire, a sfântului, gl. 6: „Vânătorule înțelepte“; Și acum, gl. 5: „Ziua învierii“; „Hristos a înviat“; troparul sfântului, și iarăși „Hristos a înviat“. Ecteni le și otpustul Paștilor (cu crucea). La liturghie antifoanele Paștilor. La vohod, troparul sfântului, Mărire, și acum, condacul Paștilor. „Câți în Hristos“. Apostolul sfântului (1 Petru, 5, 6 14): Fraților, plecați-vă sub mâna cea tare. Evanghelia dela Marcu (6, 7 13): În vremea aceea, chemat-a Iisus pe cei doisprezec (vezi Miercuri a 15-a după Rusalii). Irmosul, priceasna și otpustul Paștilor.

Mai

2. *Duminica Tomei* (glas 1, voscreasna 1). Slujba praznicului, după Penticostar. Catavasii: *Ziua învierii* (până la încheierea praznicului Paștilor, 2 Iunie); la peasna 9, în toate Duminicile după Paști se cântă pripelele Paștilor.

Dela Duminica Tomei până la încheierea praznicului Paștilor, utrenia se începe dela „Mărire sfintei“ și cei 6 psalmi. La liturghie, după „Binecuvântată este împărăția Tatălui“, se cântă „Hristos a înviat“ de 3 ori (odată în altar

și de 2 ori la strană), La vohod se cântă: „Veniți... celce ai înviat” și în zilele de peste săptămână. În loc de „Văzut-am lumina” se cântă: „Hristos a înviat”. La otpust se zice „Celce a înviat din morți” și peste săptămână.

9. *Duminica mironosițelor*, glas 2, voscreasna 2. Slujba învierii, după Penticostar.

10. *Luni. Aniversarea Independenței și Regatului Român.* Rugăciune de mulțumire se face la mijlocul bisericii: Mărire sfinte, Hristos a înviat (de 3 ori), ectenia mare; „Dumnezeu este Domnul”; tropar, gl. 4: „Mulțumitori fiind noi”. Ev. dela Marcu (11, 22-26): Zis-a Domnul: aveți credință (vezi Miercuri a 17 a după Rusalii). Ectenia și rugăciunea de mulțumire. Doxologia (gl. 2), otp. și polih., apoi imnul regal.

16. *Duminica slăbănogului*, gl. 3, voscreasna 4. Slujba învierii și a Penticostarului.

21. *Vineri. Sfinții împărați întocmai cu apostolii Const. și mlața sa Elena.* Slujba sfinților din Minei. La utrenie, Evanghelia dela Ioan (10, 9-16): Zis-a Domnul... eu sunt ușa. Catavasii: Ziua învierii; după peasna 8, Ceece ești mai cinstită. La liturghie, Apostol (Fapte 26, 1, 12-20); În zilele acelea, Agripa împăratul. Evanghelia dela Ioan (10, 1-9). Zis-a Domnul... celce nu intră pe ușa.

23. *Duminica samaritanenilor*, gl. 4, voscreasna 7. Slujba învierii și a Penticostarului.

30. *Duminica orbului*, gl. 5, vos. 8. Slujba învierii și a Penticost, gl. 5: Mântuitorului Dumnezeu; la peasna 9, pripeala: „Mărire ție, Dumnezeului nostru, mărire ție”.

Iunie

3. *Joi. Înălțarea la cer a Domnului nostru Isus Hristos, Zlăzua Eroilor.* Slujba praznicului, după Penticostar. La utrenie, Evanghelia învierii a 3-a (Marcu 16, 9-20). Catavasii: Cu dumnezeescul nor (până la încheierea praznicului Rusalilor, 19 Iunie). La liturghie, antifoanele praznicului: „Sfinte Dumnezeule”. Apostol (Fapte 1, 1-12): Cuvântul cel din-tău. Evanghelia 6-a a învierii (Luca 24, 36-53); În vre-

mea aceea, sculându-se Isus din morți. Irmosul, priceasna și otpustul praznicului. Parastas pentru eroi (la monumntul eroilor sau la cimitir), la care se zice ectenia: *Încă ne rugăm pentru odihna sufletelor răposaiilor robilor lui Dumnezeu, ostașilor români, eroi ai neamului, căzuți pe câmpul de luptă pentru apărarea țării, întregirea neamului și slava științei noastre biserici.*

6. *Duminica sfinților părinți dela întâlul sinod ecumenic din Nicela*, glas 6, voscreasna 10. Slujba învierii și a Penticostarului. Catavasii: Cu dumnezeescul nor; după peasna 8, Ceeace ești mai cinstită.

12. *Sâmbăta morților*. Slujba după Penticostar, ca în 27 Februarie.

13. *Duminica Rusaliilor. Pogorîrea Duhului sfânt*. Slujba praznicului, după Penticostar. După liturghie, îndată ce începe vecernia: Bine este cuvântat Dumnezeul nostru, ectenia mare (din Penticostar sau din Molitfelnic sau din Antologhionul de C. Vladu). „Doamne strigat-am“, cu stihirile praznicului. Vohod, „Lumină lină“. Prochimen, gl. 7: *Cine este Dumnezeu mare?* Rugăciunea 1 de Ingenunchere: „Preacurate, nespurcate...“ până la: „Strică meșteșugăriile vrăjmașului celece sunt asupra noastră“; apoi: „Apără, mântuește... Pe preasfânta, curata...“ și vozglasul: „Că ție se cade a ne mântui pe noi, Dumnezeul nostru...“ Rugăciunea 2: „Doamne Isuse Hristoase...“ până la „Înaintea împărăției tale ce-i preabune“ și îndată vozglas: „Că bine ești cuvântat în vecii vecilor.“ Cititorul: Invrednicește-ne, Doamne, în seara aceasta... Rugăciunea 3: „Izvorule al vieții...“ până la: „și jertfe aducem ție pentru sufletele lor“; apoi: „Apără, mântuește“ și îndată: „Seara toată desăvârșită“ și celelalte. Stihovna, gl. 3: Acum spre semn tuturor“; „Acum slobozește... Sfinte Dumnezeule... Tatăl nostru...“ Troparul praznicului și otpust din Molitfelnic sau Liturghier.

14. *Lunia Rusaliilor. Preasfânta Treime*. La „Dumnezeu este Domnul“, troparul praznicului, de 3 ori; 2 sedelne ale ale praznicului. Psalmul 50. Catavasii: Cu dumnezeescul

nor; după peasna 8, pripeala praznicului. Svetilnele (2) praznicului. Laudele praznicului. Doxologia, troparul, ecteniile și otpustul praznicului. La liturghie, antifoanele praznicului. „Sfinte Dumnezeule”. Apostol (Efeseni 5, 9—19): Fraților, ca fiii luminii. Evanghelia dela Matei (18, 10—20): Zs a Domnul: căutați să nu defăimați. Irmosul, priceasna și otpustul praznicului. Procesiune la câmp, cu sfințirea cea mică a apei, și rugăciunea la toată litia (sau rugăcluni ocazionale).

20. *Duminica 1-a după Rusalii, a tuturor sfinților*, glas 8, voscreasna 1, Slujba învierii și a Penticostarului. Catavasii: *Deschide-voiu gura mea* (până la 31 Iulie).

Unde va fi *hramul tuturor sfinților*, la utrenie, după sedelne, se cântă polieleul și pripeala: „Mărimu-vă pe voi, sfinților apostoli, mucenici, proroci și toți sfinții, și cinstim sfântă pomenirea voastră, că voi pentru noi vă rugați lui Hristos, Dumnezeului nostru”; psalmul ales: „Fericit bărbatul, care se teme de Domnul” (dela 29 August); iar la sfârșitul psalmului ales nu se zice „Mărire, Și acum”, ci „Bine ești cuvântat, Doamne”, cu troparele învierii gl. 5: „Soborul îngeresc”, și celelalte ale învierii (din Penticostar).

24 *Joi, Nașterea sfântului Ioan Botezătorul*. Slujba după Minei. La utrenie, Evanghelia dela Luca (1, 24—25, 57—68, 76, 80): În vremea aceea, îngreeat-a Elisaveta. (Să se observe, că Evanghelia tipărită la Sibiu, 1907, arată greșit să se citească Evanghelia Bunevestiri, Luca 1, 24—38, care are același început Deci, la bisericile cari au Evanghelia de Sibiu 1907, se va citi la utrenie Evanghelia din 23 Septembrie, pag. 278—279). La liturghie, Apostol (Romani 13, 11—14, 4): Fraților, mai aproape este nouă mântuirea acum. Evanghelia dela Luca (1, 1—25, 57—68, 76, 80): Devremece mulți s’au apucat a alcătui povestire.

27. *Duminica 2-a după Rusalii*, glas 1, voscreasna 2. Slujba învierii din Octoih.

29. *Marți, Sfinții apostoli Petru și Pavel*. Slujba sfinților, după Minei. La utrenie, Evanghelia învierii a 11-a. La liturghie, Apostol (2 Corinteni 11, 21—12, 9): Fraților, în-

tru ce îndrăznește cineva. Evanghelia dela Matei (16, 13—19): În vremea aceea, venind Isus în părțile Chesariei.

Iulie

4. *Dumineca a 3-a după Rusalii*, glas 2, vos. 3 Cuviosul părinte Andrei Criteanul. Slujba învierii (Octoih) și a sfântului (Minei).

11. *Dumineca 4-a după Rusalii*, glas 3, vos. 4. Sfânta muceniță Eufemia. Slujba învierii și a sfinteii.

18. *Dumineca a 5-a după Rusalii, a sfinților părinți de la al 4-lea sinod ecumenic*, glas 4, vos. 5. Slujba învierii din Octoih și părinților din Minei (vezi după 13 Iulie).

20. *Marți. Sfântul proroc Ilie. Ziua aviației*. Slujba sf. din Minei. La utrenie, Evanghelia dela Matei (23, 29—39), A zis Domnul... vai vouă cărturarilor (vezi Miercuria 11-a după Rusalii), La liturghie, Apostol (Iacob 5, 10—20): Fraților, luați pildă de patimă rea. Evanghelia dela Luca (4, 23—30): În vremea aceea, se mirau oamenii de cuvintele-darului (vezi Vineri 18-a după Rusalii). După otpust, parastas pentru aviatori cu ectenia: *Încă ne rugăm pentru odihna sufletelor răposaților robilor lui Dumnezeu, eroilor aviatori, cari s'au jertfit pentru întregirea neamului și au căzut întru îndeplinirea datoriei*.

25. *Dumineca 6-a după Rusalii*, glas 5, vos. 6. *Adormirea sfintei Ana*, Slujba învierii din Octoih și a sfintei din Minei.

August

1. *Dumineca 7-a după Rusalii*, glas 6, vos. 7. *Scoaterea cinstitiei cruci, și sfinții mucenici Macavei*. Slujba învierii din Octoih, și a crucii cu a sfinților din Minei. Catavasii: *Cruce însemnând Moisi*. La sfârșitul doxologiei, 'se scoate crucea, ca în Dumineca 3-a din postul mare (vezi Mineiul și Antologhionul de C. Vladu, pag. 512). La liturghie, fericirile învierii și ale Mineiului (peasna 6). La vohod, troparul învierii și al crucii, Mărire, Și acum, condacul crucii. „*Crucii tale*” (în loc de Sfinte Dumnezeule). Apostolul și Evanghelia Duminecii a 7-a după Rusalii. După otpust se

face sfințirea cea mică a apei. După vecernia de Duminică seara, se duce crucea în altar.

6. *Vineri. Schimbarea la față a Domnului nostru Iisus Hristos.* Slujba praznicului. La utrenie, Evanghelia dela Luca (9, 28—36); In vremea aceea, luând Isus pe Petru. Catavasii: Cruce însemnând Moisi, după peasna 8, priperla praznicului. La liturghie, antifoanele praznicului. „Sfinte Dumnezeule“. Apostol (2 Petru 1, 10—19); Fraților, nevoiți-vă ca să faceți adevărită chemarea voastră. Evanghelia dela Matei (17, 1—9); In vremea aceea, a luat Iisus pe Petru. Irmosul și priceasna praznicului. După rugăciunea amvonului, troparul praznicului, rugăciunea binecuvântării strogurilor (sau a poamelor), Fie numele Domnului. Otpustul praznicului.

8. *Duminica a 8-a după Rusalii*, gl. 7, vos. 8. Cuv. pâr. Emilian mărturisitorul, episcopul Chiricului. Slujba învierii din Octoih și a praznicului cu a sfântului din Minei. Catavasii: *Cetele israiltenești* (vezi irmoasele canonului întâiu din C. August)

15. *Duminica a 9-a după Rusalii*, gl. 8, vos. 9. *Adormirea preasfintei Născătoarei de Dumnezeu și pururea Fecioarei Maria. Ziua marinel și a ligii navale române.*

Sâmbătă seara, la „Doamne strigat-am“, 2 stihiri ale învierii; Mărire, și acum, al praznicului (pe 8 glasuri). Litia praznicului. Stihoana învierii; Mărire, și acum, a praznicului. La binecuvântarea pâinilor, trop. praz. de 3 ori,

Duminică dimineața, la „Dumnezeu este Domnul“, troparul învierii (de 2 ori); Mărire, și acum, al praznicului. Sedelnele învierii. Polieleul, pripeala și psalmul ales al praznicului. Sedealna praznicului. Antifoanele și pochimenul glasului 8. Evanghelia praznicului (Luca 1, 39-49, 56): In zilele acelea, sculându-se Maria. „Învieria lui Hristos“, psalmul 50, stihirile praznicului. Catavasii: *Cea împodobită cu dumnezească mărire*; la peasna 9. pripeala praznicului. Svetilna învierii și a praznicului. Laudele: 2 ale învierii; Mărire, a praznicului, gl. 6: La adormirea ta; Și acum, gl. 8: Preabinecuvântată ești. Doxologia (gl. 8), troparul învierii

(gl. 8. Inviat-ai din mormânt). La liturghie, fericirile învierii și ale praznicului (peasna 6). La vohod, troparul învierii și al praznicului; Mărire, și acum, condacul praznicului. Apostolul Duminicii. Evanghelia, irmosul și priceasna praznicului. După otpust, parastas pentru eroii marinari, cu ectenia: *Încă ne rugăm pentru odihna sufletelor răposaiilor robilor lui Dumnezeu, eroilor marinari, cari s'au jertfit pentru patrie și pentru întregirea neamului românesc.*

22. *Duminica 10-a după Rusalii*, gl. 1, vos. 10. Sfântul muc. Agatonie și soții. Slujba învierii și a praznicului cu a sfântului. Catavasii: Cea împodobită.

29. *Duminica 11-a după Rusalii*, gl. 2, voscreasna 11. *Tăierea capului sfântului Ioan Botezătorul.* (Post).

Sâmbătă seara, la „Doamne strigat am”, 2 stihiri ale învierii; Mărire, a sfântului, gl. 6: Săvârșindu-se ziua nașterii lui Irod; Și acum, a Născătoarei, gl. 2: Trecut-a umbra legii. Stihoana învierii; Mărire, a sfântului, gl. 8: Mergătorule înainte; Și acum, a Născătoarei, gl. 8: Fecioară nenuntită. Troparul învierii; Mărire al Botezătorului (gl. 2); Și acum, a Născătoarei (gl. 2).

Duminică dimineața, la „Dumnezeu este Domnul”, troparele ca la vecernie. Sedelnele învierii. Polieleul, pripeala și psalmul ales al sfântului; apoi „Bine ești cuvântat, Doamne” cu „Soborul îngeresc” și celelalte. Sedelna sfântului. Antifoanele, prochimenu, Evanghelia și celelalte ale învierii, Catavasii: *Cruce însemnând Moisi* (până la 21 Septemvrie). Svetilna învierii și a sfântului. Laudele: 2 ale învierii; Mărire, a sfântului, gl. 6: Iarăși irodiada; Și acum, gl. 2: Preabinecuvântată ești. Doxologia (gl. 2), troparul învierii. La liturghie, fericirile învierii și ale sfântului (peasna 6). La vohod, troparul învierii și al sfântului; Mărire, Și acum, condacul Hramului (sau „Ceeace ești folositoare”). Apostolul Duminicii. Evanghelia sărbătorii.

Septemvrie

5 *Dumineca 12-a după Rusalii*, glas 3, vos. 1. Sfântul proroc Zaharie, tatăl Botezătorului. Slujba învierii din Oc-toih și a sfântului din Minei.

8. *Miercuri. Nașterea preasfintei Născătoare de Dumnezeu.* Slujba praznicului. La utrenie, Evanghelia dela Luca (1, 39—49, 56): În zilele acelea, sculându-se Elisaveta. Catavasii: Cruce însemnând Moisi, la peasna 9, pripeala praznicului. La liturghie, Apostol (Filipeni 2, 5—11): Fraților, aceasta să se înțeleagă întru voi. Evanghelia dela Luca (10, 38—42, 11, 27—28): În vremea aceea, a intrat Iisus într'un sat. Irmosul praznicului. Priceasna: Ochiul inimii mele.

12. *Duminică înainte de Înălțarea cinstitei Cruci.* glas 4, vos. 2. *Încheerea praznicului Nașterii Născătoarei de Dumnezeu.* Slujba învierii și a praznului. Apostolul și Evanghelia Duminecii înainte de înălțarea cinstitei Cruci.

14. *Marți. Înălțarea cinstitei Cruci.* (Post). Slujba praznicului, după Minei. La utrenie, Evanghelia dela Ioan (12, 28—36): Zis-a Domnul: Părinte, preamărește numele tău. La sfârșitul doxologiei se face înălțarea crucii, cum arată Mineiul (și Antologhionul de C. Vladu, pag. 221—223). La liturghie, antifoanele praznicului. *Crucii tale* (în loc de Sf. Dumnezeule). Apostol (1 Corinteni 1, 18—24): Fraților cuvântul crucii. Evanghelia dela Ioan (19, 6—11. 13—20, 25—28. 31—35): În vremea aceea, sfat au făcut arhieriei și bătrânii împotriva lui Iisus, ca să-l omoare pe dânsul și l-au dus la Pilat. Irmosul și priceasna praznicului. După otpust, se face sfințirea cea mică a apei, (Crucea rămâne pe tetrapod până la încheerea praznicului Crucii. 21 Sept.).

19. *Duminică după Înălțarea cinstitei Cruci,* glas 5, vos. 3. Slujba învierii și a praznicului. Apostolul și Evanghelia Duminecii după Înălțarea cinstitei Cruci.

26. *Duminică 1-a a lui Luca,* glas 6, vos. 4. *Adormirea sfântului apostol și evanghelist Ioan.* Slujba învierii și a sfântului. Catavasii: *Deschide-vou gura mea* (până la 20 Noemvrie). Apostolul și Evanghelia Duminecii a 18-a după Rusalii (Unde va fi hramul sfântului apostol și evanghelist Ioan, la ectenie va fi vos. 11, iar la liturghie se citește Apostolul și Evanghelia sfântului).

Octomvrie

3. *Dumineca 2-a a lui Luca* glas 7, vos. 5. Sfințitul mucenic Dionisie Areopogitul, Slujba învierii și a sfântului Apostolul și Evanghelia Duminecii 19-a după Rusalii.

10. *Dumineca sfinților părinți dela al 7-lea sinod ecumenic*, glas 8, vos. 6. Slujba învierii din Octoih și a părinților din Minei (vezi după 11 Octomvrie). Apostolul părinților dela 11 Octomvrie (Tit 3, 8—15): Fiule Tite, credincios este cuvântul. Evanghelia părinților din Dumineca 21-a după Rusalii (a 4-a a lui Luca 8, 4—15): Zis-a Domnul pilda aceasta: Ieșit-a semănătorul.

14. *Joi Cuvioasa matcă Paraschiva*. Slujba sfintei din Minei (sau din Antologhionul de C. Vladu) La utrenie, Evanghelia dela Matei (25, 1—13): Zis-a Domnul: Asemănatu-s'a împărăția cerului cu zece fecioare. La liturghie, Apostol (1 Corinteni 9, 2—12): Fraților, pecetea apostoliei mele (vezi Dumineca 11-a după Rusalii). Evanghelia dela Luca (7, 36—50): În vremea aceea, îl ruga pe Iisus unul din farisei (vezi Lună 21-a după Rusalii).

17. *Dumineca 3-a a lui Luca*, glas 1, vos. 7, Slujba învierii. Apostolul și Evanghelia Duminecii a 20-a după Rusalii.

24. *Dumineca 6-a a lui Luca*, glas 2, vos. 8. Slujba învierii. Apostolul și Evanghelia Duminecii 23-a după Rusalii.

26. *Marți. Sfântul marele mucenic Dimitrie, izvorătorul de mir, și pomenirea marelui cutremur din Constantinopol (la anul 741) și al celui din România (la 22 Octomvrie 1940) și a celui din București (10 Noemvrie 1940)*. Slujba sfântului și a cutremurului, după Minei. La utrenie. Evanghelia dela Matei (10, 16—22): Zis-a Domnul... iată eu vă trimit pe voi ca oile (vezi Miercuri a 3-a după Rusalii). La liturghie, Apostol (2 Timotei 2, 1—10): Fiule Timotei, întărește-te cu darul, Evanghelia dela Ioan (15, 17—16, 2): Zis-a Domnul... aceasta poruncesc vouă (vezi Sâmbăta 3-a după Paști).

31. *Dumineca 5-a a lui Luca*, glas 3, vos. 9. Slujba învierii. Apostolul și Evanghelia Duminecii 22-a după Rusalii.

Noemvrie

7. *Dumineca a 7-a a lui Luca*, glas 4, vos. 10. Slujba învierii. Apostolul și Evanghelia Duminicii a 24-a după Rusalii.

8. *Luni Soborul sfinților arhangheli Mihail și Gavril și al tuturor puterilor cerești fără de trupuri*. Slujba sărbătorii din Minei. La utrenie Evanghelia dela Matei (18, 10—20): Zis-a Domnul: căutați să nu defăimați (vezi în Lunea Rusaliilor). La Liturghie, Apostol (Evrei 2, 2—10): Fraților de vreme ce a fost adevărat cuvântul. Evanghelia dela Luca (10, 16—21): Zis-a Domnul ucenicilor săi: celece ascultă de voi. După otpust, doxologie pentru onomastica M.S. Regele Mihai I.

14 *Dumineca 8-a a lui Luca*, glas 5, vos. 11. *Sfântul ap. Filip*. Slujba învierii și a sfântului. Apostolul și Evanghelia Duminicii a 25-a după Rusalii.

21. *Dumineca 9-a a lui Luca*, glas 6, vos. 1. *Intrarea în Biserică a Prea Sfintei Născătoare de Dumnezeu*. Slujba învierii și a praznicului. Catavasii: *Hristos se naște* (din 21 Noemvrie până la 31 Decemvrie). Apostolul praznicului. Evanghelia Duminicii 26-a după Rusalii.

28. *Dumineca 13-a a lui Luca*. glas 7, vos. 2. Slujba învierii. Apostolul și Evanghelia Duminicii a 30-a după Rusalii,

Decemvrie

5. *Dumineca 10-a a lui Luca*, glas 8, vos. 3. *Cuviosul Părinte Sava*. Slujba învierii și a sfântului. Apostolul și Evanghelia Duminecii 27-a după Rusalii.

6. *Luni. Sfântul Ierarh Nicolae dela Mira Lichiei*. Slujba sfântului. La utrenie, Evanghelia dela Ioan (10, 9—16): Zis-a Domnul.. eu sunt ușa. La Liturghie, Apostol (Evrei 13, 17—21): Fraților, ascultați pe învățătorii voștri. Evanghelia dela Luca (6, 17—23): În vremea aceea, stătut-a Iisus la loc șes (vezi Vineri a 19-a după Rusalii).

12. *Duminica strămoșilor*, gl. 1, voscreasna 4. Slujba învierii din Octoih și a strămoșilor din Minei (după 11 De-

cemvrie). Apostolul Duminicii 29-a după Rusalii. Evanghelia Duminicii 28-a după Rusalii.

19. *Duminică înainte de Nașterea Domnului, a părinților legii vechi*, gl. 2, vos. 5. Slujba învierii din Octoih și a părinților din Minei (vezi după 19 Decemvrie). Apostolul și Evanghelia Duminicii înainte de Nașterea Domnului.

24. *Vinert. Ajunul Nașterii Domnului*. Se citesc ceasurile împărătești (1, 3, 6, 9) din Minei, apoi vecernia praznicului, la care se face vohod cu Evanghelia, și se citesc 3 parimii: 1. Dela Facere (1, 1): La început a făcut Dumnezeu cerul și pământul; 2. Din proorocia Isaiei (11, 1-10): Acestea grăește Domnul; ieși-va toiaș din rădăcina lui Iese (a 4-a din Minei); 3. Din proorocia Isaiei (9, 6-7): Prunc s'a născut nouă (a 8-a din Minei). Ectenia mică cu vosglas: Că sfânt ești... „Sfinte Dumnezeule”. Apostolul și Evanghelia ajunului, și celelalte ale liturghiei marelui Vasile. Irmos: De tine se bucură. Priceasna: Lăudați. Otpustul praznicului.

25. *Sâmbătă. Nașterea Domnului nostru Iisus Hristos*. Dimineața, după binecuvântarea preotului se cântă stihira litiei, ecteniile litiei; troparul praznicului de 3 ori, rugăciunea binecuvântării pâinilor, Fie numele Domnului (de 3 ori), Bogații au sărăcit (odată); apoi: Mărire sfintei, cei 6 psalmi și utrenia praznicului. Evang. dela Mat. 1, 18—24. Nașt. lui Isus. Liturg. Sf. Ion cu antifoan. praznicului. *Câți în Hristos* (în loc de Sfinte Dumnezeule). Apostol (Galateni 4, 4-7), Fraților, când a venit plinirea vremii. Evanghelia dela Matei (2, 1-12): Dacă s'a născut Iisus în Vifleemul Iudeii. Irmosul, priceasna și otpustul praznicului.

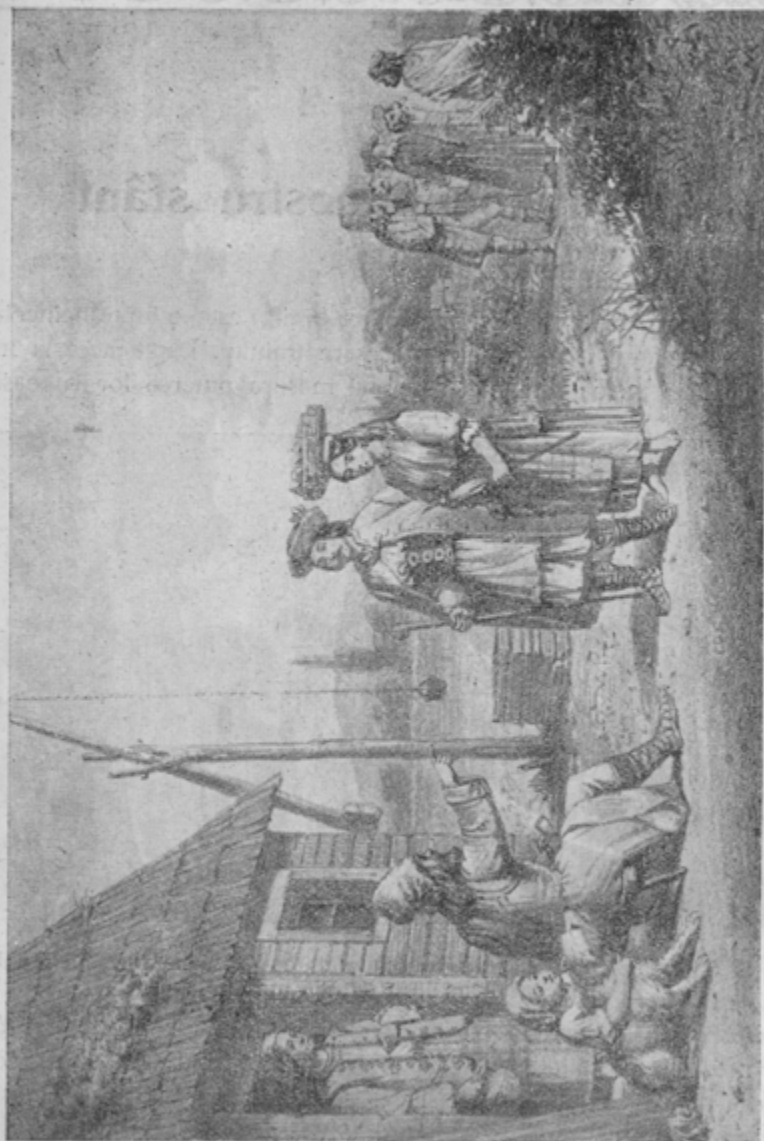
Sâmbătă seara, la „Doamne strigat-am”, 2 stihiri ale învierii (gl. 3); Mărire, a Duminicii după Naștere, gl. 6: Pomenirea săvârșirii; Și acum, a Năcătoarei, gl. 3: Cum să nu ne mirăm de nașterea ta. Vohod, Lumină lină. Prochi-meu, gl. 7: *Cine este Dumnezeu mare...* Stihovna învierii; Mărire, a Duminicii după Naștere, gl. 6: Pomenire arhierilor; Și acum, a praznicului, gl. 6: Dăntuesc îngerii toți. După „Tatăl nostru”, troparul învierii (gl. 3); Mărire, gl. 2: „Binevestește Iosife”; Și acum, „Nașterea ta”, Otpustul praznicului.

26. *Duminică după Nașterea Domnului*, glas 3, voscneasna 6 *Soborul preasfintei Născătoare de Dumnezeu, al dreptului Iosif Logodnicul, David regele și Iacob fratele Domnului. Cuviosul Părinte Nicodim cel sfințit, întemeietorul mănăstirii Tismana* († 1406). La „Dumnezeu este Domnul”, troparul învierii, Mărire, gl. 2: „Binevestește Iosife”; Și acum, „Nașterea ta”. Sedelnele și celelalte ale învierii. Catavasii: Hristos se naște; după peasna 8, Ceeace ești mai cinstită. Svetilna învierii și a Duminicii după Naștere (Impreună cu Iacob). Laudele: 2 ale învierii; Mărire, a praznicului, gl. 6: Astăzi firea cea nevăzută; Și acum, gl. 3: Preabinecuvântată ești. Doxologia (gl. 3); tropar gl. 4: Astăzi mântuire. Ecteniile și otpustul Duminicii. La liturghie, fericiirile învierii și ale Duminicii după Naștere (peasna 6). La vohod, troparul învierii; „Binevestește Iosife”; Mărire, Și acum, condac: Fecioara astăzi. „Sfinte Dumnezeule”. Apostolul și Evanghelia Duminicii după Naștere. Irmosul și priceasna praznicului. Otpustul Duminicii.

La vecernie, toate după Minei.

27. *Luni: Sfântul întâiul mucenic și arhidiacon Ștefan*. La „Dumnezeu este Domnul”, troparul praznicului; Mărire, al sfântului; Și acum, al praznicului. Sedelnele din Minei. Psalmul 50. Catavasii: Hristos se naște; după peasna 8, Ceeace ești mai cinstită. Svetilna praznicului și a sfântului. Laudele din Minei. Doxologia și troparul sfântului. La liturghie, fericiirile sfântului (peasna 6). La vohod, troparul praznicului și al sfântului; Mărire, Și acum, condac: Fecioara astăzi. Apostol (Fapte 6, 8—15, 7, 55—60): În zilele acelea, Ștefan fiind plin de credință (vezi Luni a 3-a după Paști). Evanghelia dela Matei (21, 33—42): Zis-a Domnul... un om era stăpân al casei (vezi Duminica 13-a după Rusaliu). Irmosul și priceasna praznicului.

Pr. P. Bizerea.

Port bănățenesc în veacul al XVIII-lea.

Din războiul nostru sfânt

I.

Viața, după spusele înțelepților lumii, este o luptă neîncetată pentru câștigarea elementelor necesare traiului. Lupta aceasta însă nu apropie pe oameni, nici spre a-și măsura puterea lor trupească,

P. S. Sa D. D. Dr. Vasile Lazarescu alături de Generalul C. Dragălina, asistând la o paradă militară.

nici spre a-și desvălui țelurile spre care tind. Războiul, - cu toată groaza și pârjolul pe care-l presară în drumul său -, cerând el jertfa supremă dela om, îl silește să se prețuiască mai bine, și să se apropie mai mult de semenul său - prieten sau dușman. Războiul pune la încercare integritatea sufletească a omului. În fla-

căra lui necruțătoare ard toate micimile. La dogoarea lui se aruncă măștile mincinoase și omul apare cu fața lui cea adevărată.

El verifică puterile trupești, cerând omului să facă lucruri neînchipuit de grele și să suporte lipsuri chinuitoare. Dar, mai ales măsoară puterile sufletului omenesc. Aci apare sufletul omenesc în lumina clară a adevărului. În fața primejdiei și a morții, prejudecățile nu mai au nici o valoare. Aci faptele vorbesc în graiul lor ce nu poate fi tăgăduit. Dragostea de neam și țară o arată fapta eroică, o arată jertfa adusă acolo, în lupta pentru ea.

Dr. Gen. CORNELIU DRAGALINA la cartierul său general. În față se vede tabloul ilustrului său părinte, al Gen. erou Ioan Dragalina

În fața morții, ca în fața unei taine de nepătruns, omul devine altul în ochii semenilor săi. Vorbele lui, gesturile lui, ultimile lui cuvinte au un preț deosebit. Mai ales în război, prețul lor crește sub nimbul jertfei și eroismului.

Eroii noștri din războiul sfânt, atât cei căzuți, cât și cei rămași, au în fața noastră un preț neasemănat de mare. Faptele lor ne umple sufletul de o îndreptățită mândrie, vorbele lor ne înăripează gândurile, scrisorile lor și chipurile lor ne apropie de ei și de gloriă ce o revarsă asupra Țării întregi.

Intre eroii noștri ai Banatului, cel dintâi este Generalul *Corneliu Dragalina*. Cine dintre noi nu cunoaște astăzi acest nume și cine nu-l pronunță cu fală? Fiul Generalului Ioan Dragalina - a cărui origină este din Borlova, jud. Severin, - urmează pilda pe care i-a dat-o ilustrul său tată, eroul dela Jiu, în anul dela Hristos 1918.

Nu suntem noi chemați să-i înșirăm calitățile lui de ostaș și

Dl. Gen. Corneliu Dragalina în mijlocul ostașilor săi.

comandant. Atâta se știe, că pe frontul din răsărit generalul *Corneliu Dragalina* s'a încununat la fiecare pas de glorie. Feodosia, Harcow, Isjum și alte localități au format etape ale glorioaselor victorii pregătite și comandate de el. El nu cunoaște nici o pie-

dică, atunci când e vorba să-și facă datoria. Această datorie, după vorbele Generalului Dragalina, este: „*datoria de a ne bate bine*”.

Generalul Corneliu Dragalina mai este și unul dintre generalii cei mai iubiți de ostași. Popularitatea lui este pe deplin îndreptățită, atunci când vom ști că are două calități mari: Curaj în lupte și dragoste pentru ostași.

El e mereu în primele linii. Acolo unde pericolul e mai mare și toți se ascund îngroziți, el stă drept și mândru ca o stâncă de granit, ca un făt frumos pe care moartea nu-l poate lovi. Un

Pe frontul intern: Doamne Eliza Gen Dragalina asistă la o serbare dată într'un spital de răniți.

avion inamic deasupra mașinei generalului Dragalina. Toți se lipesce îngroziți de pământ, singur el, Generalul, stă drept și sfidător, lui nu îi este teamă. El dă exemplu de curaj tuturor.

Incordarea continuă ce stăpânește pe luptătorul din primele linii, poate aduce o slăbire a curajului, poate cobori o umbră de desănădejde în sufletul său. Când pânza de foc nu se 'ntrepuce o clipă și luptătorul nu-și putea scoate nici capul din șanț, iată pe Generalul Dragalina coborînd în mijlocul lor încărcat cu bunătăți și țigarete. Cum a ajuns oare la ei? Fiți siguri că nu ușor și nici fără de primejdii în cale. A învățat mersul pe coate și genunchi

și cu riscul vieții sale a adus licărirea vie a speranței în cele mai întunecate șanțuri de luptă.

Cele scrise aci s'au petrecut întocmai și le-am auzit dela un ostaș care a fost alături de el și l-a însoțit mereu.

Dragostea lui pentru ostași se împletește armonic cu marile lui calități de comandant și cu viruțiile lui de ostaș.

A-l arăta așa cum este, în plinătatea calităților sale, astăzi nu putem s'o facem. El este încă pe front, în mijtocol dragilor noștri ostași, paginile vieții sale ca și paginile istoriei Neamului,

În inspecție pe zonă, sub suflarea de gheață al crivățului.

se vor întregi cu faptele lui de glorie. În aceste pagini, Generalul Corneliu Dragalina va purta fala noastră a Bănățenilor. Suntem mândri de el și rugăm pe bunul Dumnezeu să ni-l aducă întreg în pace și sănătos acasă.

II.

În cele ce urmează vom reda părți din scrisorile și poeziile trimise de ostașii bănățeni de pe front.

Dragă tatii fetiță,

... tătutul tău ar fi fost cu tine, dacă bandiții de comuniști nu ar fi răvniț la scumpa noastră țară să ne-o ia și pe asta care ne-a mai rămas căci și tu, ți-aduci aminte copila mea, că prin Iunie 1940 ne-au luat Basarabia și mai știi, cum făceau propaganda prin radio, că la ei în țară e numai fericire. Însă tătutul a văzut acum fericirea lor, căci trăiesc oamenii mai rău ca câinii iar bieții copilași sărmanii, — așa ca tine și mai micuți — sunt

În ținută de campanie, undeva pe zonă.

îmbrăcați numai în zdrențe și aleargă ameții de foame pe toate străzile. Ei sunt supuși la muncă dela vârsta de 7 ani, muncesc la cules de tutun, la sapă, și în fine la toată munca câmpului, iar seara, îi ținea până la ora 10, și apoi îi trimitea acasă, iar mâncare nu le dădea ci trebuia să le dea părinții care primeau 300 gr. pâine pe zi, iar pentru copii, nu primeau nimic, așa că bieții copilași trebuiau să muncească, morți de foame, și erau forțați să plece la muncă vara, dela ora 5, însă toamna era mai rece, și ei sărmanii, zgribuliți de frig și morți de foame, au fost obligați să muncească, alături cu părinții, deci iată copila mea. raiul și fericirea, din Rusia Boișevică.

Lae

Amintire din tristele mele zile

Foaie verde de alune
 Greu e războiu pe lume
 Să plângeți și să jăliți
 Numai cei care mă doriți
 Tată mamă frați surori
 Și doriții mei pușori (copii)
 Iar acum să v'adunați
 Și la biserică plecați
 Și așa să vă rugați
 Ca Dumnezeu să ierte de păcate
 Pe cei care sunt duși departe
 Pe al Crimeei scump pământ
 Care noi l'am cucerit
 Cu greu mult l'am câștigat
 Cu sânge scump de noi vărsat
 Prin branduri și tunuri grele
 Și sute de mitraliere
 Cari trăgeau din cazemate
 Cu cartușe luminate
 Picau branduri pe pământ
 Ca frunza când sboară 'n vânt
 Cu toți camarazii din grupă
 Așteptam ceasul din urmă
 Multă lume a murit
 Pe acest scump pământ
 Și au rămas copii orfani
 Și trăiesc între dușmani
 Copii frați și nevăstuță

Și a lor scumpă măicuță
 Dar acum vreau să 'nchei
 Și să vă spun dragii mei
 Ca să n'am mare păcat
 Căci de una m'am uitat
 M'a venit veste din sat
 Neveste fără bărbat
 Mintea lor li s'a schimbat
 Și umblă răzând prin sat
 Mintea lor îi de cățea
 Numai are voie rea
 Nevasta de s'ar gândi
 Din ocol n'ar mai eși
 Și când ese câte-odată
 Fie-i inima 'ntristată
 Stau în loc și mă gândiam
 Că odată cum trăiam
 Cu nevasta tot râdeam
 Dar acum numa ea râde
 După cum la mine s'aude
 Căci eu râsu l'am pierdut
 De când pușca am primit
 Asta carte când ajunge
 Tata mama! 'ncep a plânge
 Că-i scrisă la răsărit
 Cam departe de sfințit.

Sold. COSTA IOAN

din Infanterie

*

Hotarul vechiu ni l'au călcat dușmanii,
 Au sămănat amarul an cu anii.
 Cu plugul lor au tras prin inimi brazdă,
 În casa de român lacrima-i gazdă.

Pământul în care odihnesc străbunii,
 Prin munții noștrii plâng cornii și alunii;
 Rodește grăul pentru alte nații,
 Străinați prin sate ne mor frații.

Soldat COSTA IOAN

Stau pe gânduri, mă gândesc
Cum pe lume mai trăiesc,
Că de-atâta ani de zile
Sunt ca vai și-amar de mine.
Tot, în lume 'nstrăinat
Și de-acasă 'ndepărtat.
Vai drăguță maica mea
De tine nu m'oi uita
Până 'n pământ m'oi băga.

Du-te pasăre tu du-te
La ai mei să duci vești multe,
Veste bună tu le spune
Că eu tot trăiesc pe lume
Și dacă o fi să mor
Vestea asta n'o du lor,
Căci pe tine te urăsc
Și pe mine mă jălesc,
Mă jelesc cu prea mult dor
C'au pierdut pe dragul lor.
Dar după mult timp trecut
Spune-le că m'am pierdut,
Sunt pierdut în bătălie
În Rusia pe câmpie,
Te trimit, o floricea.

Mult dorita mea soție
Dumnezeu să mi te ție
Ca să grjești de copii
Pân'acasă oi veni
Și să poți mereu să-mi scri
Tu să crezi în Dumnezeu

Că tu maică m'ai crescut;
Și noroc n'ai mai avut,
Pe toți trei tu ne-ai pierdut.
În război cu Rusia
Luptat-am la Odesa
Noi trei frați ca trei bujori
Perduți dela mama lor.

Cap. ION HOBAN-Buziaș
artilierist

Ruptă ești din Ucraina.
Floricea roșioară
Poartă dor de inimioară,
Că's plecat de astă iarnă
Din căsuță și-al meu sat,
Unde multe s'au schimbat.
Floricea de cicoare
Sănătate sorioare.
Foaia plopilor uscați,
Sănătate dragi cumpnați.
Pe toți ai mei îi doresc
Iar acasă să-i găsesc.

Scrisă de Cap. CRISTEA ILIE
Plut. de poliție

Tot așa cum cred și eu
Și co; îi dă-i la școală
Cumpărăle toc, cerneală
Și hârtie ca să-mi scrie
Să mă umple de mândrie.

Soldat IOAN COSTA

COLȚUL VESELIEI

NU MI-I FURĂ

Un moșier întreabă într-o zi pe un vechil (administrator) al său ce vârstă are.

— Nu știu exact, răspunse acesta, 38 sau 48 de ani.

— Cum? zise boerul, nu știi să socotești nici măcar lucrurile ce te privesc?

— Fiți pe pace, domnule, știu foarte bine să socotesc vacile oile, caprele și banii ce vi-i aduc. Acestea le număr bine pentru că mi se pot fura; dar anii nu mi-i poate lua nimeni; așa că la ce mi-aș bate capul să știu câți am.

PE NEBĂGATE DE SEAMĂ

Unui doctor nu-i plăcea să fie chemat noaptea la bolnavi. Într-o noapte se culcase târziu; și de abia ațipise, când auzi clopoțelul sunând.

— Cine a venit? strigă el necăjit.

— Doctore... iute... iute... Băiatul meu a înghițit un șoarece.

— Spune-i să înghiță o pisică, și lasă-mă în pace! zise doctorul, întorcându-se pe cealaltă parte.

CAUT GLONȚUL

În timpul celui din urmă războiu, un soldat care fusese rănit la braț, a fost dus pe targă la spital.

Cum avea dureri mari, doctorul îi tot cerceta rana, fără însă ca bolnavul să simtă vreo îmbunătățire.

Dar cum soldatul suferea din greu, își luă inima în dinți și întreabă pe doctor ce caută.

Doctorul răspunse :

— Caut glonțul care te-a rănit.

— Ei drăcie ! strigă soldatul. De ce nu mi-ai spus mai de mult ? Este în buzunarul tunicii mele.

STAI ...

Doi țigani se iau la bătaie. Unul din ei luând-o la fugă, cellalt se ia după dânsul strigându-i :

— Stai, măi, ce fugi ! că tot pun eu mâna pe tine.

Iar țiganul dinainte îi răspunde :

— Stai tu, că după tine nu fuge nimeni.

A UITAT ADRESA

Tatăl își îmbrățișează feciorul, care pleacă la București și-i dă în grijă :

— Ai să te duci pe la prietenul meu Georgescu, să-i dai scrisoarea asta. Auzi ? Su nu uiți ...

— Da, tată... Inșă ai uitat să-mi spui adresa lui Georgescu...

— Da-da-da-da-da... bine zici... Așa e ! Am uitat să-ți spun adresa. Inșă, n'o știu nici eu... Nu știu unde stă Grigorescu, fir'al... să fie !

— Păi atunci cum aflu eu adresa ?

— Prost ești mă !... Ți-o spune el când o să-i dai scrisoarea.

ȚIGANUL CĂPRAR

Feciorul țiganului ajunsese și el căprar în oaste.

Venind în concediu acasă, cu galoanele galbene la umeri, abia mai vorbea cu ai lui, de mândru și fudul ce era.

La prânz, mamă-sa îl chemă la masă :

— Hai, Ioane, de mânâncă !

— ! ?

Nu mânânc ! zise țiganul înțepat.

Dar tată-său șiret :

— Hai „Don' Căprar" la masă !

— Imediat ! răspunse galonatul și se așeză la masă, unde mânâncă cu atâta lăcomie, de par'că se băteau calicii la gura lui !...

PĂCALĂ

— Ai să faci băi reci de picioare în fiecare seară, îi spune doctorul lui Vasile Buzălată.

Face întocmai.

Intr'o seară, venise să-l vadă un prieten. Acesta vede cu mirare că Buzălată ținea picioarele în ciorapi de lână, în ligheanul cu apă rece.

— Pentruce ți-ai pus ciorapi, când faci bae?

— Fiindcă apa e prea rece, răspunse Vasile Buzălată.

MUSCA ȘI PURICELE

Vorbea musca cu puricele:

— Da dece ești așa de ghebos, frate purice?

— Da cum n'oiu fi, dacă toată noaptea ridic la butuci și bolovani din pat...

Și tu, muscă, de ce ai ochii umflați?

— Apoi cum să n'am ochii umflați, dacă toată ziua răd. De multe ori mă țin cu mâinele de pantece de-mi vine să leșin de atâta răs.

— Și de ce răzi tu atâta, soră muscă?

— Să vezi: Mă pun pe nas, pe frunte, pe obraz, unde se gădilă omul mai bine, și când dă el să mă pleznească, eu fug. Și așa, pălindu-se singur, omului îi iese ochii de durere și de ciudă, iar mie îmi ies ochii de răs și de bucurie.

PĂCALĂ PĂCALIT

Păcală e puțin răcit; și întâlnind un doctor, cunoștință a sa, crede că-l va putea păcăli, căpătând dela el o rețetă gratuită.

— Dragă doctore, începe el, ce faci tu când ești răcit?

— Ce fac? Tușesc, răspunse doctorul care-i pricepuse gândul.

UMBRELA ȘI PUMNUL

Un negustor sosit în București, și-a lăsat la un hotel umbrela, cu următorul bilet:

„Umbrela e a unuia al cărui pumn cade cu o greutate de 125 kg. Mă întorc după zece minute”.

Venind să-și ia umbrela, găsește în locul umbrelei alt bilet;

„Acest bilet a fost lăsat de unul care fuge cu o iuțeală de 60 km. pe oră. Nu mai revin”.

GHICITORI

Cunosc un animal care se hrănește cu iarbă, trăește cocoțat pe trăsură; servind omului la tăiat lemne.

(Capra)

Am o lădiță cu o porumbiță. Dacă sboară porumbița, n'am ce face cu lădița.

(Trupu)

Cine-l face, nu-i trebuie; cine-l cumpără, nu-i pentru el; și cui îi trebuie, nu-l știe și nu-l vede.

(Sicriu)

Am un copilaș: dacă-l bat, plânge; dacă-l mângăiu, plânge; cum îl las jos, tace.

(Lanțu)

Ce șade în apă fără să putrezească.

(Limba)

Ce lucru e acela care cu cât se lungeste mai mult, cu atât se scurtează?

(Viața)

Cine are 6 picioare și totuși merge numai pe patru?

(Călărețu)

Am o nuia svârcoalea și cuprind lumea cu ea.

(Gându)

Are pene și nu e pasăre, are 4 picioare și totuși nu umblă.

(Paiu)

Care cocoș a cântat, de l-au auzit toți oamenii și toate animalele din lume?

(Cocoșul din corabia lui Noe)

SFETNICUL GOSPODARULUI

INTREȚINEREA FÂNAȚELOR ȘI PĂȘUNILOR

Pășunile și fânețele trebuie să satisfacă necesitățile de hrană pentru toate animalele, dar pentru aceasta să se facă și unele lucrări de amenajare și anume:

Pentru fânețe: să se adune pietricele, mărăcini, risipirea mușuroaielelor de cârțițe de furnici, grăparea, facerea șanțurilor de scurgere în locurile umede, însămânțarea vetrelor goale, stăvilirea mâncăturilor de apă.

Pentru pășuni: Adunarea pietrilor, cioturilor, arderea mărăcinelor și buruienilor rămase de anul trecut, risipirea mușuroaielelor, grăparea; trebuie să se indice drumurile pe care vor merge și se vor întoarce vitele dela adăposturi și pășune; să se parceleze suprafețele de pășunat în 5-6 porțiuni, ce urmează a se pășuna succesiv.

Clasificarea pășunii: se va face în trei categorii:

- a) pe cea mai bună se vor da vacile cu lapte;
- b) pe a doua, vitele de muncă și tineretul;
- c) pe a treia oile și caprele.

Numărul de vite se va stabili la unitatea de suprafață în raport cu capacitatea de hrană a pășunii.

Terenurile nemâncate, vetrele goale se vor îngrădi și însămânța. Adăposturile și puțurile de pe pășuni vor fi reparate. Ocoalele din anul trecut se vor muta pe locuri noi.

În ce privește instrucțiunile în vederea pășunatului sunt:

- 1) Vitele nu se vor scoate la pășune decât dela 1 Mai, sau când iarba a ajuns să se poată pășuna în condițiuni bune;

2) să nu se pășuneze după ploaie sau când pământul este moale;

3) Numărul de vite scos la pășune să nu întrecă capacitatea de hrană a pășunii.

Numai procedându-se în felul acesta pășunile și fânețele își vor mări randamentul și vor corespunde necesităților.

GĂRGĂRIȚA CEREALELOR ÎN MAGAZIE

Podeaua magaziei trebuie mai întâi măturată bine pentru că gărgărița, în lipsă de boabe nu are unde să-și depună ouăle.

După aceasta se umple mai multe pungi albe cu făină de grâu sau de secară ce se pun în colțurile magaziei. Gărgărițele în lipsă de alte locuri unde să-și depună ouăle se adună aci și pot fi omorâte prin afundarea pungei în apă fiartă. Această operațiune repetată de mai multe ori va face să dispară toate gărgărițele așa că noua recoltă va fi curățată de aceste insecte.

COMBATEREA MOLIEI GRÂNELOR

Prăsierea molilor grânelor se face de regulă în magazinele de cereale unde curățenia lasă de dorit.

Înainte de înmagazinarea cerealelor se va face o curățenie radicală în magazine, scoțând afară și arzând toate resturile provenite de la cerealele ce au fost mai înainte depozitate. Odată magazia măturată bine se va stropi pardoseala, pereții și plafonul cu leșie de var stins, cu ajutorul unei perii de vâruit, având grija a dezinfecța toate crăpăturile și găurile.

Omorârea moliei se poate realiza prin supunerea seminței într'un spațiu bine închis, la acțiunea vaporilor de sulfură de carbon. într'o ladă ce se poate închide ermetic se toarnă sămânța, iar deasupra ei se așează o farfurie în care se toarnă sulfură de carbon socotindu-se 250 cm.³ la un spațiu de 1000 l. Vaporii ce se desvoltă, fiind mai grei ca aerul se coboară în jos, pătrund între boabe și omoară larvele.

Lada trebuie să fie bine acoperită cu un capac și apoi cu saci pentru a nu permite vaporilor să iasă afară, căci tratamentul n'ar mai avea efect.

Sulfura de carbon este periculoasă pentru om căci vaporii sunt otrăvitori și apoi este ușor inflamabilă. Tratatamentul durează 2 zile, după care lada se descoperă și se aerisește, apoi sămânța se întinde într'un strat subțire. Acest tratament se poate face și în magazie dacă aceasta e prea mare și se poate astupa bine. Moliile pot fi isgonite din magazie prin mirosul a câtorva plante ca: pelinul, tutunul, ce se pot așeza în mici grămezi în magazie.

PĂSTRAREA FRUCTELOR

Soiurile de mere și pere se pot păstra în pivnițe și în alte încăperi ferite de îngheț, suficient de uscate și întunecate. Temperatura acestor încăperi trebuie să fie de 4-8° C. Fructele înainte de a fi puse la păstrare se adună în grămezi unde stau circa o săptămână, în care timp defectele devin vizibile ușurând sortatul. Camerele de păstrare trebuiesc dezinfectate arzând pucioasă. Această operațiune poate fi repetată la o lună odată fără a vătăma intrucâtva fructele.

CEARA DE ALTOIT

Se poate prepara în orice gospodărie, fiind deci foarte rentabilă. O bună ceară de altoit și de folosit la rece se poate prepara din:

2 kg. rășină

150 gr. ceară de albine.

375 gr. spirt cald.

2 lingurițe de său.

Modul de preparare este următorul: Se încălzește rășina cu ceara de albine până se topește acest amestec, se adaugă apoi spirtul și săul și se amestecă bine. După ce s'a răcit se pune în cutii de tinichea păstrându-se astfel până'n momentul întrebuințării.

Extras din legea timbrului

O B I E C T U L	T i m b r u	
	fiscal	judiciar
Cerere către autorități publice	10	—
" " curtea administrativă	10	2
" " cazier	2	100
" " p. dispensă de căsătorie	11	5
Certificat	18	—
" " dela curtea administrativă	18	—
" " cazier	18	50
" " căsătorie... ..	18	5
Copii și extracte de pe orice fel de acte	10	—
Apel administrativ	52	—
" " fiscal	34	—
Procură	18	—
Chitanță (particulari) până la 100 Lei	scutit	—
" " dela 100—10.000 Lei	5	—
" " 10.000—50.000 "	3	—
" " 50.000—100.000 "	26	—
" " 100.000—200.000 "	32	—
" " 300.000 în sus	48	—
	crește cu 5 Lei	

O B I E C T U L	Taxă sta- bilă	Impozit proportional	Timbru factură
Facturi		1.70%	10‰
Cambii cu scadența până la 6 luni, p.		0.40%	
" " cu scadență peste 6 luni		0.70%	
Bilete pentru vânzări de vite mici	3		
" " " mari	7		
Bilete eliberate localnicilor pentru trecerea frontierei	7		
Notă:			
Pașapoarte pe 3 luni } pentru studii sau	1000		
" " 6 luni } misiuni oficiale în	1250		
" " 12 luni } străinătate 1/4 parte	1500		
" " " a taxelor			
" " de emigrare	500		
Autorizațiuni pentru exercițiul unei meserii	27		
Brevete de desfacere băuturilor spirtoase	660	11%	
Pesmis de pescuit	27		
" " de vânatoare	132		
" " pentru portul armelor	132		
Testamente, pacte succesoriale autentice, cererile de întărirea testamentelor	27		

Extras din tariful poștal și telegrafic

OBIECTUL	Loco Lei	Alte localități Lei	Străină- tate (unificat) Lei
O carte poștală simplă	10	10	12
„ „ „ militară	3	3	—
„ „ „ cu răspuns plătit ...	20	20	—
„ „ „ ilustrată cu salutări sau formule de felicitări	5	5	—
„ „ „ cu orice text	12	12	—
O scrisoară simplă până la 20 gr. ...	12	16	20
„ „ „ „ între 21— 50 gr.	27	31	(de
„ „ „ „ 51— 100 gr.	27	31	fiecare
„ „ „ „ 251— 500 gr.	51	55	fracțiune
„ „ „ „ 501— 750 gr.	102	110	de 20 gr.
„ „ „ „ 751—1000 gr.	102	110	câte 12
			lei în
			plus)
Imprimare până la 20 gr.	4	4	
„ dela 21— 50 gr.	5	5	
„ „ 51— 100 gr.	10	10	
„ „ 101— 250 gr.	16	16	
„ „ 251— 590 gr.	20	20	
„ „ 501—1000 gr.	26	26	
Cărți până la 100 gr.	4	4	
„ dela 101— 250 gr.	5	5	
„ „ 251— 500 gr.	10	10	
„ „ 501— 750 gr.	20	20	
„ „ 751—1000 gr.	20	20	
„ „ 1001—2000 gr.	32	32	
Dela 2 kgr, în sus se tratează ca mesagerii			
Taxa de recomandare fixă	20	20	20
Taxa de „expres“ fixă... ..	30	40	49
<i>Imprimare în relief pentru orbi</i>			
a) Până la 1.000 gr. Lei 0,50			
b) Pentru fiecare kg. sau fracțiune de kg. până la 5 kg., în plus, câte Lei 0,50			
Dela 5 kg. în sus se tratează mesagerii.			

OBIECTUL	Lei
Dela 100.000 Lei în sus, de fiecare mie sau fracțiune de mie câte	1,30
Taxa pentru ramburs până la 200 Lei inclusiv	2
până la 500 Lei inclusiv	4
" " 1000 " "	7
dela 1000 " în sus	13
Mandate, Cartonul	5
Taxa pe valoare:	
până la 5000 Lei de fiecare 100 Lei	1,30
dela 5.001— 10.000 de fiecare 1000 Lei	6,50
" 10.001— 20.000 " " " "	3,90
" 20.001— 50.000 " " " "	2,60
" 50.001—100.000 " " " "	1,30
" 100.001—500.000 " " " "	0,65
Pentru plata mandatelor la domiciliu până la Lei 200	2

Telegrame

CUPRINSUL	Loco	Altă localitate
Cel puțin 15 cuvinte (de cuvânt) .	5	7
O carte de vizită telegrafică . . .	80	100
Suprataxe : Urgent	10	14
Fulger	15	21
Pentru înregistrare	6	6

Tariful de mesagerii

Tariful General

Greutatea în kg.	TAXELE PENTRU		
	Acelaș județ	Județe limitrofe	Județe nelimitrofe
1	42	48	55
2	50	58	72
3	50	68	89
4	66	78	106
5	74	90	123
6	82	100	140
7	90	110	157
8	98	120	174
9	104	130	191
10	112	142	208
11	120	152	224
12	128	162	241
13	136	172	258
14	144	182	275
15	152	192	292
16	156	202	306
17	162	208	321
18	168	216	335
19	172	226	350
20	178	232	363

Radio

Cauțiune care se restituie când nu mai ai aparat de radio (plătibilă în 8 rate)	Lei 1930
Taxa de înscriere	250
Abonamentul trimestrial (la 3 luni) ..	420

CALENDARUL VITELOR

Inceputul data	Sfârșitul periodului de purtat la :			
	vaci 285 zile	cai 348 zile	oi și capre 154 zile	scroafe 120 zile
4 Ianuarie	15 Oct.	9 Dec.	6 Iunie	3 Maiu
7 "	18 "	12 "	9 "	6 "
12 "	23 "	17 "	14 "	11 "
16 "	27 "	21 "	18 "	15 "
21 "	1 Nov.	26 "	23 "	20 "
5 Februarie	16 "	10 Ianuarie	8 Iulie	4 Iunie
12 "	22 "	16 "	14 "	10 "
21 "	2 Dec.	26 "	24 "	20 "
2 Martie	11 "	4 Februarie	2 August	29 "
7 "	16 "	9 "	7 "	4 Iulie
14 "	22 "	15 "	13 "	10 "
2 Aprilie	11 Ianuarie	7 Martie	2 Sept.	30 "
6 "	15 "	11 "	6 "	3 August
16 "	25 "	21 "	16 "	13 "
1 Maiu	9 Februarie	5 Aprilie	1 Oct.	28 "
7 "	15 "	11 "	7 "	3 Sept.
11 "	19 "	15 "	11 "	7 "
21 "	1 Martie	25 "	21 "	17 "
5 Iunie	16 "	10 Maiu	5 Nov.	2 Oct.
11 "	22 "	16 "	11 "	8 "
15 "	26 "	20 "	15 "	12 "
25 "	5 Aprilie	30 "	25 "	22 "
5 Iulie	15 "	9 Iunie	5 Dec.	1 Nov.
10 "	20 "	14 "	10 "	6 "
16 "	26 "	20 "	16 "	12 "
25 "	5 Maiu	29 "	25 "	21 "
4 August	15 "	9 Iulie	4 Ian.	1 Dec.
10 "	21 "	15 "	10 "	7 "
14 "	25 "	19 "	14 "	11 "
24 "	4 Iunie	29 "	24 "	21 "
3 Sept.	14 "	8 August	3 Febr.	31 "
8 "	19 "	13 "	8 "	5 Ianuarie
11 "	24 "	18 "	13 "	10 "
23 "	4 Iulie	28 "	23 "	20 "
3 Oct.	14 "	7 Sept.	5 Martie	30 "
9 "	19 "	13 "	11 "	5 Febr.
13 "	24 "	17 "	15 "	9 "
23 "	4 August	27 "	25 "	19 "
2 Nov.	14 "	7 Oct.	4 Aprilie	1 Martie
8 "	20 "	13 "	10 "	7 "
12 "	24 "	17 "	14 "	11 "
22 "	3 Sept.	27 "	24 "	21 "
2 Dec.	13 "	6 Nov.	4 Maiu	31 "
7 "	18 "	11 "	9 "	5 Aprilie
14 "	25 "	18 "	16 "	12 "
17 "	28 "	21 "	19 "	15 "
23 "	3 Oct.	27 "	25 "	21 "
27 "	7 "	1 Dec.	29 "	25 "

Sfaturi pentru gospodine

BUDINCĂ DE STRUGURI CU CHAUDEAU

Se freacă bine o bucată unt mare cât un ou cu 3-4 linguri zahăr și 6 gălbenușuri, apoi se adaogă 1 mână bună de migdale opărite și tăiate fin. 1 franzelă tăiată felii și muiată în lapte, 1 mână de stafide și tot atâtea boabe de struguri. Apoi se amestecă ușor cu spuma tare a 6 albușuri și o mână plină de pesmet, se pune compoziția într'o formă unsă cu unt, se pune la copt să stea trei sferturi de oră și se servește turnând deasupra chaudiu-ul, (spumă făcută din albuș de ou frecat cu zahăr, etc.).

KOCH DE OREZ CU CIOCOLATĂ

100 gr. orez se fierbe cu lapte până se îngroașe și se înmoaie, când s'a răcorit se strecoară printr'o sită de păr. Se freacă 100 gr. unt până se face ca o cremă și se adaogă variind 7 gălbenușuri cu orezul strecurat, apoi 100 gr. zahăr cu 100 gr. migdale opărite și tăiate fin. Când s'a făcut ca o cremă, se amestecă cu 3 tablete de ciocolată rasă și după ce se unge o formă cu unt, se presară cu zahăr, se pune înăuntru compoziția cu o lingură, variind după culoare, formând un desen frumos și se lasă să fiarbă cam vreo 1 oră înăbușit. Se răstoarnă servindu-se cu cremă de ciocolată.

KOCH DE GRIȘ

În 1 litru de lapte clocotind se fierbe 8 linguri griș fin, se adaogă un vârf de cuțit sare și 1-2 linguri de zahăr. Când kochul e bine fiert, se pune pe o farfurie adâncă și se servește.

Hrana

Fiecare aliment introdus în stomac se transformă în energie, în putere. Unitatea de putere pe care o dezvoltă alimentele poartă numele de calorii. Ea diferă de la aliment la aliment. Iată aci un scurt tablou care arată ce conțin și câte calorii dezvoltă unele alimente:

	Hidro. carb.	Albu- mino- ide	Gră- simi	Săruri miner.	Apă	Calorii la 100 gr.
Alimente de origine animală						
Carne de vacă slabă... ..	0	20,71	1,74	1,18	76,37	100
" " " grasă... ..	0	16,75	29,28	0,92	53,05	340
" " berbec... ..	0	17,11	5,77	1,33	76	362
" " porc grasă... ..	0	14,54	37,34	0,72	47,40	360
" " " afumată... ..	0	25,07	8,19	7,1	59,72	449
" " pui... ..	0	18,49	9,34	0,91	70,06	204
Limbă de vacă... ..	0	17,10	18,10	1,0	63,80	108
Laptele și derivatele lui						
Lapte de vacă... ..	4,2	3,66	3,62	0,68	87,22	70
" " oaie... ..	2,6	6,52	6,86	0,89	80,82	86
" " bivolită... ..	2,4	2,22	1,64	0,51	89,64	88
Smântână... ..	4	3,76	22,66	0,53	68,82	245
Unt... ..	3,5	3,6	93,10	3,6	6,20	780
Ouăle						
Ou de pasere complet... ..	4,8	12,55	12,11	1,12	73,66	171
Albușul... ..	0	12,87	0,25	0,61	85,50	—
Gălbenușul... ..	0	16,12	31,39	1,01	51,03	345
Cerealele și făina lor. Pâinea						
Grâu... ..	68,92	12,64	1,41	1,66	13,37	320
Ovăzul... ..	58,37	10,69	4,99	3,29	12,11	108
Făina de orz... ..	71,22	11,38	1,53	0,59	14,83	340
" " porumb (mălaiu)... ..	68	8-12	7-4	1,1	17,4	310
Pâinea de grâu... ..	46-65	9,3	8,55	1	33,40	255
Leguminoase						
Mazăre verde... ..	45	7	0,5	2,2	10,6	90
Fasole verde... ..	56	13	1,95	3,6	25	340
" uscată... ..	60	20	1,95	3,8	14	325
Cartofi... ..	20	1,3	0,15	1,0	76	90
Morcovi... ..	16	0,9	0,8	1	87	78
Varză... ..	4,55	2,48	0,34	0,83	90,99	29
Fructe						
Caise... ..	14,17	0,9	0,12	0,8	85,4	60
Frați... ..	8,9	0,9	0,5	0,3	91,1	44

VITAMINELE

Vitaminele se găsesc în fructe din abundență și mai ales în coajă, în cereale și legume, în anumite grăsimi, untură de pește, unt, smântână, etc.

Lipsa acestor vitamine din alimente face ca organismul să sufere diminuându-i-se rezistența naturală la diferite infecțiuni și să dea naștere la diferite boli sau avitaminoze ca : rahitismul, xeroftalmia, nevrite diverse, beri-beri, scorbut, pelagra, etc.

Astfel s'a descris o vitamină A sau antirahitică care se găsește din abundență în uleiul de ficat de morun (untura de pește) și în alte grăsimi.

Această vitamină intervine în fixarea calciului oaselor și deci a unei creșteri normale.

Vitamina B sau antinevritică și antiberi-berică se găsește în coaja cerealelor.

Vitamina C sau antiscorbutică se găsește în suc fructelor crude, a saladelor verzi și în unele legume. Scorbutul e o boală foarte grea și se caracterizează prin diferite ulcerăriuni ale mucoaselor gurei, limbii, ochilor și hemoragii. Nici un medicament nu s'a dovedit eficace în această boală în afară de alimentația cu fructe și legume verzi, cari readuc sănătatea bolnavului ca prin farmec fiindcă conține vitamina C. S'au mai descris și alte vitamine de mai puțină importanță, însă nu vom intra în descrierea lor aci.

Pelagra, boala care face atâtea ravagii în pătura noastră rurală, nu e altceva decât o avitaminoză căci consumul porumbului alterat din care lipsește vitamina necesară produce această boală.

CUM SE CURĂȚĂ ?

Arama (garnitură la mobilă). Se spală în apă fierbinte cu aodă, se limpezește cu apă curată și se lasă să se usuce; apoi se dă lustru cu o flanelă.

Oala cu mâncare arsă se curăță astfel: oala se lasă o zi presărată cu sare, apoi e umplută cu apă și se pune pe foc să fiarbă. În felul acesta, mâncarea se moaie bine și se curăță ușor.

Mâncarea arsă să nu se radă cu cuțitul și să nu se fiarbă cu apă cu sodă, deoarece riscăm cu timpul, să găurim oala.

Să nu se pună apă rece într'o oală înfierbântată fiind că, crapă emailul.

Tacâmurile Se înmoaie afară de cuțite, în apă caldă cu săpun sau sodă. Cuțitele se vor înmuia numai până la mâner. Apoi se spală cu spălătoarea, bucată cu bucată, se limpezesc în apă caldă și imediat se usucă cu o cârpă.

O metodă recomandabilă pentru spălat este așezarea tacâmurilor direct într'o oală, al cărei fund va fi protejat cu un lemn ajustat exact. Se lasă astfel până se înmoaie toate resturile de pe tacâmuri, pe urmă se face spălarea de mai sus.

Tacâmurile de oțel nefolosite să se ungă cu o pastă din 50 gr. vaselină și 5 gr. magnezie arsă, Astfel vor fi scutite de rugină.

Pantofii de lac. 1. Se curăță cu o cârpă umedă, apoi se dă lustru cu o flanelă. 2. Sau se șterge lacul cu o cârpă umezită în bere. 3. Se mai ung ușor cu cremă albă de ghetă, se lasă să se usuce și se freacă apoi cu o flanelă. 4. Sau se șterg cu o cârpă umedă și se freacă cu o cârpă umezită într'o lingură de ulei de in și smântână dulce. Se dă lustru cu o cârpă. Pantofii de lac udați de ploaie se șterg bine cu o cârpă uscată și se umplu cu hârtie. Se ung cu cremă albă de ghetă, se lasă să se usuce și se lustruesc cu o flanelă. Pantofii de lac, care se poartă mai rar, să se ungă cu cremă de ghetă sau cu un ulei fin (poate fi și ulei de mașină de cusut).

Panglica de catifea neagră. 1. Se curăță frecând-o cu o perie muiată în benzină. 2. Se mai curăță, și se improspătează, ștergând-o cu o cârpă umezită în ulei de nucă.

Mirazuri din lumea mare

Cel mai bogat copil din lume este nepotul nizamului Hayderabad, în vârstă de 6 ani și jumătate. El este moștenitor a unei frumoase averi de 145 miliarde de lei.

*

Din animalele furioase lupii sunt de obicei dați ca exemplu de răutate și pe bun drept, căci ei nu-și cruță nici propria lor familie.

*

Ați auzit vorbindu-se de „luna de miere”. Această expresie vine dela obiceiul teutonic de a da tinerilor căsătoriți, timp de o lună, să bea un fel de vin făcut din miere.

*

În pustiul Saharei din Africa există un soi de flori cari au forma pietrelor.

*

Broasca, cât e de micuță, în mersul ei săltat, cu un singur salt poate face o distanță de 25 ori mai mare decât îi este lungimea corpului.

*

Cât timp păstrează viața în ele diferite semințe: cea de ceapă 2 ani; de mazăre și pătrunjel 3 ani; de paradaise și linte 5 ani; de varză, spanac, morcovi și sparanghel 5 ani; de țelină 8 ani; în fine, cea de castraveți 10 ani.

*

Americanul Andrew Wilson din Montclair — după cum reiese dintr'o statistică americană — a folosit unul și același buton de guler vreme de 51 de ani.

*

Dintre cereale cel mai mult se consumă orezul.

Cea mai mare carte din lume se află la o mănăstire de călugări dominicani din Viena, fiind de 1.20 m de lungă și de 85 cm. de lată. În ea se scrie cronica ordinului începând cu anul 1424.

*

Se spune că Marea Britanie are cam multișori oameni bogați. În anul 1939 avea 428 de milionari.

*

Insectele pe cari nu le privim mai niciodată cu luare aminte, în raport cu mărimea, sunt de o putere nebănuită. Puterea furnicii este miraculoasă, musca verde poate duce o greutate de 180 ori mai mare decât corpul ei, urechelnița poate trage o greutate de peste 300 ori mai mare decât propria ei greutate. În raport cu insectele, omul este mult mai slab: abia poate trage o greutate de 12 ori mai mare decât propria lui greutate.

*

În China sunt aproape 40.000 de persoane cari se pretind a fi urmași direcți ai marelui Confucius.

*

Pe vremea anticei Rome vârsta mijlocie a omului era de 35 de ani. Acum, în virtutea progreselor igienei și medicinei s'a urcat la 60 de ani. Etatea omului nu depășește 110 ani și preținșii bătrâni de 160 de ani nu sunt decât impostori cari speculează lipsa actelor cu data precisă a nașterii lor motivând că au fost distruse de războaie sau incendii.

*

S'a constatat că berzele și șoimii s'au ridicat până la mai bine de de șapte mii metri deasupra nivelului mării, sburând peste Himalaya și că un vultur a fost zărit la aproape opt mii cinci sute de metri deasupra Everestului.

*

Unele triburi din America de Sud au lăsat foarte nobile mai ales în cazurile când e vorba să se acorde despăgubiri pentru daune.

Spre exemplu, dacă un hoț cade de pe un zid și se rănește pe când încerca să pătrundă în domiciliu unui particular, acesta din urmă este obligat să-i plătească daune întrucât zidul lui e considerat responsabil de prezența hoțului și de accident.

*

Cartoful a fost mâncat pentru prima oară în Europa în anul 1616, la masa regelui Ludovic al XIII.

*

Oricum ar cădea sămânța în pământ, rădăcina crește în țărână, iar tulpina în sus, spre lumină.

*

Prima stofă de bumbac s'a țesut Ninive în anul 1100 înainte de Hristos.

*

Cât mănâncă un om? Hrana necesită de un om normal cântărește de șapte ori greutatea lui.

*

Făina din stiuleții de porumb e mai prețioasă decât ovăzul, având aceleași elemente nutritive ca și ovăzul, putând servi ca nutreț, în loc să se ardă.

*

Indușii știau să facă țesături de bumbac, numite „vânt țesut”, cari erau atât de fine încât, întinse la albit pe iarba plină de rouă, nu se mai vedeau, încât o rochie întregă se putea trage printr'un inel.

*

Dacă, deodată, n'ar mai fi bumbac, nouă zecimi din oameni ar trebui să umble în pielea goală.

*

În Germania savanții au făcut din iarbă grâu: s'au încrucișat anumite ierburi din regiunile mediterane cu soiuri de grâu românesc, abligându-se astfel o specie de cereale care se coace de vreme, cu totul lipsită de pretenții și imună împotriva mai tuturor bolilor.

ALFABETUL CIRILIC CURSIV

<i>A, a = A, a</i>	<i>Ѣ, ѣ = Ї, и</i>	<i>С, с, е = І, і</i>
<i>Ѣ, ѣ } = В, в</i>	<i>Ѡ, ѡ = Ї, і</i>	<i>Ѡ, ѡ, ѡ = І, і</i>
<i>В, в = У, у</i>	<i>Л, л, ѡ = Л, л</i>	<i>Ѣ, ѣ = ci, ci</i>
<i>Ѣ, ѣ = Г, г</i>	<i>Л, л = Li, li</i>	<i>Ѣ, ѣ, ѣ = У, у</i>
<i>Д, д, ѡ = Д, д</i>	<i>М, м = М, м</i>	<i>Ѣ, ѣ, ѣ = І, і</i>
<i>Ѣ, ѣ, ѣ = Gi, gi</i>	<i>Н, н = N, n</i>	<i>Ѣ, ѣ, ѣ = H, h</i>
<i>К, к, у = С, с</i>	<i>Н, н = Ni, ni</i>	<i>Ѣ, ѣ, ѣ = І, і</i>
<i>З, з = З, з</i>	<i>О, ѡ, ѡ = О, ѡ</i>	<i>Ѣ, ѣ = ci, ci</i>
<i>Е, е, е = Е, е</i>	<i>П, н, ѡ = Р, р</i>	<i>Ѣ, ѣ = dg</i>
<i>У, у = Ї, и</i>	<i>Р, р, р = Р, р</i>	<i>Ѣ, ѣ = І, і</i>

Semnele din diferite epoci — folositor la descifrarea
documentelor vechi bisericești.

ALFABETUL CIRILIC

Forma literelor	Numele lor pronunțate de Români	Înțelesul numerelor din slavonește	Valoarea fonetică	Valoarea numerică	Forma literelor	Numele lor pronunțate de Români	Înțelesul numerelor din slavonește	Valoarea fonetică	Valoarea numerică
А	az	eu	a	1	Ф	fertă	—	f	500
Б	buchie	literă	b	—	Х	her	hiară	h	600
В	vede	știu	v	2	Ψ	psi	—	ps	700
Г	glagoli	cuvinte	g, gh	3	Ω	ot	din	o	800
Д	dobro	bun	d	4	Ц	ți	ți	ț	900
Е	iest	este	e	5	Ш	șa	—	ș	—
Ж	juvete	trăși	j	—	Щ	ștea	—	șt	—
С	dzialo	foarte	dz	6	Ч	cerfu	vierme	ce, ci	90
З	zemle	țară	z	7	Ъ	ior	—	ă	—
И	ije	care	i	8	Ь	ier	—	u, ă, â	—
І	i	—	i	10	І	ieri	—	â	—
К	cacn	cum	c, ch	20	Ѣ	iați	—	ea	—
Л	liude	oameni	l	30	Ѧ	ius	—	i, â	—
М	mislete	gândiți	m	40	Ю	iu	—	iu	—
Н	naș	al nostru	n	50	Ѡ	iaco	—	ia	—
О	on	acela	o	70	ѡ	ia	—	ia	—
П	pocoi	liniște	p	80	Ѣ	thita	—	th	9
Р	rătă	spune!	r	100	Ѥ	csi	—	cs	60
Г	slovo	cuvânt	s	200	Ѧ	gea	—	ge, gi	—
Т,Ѣ	tverdu	tare	t	300	Ѧ	in	—	i, in	—
Ѧ	ucu	invățat	u	400	Ѧ	ipsilon	—	i	—
Ѧ	u	—	u	400	Ѧ	—	—	—	—

(Redăm acest alfabet pentru că este de folos la citirea vechilor noastre cărți bisericești).

Cetatea Timișorii de altădată

Timișoara la 1596. Tabloul reprezintă un atac asupra Cetății.

Târgurile din Banat și Ardeal

JUDEȚUL TIMIȘ-TORONTAL

- Banloc, 4 Aprilie, 1 Noemvrie
 Beba-Veche, 6 Martie, 5 Iunie, 4 Septemvrie
 Belinț, 23 Aprilie, 11 August
 Beșenova-Veche, 14 Mai, 13 August, 15 Octomvrie
 Biled, 20 Martie, 12 Iunie, 2 Octomvrie
 Brestovăț, 1 Aprilie, 14 Octomvrie
 Butin, 24 Aprilie, 24 Iulie, 15 Octomvrie, 20 Decemvrie
 Buziaș, Ultima Vineri din August, a 3-a Vineri din Ianuarie, Aprilie,
 Iulie 1-a Vineri din Octomvrie
 Ciacova, 7 Aprilie, 30 Iunie, 25 August, 13 Octomvrie, 10 Noemvrie
 Cărpiniș, 13 Aprilie, 12 Iunie, 18 Septemvrie
 Cenadul-Mare, 19 Iunie, 13 August, 9 Octomvrie, 4 Decemvrie
 Cenei, 24 Mai, 24 August, 25 Octomvrie
 Chevereșul-Mare, 10 Martie, 9 Iunie, 4 August, 3 Noemvrie
 Chizătău, 11 Ianuarie, 28 Aprilie, 18 Iunie, 15 Octomvrie
 Comloșul-Mare, 28 Februarie, 12 Iunie, 23 August, 13 Noemvrie
 Clopodia, 7 Ianuarie, 7 Aprilie, 4 August, 6 Octomvrie
 Denta, 20 Mai, 2 Noemvrie
 Deta, prima Sâmbătă din Februarie, 19 Martie, 11 Iunie, 10 Septemvrie, 26 Noemvrie
 Fibiș, 8 Februarie, 9 Mai, 7 Noemvrie
 Gătaia, 23 Ianuarie, 23 Iulie, 23 Octomvrie, prima zi de Luni după
 23 Aprilie
 Ghertenis, 10 Ianuarie, 10 Aprilie, 10 Iulie, 10 Octomvrie
 Giulvăz, 12 Mai, 12 August, 7 Octomvrie
 Ghizela, 21 Martie, 21 Septemvrie
 Igris, 4 Septemvrie
 Ioanisfeld, 15 Aprilie, 15 Octomvrie
 Iamul-Mare, 17 Aprilie, 4 Septemvrie, 17 Februarie, 10 Noemvrie
 Jebel, 21 și 22 Aprilie, 1 Iunie, 1 Septemvrie, 20 și 21 Octomvrie
 Jimbolia, 26 și 27 Martie, 25 și 26 Iunie, 3 și 4 Sept., 5 și 6 Noemvrie
 Lenauheim, 6 Martie, 24 Aprilie, 9 Octomvrie
 Liebling, 10 Maiu, 7 Septemvrie

Lipova, 22 Aprilie, 20 Iulie, 8 Septembrie, 8 Noiembrie.
 Lovrin, 12 Martie, 25 Iunie, 10 Septembrie, 29 Octombrie.
 Moravița, 3 Aprilie, 4 Octombrie.
 Mărțișoara, 20 Aprilie, 10 August.
 Moritzfeld, 10 Martie, 8 Mai, 21 August, 6 Noiembrie.
 Nichișoara, 22 Maiu, 6 August.
 Ohaba-Forgaci, 20 Ianuarie, 26 Maiu, 14 Iulie, 27 Octombrie.
 Orțișoara, 8 Septembrie.
 Peciul-Nou, 3 Aprilie, 7 August, 23 Octombrie.
 Periam, 24 Aprilie, 15 Iunie, 24 Septembrie, 14 Noiembrie.
 Pesac, 1 Aprilie, 24 Iunie, 14 Octombrie.
 Recaș, 20 Februarie; 3 Iunie, 31 August, 29 Octombrie.
 Sacoșul-Mare, 19 Martie, 28 Iunie, 28 Septembrie.
 Sacoșul-Turcesc, 17 Maiu, 17 Noiembrie.
 Sănnicolaul-Mare, Sămbătă înainte de 5 Aprilie, 1 Iulie, 18 Octombrie,
 18 Decembrie.
 Saravale, 26 Martie, 27 August.
 Satchinez, 15 Maiu, 15 August, 15 Noiembrie.
 Săcusigiu, 25 Ianuarie, 27 Iulie, 23 Octombrie.
 Șemlac, 19 Martie, 18 Iunie, 22 Octombrie.
 Sânpetru-German, 16 August.
 Tîmșoara, Joia și Vinerea înainte de 20 Martie, 2 Iunie, 16 August,
 30 Septembrie, 19 Decembrie. Dacă aceste zile cad pe ziua de
 Joi, târgul începe în aceeași zi și ține 2 zile. Dacă în ziua de târg
 e sărbătoare națională, târgul se va ține Vinerea.
 Topolovățul-Mare, 28 Aprilie, 16 Iunie, 11 August, 22 Decembrie.
 Tormac, 22 Aprilie, 17—19 Iunie, 16—18 Septembrie, 25—27 Noiembrie
 Uivar, 10 Aprilie, 22 August, 10 Octombrie.
 Variaș, 3 Aprilie, 4 Septembrie, 30 Octombrie.
 Vinga, 21 Maiu, 20 August, 20 Octombrie, 2 Decembrie.

JUDEȚUL SEVERIN

Bata, 2 Februarie, 1 Maiu, 6 August, 21 Noiembrie.
 Balinț, Joia primă din lunile Aprilie, Iunie, Septembrie și Decembrie.
 Berzovia, 29 Martie, 31 Maiu, 26 Iulie, 29 Octombrie.
 Bethausen, Sămbătă ultimă din Aprilie, Iunie și penultima din De-
 cembrie.
 Birchiș, 1 prima Sămbătă din luna Februarie, 2. a doua Sămbătă
 din luna Maiu, 3. a doua Sămbătă din luna August, 4. a doua
 Sămbătă din luna Noiembrie.
 Caransebeș, ultima Vineri și Sămbătă din Ianuarie și Aprilie, prima
 Joi din August și Octombrie.
 Căpâlnaș, 1 Ianuarie, 9 Martie, 23 Aprilie, Lunia Rusalilor. Naș-
 terea Sf. Ioan Botezătorul, Sf. Maria mică, Arhang. Mihail și
 Gavril.

Cornea, Luni după Duminică 5 din postul Paștilor, Luni înaintea Arhanghelul lui Mihail și Gavril.
 Curtea, 21 Maiu, 14 Septemvrie.
 Domașnea, Sâmbătă înainte de Florii și Luni după Sf. Petru și Pavel.
 Făget, cu 4 zile înainte de Botez, cu 4 zile înainte de Sf. Toader, cu 4 zile înainte de Ispas, 4 zile înainte de Sf. Petru, 4 zile înainte de Sf. Maria, 4 zile înainte de Sf. Dumitru și Sf. Nicolae.
 Lugoș, 10 Februarie, 10 Maiu, 4 Iulie, 31 Octomvrie, Marția înainte de 25 Martie, înainte de 15 August și Decemvrie.
 Mehadia, Ultima Sâmbătă înainte de Florii Botez, de Sf. Petru și de Sf. Paraschiva.
 Mehadica, Miercuri înainte de Întâmpinarea Domnului, Sf. Gheorghe, Sf. Ilie și de Arh. Mihail și Gavril.
 Orșova, 1 Maiu, 17 Septemvrie.
 Sacul, 15 Ianuarie, 15 Aprilie, 15 Iulie, 15 Octomvrie.
 Teregeva, Vineri înainte de Botez, Vinerea Patimilor, Vineri înainte de Nașterea Sf. Ion Botezătorul și 26 Octomvrie

JUDEȚUL CARAȘ

Berzasca, 13 și 14 Iulie, 26 și 27 Octomvrie.
 Bocșa Română, 8 Martie, 6 Maiu.
 Bocșa Montană—Vasiova, 23 Martie, 15 Martie, 15 Maiu, 3 Iulie, 25 Septemvrie, 20 Noemvrie.
 Bozovici, Luni în săptămâna penultimă a Paștelor. Luni înainte de Înălțarea Domnului, Luni în prima săptămână după 1 Octomvrie, Luni din penultima săptămână înainte de Crăciun.
 Cacoveni, 4 Februarie, 22 Maiu, 26 August, prima Miercuri din luna Noemvrie.
 Ciuchieciu, 2 Februarie, 21 Maiu, 6 August, 26 Octomvrie.
 Dalboșeș, 10 Martie, 23 Octomvrie.
 Dognecea, 17 Martie, 1 Septemvrie.
 Forotie, 27 Aprilie, 7 Septemvrie, 12 Octomvrie.
 Jidovin (Berzovia), 26 Martie, 28 Maiu, 30 Iulie, 29 Octomvrie.
 Moldova nouă, 20 Aprilie, 22 Iunie, 2 Noemvrie.
 Moldova-Veche, 7 Aprilie, 28 August.
 Naidăș, 2 Februarie, 14 Octomvrie.
 Oravița-Montană, 12 Martie, 16 Iulie, 8 Octomvrie, 3 Decemvrie.
 Prigor, 26 Ianuarie, 22 Iunie, 19 Octomvrie.
 Reșița, Vineri înainte de Florii, înainte de Sf. Ilie, înainte de ziua Crucii și ultima Vineri din Octomvrie.
 Sasca-Montană, 7—8 Maiu, 25—24 Iunie, 21—22 Septemvrie, 3 Nov.
 Tirol, 3 Martie, 1 Septemvrie.
 Valea Mare, Joia Mare, Sf. Paraschiva
 Vrani, 24 Iunie, 26 Octomvrie.
 Vermeș, 8 Maiu, 9 Octomvrie.

JUDEȚUL ARAD

- Almaș**, Marți înaintea sărbătoarei Sf. Paști, Marți înainte de SS. Apostoli Petru și Pavel, Marți înainte de Sf. Dumitru, Marți înainte de Crăciun.
- Aradul-Nou**, 1 Martie, 16 Iunie, 18 Octomvrie.
- Aradul-Nou**, 1 Martie, 16 Iunie, 18 Octomvrie.
- Bârzava**, Duminecă înainte de S. S. 40 mucenici, Duminecă înainte de Constantin și Elena, Duminecă înainte de Schimbarea la față. Duminecă înainte de Civ. Paraschiva, Duminecă în. de Sf. Crăciun.
- Buteni**, Luni din săptămâna în care cade sărbătoarea Întâmpinarea Domnului, Luni la o săptămână după sărbătoarea Rusaliilor, Luni din săptămâna în care cade sărbătoarea Tăierea Capului Sf. Ion Botezătorul, Luni înainte de sărbătoarea Nașterii Domnului.
- Cil**, Luni după Florii, 11 Iulie, întrucât ziua de 11 Iulie nu cade pe ziua de Luni, se va ține înainte de această dată, 26 Octomvrie (idem), Luni după Sf. Nicolae.
- Cermeiu**, 25 Martie, 30 Iunie, 11 Noemvrie, 1 Decemvrie.
- Chișineu-Criș**, 20 și 21 Aprilie, 20 și 21 Iunie, 21 și 23 Septemvrie, 8 și 9 Decemvrie.
- Dieci**, 20 Martie, 20 Iulie, 20 Octomvrie.
- Dezna**, Sâmbătă înainte de 19 Maiu, 14 Septemvrie, 21 Noemvrie.
- Ghloroc**, prima Duminică după 15 Martie și 25 Septemvrie (mărfuri și alimente), 15 și 16 Martie, 30 și 31 Septemvrie (vite).
- Gurahont**, Luni înainte de 10 Februarie. Luni înainte de 11 Mai, Luni înainte de 30 August, Luni înainte de 15 Noemvrie.
- Hălmagiu**, Sâmbătă după 6 Februarie, Sâmbătă înainte de Florii, Sâmbătă înainte de 29 Iunie, Sâmbătă înainte de 3 Septemvrie, Sâmbătă după 26 Octomvrie.
- Ineu**, în prima săptămână după Botez, în ultima Duminecă din Aprilie, în săptămâna Sf. Ilie, în Octomvrie după Sf. Dumitru.
- Nădlac**, Sâmbătă și Duminică în care cad zilele de 2 Ian., 24 Aprilie și 29 Sept. (întrucât datele amintite ar putea să cadă în zile de sărbătoare, atunci târgurile se țin în săptămâna premergătoare) 6 și 7 Ilie.
- Pecica**, Sâmbătă înainte de 25 Martie și 25 August deasemeni și Duminică.
- Pâncota**, Ultima Sâmbătă și Duminecă a lunii Februarie. A doua săptămână după Paștilor Ort., Sâmbătă și Duminică a lunii Oct.
- Petriș**, 20 Ianuarie, Duminecă înainte de Florii, 10 și 11 Iunie, 19 și 20 Iulie, 14 Octomvrie, 20 Decemvrie.
- Rovine**, Sâmbăta premergătoare zilei de 9 Maiu pentru vite. Duminecă și Luni pentru mărfuri, Sâmbăta premergătoare zilei de 14 Sept. pentru vite. Duminecă și Luni pentru mărfuri.
- Sft. Ana**, Prima Sâmbătă din 1 Martie, August și Octomvrie.
- Șimandul de jos**, Sâmbătă și Duminecă înainte de 13 Februarie, 6 și 7 Maiu, 9 și 10 Septemvrie.

Seitin, Sâmbătă înainte de 15 Aprilie, Sâmbătă după 19 Noemvrie.
 Semlac, în Dumineca cea mai apropiată de 20 Martie, 20 Iunie și 20 Septemvrie

Șicula, Ultima Luni din Ian., prima Luni din Aprilie, ultima Luni înainte de Sft. Arhangel Mihail și Gavril și ultima Luni înainte de SS. Apostoli Petru și Pavel.

Șiria, Sâmbătă după 15 Ianuarie, Sâmbătă înainte de 15 Martie. Sâmbătă după 1 Iunie, Sâmbătă înainte de 15 August, Sâmbătă după 31 Septemvrie, Sâmbătă înainte de 1 Decemvrie.

Șebîș, Miercurea din săptămâna în care cade Sft. Gheorghe, Miercurea din săptămâna în care cade Sft. Petru și Pavel, Miercurea din săptămâna în care cade Sft. Mihai și Gavril, Miercurea în săptămâna în care cade Sft. Nicolae.

Șepreuș, înainte cu o săptămână de Dumineca Floriilor românești, în ziua de Sft. Petru și Pavel (dacă cade într-o Duminecă se va ține Vineri). În ziua de Sft. Dumitru (idem).

Socodor, Sâmbătă ce urmează după 15 Ianuarie, Sâmbătă ce urmează după 1 Aprilie, Sâmbătă ce urmează după 15 Iulie, Sâmbătă ce urmează după 6 Noemvrie.

Silindia, Dumineca după 15 Maiu, Dumineca după 2 Octomvrie, Dumineca după 13 Decemvrie.

Săvărsin, 14 Februarie, 13 Maiu, 18 August, 3 Decemvrie, 1 Aprilie, 15 Iunie, 1 Octomvrie.

Târnova, Joi după 1 Aprilie, Joi după 1 Iunie, Joi după 30 Septemvrie, Joi după 30 Decemvrie.

Tăuți, în fiecare a 3-a Luni din Aprilie și înainte de Luni din Sept.

Vânători, în Miercurea din săptămâna în care se cuprinde ziua de 7 Aprilie, Miercurea din săptămâna care se cuprinde 24 Iunie, Miercurea în care urmează prima Duminecă din Octomvrie, a doua Miercure din Decemvrie.

Vărădia de Mureș, 2 Ianuarie. Prima Joi după Sft. Paști. A doua Joi după Sft. Rușalii, 14 Septemvrie.

Zărand, Sâmbătă și Dumineca primă din postul Paștilor, Sâmbătă și Dumineca Rusaliilor, Sâmbătă și Dumineca Sft. Mării, Sâmbătă și Dumineca înainte de 17 Decemvrie.

Zerind, Joi la începutul lunii Ianuarie, Joi la începutul lunii Sept.

JUDEȚUL HUNEDOARA

Băcia, 21 Aprilie, 15 Septemvrie.

Baia de Criș, Plasa Avram Iancu, în Miercurea 3-a din Martie, Miercurea 3-a din Iunie, Miercurea 3-a din Sept., Miercurea 3-a din Decemvrie.

Balșa, 25 Martie, 25 Iunie, în ultima zi de Joi din fiecare Luni de târg mixt.

Bărsău, în ultima Sâmbătă a fiecărei luni.

Blăjeni, Marția înainte de Sft. Paști, Marția înainte de Sft. Paraschiva

- Brad**, Prima Joi din luna Martie, prima Joi din luna Iunie, prima Joi din luna Septemvrie, prima Joi din luna Decemvrie.
- Cugir**, 2 și 3 Aprilie, 20 și 21 Iulie, 14 și 15 Sept., 17 și 18 Decemvrie.
- Deva orașul**, 11—12 Ianuarie de vite, 14 Ianuarie de marfă, 10 și 11 Maiu de vite, 13 Maiu de marfă, 31 Iulie și 1 August de vite, 3 August de marfă, 27 și 28 Oct. de vite, 30 Octomvrie de marfă.
- Dobra (Plasa Dobra)**, 23 Aprilie, a doua Joi după Rusalii; 8 Septemvrie, 26 Octomvrie.
- Dobra**, 7 Decemvrie, Marți din săptămâna brânzii
- Geoagiu Plasa Geoagiu**, 6 și 8 Aprilie, 1 și 3 Iulie, 3 și 5 Sept., 8 Dec.
- Hațeg** orașul, 30—31 Ian., 2 Februarie, Miercuri și Joi înaintea Floriilor, de vite, Sâmbătă Floriilor, de marfă, 12—13 Aug. de vite, 15 Aug. de marfă, 5—6 Sept. de vite, 8 Septemvrie, de marfă.
- Hunedoara orașul**. a) Târgul „Miezele Păresei”. În a 4-a săptămână din postul Paștilor, Miercurea și Sâmbăta. b) Târgul „Ispasului”, Miercurea și Sâmbăta înainte de Ziua Eroilor. c) Târgul „Sân-petrului” la 26—29 Iunie, d) Târgul „Tăierii Capului” 26—29 August, e) Târgul „Vracilor” 11—14 Noemvrie.
- Ilia (Plasa Ilia)** 7 Ianuarie, 25 Martie, a doua zi de Rusalii, 4 Iunie, 15 August, 9 Septemvrie, 22 Noemvrie.
- Orăștie orașul**, 11 și 14 Martie, 1 și 4 Iunie, 1 și 4 Octomvrie, 3 și 6 Decemvrie.
- Petroșani orașul**, 13 și 15 Maiu, 13 și 16 Octomvrie.
- Pui (Plasa Pui)** 1 Maiu, 14 Octomvrie.
- Sarmiseghetuza**, a doua Duminecă după Sf. Paști, 14 Octomvrie.
- Sângeorgiu (Plasa Hațeg)**, 6 Maiu, 14 Octomvrie, 18 Decemvrie.
- Sântămara de piatră (Plasa Hunedoara)**, 13 Ianuarie, a patra zi de Paști, 14 Octomvrie.
- Sălașul de sus**, 21 Aprilie, 27 Septemvrie.
- Șibot (Plasa Orăștie)**, 21 Maiu, 8 Noemvrie.
- Simeria (Plasa Deva)**, 26 și 27 Februarie, de vite, 1 Martie de marfă, 15—16 și 18 Iulie, 11—12 și 14 Oct., 23—24 și 26 Decemvrie.
- Vața de Jos**, Vinerea înainte de Florii — Vinerea înainte de Sft. Petru și Pavel, Vinerea înainte de Crăciun.
- Zam**, 16 Ianuarie, a patra Miercuri din postul Paștilor, 21 Maiu, 8 Iulie, 29 August, 14 Septemvrie, 30 Noemvrie.

TARGURI MAI INSEMNAȚE ÎN ARDEAL

- Abud**, 23 Februarie, 20 Aprilie, 7 Septemvrie, 30 Noemvrie.
- Aiud**, 22—25 Ianuarie, 3—8 Maiu, 16—19 August, 13—16 Octomvrie, 1—4 Decemvrie.
- Alba-Iulia**, vite; 4—5 Aprilie, 23—24 Iulie, 27—28 Septemvrie, 14—15 Dec. marfă; 7 Aprilie 28 Aprilie, 30 Septemvrie, 19 Decemvrie.
- Aleșd**, jud. Bihor. Miercuri după 24 Februarie, 5 Aprilie, 19 Octomvrie, Joia înainte de 21 Iunie, Joi săptămâna cu 21 Septemvrie, Joi săptămână cu 13 Decemvrie.

- Avrig, 19 Martie, 1—2 Iunie, 12—13 August, 1—2 Octomvrie
- Beiuș, jud. Bihor, în zilele de Joi a doua după 2 Februarie, după 23 Aprilie, după 20 Iulie și după 26 Octomvrie.
- Beliu, jud. Bihor, Marți din săptămâna cu 1 Aprilie, 1 Iunie, cu 1 Septemvrie și a treia din Octomvrie.
- Blaș, 9—12 Aprilie, 30 Iunie, 2 Iulie, 3—6 Decemvrie.
- Brașov, 6 Aprilie, 8 Iunie, 11 Octomvrie.
- Budiul de Câmpie, 31 Maiu, 2—3 Iunie, 21—22 Septemvrie.
- Câmpeni (jud. Turda), 13 Februarie, 2 Aprilie, 28 Maiu, 9 Iulie, 28 August, 5 Noemvrie.
- Ceica (jud. Bihor), Miercurile după 6 Ianuarie, din săptămâna Patimilor, săptămâna cu 29 Iunie și a treia înainte de 26 Octomvrie.
- Copșa-Mare, 21 și 24 August.
- Copșa-Mică, oi 21 Aprilie, vite cornute, 25 Aprilie, 20 August, marfă, 28 Aprilie, 13 August.
- Dumbrăveni Ibașfalău, 24—26 Ianuarie, 23—26 Martie, 8—10 Maiu, 2—5 Iulie, 18—20 Septemvrie, 17—20 Noemvrie.
- Făgăraș, 15 Martie, 20—22 Maiu, 7—8 Septemvrie, 4—5 Decemvrie.
- Mediaș, 24—26 Februarie, 10—12 Aprilie, 28—30 Maiu, 9—13 Iulie, 21—24 Sept., 21—22 Nov., 6—8 Iulie, oi vite de prăsilă 9 Aprilie.
- Săliște (jud. Sibiu), oi și porci, 4 Aprilie, 11 Iunie, 4 Octomvrie, vite 5 Aprilie, 12 Iunie, 5 Octomvrie.
- Sibiu, oi 26—28 Aprilie, 7—9 Septemvrie, vite 9—10 Ian., 29—30 Aprilie, 10—11 Sept., cai, 11—12 Ianuarie, 2—3 Maiu, 12—13 Septemvrie.
- Simieria (jud. Hunedoara), 26—27 Februarie, 21—22 Iunie, 1 Septemvrie, 13—14 Octomvrie.
- Sighișoara, 15—16 Ianuarie, 13—14 Martie, 21—22 Iunie, 15—16 Septemvrie, 1—2 Noemvrie.
- Șinca-Veche, vite cornute 10 Martie, 29 Aprilie, 20 Iulie, 24 Octomvrie, oi și porci 11 Martie, 30 Aprilie, 21 Iulie, 25 Octomvrie.
- Talpoș (jud. Bihor), Sămbătele din săptămânile cu 25 Februarie, 25 Maiu, 25 August, 25 Noemvrie.
- Teaca, 30—31 Ianuarie, 29—30 Aprilie, 25—26 Iunie, 3—4 Noemvrie, oi 10—11 Aprilie.
- Teiuș, 17—18 Februarie, 26—27 Aprilie, 24—25 Iunie, 26—27 August, 5—6 Noemvrie, oi 15 August.
- Timca (jud. Bihor), zilele de Luni tot la o săptămână după cele 4 târguri din Oradea, după 12 Martie, 21 Iunie, 8 Sept., 8 Dec.
- Turda, 18—20 Februarie, 21—23 Aprilie, 11—23 Iunie, 5—7 Septemvrie, 28—30 Octomvrie, 3—5 Decemvrie.
- Zlatna, 17—18 Martie, 16—17 Iunie, 30—31 August, 19—20 Nov.

Către cetitori

Calendarul acesta este al treilea apărut în al doilea an de arhipăstorire a Prea Sfinției Sale Prea Sfințitului D. D. Dr. VASILE LAZARESCU, cel dintâi Ierarh al reînființatei noastre Episcopii.

Apare în vremea celui de al doilea mare război a cărui pârjol a 'mpânzit lumea întreagă. Cu intrarea Statelor Unite, războiul care părea că s'ar termina curând, continuă.

În această încleștare de puteri nemaipomenită în istoria omenirii, Țara noastră luptă alături de puterile axei pentru credință și pentru apărarea hotarelor și drepturilor sale. Ostașul român se încununază de glorie la mii de kilometri de hotarul țării. Țara se închină cu recunoștință eroilor căzuți pentru ea, pentru viitorul ei mai bun.

Binevoiți a îndrepta, pe lângă greșelile mărunte de tipar, următoarele:

La pag. 33, luna Decemvrie, la INSEMNĂRI în loc de „6 Decemvrie: Ajunul Crăciunului“...: „SF. NICOLAE; 24 DEC., APOI URMEAȚĂ: AJUNUL CRĂCIUNULUI...”

în loc de, „25 și 30 Dec: Deslegare de post“...: 29 ȘI 31 DEC. DESLEG. DE POST“.

La pag. 94, 16. MERTIȘOARA, administrator parohial este AUREL ANDREI; iar la 19. ORȚIȘOARA, în locul lui Aurel Andrei, este IULIAN BUNESCU.

ANUL 1943 CU PACE ȘI BUNĂVOIRE!

Atențiune!**Atențiune!**

Atelierul de
pictură bisericească

Ioan Băleanu

==== pictor autorizat =====

CARANSEBES

Str. Ovid 8

se recomandă tuturor parohiilor ortodoxe
cu absolută garanță morală și materială.
Se primesc pictări murale decorative, sft.
iconostase, renovări, curățire de pictură
veche bisericească, tot felul de icoane
pictate pe lemn, finichea sau pânză,
: prapori, baldahine, cruci, ripide. :

PREȚUL LEI 60